

ΑΝΑΣΤΕΛΛΕΤΑΙ Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

2.000 ΧΡΟΝΙΑ
ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΜΕΓΙΣΤΑΝΕΣ
ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 27° ♦ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2008 ♦ ΑΡ. 319

ΚΩΔ.
ΕΛ.Τ.Α.
3187
€6

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΑ ...«ΕΙΣΗΛΘΕ» ΣΤΗ ΜΑΡΙΑΜ Ο «ΑΓΓΕΛΟΣ»

Τί γράφει τὸ Εὐαγγέλιο
γιὰ τὴν γονιμοποίηση
τῆς «παρθένου» Θεοτόκου

ISSN 1105-9486

9 771105 948009

ΑΡΧΑΙΟ ΓΡΑΝΑΖΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΑΝΩΤΕΡΟ
ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ!

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ήλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (και Σάββατο).

Διευθυντής Συντάξεως
ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ
Τεχνική Έπιμέλεια
ΝΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΥΓΗΣ
Γλωσσική Έπιμέλεια
ΑΡΤΕΜΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

- Τιμή αντίτυπου: € 6.
 - 12μηνη συνδρομή: € 53.
 - Όργανισμών κ.λπ.: € 80.
 - Φοιτητών: € 43.
 - Εξωτερικού: € 80.
 - Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
 - Η συνδρομή ανανεώνεται αυτόματα
μετά τη λήξη του 12μήνου.
- Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σέ συνέχειες των προσφερομένων
συνεργασιών.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
Βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα ή άλλο τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας
Έτος 27°, Δεκέμβριος 2008, Άριθ. 319

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

3³ 22670

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ή λογοκλοπία του Ήλιοκεντρισμού
του Άρισταρχου από τον Κοπέρνικο 22672

ΕΡΕΥΝΕΣ

Πώς έμεινε «έγκυος» ή Μαριάμ..... 22686
Το Γρανάζι της Σαρδηνίας 22696
Ή διδασκαλία των Έλληνικών ανά τον κόσμο 22703
2.000 χρόνια μεγιστάνες του χρήματος 22711
Νόμισμα → Τράπεζες → Χρηματιστήριο 22711

Γιατί οι Έλληνες δέν έδωσαν
μία διεθνή θρησκεία 22725
Ό συνδυασμός μαθηματικής
και φιλοσοφικής μεθοδολογίας
στον Πλάτωνα 22731
Ναζαρέτ: Ή ανύπαρκτη
γενέτειρα του Ήησού 22738
Το ήθικό ποιόν των άγίων 22746
Το φορολογικό σύστημα
της άρχαίας Άθήνας 22749

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

Ούμανιστικό μανιφέστο για τον 21ο αιώνα 22679
Ή οικογένεια του Ήησού 22691
ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ 22693
ΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ 22723
Τα άδιέξοδα της σημερινής Παιδείας 22741
Άρχέτυπα κοινωνικής πολιτικής
στην Παλαιά Διαθήκη 22755
ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ 22762

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Τα άθεα λεωφορεία του Λονδίνου 22678
Δέν «είσηλθε» ό άγγελος στην άτεκνη Γερμανίδα 22695
Τί διδάσκει το Πανεπιστήμιο Θράκης
για την Έλληνική Γλώσσα 22703
Έκκλησία της Ελλάδος:
Νά μήν άποβληθή ή Παλαιά Διαθήκη! 22755
Βασίλειος ό Μέγας: Ήγριστής των Έλλήνων 22762

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Γεωργία Ξανθάκη 22704
Βασίλης Φίλιας 22741

Ό «Δ» έχει την εύθύνη των κειμένων πού δημοσιεύει στις
σελίδες του. Για τις δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. έκτός «Δαυλού», από πρόσωπα πού
γράφουν ή έγραψαν στο Περιοδικό, ό «Δ» δέν εύθύνεται.

αθαρὰ προσωπικὸς λόγος μοῦ ἐπιβάλλει τὴν ἀπόφαση νὰ ἀναστείλω τὴν ἔκδοση τοῦ «Δαυλοῦ», τὴ στιγμή πού με τὸ παρὸν τεύχος τὸ Περιοδικὸ αὐτὸ ὁλοκληρώνει χρονικὰ μιὰ συνεχῇ παρουσία 27 ἐτῶν, δηλαδὴ τελειώνει τὸ χτίσιμο τοῦ ἀριθμητικοῦ κύβου μιᾶς κανονικῆς καὶ γεμάτης δεξαμενῆς Σκέψης καὶ Λόγου.

* * *

τοὺς 27 τόμους τοῦ «Δαυλοῦ» εἶναι κατατεθειμένος ὠργανωμένα ἕνας τρόπος με τὸν ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἰδωθῇ με τὴν ἀσφάλεια τῆς Ἀπόδειξης καὶ χωρὶς σκοπιμότητες ἢ παραμορφώσεις ἢ πραγματικότητα στὴν Ἱστορία καὶ τὸν Πολιτισμὸ -τὸ Χθές-, στὴν Πολιτικὴ καὶ τὸ Ἄτομο -τὸ Σήμερα- καὶ στὴν Πρόβλεψη καὶ τὸ Ὅραμα.

Τὴν χρηστικὴ ἀξία τοῦ τρόπου αὐτοῦ στὴν ἐρμηνεία τῶν ὅσων σήμερα συμβαίνουν γύρω μας μποροῦν νὰ ἐπιβεβαιώσουν οἱ ἀναγνώστες τῶν 22.772 σελίδων τοῦ Περιοδικοῦ αὐτοῦ, καθὼς διαπιστώνουν κάθε μέρα νὰ ἐπαληθεύονται συνεχῶς καὶ με καταιγιστικὰ γεγονότα αὐτὰ πού ἱχνηλατοῦμε, ξεσκεπάζομε καὶ συστηματικὰ ἀπομυθοποιοῦμε ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1982 ἀνασύροντάς τα ἀπὸ τὰ βάθη τῶν πηγαδιῶν τοῦ ψεύδους στὸ φῶς τῆς ἱστορικῆς καὶ ἀτομικῆς συνείδησης. Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε ἴσως ὅτι τὸ ἀνέβασμα τοῦ βράχου τοῦ Σίσυφου στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου -ἢ ὁλοκλήρωση τῆς 27χρονης ἀνηφορικῆς πορείας τοῦ «Δαυλοῦ»- σταματᾷ στὴν κορύφωση τῆς δικαίωσής του.

* * *

ἴμαι βέβαιος, ὅτι ὁ συγκεκριμένος αὐτὸς τρόπος θέασης τῆς Ἀλήθειας, ὁ ὁποῖος, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, μόνο στὸ πεδίο τοῦ Λόγου καὶ τῆς Ἐλευθερίας μπορεῖ νὰ λειτουργήσῃ -καὶ ποτὲ στὸ πεδίο τοῦ Παραλόγου καὶ τῆς Μεταφυσικῆς-, εἶναι ὁ μόνος δρόμος ποὺ μένει γιὰ τὸ μέλλον καὶ τοῦ Προσώπου καὶ τῆς Ἀνθρωπότητος. Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω, ὅτι δὲν θὰ πάψουν νὰ ἐμφανίζονται κατὰ καιροὺς μοναχικοὶ -ὅπως ὁ «Δαυλός»- σκυταλοδρόμοι στὸν δρόμο αὐτόν, ποὺ θὰ μεταφέρουν ἀκόμη πὺρ μπροστά, καὶ στὴν ἀπόσταση ποὺ στὸν καθένα ἀναλογεῖ, τὸν δαυλὸ τους. Αὐτὸ λέει ἡ Ἱστορία.

* * *

δικός μου δαυλὸς κολύμπησε κατὰ τὸν νόμο τοῦ «πάντα ρεῖ» σὲ μιὰ διαδρομὴ μέσα στὴ ροὴ τοῦ παγκόσμιου ποταμοῦ, μέσα στὴν ἀέναη ροὴ τοῦ Παγκόσμιου Λόγου. Καὶ δις εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν οὐκ ἂν ἐμβαίη, ὅπως ἐξ ἄλλου καὶ φυσικὰ ἡ ροὴ τῆς σκέψης δὲν σταματᾷ ἐδῶ.

* * *

αταθέτομε οἱ ἑκατοντάδες συνεργάτες μου κι ἐγὼ τὰ 319 τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ» στὶς συνειδήσεις τῶν ἀναγνωστῶν του -στὴν Ἑλλάδα, τὴν Εὐρώπη, τὴν Ἀμερική, τὴν Αὐστραλία, τὴν Ἀσία- ὅπου Γῆς βρίσκονται.

Δ.Ι.Α.

Υ.Γ. Οἱ συνδρομητὲς τῶν ὁποίων δὲν ἔχει λήξει ἡ συνδρομὴ, μποροῦν νὰ μᾶς γνωστοποιήσουν, ἂν τὸ ἐπιθυμοῦν, ἕναν τραπεζικὸ λογαριασμό τους, γιὰ νὰ τοὺς ἐπιστρέψουμε τὸ ὑπόλοιπο τῆς συνδρομῆς, ποὺ τοὺς ἀναλογεῖ.

Οί ἀναγνώστες ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ ἀποκτήσουν τεύχη τοῦ «Δαυλοῦ», ποὺ τοὺς λείπουν ἢ ἐτήσιους τόμους τοῦ ἢ τέλος βιβλία ποὺ ἔχομε ἐκδώσει, μποροῦν νὰ ἀπευθύνωνται στὰ τηλέφωνα, τὸ φᾶξ καὶ τὸ e-mail τοῦ Περιοδικοῦ μέχρι τὸ τέλος τοῦ Δεκεμβρίου 2008.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Ὁ μητροπολίτης-συνοδὸς καὶ τὸ σπίτι τῆς Παναγίας

Κύριε Λάμπρου,

Πρὶν λίγα χρόνια πῆγα στοὺς «Ἁγίους Τόπους» σὰν προσκυνητὴς καὶ ἐγώ, μέλος μιᾶς μεγάλης ομάδας, ποὺ ὠργάνωσε ἡ Μητρόπολις τοῦ νομοῦ μας.

Συνοδὸς μας στὶς μετακινήσεις μας ἦταν ἕνας μητροπολίτης τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Τὰ ὅσα εἶδα καὶ ἄκουσα, νομίζω, ὅτι χρηζοῦν εἰδικοῦ ἀφιερώματος στὸν «Δαυλό».

Κάποια στιγμή βρεθήκαμε σ' ἕνα κτήριο, ποὺ ὁ συνοδὸς μας μᾶς εἶπε, ὅτι ἦταν τὸ πραιτόριο, ὅπου δίδασκε ὁ Ἰησοῦς. Στὸν ἴδιο δρόμο καὶ πολὺ κοντὰ στὸ πραιτόριο ἦταν ἕνα ἄλλο κτήριο, ποὺ ὁ συνοδὸς μᾶς εἶπε, ὅτι ἦταν τὸ σπίτι, ποὺ γεννήθηκε καὶ μεγάλωσε ἡ μητέρα τοῦ Ἰησοῦ, τὸ σπίτι τῶν γονιῶν της.

Ἐδῶ μοῦ δημιουργήθηκαν οἱ ἀπορίες:

- 1 Τί κοινωνική, οἰκονομικὴ κ.λπ. θέση εἶχαν οἱ γονεῖς τῆς Παναγίας, ὥστε νὰ μένουν σ' ἕνα σπίτι δίπλα στὸν Ρωμαῖο διοικητὴ τῆς Ἱερουσαλήμ; (Θὰ λέγαμε στὸ Σύνταγμα τῆς Ἀθήνας, κοντὰ στὸ κτήριο τῆς Βουλῆς.)
- 2 Γιατί ἡ Παναγία, ὅταν ἦλθε στὴν Ἱερουσαλήμ γιὰ τὴν ἀπογραφὴ, ἔγκυος οὖσα, δὲν πῆγε νὰ μείνῃ στὸ σπίτι τῶν γονιῶν της, ἀλλὰ πῆγε νὰ γεννήσῃ τὸ παιδί της σ' ἕνα σταῦλο στὴν Βηθλεέμ, ἡ ὁποία δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ; Ποῦ εἶναι ἡ ἀλήθεια; Ποῦ εἶναι τὸ ψέμα; Μποροῦν οἱ περὶ θεολογίας τυρβάζοντες ἢ οἱ «περιοικοῦντες τὴν Ἱερουσαλήμ» νὰ μοῦ ἀπαντήσουν στὰ πιὸ πάνω ἐρωτήματα;

Φαντάζομαι, ὅτι τὸν «Δαυλό» τὸν διαβάζουν καὶ τὸν παρακολουθοῦν οἱ ἀνωτέρω.

Η ΛΟΓΟΚΛΟΠΙΑ ΤΟΥ ΗΛΙΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΠΕΡΝΙΚΟ

Ἀξιότιμοι κύριοι,

Θλίψη περισσὴ καὶ πικρὴ ἀπογοήτευση δοκίμασα διαβάζοντας τὴν τελευταία παράγραφο τῆς τρίτης στήλης στὴ σελίδα 82, τεύχος Ἰούλιος 2008, τῆς «Ναυτικῆς Ἑλλάδος», ὅπου δημοσιεύεται τὸ ἐπιστημονικὸ κείμενο τοῦ ἐκλεκτοῦ τ. καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων, Ὑποναύρχου Π.Ν.ἐ.ἀ. κ. Οἰκονομοπούλου, «Σύμπαν», ἡ ὁποία ἀναφέρεται στὸ Ἡλιοκεντρικὸ Σύστημα, τοῦ ὁποίου διετύπωσε πρῶτος (δῆθεν) τὴ σχετικὴ θεωρία ὁ πολὺς Πολωνὸς ἱατροκαλόγηρος Κοπέρνικος. Ὁ Κοπέρνικος ἀπὸ τὸ 1504, ποὺ ἐπέστρεψε στὴν Πολωνία ἀπὸ τὴν Ἰταλία, ἀσκούσε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ κληρικοῦ μέχρι τοῦ θανάτου του τὸ 1543 (Χασάπης ΣΕΑ, σ. 148 & 151).

Ἐκπληξὴ προκαλεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ κ. Οἰκονομόπουλος ἐξυμνῶντας καὶ ἐκθειάζοντας τὸν Κοπέρνικο καὶ τὸ ἔργο του δὲν ἀναφέρει οὔτε ἕνα ὄνομα ἀρχαίου Ἑλλήνα ἀστρονόμου, ποὺ χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸν ἱατροκαλόγηρο Κοπέρνικο (Πολωνὸ γερμανικῆς καταγωγῆς) εἶχαν διατυπώσει τὴν θεωρία τοῦ Ἡλιοκεντρικοῦ Συστήματος. Ἔτσι δημιουργεῖται ἡ ἐντύπωση στὸν ἀναγνώστη ἀλλὰ καὶ στοὺς μαθητὲς τῆς Σχολῆς Ναυτικῶν Δοκίμων, ὅτι ὁ Κοπέρνικος ἐπέφερε τὴν ἀνατροπὴ στὶς ἀντιλήψεις τοῦ Πτολεμαίου καὶ κατέρριψε τὴν ισχύουσα ἐπὶ αἰῶνες ἀντίληψη περὶ τοῦ Γεωκεντρικοῦ Συστήματος, ἀντι-

Τοὺς προκαλῶ λοιπὸν νὰ μοῦ ἀπαντήσουν μέ-
σω τοῦ «Δαυλοῦ» καί, ἂν νομίζουν, ὅτι τὸ σπί-
τι τῶν γονιῶν τῆς Παναγίας δὲν εἶναι ἐκεῖ, ποῦ
τὸ περιγράφω, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ πεταχτοῦν
μέχρι τὴν Ἱερουσαλήμ, νὰ τὸ διαπιστώσουν,
ιδίοις ὁμμασι.

Υ.Γ.: Συμφωνῶ ἀπόλυτα μὲ τὰ «Σχόλια-
σκέψεις» τῆς κ. Μαρτίνας Ἀρτζίδου, ὅπως
ἐκφράστηκαν στὸ τεῦχος Μαΐου 2008 (τ.
313), καὶ πιστεύω, ὅτι καὶ πολλοὶ ἄλλοι φί-
λοι τοῦ «Δαυλοῦ» συμφωνοῦν. Θὰ ἦταν κα-
λὸ νὰ γίνῃ μίᾳ προοπτάθεια ὑλοποίησης ὠρι-

σμένων ἐξ αὐτῶν τῶν προτάσεων. Εἰδικώτε-
ρα ἡ ἵδρυση φορέα μὴ θρησκευόμενων θὰ
ἦταν εὐκαιρία νὰ γνωριστοῦμε μεταξύ μας
καὶ νὰ μᾶς «γνωρίσουν» καὶ οἱ ἄλλοι. Τελει-
ώνοντας ἐπιθυμῶ νὰ συγχαρῶ ὅλους τοὺς
συνεργάτες τοῦ «Δαυλοῦ» γιὰ τὴ μεγάλη μά-
χη, ποῦ δίνουν γιὰ τὴν ἐνημέρωση καὶ τὴν
ντοκουμενταρισμένη πληροφόρηση τῶν φί-
λων τοῦ «Δαυλοῦ».

Μὲ τιμὴ
X.B.
Κέρκυρα

Βυζαντινισμός, ἀνέχεια καὶ διαφθορὰ

Ἀξιότιμε κ. Λάμπρου,

Χαιρόμαστε, ὅταν μαθαίνουμε γιὰ τὶς ἐπιτεύ-
ξεις τῆς πατρίδας μας, ἀλλὰ πληγωνόμαστε,
ὅταν βλέπουμε κάθε μέρα τόσο στὸ Διαδίκτυο
ὅσο καὶ στὴν Τηλεόραση τὴν σήψη καὶ τὴν δια-
φθορὰ –ὁ κ. Ἀλογοσκούφης προσπαθεῖ μὲ κάθε
τρόπο νὰ γεμίσει τὰ ἄδεια κρατικά ταμεία, για-
τί... τὸ κράτος ἔχει... ἔξοδα! Ἐχει νὰ συντηρήσῃ
τὰ πατριαρχεῖα, ἔχει νὰ συντηρήσῃ τόσους δε-
σποτᾶδες καὶ καμμιὰ δεκαρὶα χιλιάδες ρασοφό-
ρους ἱερεῖς. Τὸ 2005, ὅπως ἔγραψε ὁ «Δαυλός»,
πλήρωσε 3 ἑκατομμύρια ὡς δευτέρη δόση στὸ
Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως –ἄρα προη-
γήθηκε καὶ πρώτη– καὶ πόσες ἄλλες ἀπὸ τὰ μυ-

στικά κονδύλια τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.
Ἐπάρχει μίᾳ πάμπλουτη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία
εἶναι ἰδιοκτήτρια τῆς μισῆς Ἑλλάδος καὶ οἱ εἰ-
σπράξεις της ἀπὸ ἀκίνητα καὶ ἀπὸ τόσα καὶ τό-
σα μυστήρια =ἐμπόριο-θρησκευμπόριο μόνον ὁ
Γιαχβὲ γνωρίζει, σὲ τί ποσὸ ἀνέρχονται. Ἐκεῖνα
τὰ 5.600 κοτόπουλα γιὰ τὸ λαὸ τοῦ Ἰράκ τί ἔγι-
ναν; Ὁ κ. Ἀλογοσκούφης ξεζουμίζει τοὺς χαμη-
λόμισθους καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ πό-
θεν ἔσχες –καὶ καλὰ κάνει– πότε ὅμως θὰ ἐφαρ-
μόσῃ τὸ πόθεν ἔσχες καὶ στὴν Ἐκκλησία; Πῶς
καὶ μὲ ποιὸν τρόπο ἀπέκτησε ἡ Ἐκκλησία αὐτὴ
τὴν τεράστια περιουσία; Αὐτὲς τὶς ἐκτάσεις, αὐ-
τὰ τὰ μοναστήρια... ἐκεῖνο τό... Ἄγιο Ὅρος, ποῦ

καταστήσας αὐτὴν διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ, δῆθεν, ἐπινοηθείσης ἀντίληψης περὶ τοῦ Ἡλιοκεν-
τρικοῦ Συστήματος.

Καὶ εἶναι ὀδυνηρότερο τὸ γεγονός, ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερα ὑπάρχουν Ἕλληνες ἐπιστήμο-
νες, οἱ ὅποιοι ἀπονέμουν εἴσημα στὸν ἱατροκαλόγηρο Κοπέρνικο, συμβάλλοντες, προφα-
νῶς ἀκουσίως, στὴν συντήρηση τοῦ ἀνθελληνικοῦ, μισελληνικοῦ πνεύματος (μὲ ἐξαίρεση
μερικῶν φιλελλήνων), ποῦ ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ ἀκόμη στὴν «ἀμαρτωλὴ» Ἑσπερία. (Ἐς
θυμηθοῦμε τὸ 1204, τὴν προδοσίαν στὴ Μικρασία, τὴν πολύπαθη Κύπρο, τὴν Εὐρωπαϊκὴν
Ἱστορίαν Ντυροζέλ, κ.λπ.)

Τὸ φαιδρὸ τῆς ὑπόθεσης εἶναι, ὅτι μερικοὶ ἁλλοδαποὶ ἐπιστήμονες φθάνουν στὸ σημεῖο
νὰ ἀποκαλοῦν τὸν Ἀρίσταρχο Κοπέρνικο τῆς Ἀρχαιότητος. (Kristen Riley, Tufts Universi-
ty, Thomas Heath, κ.ἄ.)

Στὸ βιβλίον τῆς «Κοσμογραφίας» τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου παλαιοῦ τύπου (Β' Γυ-
μνάσιο Ἀρρένων Πειραιῶς, 1942) περιγράφεται τὸ Ἡλιοκεντρικὸ Σύστημα ὡς διατυπω-
θὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἱατροκαλόγηρου Κοπέρνικου. Ὅμως, διὰ νὰ σωθοῦν τὰ προσήμα-
τα, στὴν αὐτὴ σελίδα καὶ εἰς «παρὰ πόδα ὑποσημείωση» μὲ μόλις ὀρατὰ στοιχεῖα (ὅπως
συμβαίνει σὲ μερικὰ συμβόλαια) ἀναφέρεται, ὅτι, ὡς λέγεται, ὁ Ἀρίσταρχος, ἀρχαῖος Ἑλ-
ληνας ἀστρονόμος, πρῶσβενε τὰ ἐξῆς: «τὸν μὲν Ἄλιον μένειν ἀκίνητον τὰν δὲ Γᾶν κινᾶσθαι
περὶ τὸν Ἄλιον ἐπὶ κύκλῳ περιφέρεται».

Εἶναι γεγονός, ὅτι ὁ Κοπέρνικος, γνώστης τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, ἐπὶ δεκαετίες μελε-

είναι κράτος ἐν κράτει, μέ... τίνος Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορα τὸ χρυσόβουλλο, τὸ ὁποῖο ἰσχύει μέχρι σήμερα; Γιατί δὲν πληρώνει φόρους ἡ Ἐκκλησία; Αὐτὴ τί προσφέρει δωρεὰν ἐκτὸς ἀπό... εὐχές; Πληρώνεται γιὰ γάμους, κηδεῖες, βαπτίσεις, κεριά, λαμπάδες, μνημόσυνα καὶ καὶ καί. Γιατί νὰ εἰσπράττει δίκως νὰ φορολογῆται; Ποιὸς θεὸς τὸ δέχεται, νὰ ὑποφέρει ἓνα μεγάλο ποσοστὸ τοῦ λαοῦ μας, νὰ ζῇ κάτω ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς φτώχειας καὶ οἱ δεσποτᾶδες νὰ ζοῦν προκλητικὰ μέσα σὲ ἡγεμονικὰ παλάτια; Πῶς οἱ πολιτικοὶ ὅλων τῶν κοιμιάτων ἀνέχονται καταστάσεις ὅπως αὐτὴ τοῦ Βατοπεδίου καὶ τὰ τεράτσια τοῦ Ἐφραίμ μὲ τὶς μποῦρδες τῆς θανατοσυροῦ ἀγίας ζωῆς; Γιατί οἱ πολιτικοὶ ὅλοι –ἢ σχεδὸν ὅλοι– σπεύδουν, μόλις συναντήσουν δεσπότη, νὰ πάρουν τὶς εὐλογίες του; Βέβαια φοβοῦνται τὶς λαοσυνάξεις.

Ὁ λαὸς μας μὲ τὸ θαῦμα τοῦ 1821 ἔδιωξε ἀπὸ

πάνω του τοὺς Τούρκους. Δὲν γλύτωσε ὅμως ἀπὸ τοὺς κοτζαμπάσηδες καὶ τὸ ἱερατεῖο, τὸ ὁποῖο κράτησε τὰ προνόμια, ποὺ εἶχε ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, τὸ Βυζάντιο καὶ τὴν Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία. Ἡ περιορῶσα αὐτὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀνῆκει στὸν ἑλληνικὸ λαὸ καὶ σ' αὐτὸν πρέπει κάποτε νὰ ἐπιστραφῇ, στὸν ταλαίπωρο ἑλληνικὸ λαό, ὁ ὁποῖος τόσο αἶμα ἔχυσε γιὰ τὴν λευτεριά του καὶ σήμερα ἐμπαίζεται ἀπὸ ἄλλους, οἱ ὁποῖοι πλουτίζουν εἰς βάρος του. Κάποτε ὅμως ὁ λαὸς μας πρέπει νὰ μάθῃ νὰ ἀποφασίξῃ ὁ ἴδιος γιὰ τὴν τύχη του –ὄχι ὁ Κλῆρος καὶ τά... τζάκια τῶν πολιτικάντηδων, ποὺ ἔκαναν τὴν Ἑλλαδίτσα μας μὲ ἀπὸ τὶς τρεῖς πιδὶ διεφθαρμένες χώρες τοῦ Πλανήτη.

Μὲ ἐκτίμηση
Γ. Τσαμαντάνης
Ἀδελαΐδα, Αὐστραλία

Ὁμοφυλοφιλία, ἀνανισμός, ζυμάρι καὶ «πετρνίστριες»

Ἀγαπητὲ «Δαυλὲ»,

Παρακολουθῶ μὲ μεγάλο ἐνδιαφέρον τὸν ἀγῶνα γιὰ τὶς ὀνομασίες τῶν κατοίκων τῆς Λέσβου (Λέσβιος, Λεσβιακός), ποὺ τοὺς στεροῦν καὶ χλευάζουν τὴν καταγωγή τους, τὴν καταγωγή, ποὺ γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἑλληνες τῆς Αὐστραλίας τὸ πρῶτο ἐπίθετό μας εἶναι ὁ τόπος (ὁ «Γιάννης ὁ Καρπάθιος», ὁ «Κώστας ὁ Κύπριος», ἡ «Ἐλέ-

νη ἡ Συριανή», ἡ «Μαρία ἡ Ἰακωρίτισσα», ἡ «Δέσποινα ἡ Ροδίτισσα» κ.λπ.).

Δὲν γνωρίζω, πότε καὶ πῶς ἄρχισε αὐτὸς ὁ χλευασμὸς τῆς Λέσβου, τὸ μόνο ποὺ γνωρίζω εἶναι, ὅτι ἡ γυναικεία ὁμοφυλοφιλία καὶ ὁ γυναικεῖος ἀνανισμὸς στὴν ἀρχαιότητα λέγονταν πετρνισμός καὶ ἀπορῶ, γιατί δὲν ἐπενέβησαν οἱ παπᾶδες στὴν ὑπόθεση.

τοῦσε στὶς βιβλιοθηκὲς τῶν παπικῶν μονῶν τὰ συληθέντα ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων (1204) ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀστρονόμων, τὰ ὁποῖα ἐμβριθῶς μελέτησε, ἰδιαιτέρως δὲ ὅλα ὅσα ἀνεφέροντο εἰς τὸ Ἡλιοκεντρικὸ Σύστημα. Ὅμως, ἀντὶ νὰ ἀποτίσῃ φόρον τιμῆς στοὺς σοφοὺς ἀρχαίους Ἑλληνες ἀστρονόμους, ἐπέλεξε νὰ καταντήσῃ ἀντιγραφεὺς τῶν γνώσε-
ων τους καὶ σφετεριστὴς τῆς σοφίας καὶ τῆς φήμης των.

Ἀλλὰ, διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ, ὅτι αὐτά, ποὺ ἀναφέρω, ἀποτελοῦν προσωπικὲς μου ἀπόψεις μόνον, ἰδοὺ τί γράφει ὁ ἀείμνηστος Ἑλλην Ἀστρονόμος Κωνσταντῖνος Χασάπης στὸ βιβλίο του «Σύγχρονος Ἑκλαϊκευμένη Ἀστρονομία» (Σ.Ε.Α.), 1957:

«Ὁ Κοπέρνικος δὲν ἀσχολεῖτο μὲ ἀστρονομικὰ παρατηρήσεις οὔτε μὲ τὴν θεωρητικὴν Ἀστρονομία ἀλλὰ μὲ τὴν φιλοσοφικὴ ἐμβάθυνση εἰς τὰς ἀστρονομικὰς διδασκαλίας (Χασάπης ΣΕΑ, σ. 149) καὶ μὲ τὴν συναρμολόγηση διαφόρων ἀποσπασμάτων ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀστρονόμων, τὰ ὁποῖα τελικῶς μὲ ἰδιαίτερη μαεστρία συνέγραψε εἰς ἐνιαῖον σύνολο καὶ τὸ ἐμφάνισε ὡς ἰδικόν του ἔργον.

» Ἀπὸ τὸ μοναδικὸ αὐτὸ (ἐκ συρραφῆς) ἔργο του, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἔγινε καθηγητὴς τῶν Μαθηματικῶν (1499) στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ρώμης, δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι ἦτο ἀστρονόμος ἢ νοῦς μαθηματικός.

» Εἶναι δὲ ἀσυγχώρητον, ὅτι τὸ ὄνομά του ἀναφέρεται μαζὶ μὲ τὰ ὀνόματα τῶν θεμελιωτῶν τῆς νεωτέρας Ἀστρονομίας, Κέπλερ, Νεύτωνος, Τύχο Μπράχε, Γαλιλαίου κ.λπ.

» Τὸ ἔργον του συνίσταται εἰς ἓναν ἄνευ προηγουμένου σφετερισμὸν τῶν ιδεῶν τῶν

Καί, γιὰ νὰ ὑπενθυμίσω σ' ὅλους, κατ' ἐντολή τῶν παπᾶδων δὲν προσευχόμαστε καὶ ἀνουμε μετάνοιες λέγοντας «σῶσον με Χριστέ ἐκ τῆς πανουργίας τοῦ περνισμοῦ»; Ἀλλὰ καὶ ἡ λαϊκὴ παροιμία λέει, «ὁ κόσμος ἔξω χάλαγε, καὶ αὐτὴ περνιζόταν». Γιατί λοιπὸν νὰ μὴν ὀνομάζονται περνίστριες; Καὶ προτείνω αὐτὴ τὴ λύση, ἐπειδὴ τὴν καθιέρωση τοῦ «τριβά-

δες» τὴν βρίσκω λίγο παράλογη, διότι ὁ Αὐνάν, ἀφοῦ πρῶτα ὑποχρεωνόταν νὰ ζυμώσῃ, στὴ συνέχεια ἔτριβε τὸ γεννητικό του ὄργανο μέσα στὸ ζυμάρει...

Φιλικά
Chris Axiotis
Σύδνεϋ, Αὐστραλία

12ος Κανόνας Ζ' Οἴκουμ. Συνόδου Ἐκφυρὲς οἱ «πωλήσεις» τοῦ Βατοπεδίου

Ἀγαπητοὶ φίλοι,

Σχετικὰ μὲ τὶς ἐμπορικὲς καὶ κερδοσκοπικὲς κτηματαγοροπωλησίες τῆς Μονῆς Βατοπεδίου θὰ εἶναι καλὸ νὰ γνωρίζῃ κανεῖς, τί προβλέπει τὸ Κανονικὸ Δίκαιο τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας γιὰ τὰ μοναστηριακὰ κτήματα. Γιὰ ὅσους λοιπὸν θρησκεύουν ἢ θρησκευολογοῦν ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς ὑπόλοιπους χάριν ἀκαδημαϊκῆς ἐνημέρωσής σας παραθέτω τὸν 12ο Κανόνα τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου σχετικὰ μὲ τὰ μοναστηριακὰ κτήματα. Χάριν εὐκολίας παραθέτω πρῶτα τὴν ἐρμηνεία τοῦ Κανόνος ἀπὸ τὸν Νικοδήμιο τὸν Ἀγιορείτη καὶ κατόπιν χάριν ἀκριβείας παραθέτω καὶ τὸ κείμενο τοῦ Κανόνος. Ὁ καθένας ἂς βγάλῃ τὰ συμπεράσματά του. Καίτοι σέβομαι ἀμέριστα ὅσους κατὰ συνέδῃσιν θρησκεύουν, παρατηρεῖ ὅμως κανεῖς, ὅτι οἱ περισσύτεροι, ὅπως λέει ὁ Ἄπ. Παῦλος, «ὧν

Θεὸς ἡ κοιλία» (Φιλ. γ' 19) νομίζουν «**πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν**» (Α' Τιμ. ζ' 5).

• Ἑρμηνεία 12ου Κανόνος 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὑπὸ Νικοδήμου Ἀγιορείτου:

«Αὐτοῦργια ὀνομάζονται ὅλα ἐκεῖνα τὰ πράγματα, ὅπου κάμνουσιν εἰσοδήματα, καὶ μάλιστα τὰ ἀκίνητα, οἷον χωράφια, ἀμπελία, ἐλαιῶνες καὶ ἄλλα. Περὶ τούτων λοιπὸν διορίζεται ὁ παρὼν Κανὼν, λέγων, ὅτι ὅποιος ταῦτα ἤθελεν ἀποξενώσει, ἐπίσκοπος μὲν ἀπὸ τὴν ἐπισκοπὴν, ἡγούμενος δὲ ἀπὸ τὸ μοναστήριον, καὶ τὰ δώσει εἰς ἄρχοντας, ἢ μὲ πωλησίαν, ἢ μὲ ἀλλαξίαν, νὰ μένῃ ἄκυρος ἢ τοιαύτη δόσις, καὶ τὰ πράγματα νὰ ἐπιστρέφονται εἰς τὴν ἐπισκοπὴν ἢ τὸ μοναστήριον, καθὼς ὁ λη' Κανὼν τῶν Ἀποστόλων διορίζεται, ὃν καὶ ἐκθέτει αὐτολεξεῖ. Εἰ δὲ τυχὸν ὁ ἀρχιερεὺς ἢ ὁ ἡγούμενος προ-

παλαιότερων συγγραφέων, καὶ μὲ τὴν ἄγνοια τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας τῶν Ἀντικῶν ὠδήγησε εἰς τὸ νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ τιμηθῇ ὁ Κοπέρνικος ὡς μέγας ἀστρονόμος.

» Οἱ Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τελοῦντες ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἐν πολλοῖς ἀγράμματοι, ἐλάχιστες δυνατότητες εἶχαν νὰ διαμαρτυρηθοῦν. Τελικὰ μετὰ 350 χρόνια ἀποκαλύφθηκε ἡ ἀπάτη, ὅχι ἀπὸ Ἕλληνες ἀλλὰ ἀπὸ ξένους (Χασάπης ΣΕΑ. σελ. 149-150). Ὁ Ἀναξίμανδρος τὸν 6° π.Χ. αἰῶνα, ὁ Πυθαγόρειος Φιλόλαος τὸν 5° π.Χ. αἰῶνα, ὁ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς τὸν 4° π.Χ. αἰῶνα, θέτουν πρῶτοι τὶς βάσεις τοῦ Ἡλιοκεντρικοῦ Συστήματος. Τέλος ὁ Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος (320-250 π.Χ.), τὸ φωτεινότερο θεωρητικὸ πνεῦμα τῆς Ἐπιστήμης τοῦ Οὐρανοῦ ὅλων τῶν ἐποχῶν, μὲ βάση τὶς παρατηρήσεις του στὴν Ἀλεξάνδρεια ἀπὸ τὸ 288 ἕως τὸ 277 π.Χ., θεμελιώνει πρῶτος, ὅτι ἡ Γῆ κινεῖται γύρω ἀπὸ τὸν Ἥλιον (Χασάπης). Τὸ ἔργο του συνέχισε ὁ Θέων ὁ Σμυρναῖος τὸν 2° π.Χ. αἰῶνα καὶ ἄλλοι. Ὁ ἰατροκαλόγηρος Κοπέρνικος διαπιστώνει, ὅτι περίπου δύο χιλιετίες ἡ ἡλιοκεντρικὴ διδασκαλία ἔχει λησμονηθῇ καὶ ἐνταφιασθῇ (βοηθούσης καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἐξέτασης) καὶ ἀποφασίζει νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν ζωὴν ἀλλὰ ὡς νέα δική του θεωρία!

» Ἐφαντάστηκε ὁ ἀτυχής, ὅτι ἡ ὑπεξαίρεση αὐτὴ δὲν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ γνωστὴ, καὶ ἀνακοίνωσε τὴ «νέα» (!) θεωρία του τὸ 1530, ἐπὶ πάπα Κλήμεντος τοῦ Ζ', ὁ ὁποῖος κατὰ περιέργον τρόπον τὴν ἀποδέχθηκε!

» Ἀργότερα ἐν τούτοις ὁ πάπας Παῦλος ὁ Ε' χαρακτηρίσε τὸ ἔργον αἰρετικὸν καὶ ἀπα-

φασίζονται, ὅτι τὸ τάδε χωράφι ἢ τὸ ἀμπέλι δὲν κάμνει εἰσόδημα καὶ κέρδος, ἀλλὰ μάλλον ζημίαν, ἅς πωλοῦν αὐτό, ὅχι εἰς ἄρχοντας καὶ δυνάστας, ἀλλ' εἰς κληρικοὺς ἢ γεωργούς, ἀνθρώπους δηλ. ταπεινοὺς καὶ εὐτελεῖς. **Εἰ δὲ μὲ πανουργίαν ἤθελαν δώσουν πρῶτον αὐτὸ εἰς αὐτούς, μὲ σκοπὸν διὰ νὰ τὸ πάρῃ μετὰ ταῦτα ὁ ἄρχων ἀπὸ αὐτούς, ἢ μὲν πώλησις αὐτῇ νὰ εἶναι ἄκυρος, ὁ δὲ τοιουτοτρόπως πωλήσας αὐτὸ ἐπίσκοπος νὰ διώκεται ἀπὸ τὴν ἐπισκοπήν, ὁ δὲ ἡγούμενος νὰ διώκεται ἀπὸ τὸ μοναστήριον,** ὅτι τὰ ἀφιερῶματα ἐκεῖνα, ὅπου ἄλλοι ἀφιέρωσαν καὶ συνήγαγον καλῶς, αὐτοὶ κακῶς διεσκορπίσαν καὶ ἐπώλησαν.»

• **Κείμενον 12ου Κανόνος τῆς 7ης Οἰκουμενικῆς Συνόδου:**

«Εἵ τις ἐπίσκοπος εὐρεθείῃ ἢ ἡγούμενος, ἐκ τῶν αὐτουργίων τοῦ ἐπισκοπείου ἢ τοῦ μοναστηρίου, ἐκποιούμενος εἰς ἀρχοντικὴν χεῖρα ἢ ἑτέρῳ προσώπῳ ἐκδιδούς, ἄκυρον εἶναι τὴν ἐκδοσιν, κατὰ τὸν Κανόνα τῶν Ἁγίων Αποστό-

λων τὸν λέγοντα: πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ὁ ἐπίσκοπος ἐχέτω τὴν φροντίδα, καὶ διοικεῖτω αὐτὰ ὡς Θεοῦ ἐφορῶντος. Μὴ ἐξεῖναι δὲ αὐτῷ σφετερίζεσθαι τι ἐξ αὐτῶν ἢ συγγενέσιν ἰδίους τὰ τοῦ Θεοῦ χαρίζεσθαι. Εἰ δὲ πένητες εἶεν, ἐπιχορηγεῖτω ὡς πένησιν, ἀλλὰ μὴ προφάσει τοῦτων τὰ τῆς Ἐκκλησίας ἀπεμπολεῖτω. Εἰ δὲ πρόφασιν ζημίαν ἐμποιεῖν, καὶ μηδὲν πρὸς ὄνησιν τυγχάνειν τὸν ἀγρόν, μηδ' οὕτω τοῖς κατὰ τόπον ἄρχουσιν ἐκδιδόναι τὸν τόπον, ἀλλὰ κληρικοῖς ἢ γεωργοῖς. Εἰ δὲ πανουργία πονηρὰ χρήσιντο, **καὶ ἐκ τοῦ κληρικοῦ ἢ γεωργοῦ ὠνήσῃται ἄρχων τὸν ἀγρόν, καὶ οὕτως ἄκυρον εἶναι τὴν πρᾶσιν,** καὶ ἀποκαθίστασθαι ἐν τῷ ἐπισκοπεῖῳ ἢ ἐν τῷ μοναστηρίῳ, **καὶ ὁ ἐπίσκοπος ἢ ὁ ἡγούμενος τοῦτο ποιῶν ἐκδιωχθήτω,** ὁ μὲν ἐπίσκοπος τοῦ ἐπισκοπείου, ὁ δὲ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου, ὡς διαρπάζοντες κακῶς, ἃ οὐ συνήγαγον.»

Μὲ τιμὴ
Ἀκομινάτος Χωνιάτης

Ἀκουστικὴ διακόρευση τῆς ἀρχαίας Ἐπιδαύρου

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Κάθε φορὰ ποὺ παρακολουθῶ στὸ θέατρο τῆς ἀρχαίας Ἐπιδαύρου ἀτάλαντους καὶ ἄφω-
νους «καλλιτέχνες» νὰ προσπαθοῦν νὰ διακο-
ρεύσουν τὴν ἀκουστικὴ του καὶ τὴν ἱστορία

του μὲ μικρόφωνα καὶ μεγάφωνα, ἀνίκανοι ὄν-
τας νὰ τὴν διακονήσουν μὲ τὴν φωνή τους καὶ
τὴν τέχνη τοῦ αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἀπο-
νεύω τὸν τίτλο τοῦ σύγχρονου Μοροζίνι σ' αὐ-
τὸν τὸν σχετικὰ ἀδαῇ ὑπουργὸ Πολιτισμοῦ τοῦ

γόρευσε τὴν κυκλοφορία του. **Ἡ ἀσέβεια καὶ ἀχαριστία του πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας σοφοὺς τῆς Ἀστρονομίας φθάνει μέχρι τοῦ σημείου νὰ χαρακτηρίζῃ τὸ σύνολον τῶν ἀστρονομικῶν τους διδασκαλιῶν “ὡς ἐλεεινὸν πτώμα”.**»

Τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπάτης εἶναι συντριπτικά. Τὸ πρῶτο εἶναι τὸ ἴδιο τὸ χειρόγραφο τοῦ ἔργου του, τὸ ὁποῖο, φυλασσόμενο στὴν Βοημία, παραδόθηκε τὸ 1953 στὸ Μουσεῖο τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βαρσοβίας, ὅπου στὸν πρόλογό του ἀναφέρεται ἡ θεωρία τοῦ Ἀριστάρχου. Τὴν περικοπὴ ὅμως αὐτὴ τοῦ χειρογράφου του τὴν ἀφαίρεσε ἀπὸ τὴν ἐπακολου-
θήσασα τελικὴ ἐκδοσὴ τοῦ ἔργου του (Νυρεμβέργη 1543), γιὰ νὰ μὴν ἀποκαλυφθῇ ἡ πηγὴ τῆς πνευματικῆς κλοπῆς του. Τὸ χειρόγραφο ὅμως διασώθηκε καὶ βροντοφωνάζει τὴν ἀλήθεια (Χασάπης, ΣΕΑ, σ. 151).

Ψεύδεται στὴ συνέχεια ὁ ἰατροκαλόγηρος, ὅταν ἀναφέρῃ, ὅτι ἀνέτρεξε στὰ συγγράμμα-
τα τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων καὶ δὲν ἀνεῦρε πουθενὰ ἀναφορὰ περὶ ἄλλων κινήσεων τῶν οὐρανίων σωμάτων ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Γεωκεντρικὸ Σύστημα. Ἐπομένως, ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸ Ἡλιοκεντρικὸ Σύστημα εἶναι δική του θεωρία.

Ὁ Ἕλληνας ἀστρονόμος Ἀντωνιάδης ἀναφέρει, ὅτι ὁ Κοπέρνικος περιλαμβάνει εἰς τὴν «συρραφὴν» του 30 χωρία, λέξι πρὸς λέξι, ἀπὸ ἔργα ἀρχαίων ἀστρονόμων. Καὶ καταλή-
γει ὁ Ἀντωνιάδης ὡς ἐξῆς: **«πρόκειται περὶ ἐσκεμμένης παρασιωπήσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀριστάρχου, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀσυγχώρητο παράπτωμα»** (Χασάπης, ΣΕΑ, σ. 153). Ὁ Ντουτὲν ἀναφερόμενος στὸ δῆθεν «κοπερνίκειον» σύστημα ἀποφαινεται, **«πρέπει νὰ ἐκ-**

ΠΑΣΟΚ, πού πρώτος άνοιξε την κερκόπορτα στους βαρβάρους, έπιτρέποντας για πρώτη φορά, με προσωπική παρέμβαση, τη χρήση των μικροφώνων και μεγαφώνων από κάποιο καπριτσιόζο σκηνοθέτη, πού άρνεϊτο την τελευταία στιγμή να άνεβάση την παράστασή του χωρίς αυτά, και έκτοτε ή χρήση των στίδ συγκεκριμένο θέατρο τείνει να γίνη θεσμός.

Έπί ένα μήνα δέ ένωχλοῦσα τίς ύπηρεσίες του Έπουργείου Πολιτισμού και την Αρχαιολο-

γική Έπηρεσία, άλλα οὔδεις ήτο σέ θέση να μου άπαντήση ή να τὸ ψάξη. Άλλωστε δέν άσχολήθηκε κανείς τότε πού έπρεπε, τώρα, πού έχουν τόσα κονδύλια να μοιράσουν ανά μεταξύ των, θ' άσχοληθοῦν;

Εὐχαριστῶ
Κωνσταντίνος Γκάτζιος
Χειρουργός-όδοντίατρος
Νίκαια

Τὸ παραμῦθι τοῦ «Κρυφοῦ Σχολειοῦ» στὰ Ἰωάννινα

Κύριε διευθυντά,

Ἡ εἰκονιζόμενη πινακίδα εἶναι ἀπὸ τὸ κάστρο τῶν Ἰωαννίνων. Οἱ νοσταλγοὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Περιόδου ἀνακαινίζουν τὰ κτήρια τῆς μακραιώνης Ὀθωμανικῆς Περιόδου. Ἐνα ἀπ' αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ βιβλιοθήκη καθὼς καὶ τὰ λουτρά καὶ ἡ σχολὴ ἀξιωματικῶν τῶν Τούρκων. Γεννιέται τὸ ἐρώτημα, ἀφοῦ ἀνθοῦσαν τὰ γράμματα, πῶς στὸ νησὶ τῶν Ἰωαννίνων λειτουργοῦσε τὸ Κρυφὸ Σχολεῖο;

Ἀνάλογη πινακίδα ὑπάρχει καὶ γιὰ τὰ λουτρά τῆς Ὀθωμανικῆς Περιόδου. Τί ἄραγε νὰ μᾶς ἐτοιμάζουν, ἀφοῦ δέν γκρεμίστηκε τίποτα, καὶ ὅλα ἀνακαινίζονται; Καὶ μάλιστα στὸν ἴδιον ρυθμὸ; Ὅλοι οἱ ἀρχαιολογικοὶ χώροι εἶναι παρμελημένοι, καθὼς καὶ ἡ πόλι μετὰ τὰ χίλια δύο

προβλήματα.

Δέν πέρασαν ἑκατὸ χρόνια. Νωπὲς εἶναι οἱ μνημεῖς τῶν γερόντων ἀπ' τὰ φιομάνια καὶ τὰ σεράια.

Μὲ ἐκτίμηση
Γιαννιώτισσα

πλήττεται κανεῖς, διότι τὸ σύστημα αὐτό, πού τόσο σαφῶς διευτῶθη ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες, ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐνὸς νεωτέρου... φιλοσόφου». Ὁ δὲ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Χασάπης προσθέτει, ὅτι «πρέπει κανεῖς νὰ ἐκπλήσσετε περισσότερο, διότι ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα τὸ σύστημα αὐτὸ ὀνομάζεται ἀκόμη «κοπερνίκειον»» (Χασάπης, ΣΕΑ. σ.153).

Βιβλιογραφικὲς πηγές:

Κ.Σ.Χασάπης, «Σύγχρονος Ἑκλαϊκευμένη Ἀστρονομία» (ΣΕΑ), 1957.
Ἀντωνιάδης (Χασάπης Σ.Ε.Α.).
Στατεράς Χρήστος (Διαδίκτυο).
Κοσμογραφία ΣΤ' τάξης Γυμνασίου, 1942.
Encyclopedia Britannica (Διαδίκτυο).
T.L. Heath., «Aristarchus of Samos», 1913. Reprint 1981.
W.H. Stahl, «Dictionary of Scientific Biography», N.Y. 1990.
Wikipedia: Aristarchus of Samos (Διαδίκτυο).

Μὲ ιδιαίτερη ἐκτίμηση
Μανώλης Ἀρ. Χριστουλάκης
Ἰατρός, Πειραιᾶς

(Διαβάστε «Ν. Κοπερνίκος: Ὁ σφετεριστὴς τοῦ Ἀρίσταρχου», «Δ», τ. 163.)

ΤΑ ΑΘΕΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

Ξήντα λεωφορεία με αναγραμμένες στο πλάι τους τις φράσεις: «Πιθανόν να μην υπάρχει Θεός. Σταματήστε να στενοχωριέστε τώρα και χαρείτε τη ζωή σας», θ' αρχίσουν να κυκλοφορούν από τὸ νέο ἔτος στὸ Λονδίνο. Ἡ ἰδέα, ἡ ὁποία ἀνήκει στὴν Βρεταννικὴ Ἀνθρωπιστικὴ Ἑνωση (British Humanist Association - BHA), ὑποστηρίζεται ἠθικὰ καὶ οἰκονομικὰ ἀπὸ ἐξέχοντες ἀνθρωπιστὲς φιλοσόφους κι ἐπιστήμονες ὅπως ὁ Ρ. Ντῶκινς. Ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ μὲ τὰ ἀντιθρησκευτικὰ μηνύματα ἀποβλέπει στὴν ἐξισορρόπηση ἀνάλογων θρησκευτικῶν μηνυμάτων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μηχανισμοῦ. Οἱ συντονιστές τῆς θεωροῦν, ὅτι ἡ Θρησκεία εἶναι συνηθισμένη νὰ τὰ ἔχη ὅλα αὐτόματα καὶ δωρεάν: Φορολογικὲς ἐλαφρύνσεις, σεβασμὸ, δικαίωμα μὴ προσβολῆς, δικαίωμα στὴν πλύση ἐγκεφάλου τῶν παιδιῶν κ.τ.λ..

Παρὰ τὶς πιέσεις, ποὺ ἀσκοῦν ἐναντίον τῶν «ἄθεων λεωφορείων» διάφορες θρησκευτικὲς ομάδες, ὁ κ. Χ. Στίνσον, διευθύνων σύμβουλος τῆς BHA, δήλωσε: «Βλέπουμε τόσες πολλὲς ἀφίσσες νὰ μᾶς διαφημίζουν τὴ σωτηρία διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἢ νὰ μᾶς ἀπειλοῦν μὲ αἰώνια κόλαση. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἔνα λεωφορεῖο μὲ διαφήμιση σὰν κι αὐτὴ θὰ χαιρετισθῇ ὥς μιὰ ἀνάσα φρέσκου ἀέρα.» Σύμφωνα μὲ τὸν Ρ. Ντῶκινς «ἡ καμπάνια αὐτὴ μὲ τὰ ἐναλλακτικὰ συνθήματα στὰ λεωφορεία τοῦ Λονδίνου θὰ κἀνὴ τοὺς ἀνθρώπους νὰ σκεφθοῦν, καὶ ἡ σκέψη εἶναι ἀνάθεμα γιὰ τὴν Θρησκεία».

Δὲν τολμῶ νὰ ἀναλογισθῶ, τί θὰ γινόταν σὲ μιὰ παρόμοια περίπτωση στὴν βυζαντινοκρατούμενη Ἑλλάδα.

Γιῶργος Γαλανὸς

ΟΥΜΑΝΙΣΤΙΚΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

**“Ένα καταπληκτικό κείμενο για την μετατροπή
της ανθρώπινης κακομοιριάς σε χαρούμενη ζωή**

[Δημοσιεύουμε παρακάτω ένα κείμενο πενταπόσταγμα των ελεύθερων διανοούμενων της Αμερικής, δηλαδή την άλλη όψη της σκοτεινής εξουσίας των Η.Π.Α., το οποίο δημοσίευσαν πριν από 35 χρόνια, αλλά η δύναμη πρόβλεψης για τα συμβαίνοντα σήμερα το κάνει σαν να γράφτηκε τώρα. Ο «Δαυλός» αισθάνεται χαρά, διότι ανακαλύπτοντας πρόσφατα το κείμενο αυτό διαπιστώνει, ότι οι απόψεις, που με τόση επιμονή, συνέπεια και συνέχεια διατυπώνουμε για 27 χρόνια υπήρξαν αντικείμενο μελέτης και έρευνας και από άλλες ελεύθερες συνειδήσεις, οι οποίες αγωνίζονταν και αγωνίζονται να αποτρέψουν την αποκλήνωση, εξαγρίωση και εξαχρείωση του ανθρώπινου είδους, ή όποια δυστυχώς βαίνει συνεχώς αυξανόμενη.]

“ είκοστος πρώτος αιώνας μπορεί και πρέπει να είναι ο αιώνας του Ανθρωπισμού. Σημειώνονται καταλυτικές επιστημονικές, τεχνολογικές, κοινωνικές και πολιτικές αλλαγές, οι οποίες αυξάνουν και την συνειδητότητά μας. Έχουμε πράγματι κατακτήσει τον πλανήτη μας, εξερευνήσει την Σελήνη, εκμηδενίσει τις αποστάσεις και έχουμε αναπτύξει σε ύψιστο βαθμό τις επικοινωνίες· είμαστε στο κατώφλι μιας νέας εποχής, έτοιμοι να εξερευνήσουμε κι άλλο το διάστημα και ίσως να κατοικήσουμε σε άλλους πλανήτες. Κάνοντας έλλογη χρήση της Τεχνολογίας μπορούμε να προστατεύουμε το περιβάλλον, να εξαλείψουμε την φτώχεια, να καταπολεμήσουμε σημαντικά τις ασθένειες, να επεκτείνουμε το προσδόκιμο ζωής, να βελτιώσουμε ουσιαστικά την συμπεριφορά μας, να αλλάξουμε την πορεία της ανθρωπότητας και του πολιτισμού μας, να ενεργοποιήσουμε νέες δυνάμεις και να παράσχουμε στο ανθρώπινο είδος μία μοναδική ευκαιρία, να ευημερήσει και να απολαύσει μία ζωή γεμάτη νόημα.

Όστοςο έλλοχεύουν πλείστοι κίνδυνοι για το μέλλον. Μαθαίνοντας να εφαρμόζουμε τις επιστημονικές μεθόδους στην Φύση και την ανθρώπινη ζωή, αυξήσαμε τον κίνδυνο οικολογικής, βιοχημικής και πυρηνικής καταστροφής, υπερπληθυσμού, απάνθρωπων θεσμών και ολοκληρωτικών καθεστώτων. Μπροστά στα καταστροφικά σενάρια και τις «προφητείες» περί Αποκάλυψης πολλοί χάνουν την επαφή τους με τον Λόγο και ασπάζονται το παράλογο, ακολουθούν δόγματα και θρησκείες, που οδηγούν στην αδράνεια και την παραίτηση. Οι παραδοσιακοί κώδικες ήθικης και οι νεώτερες λατρείες αδυνατούν να ανταποκριθούν στις πειστικές ανάγκες του σήμερα και του αύριο.

Η ανθρωπότητα, για να επιβιώσει, χρειάζεται τόλμη. Πρέπει να χρησιμοποιούμε

όλο και περισσότερο επιστημονικές μεθόδους και όχι να τις αποποιούμεθα. Πρέπει να συνδυάσουμε τον Λόγο με τον Άνθρωπισμό, για να προάγουμε το ήθος και να δομήσουμε την κοινωνία με στέρεες αξίες. Μπροστά σε πολυάριθμες προοπτικές καλούμεθα να επιλέξουμε, εμείς οι ίδιοι, το μέλλον μας. Ύψιστος στόχος μας θα πρέπει να είναι η ανάπτυξη των ικανοτήτων των ανθρώπων και η ολοκλήρωση της προσωπικότητας κάθε ατόμου – όχι μόνο των προνομιούχων. Γι' αυτό χρειάζεται προσπάθεια σε οικουμενικό επίπεδο.

*Πρέπει να
συνδυάσουμε
τον Λόγο με τον
Άνθρωπισμό, για να
προάγουμε το ήθος
και να δομήσουμε
την κοινωνία με
στέρεες αξίες.*

Μία ούμανιστική θέαση των πραγμάτων ώθει σε δημιουργικότητα κάθε ανθρώπινο όν και μάς προσφέρει όραμα και κουράγιο να δουλέψουμε μαζί. Αυτή η θεώρηση δίνει έμφαση στον ρόλο, που μπορούν να παίξουν τα άτομα, το καθένα στην δική του σφαίρα δράσης. Οί δεκαετίες, που ακολουθούν, απαιτούν άνδρες και γυναίκες με καθαρό μυαλό, ισχυρή θέληση, έξυπνάδα, ικανότητα συνεργασίας, ικανούς να χαράξουν και να δρομολογήσουν ένα επιθυμητό μέλλον. Ο Άνθρωπισμός μπορεί να παράσχει τον σκοπό και την έμπνευση, που τόσοι πολλοί επιζητούν· μπορεί να δώσει προσωπικό νόημα και ουσία στην ανθρώπινη ζωή.

Ένστερνιζόμαστε μία σειρά από κοινές αρχές, που μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση για κοινή δράση – θετικές αρχές, σχετικές με την παρούσα κατάσταση του ανθρώπου. Είναι η βάση για μία κοσμική κοινωνία σε πλανητική κλίμακα.

Γι' αυτούς τους λόγους καταθέτουμε αυτό το νέο Ούμανιστικό Μανιφέστο για το μέλλον του ανθρώπινου είδους· για μάς είναι ένα όραμα ελπίδας, ο δρόμος για μία χαρούμενη ζωή.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Πρώτον: Στην καλύτερη περίπτωση η θρησκεία μπορεί να έμπνευση αφοσίωση στα υψηλότερα ήθικα ιδανικά... Όστόσο, πιστεύουμε, ότι οι παραδοσιακές, δογματικές ή απολυταρχικές θρησκείες, που τοποθετούν την αποκάλυψη, τον Θεό, το τελετουργικό ή την πίστη πάνω από τις ανθρώπινες ανάγκες και την ανθρώπινη εμπειρία προσφέρουν κακές υπηρεσίες στο ανθρώπινο είδος. Οτιδήποτε στην Φύση πρέπει να υπόκειται στην επιστημονική ανάλυση και απόδειξη· κατά την γνώμη μας τα δόγματα και οί μύθοι των παραδοσιακών θρησκειών δεν εξετάζονται επιστημονικά... Θεωρούμε, ότι δεν υπάρχει απόδειξη, δεν υπάρχει τίποτε, που να επιτρέπη την πίστη στο υπερφυσικό· είναι είτε άνευ ουσίας ή έντελως άσχετο με το ζήτημα της επιβίωσης και ολοκλήρωσης του ανθρώπινου είδους.

Ός άθεοι ασχολούμεθα με τα ανθρώπινα όντα και όχι με τον Θεό, με την Φύση και όχι με την θεότητα. Πράγματι η Φύση μπορεί να είναι ευρύτερη και να φθάνη σε μεγαλύτερα βάθη απ' ό,τι σήμερα γνωρίζουμε· όποιεσδήποτε νέες ανακαλύψεις θα διευρύνουν την γνώση μας για ό,τι φυσικό... Εμείς, οί άνθρωποι, είμαστε υπεύθυνοι για ό,τι είμαστε ή θα γίνουμε. Καμμία θεότητα δεν θα μάς σώση, πρέπει να σώσουμε τους εαυτούς μας.

Δεύτερον: Ὑποσχέσεις γιὰ σωτηρία καὶ μετὰ θάνατον ζωὴ ἢ ἀπειλὲς καὶ ἀνησυχίες γιὰ αἰώνια καταδίκη εἶναι τόσο ἀπατηλὲς ὅσο καὶ ἐπιζημιες. Ἡ Ἐπιστὴμὴ βεβαιώνει, ὅτι τὸ ἀνθρώπινο εἶδος εἶναι ἀποτέλεσμα φυσικῶν ἐξελικτικῶν δυνάμεων... Δὲν ὑπάρχει ἀπόδειξη, ὅτι ἡ ζωὴ συνεχίζεται μετὰ τὸν θάνατο τοῦ σώματος. Συνεχίζουμε νὰ ὑπάρχουμε μέσῳ τῶν ἀπογόνων μας καὶ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖο ἐπηρεάσαμε τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐξέλιξη τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Φυσικὰ οἱ παραδοσιακὲς θρησκείες δὲν εἶναι τὰ μόνια ἐμπόδια στὴν ἀνθρώπινη πρόοδο. Κι ἄλλες ιδεολογίες ἀποτελοῦν τροχοπέδη στὴν ἐξέλιξή μας. Τὰ πολιτικὰ δόγματα γιὰ παράδειγμα λειτουργοῦν ὥπως καὶ τὰ θρησκευτικὰ, ἀντικατοπτρίζοντας τὰ χειρότερα γνωρίσματα τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ ἀπολυταρχισμοῦ, ἰδιαίτερα ὅταν θυσιάζουν τὰ ἄτομα στὸν βωμὸ οὐτοπικῶν ὑποσχέσεων. Καθαρὰ οἰκονομικὲς καὶ πολιτικὲς ἀντιλήψεις, εἴτε καπιταλιστικὲς εἴτε κομμουνιστικὲς, συχνὰ παίρνουν τὴν μορφὴ θρησκευτικῶν καὶ ιδεολογικῶν δογμάτων.

Χωρὶς λόγια (ἀπὸ τὸ Διαδίκτυο).

ΗΘΟΣ

Τρίτον: Θεωροῦμε, ὅτι οἱ ἠθικὲς ἀξίες πηγάζουν ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη ἐμπειρία. Τὸ ἦθος εἶναι αὐτόνομο καὶ ἐγγενές, δὲν χρειάζεται θρησκευτικὴ ἢ ιδεολογικὴ μεσολάβηση. Εἶναι ἀπόρροια ἀνθρώπινης ἀνάγκης καὶ ἐνδιαφέροντος. Τὸ νὰ τὸ ἀρνηθοῦμε αὐτό, ἀποτελεῖ διαστρέβλωση ὁλόκληρης τῆς βάσης τῆς ζωῆς. Ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ ἔχει νόημα, ἐπειδὴ δημιουργοῦμε καὶ ἀναπτύσσουμε, ἐμεῖς οἱ ἴδιοι, τὸ μέλλον μας. Ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δημιουργικὴ συνειδητοποίηση τῶν ἀνθρώπινων ἀναγκῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, ἀτομικὰ ἢ ὅταν τὶς μοιραζώμαστε καὶ τὶς ἀπολαμβάνουμε μὲ ἄλλους, εἶναι τὸ μόνιμο ζητούμενο τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ. **Ἀγωνιζόμαστε γιὰ μὴ μὴ ὥραία ζωὴ ἐδῶ καὶ τώρα. Σκοπὸς μας εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἐμβάθυνση τῆς ζωῆς, παρὰ τὶς ἐνάντιες δυνάμεις, ποὺ ἐκχυδαίζουν, ἐμπορευματοποιοῦν καὶ ἀποκτηνώνουν.**

Τέταρτον: Ὁ Λόγος καὶ ἡ εὐφυΐα εἶναι τὰ σπουδαιότερα «ἐργαλεῖα», ποὺ διαθέτει τὸ ἀνθρώπινο εἶδος, καὶ δὲν μποροῦν νὰ ὑποκατασταθοῦν. Ἡ πίστις καὶ τὰ πάθη κάθε ἄλλο παρὰ ἀρκοῦν. Ἡ ἐλεγχόμενη χρῆσις ἐπιστημονικῶν μεθόδων, ποὺ τόσο συνέδραμαν στὴν ἐξέλιξη τῶν Φυσικῶν καὶ Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν ἀπὸ τὴν Ἀναγέννησι καὶ μετὰ, πρέπει νὰ ἀναπτυχθοῦν περαιτέρω γιὰ τὴν ἀνεύρεσι λύσεων στὰ ἀνθρώπινα προβλήματα. Φυσικὰ δὲν ὑπάρχει καμμία ἐγγύηση, ὅτι ὅλα τὰ προβλήματα μποροῦν νὰ λυθοῦν καὶ ὅλα τὰ ἐρωτήματα νὰ ἀπαντηθοῦν. Ὡστόσο ἡ κριτικὴ σκέψις, ἐμποτισμένη μὲ μὴ αἴσθησι ἀνθρώπινης φροντίδας, εἶναι ἡ καλύτερη μέθοδος ἐπίλυσις τῶν προβλημάτων, ποὺ ἔχει στὴν διάθεσή της ἡ ἀνθρωπότητα. Ὁ λόγος πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ ἀνθρωπιά, καὶ τὸ πρόσωπο νὰ λειτουργῇ ὡλοκληρωμένα.

Καθώς η Ἐπιστήμη διευρύνει τὰ ὅρια τῆς γνώσεως, ἡ αἴσθησις ἀπορίας καὶ θαυμασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου διαρκῶς ἀνανεώνεται, τὸ ἴδιο καὶ κάθε μορφὴ Τέχνης, Ποίησης καὶ Μουσικῆς, ποὺ παίρνουν τὴν θέσιν ποὺ τοὺς ἀρμόζει στὶς ζωές μας, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ἡ θρησκεία/«ἠθικὴ» ἀλλὰ καὶ ἡ ἔννοια τοῦ ἥθους.

ΤΟ ΑΤΟΜΟ

Πέμπτον: Ἡ μοναδικότητα καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια κάθε ἀτόμου εἶναι θεμελιώδης ἀνθρωπιστικὴ ἀξία. Τὰ ἄτομα πρέπει νὰ ἐνθαρρύνωνται νὰ ἀναπτύσσουν τὸ δημιουργικὸ τους ταλέντο καὶ νὰ πραγματώνουν τὶς ἐπιθυμίες τους... Πιστεύουμε στὴν ὑπέρτατη δυνατὴ ἀτομικὴ αὐτονομία μὲ τὴν ἀνάλογη κοινωνικὴ ὑπευθυνότητα.

*Προκειμένου νὰ
προάγῃ τὴν ἐλευθερίαν
καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν
του, τὸ ἄτομο πρέπει
νὰ ἀπολαμβάνῃ μίαν
σειρὰ ἀπὸ πολιτικὲς
ἐλευθερίες.*

Ἑκτον: Στὸ θέμα τῆς σεξουαλικότητας, πιστεύουμε, ὅτι ἡ μὴ ἀνεκτικὴ στάσις, ποὺ συχνὰ καλλιεργεῖται ἀπὸ τὶς ὀρθόδοξες θρησκείες καὶ τὸν πούριτανισμό, καταπιέζει ἀδικαιολόγητα τὴν σεξουαλικὴ συμπεριφορὰ. Τὰ δικαιώματα ἐλέγχου τῶν γεννήσεων, ἔκτρωσις καὶ διαζυγίου πρέπει νὰ ἀναγνωρισθοῦν. Παρ' ὅλο ποὺ δὲν ἐγκρίνουμε τὶς μορφές σεξουαλικῆς ἔκφρασις, ποὺ μειώνουν ἢ ἐκμεταλλεύονται τὸν ἄνθρωπο, δὲν θέλουμε νὰ ἀπαγορεύσουμε, μὲ νόμο ἢ κοινωνικὲς συνέπειες, τὶς σεξουαλικὲς σχέσεις μεταξὺ συναινούντων ἐνηλίκων. Οἱ διάφορες μορφές σεξουαλικότητας δὲν πρέπει ἐκ προοιμίου νὰ θεωροῦνται ὡς κάτι «κακόν». Μία πολιτισμένη κοινωνία πρέπει νὰ εἶναι ἀνεκτικὴ. Ἐφ' ὅσον δὲν βλάπτουν τοὺς ἄλλους ἢ δὲν τοὺς ἐξωθοῦν σὲ ἐπιζήμια συμπεριφορὰ, τὰ ἄτομα θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἐλεύθερα νὰ ἐκφράζουν τὶς σεξουαλικὲς τους προτιμήσεις καὶ νὰ ἀκολουθοῦν τὸν τρόπο ζωῆς, ποὺ ἐπιθυμοῦν. Ἡ ἠθικὴ διαπαιδαγώγησις παιδιῶν καὶ ἐνηλίκων εἶναι ἕνας σημαντικὸς τρόπος, γιὰ νὰ ἀναπτύξουν συνειδητότητα καὶ σεξουαλικὴ ὠριμότητα.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ἑβδομον: Προκειμένου νὰ προάγῃ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν του, τὸ ἄτομο πρέπει νὰ ἀπολαμβάνῃ μίαν σειρὰ ἀπὸ πολιτικὲς ἐλευθερίες σὲ κάθε κοινωνία. Στὶς τελευταῖες περιλαμβάνονται φυσικὰ ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου καὶ τοῦ Τύπου, ἡ πολιτικὴ δημοκρατία, τὸ νόμιμο δικαίωμα νὰ ἀντιτίθεται στὴν κυβερνητικὴ πολιτικὴ, δίκαιες δικαστικὲς διαδικασίες, θρησκευτικὴ ἐλευθερία, ἐλευθερία συναναστροφῶν καὶ καλλιτεχνικὴ, ἐπιστημονικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἐλευθερία. Περιλαμβάνεται ἐπίσης τὸ δικαίωμα τοῦ ἀτόμου νὰ ἐπιλέξῃ ἕναν θάνατο μὲ ἀξιοπρέπεια – εὐθανασία – καὶ τὸ δικαίωμα στὴν αὐτοκτονία.

Ἀντιτιθέμεθα στὴν ὀλοένα αὐξανόμενη παρέμβασις στὴν προσωπικὴ μας ζωὴ, μὲ ὅποιο τρόπο κι ἂν γίνεται αὐτό, τόσο στὶς ὀλοκληρωτικὲς ὅσο καὶ στὶς δημοκρατικὲς κοινωνίες. Στόχος μας εἶναι ἡ διασφάλισις, ἐπέκτασις καὶ θέσις σὲ ἰσχὺ τῶν ἀρχῶν τῆς ἀνθρώπινης ἐλευθερίας, ὅπως διαμορφώθηκαν ἀπὸ τὴν Μάγκνα Κάρτα ἕως τὴν Διακήρυξιν τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου, τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τὴν Παγκόσμια Διακήρυξιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ώγδοον: Είμαστε προσηλωμένοι σε μία άνοικτη και δημοκρατική κοινωνία. Πρέπει να επεκτείνουμε την συμμετοχική δημοκρατία, με την πραγματική της έννοια, στην Οικονομία, το σχολείο, την οικογένεια, τον χώρο εργασίας και τις εθελοντικές οργανώσεις. Πρέπει να υπάρξει αποκέντρωση των λήψεων αποφάσεων και ευρεία συμμετοχή σε αυτές ανθρώπων από όλα τα στρώματα – κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά...

Ένατον: Η ανάγκη χωρισμού Εκκλησίας-Κράτους και Ιδεολογίας-Κράτους είναι επιτακτική. Το κράτος θα πρέπει να ενθαρρύνει την μέγιστη δυνατή ελευθερία των διαφόρων ήθικων, πολιτικών, θρησκευτικών και κοινωνικών αξιών, που διαμορφώνονται μέσα στην κοινωνία. Δεν θα πρέπει να ευνόηση κάποια συγκεκριμένη θρησκεία, χρηματοδοτώντας την μάλιστα με χρήματα του Δημοσίου, ούτε να υιοθετήσει μία και μόνη ιδεολογία και να λειτουργήσει στη συνέχεια ως όργανο προπαγάνδας ή καταπίεσης, ιδιαίτερα ενάντια στους διαφωνούντες.

Δέκατον: Οι ανθρώπινες κοινωνίες δεν θα πρέπει να αξιολογούν ένα οικονομικό σύστημα βάσει της ρητορικής ή της ιδεολογίας, αλλά εξετάζοντας κατά πόσον συμβάλλει στην οικονομική ευμάρεια όλων των ατόμων και των κοινωνικών ομάδων, περιορίζει την φτώχεια και τις κακουχίες, αυξάνει το ποσοστό ικανοποίησης και επιτρέπει μία καλύτερη ποιότητα ζωής. Πρέπει να δημοκρατικοποιήσουμε την Οικονομία και να την κρίνουμε από το κατά πόσον ανταποκρίνεται στις ανθρώπινες ανάγκες, εξετάζοντας τα αποτελέσματά της όσον αφορά στο κοινό καλό.

Ένδέκατον: Πρέπει να εφαρμοσθεί και προαχθεί η αρχή της ήθικης ισότητας με την εξάλειψη κάθε διάκρισης λόγω φυλής, θρησκείας, φύλου, ηλικίας ή εθνικής καταγωγής. Αυτό σημαίνει ισότητα ευκαιριών, άγνωση του ταλέντου και της αξίας και ώθηση για περαιτέρω βελτίωση. Όσον αφορά στους ανήμπορους ανθρώπους, ή κοινωνία θα πρέπει να τους παράσχει τα μέσα για την ικανοποίηση των βασικών υγειονομικών, οικονομικών και εκπαιδευτικών αναγκών και να τους εξασφαλίσει –έφ’ όσον το επιτρέπουν οι πόροι της– ένα ελάχιστο ετήσιο εισόδημα. Μάς ενδιαφέρει το καλό επίπεδο ζωής των ηλικιωμένων, των ασθενούντων, των ατόμων με ειδικές ανάγκες, αλλά και των κοινωνικώς αποκλεισμένων –των διανοητικώς καθυστερημένων, των εγκαταλελειμμένων ή κακοποιημένων παιδιών, των αναπήρων, των φυλακισμένων, των εξαρτημένων– των παραμελημένων ή και άγνοημένων από την κοινωνία. Πιστεύουμε στο καθολικό δικαίωμα στην εκπαίδευση. Σε καθέναν από μās πρέπει να δίνεται ή ευκαιρία να αναπτύξει τις ικανότητες και τα ταλέντα του.

Αποδοκιμάζουμε τον φυλετικό, θρησκευτικό, εθνικό ή ταξικό ανταγωνισμό...

Επικρίνουμε τον σεξισμό ή τον σεξουαλικό σωματισμό –άνδρικό ή γυναικείο. Πιστεύουμε στα ίσα δικαιώματα ανδρών και γυναικών, να ακολουθήσουν την καρι-

*Το Κράτος δεν
θα πρέπει να
ευνόηση κάποια
συγκεκριμένη θρησκεία,
χρηματοδοτώντας την
μάλιστα με χρήματα
του Δημοσίου, ούτε
να υιοθετήσει μία και
μόνη ιδεολογία και
να λειτουργήσει στη
συνέχεια ως όργανο
προπαγάνδας ή
καταπίεσης, ιδιαίτερα
ενάντια στους
διαφωνούντες.*

έρα πὸν ἐπιθυμοῦν καὶ νὰ ἀναπτύξουν τὶς ἱκανότητές τους ἐλεύθεροι ἀπὸ ἀπεχθεῖς διακρίσεις.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Δωδέκατον: Ἀποδοκιμάζουμε τὸν χωρισμὸ τῆς ἀνθρωπότητας βάσει ἐθνικιστικῶν κριτηρίων. Ἔχουμε φθάσει σὲ μία ἱστορικὴ καμπή, καὶ ἡ καλύτερη ἐπιλογὴ εἶναι νὰ ὑπερβοῦμε τὰ στενὰ ὅρια τῆς ἐθνικῆς κυριαρχίας, νὰ προχωρήσουμε στὸ κτίσιμο μιᾶς παγκόσμιας κοινότητας, ὅπου θὰ ἐντάσσονται ὅλοι οἱ τομεῖς τῆς ἀνθρώπινης δραστηριότητας, καὶ κάθε μέλος τῆς ἀνθρώπινης οἰκογένειας θὰ μπορεῖ νὰ συμμετάσχει. Ἀλλως εἶπεῖν προσβλέπουμε στὴν ἀνάπτυξη ἐνὸς παγκοσμίου συστήματος Δικαίου καὶ μίας παγκόσμιας τάξης, ἡ ὁποία θὰ βασίζεται σὲ μία ὑπερεθνικὴ ὁμοσπονδιακὴ κυβέρνηση. Κάτι τέτοιο θὰ εὐνοοῦσε τὸν πολιτιστικὸ πλουραλισμὸ. Ἐπαναδιατυπώνουμε τὴν προσήλωσή μας στὴν δημιουργία μιᾶς παγκόσμιας κοινότητας.

*Ἀποδοκιμάζουμε
τὸν χωρισμὸ τῆς
ἀνθρωπότητας βάσει
ἐθνικιστικῶν κριτηρίων.
Ἔχουμε φθάσει σὲ μία
ἱστορικὴ καμπή, καὶ
ἡ καλύτερη ἐπιλογὴ
εἶναι νὰ ὑπερβοῦμε τὰ
στενὰ ὅρια τῆς ἐθνικῆς
κυριαρχίας.*

Δέκατον τρίτον: Ἡ παγκόσμια κοινότητα πρέπει νὰ σταματήσει τὴν προσφυγὴ στὴν βία, προκειμένου νὰ ἐπιλύσῃ διεθνεῖς διαφωνίες. Πιστεύουμε στὴν εἰρηνικὴ διευθέτηση τῶν διαφορῶν μὲ προσφυγὴ στὰ διεθνῆ δικαστήρια καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς τέχνης τῆς διαπραγμάτευσης καὶ τοῦ συμβιβασμοῦ. Ὁ πόλεμος εἶναι πλέον κάτι ἐντελῶς παρωχημένο· τὸ ἴδιο καὶ ἡ χρῆση πυρηνικῶν, βιολογικῶν καὶ χημικῶν ὅπλων. Εἶναι ἀπόλυτὴ ἀνάγκη νὰ μειωθοῦν – σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο – οἱ δαπάνες γιὰ στρατιωτικὸ ἐξοπλισμὸ καὶ αὐτὰ τὰ χρήματα νὰ χρησιμοποιηθοῦν γιὰ εἰρηνικοὺς καὶ θετικοὺς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα σκοπούς.

Δέκατον τέταρτον: Ἡ παγκόσμια κοινότητα πρέπει νὰ δεσμευτῇ, ὅτι θὰ ἐκπονήσῃ πρόγραμμα συνεργασίας σχετικὰ μὲ τὴν διαχείριση τῶν φυσικῶν πόρων, πὸν μειώνονται ταχέως. Ὁ πλανήτης Γῆ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἓνα ἐνιαῖο οἰκοσύστημα. Ἡ οἰκολογικὴ καταστροφὴ, ἡ μείωση τῶν πόρων καὶ ἡ ὑπέρμετρη αὔξηση τοῦ πληθυσμοῦ πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν ἀπὸ κοινοῦ (σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο), καὶ οἱ ἀποφάσεις γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος νὰ ληφθοῦν ἐπίσης ἀπὸ κοινοῦ. Ἡ προστασία καὶ διατήρηση τῆς Φύσης, ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς εἶναι ζητήματα ἠθικῆς τάξεως. Πρέπει νὰ ἀντιληφθοῦμε, ὅτι ἡ ὑπαρξὴ μας στὴν Φύση εἶναι ἄμεσα συνδεδεμένη μὲ τοὺς φυσικοὺς πόρους. Πρέπει νὰ ἀπαλλάξουμε τὸν κόσμον μας ἀπὸ τὴν περιττὴ μόλυνση καὶ τὰ ἀπορρίμματα/ἀπόβλητα, φροντίζοντας μὲ ὑπευθυνότητα γιὰ τὴν διαφύλαξη ἀλλὰ καὶ τὴν δημιουργία νέου φυσικοῦ πλούτου, βελτιώνοντας ταυτοχρόνα τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς μας.

Δέκατον πέμπτον: Τὰ προβλήματα τῆς οἰκονομικῆς εὐμάρειας καὶ ἀνάπτυξης δὲν μποροῦν πλέον νὰ ἐπιλυθοῦν ἀπὸ ἓνα καὶ μόνον κράτος· ἀντιμετωπίζονται σὲ παγκόσμιο πλαίσιο. Ἀποτελεῖ ἠθικὴ ὑποχρέωση τῶν ἀνεπτυγμένων χωρῶν νὰ παρᾶσχουν – μέσῳ μιᾶς διεθνοῦς ἀρχῆς, ἡ ὁποία θὰ διαφυλλάσσει τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα – μαζικὴ τεχνικὴ, ἀγροτικὴ, ἱατρικὴ καὶ οἰκονομικὴ βοήθεια – συμπεριλαμβανομένων καὶ τεχνικῶν ἐλέγχου τῶν γεννήσεων – στὶς ἀναπτυσσόμενες περιοχὲς τῆς ὑψηλίου.

Ἡ φτώχεια πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ.

Δέκατον ἕκτον: Ἡ ἀνάπτυξη τῆς Τεχνολογίας εἶναι ζωτικῆς σημασίας γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ ἀνθρώπου. Ἀντιτιθέμεθα σὲ ὁποιαδήποτε ἀπόπειρα λογοκρισίας ἢ παρεμπόδισης τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας γιὰ οἰονδήποτε λόγο. Ὡστόσο χρειάζεται ἰδιαίτερη προσοχή ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα τῆς χρήσης της. Πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ ἀποφευχθοῦν τυχὸν ἐπιζήμιες ἢ καταστροφικὲς συνέπειες. Ἐνοχλούμεθα ἰδιαίτερα, ὅταν ἡ τεχνολογία καὶ ἡ γραφειοκρατία ἐλέγχουν, χειραγωγοῦν ἢ ἀλλοιώνουν τὰ ἀνθρώπινα ὄντα, χωρὶς τὴν συναίνεσή τους.

Δέκατον ἑβδόμον: Ἡ ἐπικοινωνία καὶ οἱ μεταφορὲς ἀνάμεσα στὶς διάφορες χῶρες πρέπει νὰ βελτιωθοῦν καὶ νὰ ἐπεκταθοῦν. Πρέπει νὰ παύσουν οἱ ταξιδιωτικοὶ περιορισμοί. Ὁ κόσμος πρέπει νὰ εἶναι ἀνοικτὸς σὲ διάφορες πολιτικὲς, ἰδεολογικὲς καὶ ἠθικὲς ἀπόψεις καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἓνα παγκόσμιο σύστημα Τηλεόρασης καὶ Ραδιοφώνου πρὸς πληροφόρηση καὶ ἐκπαίδευση. Καλοῦμε σὲ πλήρη διεθνή συνεργασία στοὺς τομεῖς τοῦ Πολιτισμοῦ, τῆς Ἐπιστήμης, τῆς Τέχνης καὶ τῆς Τεχνολογίας, σπάζοντας κάθε ἰδεολογικὸ φραγμό. Πρέπει νὰ μάθουμε νὰ ζοῦμε ἀνοικτὰ ὅλοι μαζί, εἰδάλλως θὰ χαθοῦμε ὅλοι μαζί.

Ἡ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ ΩΣ ΟΛΟΝ

Ἐπίλογος: Καλοῦμε ἐπειγόντως τὴν ἀνθρωπότητα νὰ ἀντιληφθῇ, ὅτι ἀποτελεῖ ἐνιαῖο σύνολο καὶ νὰ λειτουργήσῃ ὡς τέτοιο. Ἀκόμη προτρέπουμε τοὺς συνανθρώπους μας ἀνὰ τὸν κόσμο νὰ κάνουν χρήση τοῦ Λόγου καὶ νὰ ἐνδιαφεροθοῦν ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλον, ὥστε νὰ δημιουργήσουμε τὸν κόσμο ποὺ θέλουμε –ἐναν κόσμο, ὅπου ὅλοι θὰ ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρήνης, τῆς εὐημερίας, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εὐτυχίας. Ἄς μὴν ἐγκαταλείψουμε αὐτὸ τὸ ὄραμα λόγῳ ἀπελπισίας ἢ δειλίας... Θὰ πρέπει νὰ ὑπερβούμε τὶς καταστροφικὲς ἰδεολογικὲς διαφορὲς ἀνάμεσα στὸν Κομμουνισμό, τὸν Καπιταλισμό, τὸν Σοσιαλισμό, τὸν Συντηρητισμό, τὸν Φιλελευθερισμὸ καὶ τὸν Ριζοσπαστισμὸ. Ἄς δώσουμε ἐπὶ τέλους ἓνα τέλος στὸν τρόμο καὶ τὸ μίσος...

Ἡ προσήλωση στὶς ἰδέες τῆς ἀνεκτικότητας, τῆς κατανόησης καὶ τῆς εἰρηνικῆς διαπραγμάτευσης δὲν ἀπαιτεῖ ὑποταγὴ στὴν καθεστηκυῖα τάξη οὔτε καταδικάζει τὶς δυναμικὲς καὶ ἐπαναστατικὲς δυνάμεις... Προϋποθέτει μόνον τὴν ἐπιθυμία νὰ προχωρήσουμε μπροστά, σὲ νέα ἐπίπεδα. Στὴν παρούσα ἱστορικὴ συγκυρία ἡ δέσμευση ἀπέναντι στὴν ἀνθρωπότητα εἶναι ἡ ὑψηλότερη δέσμευση, στὴν ὁποία μποροῦμε νὰ προχωρήσουμε· ὑπερβαίνει τὰ στενὰ ὅρια καὶ τὴν ὑποταγὴ στὴν Ἐκκλησία, τὸ Κράτος, τὸ Κόμμα, τὴν Τάξη ἢ τὴν Φυλὴ καὶ ἀνοίγει εὐρύτερους ὁρίζοντες στὶς ἀνθρώπινες δυνατότητες. Τί τολμηρότερος στόχος γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα, κάθε ἄτομο νὰ γίνῃ, σὲ ἰδεὰτὸ ἀλλὰ καὶ πραγματικὸ ἐπίπεδο, πολίτης μιᾶς παγκόσμιας κοινότητας...

Κατὰ συνέπεια ὁ Ἀνθρωπισμὸς εἶναι μία ἠθικὴ κινητήριος δύναμη, ποὺ ἔχει τὸν χρόνο μὲ τὸ μέρος της. Πιστεύουμε, ὅτι τὸ ἀνθρώπινο εἶδος ἔχει τὴν δυνατότητα, τὴν ἐξυπνάδα, τὴν καλὴ θέληση καὶ τὴν ἱκανότητα συνεργασίας, ὥστε νὰ ἐφαρμόσῃ στὴν πράξιν τὴν δέσμευσή του στὶς δεκαετίες, ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν. ”

Μετάφραση: Α. Γ.

**Κέντρο Ἐρευνῶν καὶ Συμβούλιο
Κοσμικοῦ Οὐμανισμοῦ (1973)**

ΠΩΣ ΕΜΕΙΝΕ «ΕΓΚΥΟΣ» Η ΜΑΡΙΑΜ...

τὸ τεῦχος 308 (Δεκ. 07) τοῦ «Δαυλοῦ» δημοσιεύθηκε ἄρθρο σχετικά μὲ τὸ παραμῦθι τῶν Χριστουγέννων τῆς κ. Ἀγγελικῆς Ρέτουλα, ὅπου ἐκτὸς τῶν ἄλλων γίνονται ἀναφορὲς καὶ στὴν καταγωγὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ στὴν παρθενία τῆς μητέρας του Μαριὰμ. Τὸ ἄρθρο ἦταν καταλυτικὸ γιὰ τὸ παραμῦθι τῆς ἐπίσημης χριστιανικῆς ἐκδοχῆς, γιὰ τὸν τρόπο, ποὺ ἔμεινε ἔγκυος ἡ Παναγία.

Ἄς δοῦμε λοιπὸν ἀπὸ κοντά, τί συμβαίνει μὲ τὴν περικοπὴ ἀπὸ τὸ «Κατὰ Λουκᾶν» Εὐαγγέλιο, ποὺ ἀναφέρεται στὸν Εὐαγγελισμὸ τῆς Θεοτόκου (κεφ. α, στίχ. 26-35), καὶ κατὰ πόσον τὸ κείμενο αὐτὸ «παριστάνει τὸ νοούμενον»: «*Ἐν δὲ τῷ μηνὶ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἥ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαβὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριὰμ. καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε, “χαῖρε, κεχαριτωμένη” ὁ Κύριος μετὰ σου “εὐλόγημένη σὺ ἐν γυναιξίν. ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ, καὶ διελογίζετο, ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ “μὴ φοβοῦ Μαριὰμ” εὗρες γὰρ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ. καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς υἱόστου κληθήσεται, καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. εἶπε δὲ ἡ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον “πῶς ἔσται μοι τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;” καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπε ν αὐτῇ “Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σε καὶ δύναμις υἱόστου ἐπισκιάσει σοι” διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς Θεοῦ.*»

Τὸ πρῶτο ἐπίμαχο σημεῖο τῆς περικοπῆς εἶναι ὁ στίχος 28 «καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε...». Ἡ λέξις «εἰσελθὼν» εἶναι μετοχὴ ἀορίστου τοῦ ρήματος εἰσέρχομαι, τὸ ὁποῖο σημαίνει: μπαίνω μέσα, τίποτε λιγότερο, τίπο-

Philippe Champaigne, 1644

Ὁ Γαβριήλ, ἐνῶ ἐτοιμάζεται νὰ εἰσέλθῃ στὴ Μαριὰμ (Λουκ. α' 28.)

τε περισσότερο. Στη δευτερεύουσα αὐτὴ χρονικὴ πρόταση λοιπὸν ἔχουμε τὴ μετοχὴ εἰσελθὼν, τὸ ὑποκείμενο ὁ ἄγγελος καὶ τὸ ἀντικείμενο πρὸς αὐτήν, ἢ ὅποια δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν Μαριάμ. Καὶ ἐδῶ εἶναι ποὺ δημιουργεῖται ἡ πρώτη «ιερόσυλη» ἀπορία. Ἡ πρόταση εἶναι σαφέστατη καὶ δὲν ἀφήνει κανένα περιθώριο ἀμφιβολίας, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἄγγελος μῆκε πρὸς αὐτήν. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀπλῆς προσέγγισης, ὅποτε δὲν θὰ ὑπῆρχε τίποτε τὸ μεμπτόν, ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς θὰ ἔγραφε «καὶ προσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτήν». Μπορεῖ κανεὶς νὰ μᾶς πῇ, τί θὰ τοῦ στοίχιζε τοῦ Λουκᾶ, ἐὰν ἀντὶ εἰσελθὼν ἔγραφε προσελθὼν; Θὰ μπορούσε νὰ ἀντιτεῖναι κανεὶς, ὅτι ἡ ἐπίμαχη φράση, κατὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ γράφτηκε, δὲν εἶχε τίποτε τὸ μεμπτόν.

*Ἡ πρόταση εἶναι
σαφέστατη καὶ δὲν
ἀφήνει κανένα
περιθώριο ἀμφιβολίας,
ὅτι δηλαδὴ ὁ ἄγγελος
μῆκε πρὸς αὐτήν. Ἐὰν
ἐπρόκειτο περὶ ἀπλῆς
προσέγγισης, ὅποτε
δὲν θὰ ὑπῆρχε τίποτε τὸ
μεμπτόν, ὁ εὐαγγελιστὴς
Λουκᾶς θὰ ἔγραφε «καὶ
προσελθὼν ὁ ἄγγελος
πρὸς αὐτήν».*

Διαβάστε τώρα, πῶς τὴν ἀποδίδει ὁ Π. Ν. Τρεμπέλας: «Καὶ ἀφοῦ ἐμβῆκεν ὁ ἄγγελος εἰς τὸ δωμάτιόν της, τῆς εἶπε...». Παρατηρήσατε, τί ἄλλαξε στὴν ἀπόδοση; Μὰ τὸ ἀντικείμενο τῆς πρότασης: ἡ Μαριάμ ἔγινε δωμάτιο! Γιατί ἄραγε;

Ὁ Π. Ν. Τρεμπέλας δὲν ἦταν ἓνα τυχαῖο ἄτομο ἀλλὰ θεολόγος, ἐπίτιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἓνας ἄνθρωπος, κατὰ τεκμήριο, πάρα πολὺ μορφωμένος. Σὲ καμμία περίπτωση δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ τοῦ καταλογίσουμε ἄγνοια ἢ ὅποιαδήποτε ἀδυναμία στὸ χειρισμὸ τοῦ λόγου καὶ τῆς γραφῆς. Ὑπέπεσε λοιπὸν ἐν ἀγνοίᾳ του σ' αὐτὸ τὸ ἀτόπημα ἢ ὄχι; Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἡ ἐπίμαχη φράση τοῦ Εὐαγγελίου, ὅπως εἶναι διατυπωμένη, ἀναφέρεται εὐθέως καὶ πέραν πάσης ἀμφιβολίας σὲ σεξουαλικὴ πράξη; Αὐτὸς νὰ ἦταν ἄραγε ὁ λόγος, ποὺ ἀνάγκασε τὸν

Π. Ν. Τρεμπέλα νὰ κἀνῃ αὐτὴν τὴν παράφραση; Γνώριζε τί σημαίνει ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ φράση καὶ ἀπὸ ποῦ; Αὐτὸς ἦταν ὁ λόγος, ποὺ προσπάθησε νὰ ἀποφύγῃ τὸ «σκόπελο» τῆς πιστῆς ἀπόδοσης τῆς φράσης αὐτῆς;

Τί σημαίνει «εἰσέρχομαι» στὴν Ἁγία Γραφή

τὴν φράση αὐτὴ τὴ συναντᾶμε καὶ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, σχεδὸν σὲ ὅλες τὶς περιπτώσεις, ποὺ δὲν εἶναι καὶ λίγες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες παρατίθενται ἐνδεικτικὰ οἱ ἀκόλουθες, ὅπου ἡ συγκεκριμένη καὶ ἐπίμαχη φράση ὑποδηλώνει σαφέστατα, πέραν πάσης ἀμφιβολίας, σεξουαλικὴ πράξη. Ἔχουμε καὶ λέμε λοιπόν: «καὶ ἐγένετο πρὸς ἐσπέραν καὶ ἀνέστη Δαυὶδ ἀπὸ τῆς κοίτης αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἐπὶ τοῦ

**Ἡ Παναγία ἐγκυμονοῦσα.
(Καθεδρικός ναὸς Ἐβόρα, Πορτογαλία, ιε΄ αἰ. μ.Χ.)**

δώματος τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως καὶ εἶδε γυναῖκα λουομένην ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ ἡ γυναῖκα καλῇ τῷ εἶδει σφόδρα, καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ καὶ ἐζήτησε τὴν γυναῖκα καὶ εἶπεν “οὐχὶ αὕτη Βηρσαβέε, θυγάτηρ Ἑλιάβ, γυνὴ Οὐρίου τοῦ Χετταίου;” Καὶ ἀπέστειλε Δαυὶδ ἀγγέλους καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν, καὶ ἐκοιμήθη μετ’ αὐτῆς, καὶ αὕτη ἀγιαζομένη ἀπὸ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ καὶ ἀποστείλασα ἀπήγγειλε τῷ Δαυὶδ καὶ εἶπεν “ἐγὼ εἰμί, ἐν γαστρὶ ἔχω...”» (Σαμουὴλ Β΄ ια, 2- 21). Στὴν περίπτωση κατὰ τὴν ὁποία ἡ Ραχὴλ ἔκανε τὴν μαστροπὸν στὴ δούλῃ τῆς Βαλλάν: «καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλάν, τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὴν Ἰακώβ» («Γένεσις» λ, 4).

Ἐκεῖ ὅπου ἡ Σάρα ἐξωθεῖ τὸν Ἀβραὰμ σὲ μοιχεία, ζητῶντας ταυτόχρονα καὶ τὰ ρέστα: «εἶπε δὲ Σάρα πρὸς Ἀβραμ “Ἴδου συνέκλεισέ με Κύριος τοῦ μή τίγκειν” εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσωμεν ἐξ αὐτῆς, ὑπήκουσε δὲ Ἀβραμ τῆς φωνῆς Σάρας, καὶ λαβοῦσα Σάρα ἡ γυνὴ Ἀβραμ Ἄγαρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἐαυτῆς παιδίσκην, μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι Ἀβραμ ἐν γῇ Χαναάν, ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἀβραμ ἀνδρὶ αὐτῆς γυναῖκα. Καὶ εἰσῆλθε πρὸς Ἄγαρ, καὶ συνέλαβε, καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς,...» («Γένεσις», κεφ. ιστ΄ 2.)

Ἐκεῖ ὅπου ὁ Αὐνὰν συνουσιάζεται μὲ τὴ γυναῖκα τοῦ πονηροῦ ἀδελφῷ τοῦ Ἡρ, τὸν ὁποῖον ἀπέκτεινεν ὁ «Θεός»: «εἶπε δὲ Ἰούδας τῷ Αὐνὰν “εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ ἐπιγάμβρευσαι αὐτὴν καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου”, γνοὺς δὲ Αὐνὰν ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ὅταν εἰσῆρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐξέχεεν ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.» (Ῥένεσις, κεφ. λη' 8-9.)

Εἶναι πολὺν δύσκολο λοιπὸν νὰ συμπεράνη κανεῖς, ὅτι ὁ Τρεμπέλας γνώριζε, ὅτι ἡ φράση αὕτη στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἀναφερόταν σὲ σεξουαλικὴ πράξη καὶ ὅτι ἐν γνώσει του προέβη στὴν παραποίηση αὐτὴ κάνοντας τὴν Μαριὰμ «δωμάτιο»; Γράφει πούθενά τὸ Εὐαγγέλιο, ὅτι τὴν ὥρα ποὺ ἦρθε ὁ ἄγγελος Γαβριήλ, ἡ Μαριὰμ βρισκόταν σὲ ἓνα δωμάτιο; Δὲν θὰ μπορούσε νὰ βρισκόταν κάπου ἄλλου π.χ. στὴν αὐλὴ ἢ στὸν κῆπο; Ἀπὸ ποῦ ἔβγαλε τὸ συμπέρασμα ὁ

*Ἡ ἔκφραση
«εἰσῆλθε πρὸς
αὐτήν» στὴν
Παλαιὰ Διαθήκη
σήμαινε πέραν
πάσης ἀμφιβολίας
σεξουαλικὴ πράξη.*

Τρεμπέλας, ὅτι ἡ Μαριὰμ βρισκόταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ μέσα στὸ δωμάτιό της; Μήπως τὸ ἐπινόησε, ἐπειδὴ δὲν μπορούσε νὰ δικαιολογήσῃ διαφορετικὰ ἐκεῖνο τὸ «εἰσελθών», καθὼς γνώριζε πάρα πολὺ καλὰ, ὅτι ἡ ἔκφραση «εἰσῆλθε πρὸς αὐτήν» στὴν Παλαιὰ Διαθήκη σήμαινε πέραν πάσης ἀμφιβολίας σεξουαλικὴ πράξη; Μπορεῖ νὰ ἀναρωτηθῇ κανεῖς, πῶς θὰ ἀπέδιδε ὁ Τρεμπέλας τὰ συγκεκριμένα ἐδάφια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἂν ἀνελάμβανε νὰ τὰ «ἐρμηνεύσῃ» καὶ αὐτά;

Ὁ «ποταπὸς ἀσπασμός» τοῦ «ἀγγέλου»

λα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα παύουν νὰ εἶναι μετέωρα, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἐπόμενη ἐπίμαχη φράση, στὴν παραποίηση τῆς ὁποίας «δίνει πλέον ρέστα» ὁ Π. Ν. Τρεμπέλας. Ὅταν ψεύδεται κάποιος, πρέπει νὰ πῇ κι ἄλλα ψέμματα, γιὰ νὰ καλύψῃ τὸ πρῶτο. Μᾶς λέει λοιπὸν ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς «...καὶ διελογίζετο αὕτη, ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος...»! Γιὰ κάποιον, ποὺ γνωρίζει στοιχειωδῶς τὴν καθαρεύουσα καὶ ἐλάχιστα ἀρχαῖα Ἑλληνικά, «ποταπὸς ἀσπασμός» σημαίνει ἓνα αἰσχροὺ φίλημα, μὲ ὅ,τι μπορεῖ νὰ συνεπάγεται ἡ αἰσχρότητα ἐνὸς τέτοιου φιλοῦ.

Γιὰ νὰ εἴμαστε ὅμως καὶ ἀκριβοδίκαιοι, πρέπει νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψη, ὅτι σὲ πάρα πολλὰ περιπτώσεις κάποιες λέξεις καὶ φράσεις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς χρησιμοποιοῦνται μὲ διαφορετικὴ ἔννοια σήμερα. Ὅλα τὰ σύγχρονα λεξικά ἀποδίδουν στὴ λέξη «ποταπός» τὴν ἔννοια τοῦ τιποτένιου, τοῦ χυδαίου, τοῦ αἰσχροῦ. Παλαιότερα λεξικά, ὅπως τοῦ Σουίδα, ἐπεξηγοῦν τὴ λέξη πότερον

Συνεχίζεται στὴ σελ. 22692 ►

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ

κτιμῶ, ὅτι τὸ βιβλίον με τίτλον «Ὁ τάφος τῆς οἰκογένειας τοῦ Ἰησοῦ» τῶν Σίμκα Γιακομπόβιτσι καὶ Τσάρλς Πελλεγκρίνο («Δαυλός», τ. 318) θὰ πρέπει νὰ ἐντρυνφθῇ καλοπροαίρετα καὶ δίχως θρησκευτικὸ φανατισμό. Ἡ Ἐπιστήμη ξεκινᾷ ἀπὸ τὴν ἀμφισβήτηση καὶ καταλήγει στὴν ἔρευνα με βάση τὴν τετράγωνη λογική.

Στὴν ἐβραϊκὴ θεοκρατικὴ διδασκαλία ὁ Γιαχβὲ (ὁ Θεός) εἶναι ἓνας, ὁλομόναχος, μοναδικός. Δὲν ἔχει κανέναν υἱὸ ὁμοούσιον. Γιὰ τοὺς Ἑβραῖους τὴν παραδοχὴ αὐτὴ δὲν τολμᾷ κανεὶς νὰ τὴν ἀμφισβητήσῃ. Ἐπομένως κι ὁ Ἰησοῦς, γνήσιος Ἑβραῖος, δὲν θὰ τολμοῦσε ποτὲ νὰ εἰσαγάγῃ μίαν διδασκαλίαν, ποὺ θὰ μιλοῦσε γιὰ οἰκογένειάν του καὶ θὰ ἀποτελοῦσε ὕβρη κατὰ τοῦ Γιαχβέ. Στὴν Ἑβραϊκὴ Ἱστορία-Θεολογία-Πολιτικολογία με τὸν ὄρον «Υἱὸς τοῦ Θεοῦ» δὲν ἐννοεῖται ὁ φυσικὸς καὶ ὁμοούσιος υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ ὁ κατ' ἐπιλογὴν, ὁ κατὰ χάριν, ὁ κατ' εὐνοίαν τοῦ Γιαχβέ καὶ ὑπ' αὐτοῦ χρисμένος βασιλέας τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ Ἰησοῦς διεκδικῶντας τὸν θρόνον ὡς ἀπόγονος τοῦ Δαυὶδ ἔφερε τὸν ὄρον αὐτό. Περισσότερες ὅμως φορὲς χρησιμοποιοῦσε τὸν ὄρον «Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου», ποὺ πολὺ καλὰ καταλάβαιναν οἱ ἀκροατές του, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ἓνας ἄνθρωπος, ποὺ τὸν γέννησε ἄνθρωπος, θνητὸς σὰν κι αὐτοὺς, ποὺ τὸν ἐξέλεξε ὁ Γιαχβέ, γιὰ νὰ βασιλέψῃ, ἀποκαθιστῶντας ἔτσι τὴν θεοκρατικὴ βασιλείαν στὸ Ἰσραήλ, ποὺ εἶναι καὶ «βασιλεία τοῦ Θεοῦ», ἀκόμα καὶ «βασιλεία τῶν οὐρανῶν», ἀφοῦ εἶναι δεδομένη ἄνωθεν.

Αὐτὸς ὁ βασιλιάς εἶναι ὁ χριστὸς Κυρίου. Τὸ χρῆσμα ὁ Ἰησοῦς τὸ ἔλαβε ἀπὸ τὸν Προδρόμον καὶ δικαιοματικὰ ὡς προωρισμένος βασιλιάς ἔφερε καὶ τὸν τίτλον ἢ ὄρον «Χριστὸς Κυρίου». Στὴ θεοκρατικὴ πολιτικὴ ἀντίληψη ὁ Θεὸς κυβερνᾷ μέσω τοῦ βασιλιά. Τὰ Εὐαγγέλια εἶναι κατάφωρη ἐντεταλμένη προπαγάνδα. «Λανσάρουν» τὴ Ζωροαστρικὴ διδασκαλίαν με ἰουδαϊκὸ περιτύλιγμα. Σκοπὸς τῶν ἡπάταξιν τῶν με-
ταφυσικῶν ιδεῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἀτταβύριος

*Μᾶς λέει ὁ
 εὐαγγελιστὴς
 Λουκᾶς
 «...καὶ διελογίζετο
 αὕτη, ποταπὸς εἶν ὁ
 ἀσπασμὸς οὗτος...»!
 Γιὰ κάποιον,
 ποὺ γνωρίζει
 στοιχειωδῶς
 τὴν καθαρεύουσα
 καὶ ἐλάχιστα ἀρχαῖα
 Ἑλληνικά, «ποταπὸς
 ἀσπασμὸς» σημαίνει
 ἓνα αἰσχρὸ φίλημα,
 μὲ ὅ,τι μπορεῖ
 νὰ συνεπάγεται
 ἡ αἰσχροπία ἐνὸς
 τέτοιου φιλιῶ.*

ὡς ἄρα, ποῖον, ποταπόν. Τὸ λεξικὸ Δημητράκου τὴ μία φορὰ μᾶς παραπέμπει καὶ στὴ λέξη ποδαπός, ποὺ ἔχει τὴν ἔννοια: ἀπὸ ποῦ, ἀπὸ ποιά χώρα, ποιᾶς καταγωγῆς, ποίου εἶδους, τί λογῆς, καὶ τὴν ἄλλη τὴν ἀποδίδει μὲ τὶς προαναφερθεῖσες μειωτικὰς ἔννοιες.

Ἡ λέξη ἀσπασμός, καὶ τότε καὶ σήμερα, σημαίνει τὸ φίλημα. Ποτὲ καὶ σὲ καμμιὰ περίπτωση δὲν σήμαινε «χαιρετισμός». Ὁ εὐαγγελιστής, ὁ δεχθεὶς καὶ τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, δὲν βρῆκε νὰ χρησιμοποιοῦν μία ἄλλη λέξη ἀπὸ τὸ πλουσιώτατο ἑλληνικὸ λεξιλόγιο ἀντὶ τῆς λέξεως «ποταπός»; Ὑπῆρχε τὸ «πότερον», τὸ «ὥς», τὸ «ἄρα», τὸ «ποῖον». Καμμιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς λέξεις δὲν τὸν ἱκανοποιοῦσε καὶ διάλεξε τὸν «ποταπός»; Παρ' ὅλα αὐτὰ ἃς ὑποθέσουμε, ὅτι γιὰ τὸν εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ ἦταν ἀθῶα καὶ σήμαινε π.χ. «τί εἶδους», «τί λογῆς».

Ὁ ἀσπασμὸς ὅμως ποῦ καὶ πῶς «κολλάει» στὸ περιστατικό; Ὅπως σήμερα ἔτσι καὶ τότε ἐξακολουθεῖ νὰ σημαίνει «φίλημα», μὲ τὴν ἐπίμαχη φράση νὰ συνεχίξῃ νὰ μένῃ μετέωρη κυρίως ἀπὸ τὴν ὀλοφάνερη προσπάθεια συγκάλυψης καὶ ἀποπροσανατολισμοῦ τῶν καλοπροαίρετων ἀναγνωστῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Στέλιος Ἀγγελίδης

ΔΕΝ «ΕΙΣΗΛΘΕ» Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

κλητικοὶ οἱ γιατροὶ κλινικῆς τῆς Γερμανίας, οἱ ὅποιοι ἐξέτασαν ἓνα καθ' ὅλα ὑγιὲς σωματικὰ ζευγάρι, ποὺ ὕστερα ἀπὸ ὀκτὼ χρόνια γάμου δὲν εἶχε ἀκόμη ἀποκτήσει παῖδι, διαπίστωσαν, ὅτι ἀγνοοῦσαν τὸν κατὰ φύσιν τρόπο τεκνοποίησης. (The Edmonton Sun, 18.05.04.) Σημείωση: Ἀμφότεροι εἶχαν μεγαλώσει σὲ ἄκρως συντηρητικὸ χριστιανικὸ περιβάλλον, ὅπου ἡ ἐπιδίωξις τῆς νίκης ἐπὶ τῆς Φύσης ἀποτελεῖ βασικὴν πρ οὐπόθεσιν. Ἄγγελοι μὲ κρίνους ὅμως δὲν κατεβαίνουν σήμερα ἀπὸ τὸν οὐρανὸν, προκειμένου νὰ «εἰσέλθουν» στὶς ἄτεκνες Γερμανίδες.

Γ.Α.

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΤΑ

Μιά διαπίστωση

Από εξαιτίας τουλάχιστον καταγγέλλουμε τις παρανομίες και τις καταστροφές δασών και αρχαιοτήτων στην Βοιωτία από τον τότε μητροπολίτη Θηβών και Λεβαδείας και νυν αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Τερζώννιο. (Βλ. «Με χιλιάδες τόννους μπετόν θάβει το Άλσος των Μουσών ή Μητρόπολη Θηβών-Λεβαδείας», τ. 248-249, «Νέοι δόλιοι βανδαλισμοί στις αρχαιοτήτες της Θήβας», τ. 251, «Όργιο παρανομιών της Μητρόπολης Θηβών στο Άλσος των Μουσών», τ. 257, «Κοιλάδα των Μουσών: Πολλοί φορείς του Ρωμαϊκού σ' ένα όργιο παρανομίας - βανδαλισμού - βαρβαρότητας», τ. 260-261, «Ιερώννιος Θηβών: “Δεν αποφασίζει ή αρχαιολογία, αποφασίζω εγώ!”», τ. 279, «Έγγραφο του Χ. Ζαχόπουλου βάζει την “ταφόπλακα” στην Κοιλάδα των Μουσών», τ. 310 και «Νεκρανάσταση του καλογερισμού στην Βοιωτία», τ. 313.)

Επίσης καταγγέλλουμε το όργιο θεοκρατικού εξουσιασμού και οικονομικής διαφθοράς του άποθανόντος αρχιεπισκόπου και της αύλης του με πολύ συγκεκριμένα στοιχεία. (Βλ. «Καταστρέφουν την Πεντέλη με την άνοχη δικαστηρίων», τ. 298, «Η Χριστοδουλική αύλη “έφαγε” από το ΥΠ.ΕΞ. άτιμωρητί 5.600.000 €», τ. 311 και «Σκάνδαλο “Άλληλεγγύη”: Δεσπότης αντί εισαγγελέα», τ. 312.)

Η Όρθοδοξία εμáίνεται εναντίον μας, και οι αὐλικοί τοῦ Χριστόδουλου, πού κατέφαγαν πολλά ἑκατομύρια εὐρὼ γιὰ «φιλανθρωπικούς σκοπούς», μᾶς ἔστειλαν δικαστικό κλητῆρα καὶ ἐξώδικη πρόσκληση (βλ. «Εξώδικη τῆς “Άλληλεγγύης” εναντίον ἄρθρου τοῦ “Δ”», τ. 313). Ἡ ἐπίσημη Δημοσιογραφία καὶ σύμπασα ἡ Ρωμοσύνη σφύριζαν ἀδιάφορα. Τώρα ὅλοι σχεδὸν οἱ μεγαλοστὰρ τῆς Τηλεόρασης καὶ οἱ μεγαλοδημοσιογράφοι τῶν ἐφημερίδων ἀναμασσοῦν τὰ προαναφερθέντα.

Ἀπλῶς μιὰ διαπίστωση.

Δ.Ι.Α.

Μεσαιωνικὸς προοδεντισμὸς

Ὅπως ἀποδείχθηκε ἤδη στὸν «Δαυλὸ» (τεῦχος 317), οἱ γάμοι μεταξὺ ὁμοφυλόφιλων εὐλογοῦνταν ἀπὸ τὴν Βυζαντινὴ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, γάμοι πού ἦταν ἀδιανόητοι στὴν προ-χριστιανικὴ Ἑλλάδα, ὁπότε οἱ ὁμοφυλόφιλοι ἔχαναν τὴν ιδιότητα τοῦ πολίτη καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ψήφου. Ἔτσι ἡ σημερινὴ λέξη «ἀδερφή» προέρχεται ἀπὸ τὴν εὐχὴ ἀδελφοποίησης, πού διάβαζε ἐπίσημα ὁ Βυζαντινὸς ἱερέας, εὐλογώντας τὰ ὁμοφυλόφιλα ζευγάρια.

Τὸ χριστιανικὸ Βυζάντιο λοιπὸν ἐκτὸς ἀπὸ παράδεισος τῶν δημίων, τῆς δεισιδαιμονίας, τῆς δολοπλοκίας καὶ τῆς διαφθορᾶς (σὰν τὴ σημερινὴ Ἑλλάδα τοῦ βυζαντινισμοῦ), ὑπῆρξε καὶ παρὰδεισος τῶν ὁμοφυλόφιλων, μὲ εἰδικὴ γαμήλια τελετὴ καὶ τρικούβερο γλέντι πρὸς τιμὴν τους. Φυσικά, γιὰ νὰ καλύψουν ὅλες αὐτὲς τὶς «θεάρεστες» πράξεις, οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ φόρτωσαν τὶς πομπές τους στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, μέσῳ τῆς προσφιλοῦς τους μεθόδου τῆς πλαστογραφίας καὶ τῆς διαστρέβλωσης τῆς Ἱστορίας

Α.Ρ.

Καὶ στὴν Κύπρο ἱερὲς φοροαπαλλαγές

Τὴν ὠχυρωμένη πίσω ἀπὸ παραθυράκια νόμων καὶ ἀπαλλασσόμενη ἐδῶ καὶ δεκαετίες ἀπὸ τὰ φορολογικὰ βάρη καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸν φόρο εἰσοδήματος καὶ τὴν ἔκτακτη εἰσφορὰ γιὰ τὴν Ἄμυνα Ἐκκλησία τῆς Κύπρου εἶχε βάλει στὸ στόχαστρο ἡ προηγούμενη κυπριακὴ κυβέρνηση, χωρὶς ὅμως τελικὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἀπαιτούμενη πολιτικὴ βούληση, γιὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ στόχο τῆς εἰσπραξῆς τῶν ὀφειλομένων. Ὁ ὑπουργὸς Οἰ-

κονομικῶν τῆς νέας κυβέρνησης ὁμως κ. Χαρίλαος Σταυράκης, ἀνακοινώνοντας τὸ πρόγραμμα εἰσπραξῆς παλαιῶν φορολογικῶν χρεῶν, δήλωσε, ὅτι θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν εἰσπραξὶ τῶν ὀφειλόμενων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν χρεῶν, τὰ ὁποῖα ὑπολογίζονται σὲ περισσότερα τῶν 70 ἑκατ. εὐρῶ («Πολίτης», 06.06.08).

Γ.Γ.

Ἱερὰ μονὴ Καρέττας-Καρέττας

Γιὰ ἱερὸ σκοπὸ θὰ διατεθῇ ἓνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὰ 8,33 ἑκατ. εὐρῶ, ποὺ διασφαλίστηκαν γιὰ τὸ θαλάσσιο πάρκο τῆς Ζακύνθου. Σύμφωνα μὲ δημοσιεύματα (ἐφημ. «Ἐλευθεροτυπία») 3 ἑκατ. εὐρῶ ἀφοροῦν στὴν ἀποκατάσταση τῆς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου στὸ Καλλίτερο. Γιὰ τὴ διάσωση τοῦ εἴδους...

Α.Ο.

Κατανοητὸ στὴν Ἰσπανία, ἀκατανόητο στὴν Ἑλλάδα

Ἡ ἰσπανικὴ κυβέρνησις τοῦ κ. Θαπατέρο ἐξηγγεῖλε, ὅτι θὰ ἐπανεξετάσῃ τοὺς δεσμοὺς Ἐκκλησίας-Κράτους, μὲ πρόθεσις νὰ ἐνισχύσῃ τὸν κοσμικὸ του χαρακτῆρα. Τὴν ἴδια ὥρα στὴ χώρα μας ὅλες ἀνεξαιρέτως οἱ πολιτικὲς δυνάμεις εἶναι δέσμιες τῆς εὐσεβοῦς ψήφου, ἄγονται καὶ φέρονται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἡ Ἑλλάδα ἔχει πνιγὴ στὴ μεσαιωνικὴ θεοκρατία, στὴν βυζαντινὴ διαφθορά καὶ στὴν πολιτισμικὴ ὀπισθοδρόμηση.

Τὸ ὅτι ἡ προώθησις κοσμικῶν ἀξιῶν εἶναι βασικὸ συστατικὸ γιὰ τὸν ἐκσυγχρονισμὸ καὶ τὴν πρόοδο μιᾶς κοινωνίας εἶναι ἀκατανόητο τόσο γιὰ τὸ ἐλληνορθόδοξο ποίμνιο ὅσο καὶ γιὰ τοὺς βυζαντινίζοντες ταγούς του.

Ε.Π.

Τὸ κτίσιμο ἐκκλησιῶν τοὺς μάρανε!

Μὲ πρωτοβουλία τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας θεμελιώθηκε παρεκκλήσι τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Σοφίας στὴν Ἀστυνομικὴ Διεύθυνσις Ἀερολιμένος Ἀθηνῶν στὰ Σπάτα. Τὰ τελευταῖα χρόνια ἔχουν ἀνεγερθῇ δεκαπέντε παρεκκλήσια μὲ πρωτοβουλία τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας σὲ Ἀστυνομικὲς Σχολὲς καὶ ἄλλες Ὑπηρεσίες, προκειμένου «νὰ καλυφθοῦν οἱ πνευματικὲς ἀνάγκες τῶν ἀστυνομικῶν». Γιὰ τὶς ἀστυνομικὲς ὁμως ἀνάγκες τῶν πολιτῶν, δηλαδὴ γιὰ τὴν προστασία τους ἀπὸ τὸ ὄργιο τῆς ἐγκληματικότητος -ἔ, αὐτὸ δὲν μᾶς μάρανε!

Γ.Α.

Δωδεκαθεϊστὴς Ἐφραῖμ

Ἕνας ἐκ τῶν κορυφαίων τοῦ χώρου τῶν ἐλληνολατρῶν μὲ ἱερατικὸ ἀξίωμα (!) περιφέρει τεφροδόχο μὲ τὴ στάχτη ἐνὸς ἄρχοντα τῆς Μονεμβασιᾶς τοῦ ιε' αἰῶνα μετὰ τῶν ἐλληναράδων, οἱ ὁποῖοι κατανυκτικὰ τὴν προσκυνοῦν, μὲ τὸ ἀζημίωτο -φυσικά. Πάντα λέγαμε, ὅτι οἱ ἀρχαιολάτρες δὲν ἔχουν καμμία διαφορὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους λάτρες (χριστολάτρες κ.λπ.).

Γ.Σ.Π.

Πυροβολισμοὶ σὲ Βατοπέδιο καὶ νοημοσύνη

«Εἶστε δειλές, τιποτένιες, ἀνίδεες, συμφεροντολογικὲς, φθοροποιὲς ἀνθρώπινες ὑπάρξεις, ποὺ βυθιστήκατε στὴν ὕλη καὶ δὲν μπορεῖτε νὰ κοιτάξετε πρὸ πέρα ἀπὸ τὸ “ὄρα” καὶ νὰ νοήσετε, τί ἐστὶ μοναστήρι, τί ἐστὶ Ὁρθοδοξία, πίστις, παράδοσις, ταυτότητα, πατριδα, τί ἐστὶ πνευματικὸ ἔργο, τί ἐστὶ ψυχὴ.» Τὰ παραπάνω ἀποτελοῦν μέρος ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς Κυπρίου, τοῦ κ. Χαρίτου Καρατζιά, μὲ τίτλο: «Σὲ ὅσους πυροβολοῦν τὸ Βατοπέδιο», ποὺ δημοσιεύτηκε στὴν κυπριακὴ ἐφημερίδα «Πολίτης» (13.09.08).

«Μωροὶ καὶ τυφλοὶ, δειλοὶ καὶ ρηχοί... παραχαράσσοντας ἱστορία βαλθήκατε, “κατίνες”, νὰ κρίνετε, νὰ ἀνακρίνετε, νὰ χλευάσετε μέρος ἀπὸ αὐτά, ποὺ σᾶς κρατοῦν στὴ ζωὴ - τὸ Βατοπέδιο καὶ τὸν Κύπριο ἡγούμενό του, νὰ δικάσετε τὸν κλέφτη. Κλαίω, πονῶ καὶ λυπᾶμαι, γιατί γεννήθηκα ὀρθόδοξος Ἑλληνας Κύπριος... Κάτω τὰ χέρια ἀπὸ τὸ πανίερο σέβασμα, ποὺ ὀνομάζεται Βατοπέδιο, γιατί ἰδρυτές, ὁδηγοὶ καὶ προστάτες εἶναι ὁ Ἅγιος Τριαδικὸς μας Θεὸς καὶ ἡ μάνα Παναγία, οἱ ὁποῖοι τὸ κράτησαν, τὸ κρατοῦν καὶ θὰ τὸ κρατᾶνε ὄρθιο μέσα στοὺς αἰῶνες στὸ ἀπάνθισμα τῆς Ὁρθοδοξίας, ποὺ λέγεται Ἅγιον Ὅρος.»

Θλιβόμενος, γιατί γεννήθηκα στὸν τόπο, ποὺ γέννησε τὶς Ἐπιστῆμες, τὸν Πολιτισμὸ καὶ τὸν Ὁρθὸ Λόγο, τώρα ὁμως ἔχει πνιγῇ στὴ θεοκρατία, τῇ διαφθορᾷ καὶ τὶς μεσαιωνικὲς ἀντίληψεις, ὅπως οἱ τοῦ παραπάνω ὀρθόδοξου Κυπρίου, ποὺ δὲν θέλει νὰ πυροβολοῦμε τὸ Βατοπέδιο, τοῦ ζητῶ τοῦλάχιστον νὰ μὴν πυροβολῇ τὴ δική μου νοημοσύνη.

Ι.Α.

Ἡ διαφθορὰ

Εἰς τὰ διάφορα «πάνελς» τῆς Τηλεόρασης, ὅπου Γιάννης κερνᾷ καὶ Γιάννης πίνει, ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σκέψη κρατιέται μακριὰ ἀπ’ ὅλους αὐτοὺς τοὺς διωρισμένους δημοσιογράφους καὶ πολιτικούς ἢ καί... καθηγητές. Σ’ ἓνα τέτοιο «πάνελ» σχολίασαν ἱστορικὰ τὸ θέμα τῆς διαφθορᾶς καὶ ἐδῶ θυμῆθηκαν τὴν ἀρχαία Ἑλλάδα!.. Φυσικὰ κάποιος δημοσιογράφος μᾶς ἀνέλυσε μαρξιστικὰ τὴν διαφθορὰ τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος κατηγορῶντας τὸν Θεμιστοκλῆ καὶ ἄλλους.

Ἦταν ἐκδηλῇ ἡ ἀπαξίωση ἐναντι αὐτῶν τῶν γιγάντων, ὅταν λόγοι καὶ μόνον ἐπιβίωσης (βλέπε καταδίκη Σωκράτους) τοὺς ἀνάγκασαν νὰ καταφύγουν στοὺς Πέρσες καὶ ὄχι, ὅπως θρασύτατα ἀπεκάλεσε τὸν Θεμιστοκλῆ, διότι ὅλοι ἦταν «διεφθαρμένοι». Μόνον σὲ μιὰ τέτοια λιβελλο-Τηλεόραση προγραμματισμένα χύνουν τὸ δηλητήριό τῆς μεταφυσικῆς θεοκρατίας, ὅταν ὁ πλανήτης σφαδάζει κάτω ἀπὸ τὴν ἐξουσία τους. Ἀλλὰ βέβαια αὐτὸ τὸ κοινὸ τοὺς ἀκούει, καὶ αὐτὸ ἐκπροσωποῦν.

Π.Γ.

Μπέρδεψε τοὺς ὀρθόδοξους μὲ τοὺς ἀρχαιολάτρες

Ἀργησε νὰ ὑποπῇ στὴν ἀντίληψή μας, ἀλλὰ τὸ προσωπικὸ ἐπίσημο περιοδικὸ τοῦ πρῶν ἀρχιεπισκόπου Χριστοδοῦλου «ΤΟΛΜΗ», στὸ τεῦχος 75 (7/07), ἐπιτιθέμενο κατὰ τῶν «ἀρχαιολατρῶν» γιὰ τὴν τοποθέτησή τους ἀπέναντι στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀπ. Παύλου ἀρκεῖται σὲ χαρακτηρισμοὺς (ὅπως «ἀπίστευτη ἐμπάθεια καὶ φανατισμός» κ.ἄ.) καὶ ἀντιτάσσει ἓνα μόνον ἀμφιλεγόμενο ἀπόσπασμα τοῦ Σουητῶνιου.

Ἀλλὰ τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι, ὅτι ἐκτὸς τοῦ «Δαυλοῦ», στὸν ὁποῖον ἀναφέρεται ἑξὶ φορές, χαρακτηρίζοντάς τον ὡς «φανατισμένο καὶ ἀρχαιολατρικό», στρέφεται καὶ κατὰ τοῦ περιοδικοῦ ἐνδὸς βουλευτῇ τοῦ γνωστοῦ ὀρθόδοξου κόμματος, ὁ ὁποῖος δὲν παραλείπει εὐκαιρία νὰ δηλώνῃ τὴν βαθεῖά του πίστη στὸν «Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό». Προφανῶς δὲν ἦταν καλὰ πληροφορημένος ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου, πρωτοπρεσβύτερος Β. Γεωργόπουλος, διδάκτωρ Θεολογίας ἢ οἱ ὀρθόδοξοι ἀπλῶς «ἔχουν μπλέξει τὰ μπούτια τους».

Γ.Σ.Π.

Κρητικὴ αἰρετικὴ μαντινάδα

Ἐγὼ δὲν εἶμαι χριστιανός,
εἶμαι εἰδωολάτρης,
γιατὶ λατρεύω κι ἀγαπῶ
τὰ μάτια μιᾶς ἀγάπης.

Κ.Α.Μ.

ΜΙΣΟ ΓΡΑΝΑΖΙ ΞΑΝΑΓΡΑΦΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

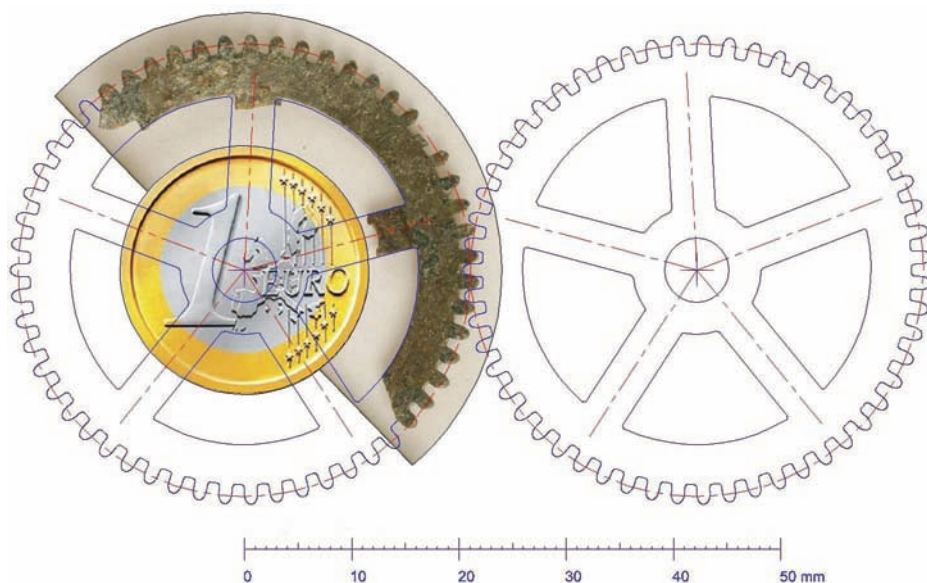
Κατασκευάστηκε τὸν γ' αἰ. π.Χ. στὴν Κάτω Ἱταλία.

Εἶναι ἀνώτερης τεχνολογίας τοῦ Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντικυθέρων καὶ ἐφάμιλλο τῶν γραναζιῶν τῆς σύγχρονης Μηχανολογίας.

ροτοῦ προλάβῃ καλά-καλὰ νὰ συνέλθῃ ἡ ἐπιστημονικὴ κοινότητα ἀπὸ τὶς ἐκπλήξεις, ποὺ ἐπεφύλασσε ἡ μελέτῃ τοῦ Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντικυθέρων (βλ. ἀφιέρωμα «Δ», τ. 299), ἦρθε ἀντιμέτωπὴ μὲ μία νέα ἀπρόσμενη καὶ πολὺ μεγαλύτερη ἐκπλήξι. Τὸ προφίλ τῶν ὁδόντων τοῦ τεμαχίου τοῦ γραναζιοῦ τοῦ γ' αἰ. π.Χ., τὸ ὁποῖο ἀνακαλύφθηκε πρὸ διετίας στὴν πόλιν Ὀλβία τῆς Σαρδηνίας (βλ. «Δ», τ. 314), μετὰ τὴν ἀποκατάστασή του ἀποδείχθηκε, ὅτι δὲν εἶναι τριγωνικὸ, ὅπως τοῦ Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντικυθέρων, ἀλλὰ καμπύλο, πανομοιότυπο καὶ ἐφάμιλλης τεχνολογίας μὲ τὰ γρανάζια τῆς σύγχρονης Μηχανολογίας.

Ἄν καὶ τὸ Γρανάζι τῆς Σαρδηνίας προηγήται χρονικὰ σχεδὸν δύο αἰῶνες τοῦ Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντικυθέρων καὶ πολλοὺς αἰῶνες ὅλων τῶν ἄλλων μεταγενέστερων μηχανισμῶν –ὅλοι τοῖς διαθέτουν τριγωνικοὺς ὁδόντες–, λόγῳ τοῦ ἐξελιγμένου μαθηματικὰ καμπύλου προφίλ τῆς ὁδόντωσής του παρουσιάζει πολὺ καλύτερες ιδιότητες, βέλτιστη ποιότητα ἐμπλοκῆς, καλύτερη σχέση μετάδοσης κ.λπ.. Αὐτὸ μᾶς ὁδηγεῖ στὴ σκέψη, ὅτι ἡ Ἐπιστῆμὴ τὴν προχριστιανικὴ ἐποχὴ εἶχε φθάσει σὲ ὕψιστὴ ἀκμὴ, ἀλλὰ στὴ συνέχεια παρήκμασε τάχιστα καὶ σημαντικὰ, παρακμῇ, ποὺ διήρκεσε περισσότερο ἀπὸ δύο χιλιετίες. Μόνο κατὰ τὴ σύγχρονη ἐποχὴ μπόρεσε πάλι ὁ ἄνθρωπος νὰ κατασκευάσῃ γρανάζια καὶ μηχανισμοὺς ἰσάξιας τεχνολογίας.

Τὸ Γρανάζι τῆς Σαρδηνίας μὲ ἐμφανῆ τὴν καμπυλότητα ὁδόντωσης. Ἡ ἐντυπωσιακὴ ὁμοιότητά του σὲ σχῆμα καὶ διαστάσεις μὲ τὰ γρανάζια τῆς σύγχρονης Τεχνολογίας ἐγίνε ἀντιληπτὴ μετὰ τὴν ἀποκατάσταση καὶ τὴν ἀκριβῆ γραφικὴ ἀναπαράστασή του στὸν ὑπολογιστὴ. (Φωτογραφία, σχέδιο: Τζιοβάννι Παστόρε.)

[Σ.σ.: Ἀπὸ 11 ἕως 14 Δεκεμβρίου 2008 θὰ διεξαχθῇ στὴν Ὀλβία τὸ XVIII Διεθνὲς Συνέδριο Μελετῶν «Roman Africa», ὠργανωμένο ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Σάσσανι. Στὸ συνέδριο αὐτὸ ὁ μηχανολόγος μηχανικὸς δρ Τζιοβάννι Παστόρε θὰ παρουσιάσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν μελετῶν τοῦ ἐπὶ τοῦ Γραναζιοῦ τῆς Σαρδηνίας. Ὁ κ. Παστόρε, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐπὶ μακρὸν μελετήσει πολλοὺς ἀρχαίους μηχανισμούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν Ὑπολογιστὴ τῶν Ἀντικυθέρων (βλ. «Ἐπαλήθευση τῆς ἀρχαίας τεχνολογίας ὑπολογιστῶν», «Δ», τ. 314), εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς ἀποστείλῃ γιὰ τὴν ἐνημέρωση τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Δαυλοῦ» τὴν περίληψη τῆς εἰσήγησής του στὸ συνέδριο, μὲ τὴν ὁποία θὰ γίνῃ γιὰ πρώτη φορὰ παγκοσμίως ἐπιστημονικὴ παρουσίαση τοῦ θέματος τῆς ὑπαρξῆς αὐτοῦ τοῦ τόσο ἐξελιγμένου τεχνολογικά ἀρχαίου εὐρήματος. Ἡ ἀνακάλυψη αὕτη ἀναμένεται νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς ἐπιστήμονες στὴν ἐκ νέου ἀναθεώρηση τῶν ἀπόψεών τους γιὰ τὴν ἀρχαία Τεχνολογία καὶ στὸ ἐξ ἀρχῆς ξαναγράψιμο τῆς Ἱστορίας τῆς Τεχνολογίας.]

Ο καθηγητής μηχανολόγος μηχανικός κ. Τζιοβάννι Παστόρε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ ΤΟΥ Δρ ΠΑΣΤΟΡΕ

ὁ θραῦσμα τοῦ γραναζιοῦ, ποὺ βρέθηκε τὸ 2006 στὴν Ὀλβία τῆς Σαρδηνίας, χρονολογήθηκε στὸ δεύτερο μισὸ τοῦ γ' αἰ. π.Χ., τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀρχιμήδη, τότε, ποὺ ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς εἶχε φθάσει στὴ μέγιστή ἀκμὴ του στὴν Κάτω Ἰταλία. Πρόκειται γιὰ τὸ ἀρχαιότερο γρανάξι, ποὺ ἔχει βρεθῇ μέχρι σήμερα, τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἀνακάλυψής του προκάλεσε τὸ τεράστιο ἐνδιαφέρον τῆς διεθνοῦς ἐπιστημονικῆς κοινότητος.

Εἶναι κατασκευασμένο ἀπὸ κράμα χαλκοῦ, ἔχει διάμετρο 43 χιλιοστὰ καὶ διαθέτετε 55 δόντια σὲ ὅλη του τὴν περιφέρεια. Δεδομένου, ὅτι ὁ ἀριθμὸς 55 εἶναι τὸ γινόμενο τῶν δύο πρώτων ἀριθμῶν 5 καὶ 11, εἶναι πολὺ πιθανόν, ὅτι τὸ γρανάξι αὐτὸ ἀποτελοῦσε μέρος μηχανισμοῦ, ὅπου σὲ συνεργασία μὲ ἄλλα γρανάξια ἡ σχέση μετάδοσης ἀντιστοιχοῦσε σὲ κάποιο ἀστρονομικὸ κύκλο. Αὐτὸ ἐπιβεβαιώνει τὴ μεγάλη ἀκρίβεια τῶν ἀστρονομικῶν μετρήσεων ἐκείνης τῆς ἐποχῆς μὲ τὴ χρήση ὀδοντωτῶν μηχανισμῶν προσομοίωσης τῆς Οὐράνιας Μηχανικῆς. (Σ.σ.: Βλ. «*Η Ἱπποπέδη τοῦ Εὐδόξου καὶ ἡ Οὐράνια Μηχανικὴ*», «*Δ*», τ. 299.)

Ἡ ἀναλογία μὲ τὸ κέρμα τοῦ ἐνὸς εὐρῶ στὴν εἰκόνα μᾶς δίνει μία ἰδέα τῶν μι-

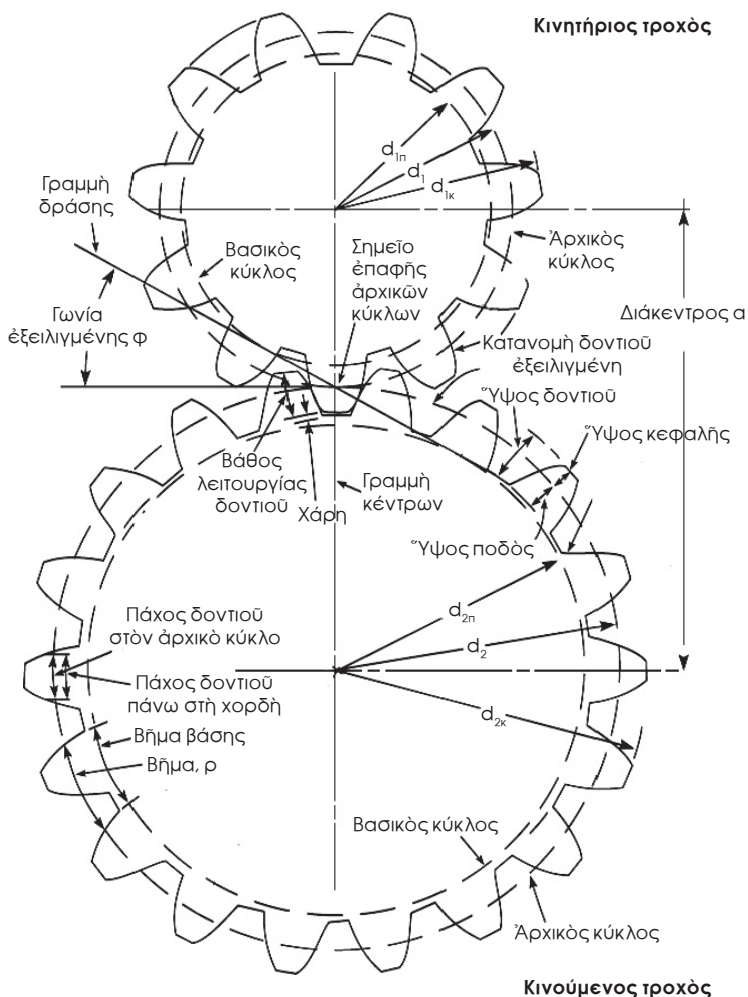
Γρανάζι σὲ βυζαντινὸ ἀστρολάβο μὲ τριγωνικοὺς ὀδόντες. Ἡ τεχνολογία του ὑστερεῖ σημαντικὰ τῆς μὲ καμπύλο προφίλ ὀδόντων τεχνολογίας τοῦ Γραναζιοῦ τῆς Σαρδηνίας, τὸ ὁποῖο ἐπὶ πλέον ἔχει κατασκευασθῇ μία χιλιετία τοῦλάχιστον πρὶν τὸν ἀστρολάβο.

κρῶν διαστάσεών του. Οἱ μικρές του αὐτὲς διαστάσεις μᾶς ἔκαναν νὰ πιστεύουμε, ὅτι τὸ γρανάξι πιθανὸν νὰ ἀποτελοῦσε τμῆμα κάποιου μηχανισμοῦ παρόμοιου μὲ τὸν Ὑπολογιστὴ τῶν Ἀντικυθήρων (α' αἰ. π.Χ.). Πρὶν ἀπὸ τὴν ἀποκατάσταση καὶ λόγῳ τῆς ἐκτεταμένης ὀξειδωσης τῆς ἐπιφάνειάς του τὰ δόντια φαίνονταν σχεδὸν σὰν ἀκατέργαστα καὶ μὲ τριγωνικὸ προφίλ, ἴδια μὲ τοῦ Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντικυθήρων.

Λίγα εἶναι τὰ ἐπιστημονικὰ ὄργανα τῆς Ἀρχαιότητος, ποὺ διασώθηκαν μέχρι τὶς μέρες μας. Ἡ Ἀρχαία Γραμματεία μας λέει βέβαια, ὅτι ὁ Ἥρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς (α' αἰ. π.Χ.) χρησιμοποιοῦσε μηχανισμοὺς μὲ γρανάξια. Σχετικὲς ἀναφορὲς κάνει καὶ ὁ Ἀριστοτέλης. Ἀναφορὲς σὲ ἀρχαίους μηχανισμοὺς μὲ γρανάξια -ἐκτὸς τοῦ Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντικυθήρων- ὑπάρχουν καὶ στὴν Λατινικὴ Γραμματεία, κυρίως στὸν Κικέρωνα, τὸν Ὀβίδιο, τὸν Λακτάντιο καὶ τὸν Κλαύδιο Κλαυδιανό. Ἡ σπουδαιότερη ἀναφορὰ ἀφορᾷ σ' ἓνα πλανητάριο, ποὺ εἶχε κατασκευασθῇ ἀπὸ τὸν Ἀρχιμήδη στὶς Συρακοῦσες τὸν γ' αἰ. μ.Χ., πιθανῶς μὲ γρανάξια ἐπίσης. Ὁ Κικέρων κάνει λόγο γιὰ μιὰ οὐράνια σφαῖρα καὶ ἓνα πλανητάριο, ποὺ ἔφερε ὁ Ρωμαῖος Μαρκέλλος μετὰ τὴν κατάληψη τῶν Συρακουσῶν, τὰ ὁποῖα εἶχε κατασκευάσει ὁ

Γεωμετρία σύγχρονων γραναζιών με καμπύλη οδόντωση, όπως του Γραναζιού της Σαρδηνίας.

Απέναντι: Φωτογραφία δύο τέτοιων γραναζιών σε έμπλοκή.

Άρχιμήδης στη Ρώμη. («De Re Publica» I, 14, 21 καὶ 22.) Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν περιγραφές γιὰ τοὺς μηχανισμοὺς αὐτοὺς, διότι τὸ ἔργο τοῦ Ἀρχιμήδη «Σφαιροποιία», στὸ ὁποῖο περιγράφονταν οἱ ἀρχές, ποὺ ἀκολουθοῦνταν γιὰ τὴν κατασκευὴ τους, ἔχει ἀπωλεσθῇ.

Ένας βυζαντινὸς ἀστρολάβος, κατασκευασμένος ὁκτῶ αἰῶνες ἀργότερα ἀπὸ τὸν Ὑπολογιστὴ τῶν Ἀντικυθέρων, ὁ ὁποῖος ἐκτίθεται στὸ Μουσεῖο Ἐπιστημῶν τοῦ Λονδίνου, εἶναι χάλκινος μὲ τριγωνικὴ ἐπίσης οδόντωση. Γρανάζια μὲ δόντια μὲ τριγωνικὸ προφίλ χρησιμοποιήθηκαν καὶ σὲ μηχανισμοὺς σχεδιασμένους ἀπὸ τὸν Λεονάρντο Ντὰ Βίντσι (15^ο αἰ. μ.Χ.).

Μηχανισμοὶ μὲ γρανάζια μὲ τριγωνικοὺς οδόντες, ὅπως ὁ Ὑπολογιστὴς τῶν Ἀντικυθέρων ἢ ὁ πολὺ μεταγενέστερος Βυζαντινὸς Ἀστρολάβος, ἐπιτυχάνουν βέβαια ἐμπλοκὴ μεταξύ τους, ἀλλὰ ὄχι κατὰ τὸν πλέον ἰδανικὸ τρόπο, παρουσιάζουν διάκενα ἀνάμεσα στοὺς οδόντες κι ἐνδεχομένως ἐμπλοκὲς στὴν περιστροφή τῶν

μηχανισμών. Ἐπὶ πλέον ἢ εὐθύγραμμη διεύθυνση τῆς περιστροφικῆς κίνησης δὲν μπορεῖ νὰ ἐξασφαλισθῇ πάντα κι ὡς ἐκ τούτου οὔτε ἡ σταθερότητα τῆς σχέσης μετάδοσης, ποὺ ἐξασφαλίζονται καλύτερα ἀπὸ τοὺς σύγχρονους μηχανισμοὺς μὲ καμπύλη ὁδόντωση.

Ἡ τελειότητα τῆς ἐμπλοκῆς μεταξὺ τῶν γραναζιῶν τῇ σύγχρονῃ ἐποχῇ εἶναι προϊὼν μακρᾶς ἐξέλιξης κι ἔχει ἐπιτευχθῇ ὕστερα ἀπὸ ἀκριβεῖς καὶ εἰς βάθος μαθηματικὲς μελέτες ἀπὸ τὸν 15 αἰ. μ.Χ. κι ἔπειτα ἀπὸ σημαντικούς ἐπιστήμονες, ὅπως ὁ Χούκ, ὁ Ὕυλερ, ὁ Οὐίλλις κ.ἄ.. Μέχρι τὸν 19 αἰ. τὰ γρανάζια κατασκευάζονταν στὸ χέρι, χωρὶς δυνατότητα μεγάλης ἀκρίβειας. Μόνο μετὰ τὸ 1900 ἐπετεύχθη καλύτερη ἀκρίβεια, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐφηῦρε καὶ ἄρχισε νὰ χρησιμοποιῇ εἰδικὲς μηχανὲς γιὰ τὴν κοπὴ τους.

Ἡ ἀνάλυση τοῦ καμπύλου προφίλ τῆς ὁδόντωσης τοῦ γραναζιοῦ τῆς Ὀλβίας σὲ ἠλεκτρονικὸ ὑπολογιστὴ ἀπέδειξε, ὅτι ὄχι μόνον παρουσιάζει πολὺ καλύτερες ιδιότητες ἀπὸ ὅλους τοὺς μεταγενέστερους μηχανισμοὺς μὲ τριγωνικὴ ὁδόντωση (Μηχανισμοὶ Ἀντικυθήρων, Βυζαντινὸς Ἀστρολάβος κ.ἄ.), ἀλλὰ εἶναι ἐφάμιλλο τῶν σύγχρονων γραναζιῶν μὲ διαφορὰ μόλις 0,03 χιλιοστών, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ἐπιτευχθῇ μόνο μὲ πανάκριβα σύγχρονα μηχανήματα.

* * *

Ἡ κατακλείδι ἡ γεωμετρικὴ ὁμοιότητα μεταξὺ τοῦ προφίλ τῶν ὁδόντων τοῦ γραναζιοῦ τῆς Ὀλβίας μὲ τὸ ἀντίστοιχο τῶν σύγχρονων γραναζιῶν μᾶς ὁδηγεῖ στὸ συμπέρασμα, ὅτι οἱ Ἕλληνες τὴν Ἑλληνιστικὴ Ἐποχὴ εἶχαν φθάσει σὲ ἓνα ὑψηλὸ ἐπίπεδο ὄχι μόνον στὸν ἀνθρωπιστικὸ καὶ καλλιτεχνικὸ τομέα, ἀλλὰ καὶ στὴν ἐπιστημονικὴ γνώση. Τὸ γρανάξι αὐτό, ποὺ παρουσιάζει ἐκπληκτικὴ κατασκευαστικὴ ἀκρίβεια, ἦταν πιθανῶς μέρος ἑνὸς ὁλόκληρου μηχανισμοῦ. Εἶναι κατασκευασμένο ἀπὸ ἰδιοφνεῖς ἐπιστήμονες, ἀστρονόμους, μαθηματικοὺς κ.λπ., τῶν ὁποίων ἡ σκέψη ἦταν αἰῶνες ἢ ἀκόμη καὶ χιλιετίες μπροστά. Ἄν καὶ μικρῶν διαστάσεων ἔχει μέγιστη ἀρχαιολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἀξία, διότι πάει τὸ λιγώτερο δύο αἰῶνες πίσω τὶς

τεχνικές - επιστημονικές- αστρονομικές γνώσεις, που συνεπάγονται από τη μελέτη του Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντικυθέρων. Ἡ ἀνακάλυψη αὐτὴ θὰ ὀδηγήσῃ πιθανῶς στὸ ξαναγράψιμο τῆς Ἱστορίας τῆς Τεχνολογίας.

*Τὸ γρανάζι αὐτό, ποὺ
παρουσιάζει ἐκπληκτικὴ
κατασκευαστικὴ
ἀκρίβεια, ἦταν πιθανῶς
μέρος ἑνὸς ὁλόκληρου
μηχανισμοῦ. Εἶναι
κατασκευασμένο ἀπὸ
ἰδιοφυεῖς ἐπιστήμονες,
ἀστρονόμους,
μαθηματικοὺς κ.λπ., τῶν
ὁποίων ἡ σκέψη ἦταν
αἰῶνες ἢ ἀκόμη καὶ
χιλιετίες μπροστά.*

Τὸ γεγονὸς ἐπὶ πλέον, ὅτι εἶναι περισσότερο ἐξελιγμένο ὅλων τῶν ἄλλων μεταγενέστερων μηχανισμῶν δεικνύει, ὅτι τὸ μέγιστο τῆς ἀκμῆς τοῦ Πολιτισμοῦ τῆς Ἑλληνιστικῆς Ἐποχῆς ἀκολούθησε μίᾳ σημαντικῇ καὶ ξαφνικῇ παρακμῇ, ποὺ διήρκεσε μέχρι τὴν ἐποχὴ μας.

Ἀσφαλῶς πολλοὶ μηχανισμοὶ μὲ γρανάζια πρέπει νὰ εἶχαν κατασκευασθῇ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, οἱ ὁποῖοι δὲν δι-
ασώθηκαν ὡς τὶς ἡμέρες μας. Ἴσως βρίσκονται κρυμμέ-
νοι στὸ ἔδαφος ἢ καταχωνιασμένοι καὶ ξεχασμένοι σὲ
κάποια Μουσεῖα καὶ δὲν ἔτυχαν ἀκόμα τῆς προσοχῆς
τῶν ὑπευθύνων, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται περισσότερο
γιὰ ἀγάλματα καὶ γιὰ ἀγγεῖα. Ἐὰν ὁ ἀρχαιολόγος, ὁ
De Solla Price, ποὺ ἐξέτασε τὸν Ὑπολογιστῆ τῶν Ἀντι-
κυθέρων, δὲν τύχαινε νὰ εἶναι κι ἓνας σπουδαῖος φυσι-
κός, ὁ Ὑπολογιστῆς τῶν Ἀντικυθέρων θὰ βρισκόταν
ἴσως ἀκόμα σὲ κάποιο ὑπόγειο τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ
Μουσείου τῶν Ἀθηνῶν. Ὅπως ἐπίσης ἐὰν ὁ σπουδαῖος
ἀρχαιολόγος Dr Rubens D' Oriano δὲν ἔδινε τὴν πρέ-
πουσα σημασία σὲ αὐτὸ τὸ κακοδιατηρημένο μικρὸ

χάλκινο κομματάκι, δὲν θὰ ἦμαστε σὲ θέση νὰ γνωρίσουμε αὐτά, ποὺ αὐτὴ ἡ μελέτη
μαῶς ἀποκάλυψε. Τὰ Μουσεῖα θὰ ἔπρεπε κάποια στιγμὴ νὰ ἐπανεξετάσουν ὅλα τὰ
παρατηρήματα εὐρήματα στὶς ἀποθήκες τους.

Βιβλιογραφία

1. De Solla Price Derek John – An Ancient Greek Computer – Scientific American, 60-67 – June 1959.
2. De Solla Price Derek John – Gears from the Greeks: the Antikythera mechanism – A calendar computer from ca. 80 B.C. – Transactions of the American Philosophical Society – November 1974.
3. Pastore Giovanni – ANTIKYTHERA E I REGOLI CALCOLATORI, Tecnologia e scienza del calcolatore astronomico dei Greci, Istruzioni per l'uso dei regoli calcolatori logaritmici matematici, cemento armato e speciali, con numerosi esempi di calcolo – Privately published – Rome (February 2006). -
4. Garro Attilio – Ruote dentate, Vol. I, Fiat Auto S.p.A. (1984).
5. Giovannozzi Renato – Costruzione di macchine, Vol. II, Patron (1965).
6. Willis Robert – Principles of Mechanism, Second edition, Longmans Green and Co. London (1870).
7. Leonardo da Vinci – Codice Atlantico, della Biblioteca Ambrosiana di Milano, Giunti Gruppo Editoriale (2000).

Τζιοβάννι Παστόρε
www.giannipastore.it

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ...

Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, τὸ πιὸ τέλειο ἐργαλεῖο λόγου καὶ ἐπιστήμης τῆς Ἀνθρωπότητος, βάλλεται διαχρονικὰ ἀπὸ τὸ «ἐλληνικό» Ὑπο υργεῖο Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, οἱ ἐγκέφαλοι τοῦ ὁποῖου καὶ τὰρ γησαν τὸ πολυτονικὸ μας σύστημα καὶ ἔβαλαν λουκέτο σὲ ὅλα τὰ Κλασικὰ Λύκεια τῆς χώρας, προικίζοντας τοὺς μαθητὲς μὲ δυσλεξία καὶ μὲ μία διάλεκτο ἐκβαρβαρισμένη. Ἐνάντια ὅμως σ' αὐτὲς τὶς δύσκολες συνθῆκες κάποιοι ἐκπαιδευτικοὶ ἀντιστέκονται σθεναρὰ καὶ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν ἐπανίδρυση τῶν Κλασικῶν Λυκείων μέσα στὴν ἴδια τὴν χώρα τοῦ Σωκράτη, ἀφοῦ στὸν ὑπόλοιπο κόσμο, ἀπὸ τὴν μακρινὴ Αὐστραλία μέχρι καὶ τὴν μακρινὴ Κίνα, ἐξακολουθοῦν νὰ λειτουργοῦν.

...Καὶ τί διδάσκει τὸ Πανεπιστήμιο Θράκης

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου καὶ συνεργάτες τοῦ «Δαυλοῦ»,

Σὰς γράφω γιὰ πρώτη φορά. Τὸ παρατιθέμενο κείμενο εἶναι ἀπόσπασμα ἀπὸ ἓνα ἐκπαιδευτικὸ ἐγχειρίδιο τοῦ Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, ποὺ ἀπευθύνεται στὸ Τμῆμα Παιδαγωγικῆς καὶ Νηπιαγωγῶν. Τὸ ἐν λόγῳ ἐγχειρίδιο ἔτυχε νὰ πέσῃ στὰ χέρια μου, καί, ὅπως ἦταν φυσικόν, τὸ ξεφύλλισα, γιὰ νὰ δῶ περὶ τίνος πρόκειται. Ὁ σκοπὸς του ἦταν νὰ διδάξῃ τὴν ἱστορίαν καὶ δομὴν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας... Γιὰ μία ἀκόμη φορὰ νιώθω ἀποτροπιασμὸν γιὰ τὸ αἶσχος καὶ λυπᾶμαι πραγματικὰ γιὰ ὅλους αὐτοὺς, ποὺ θέλουν νὰ λέγωνται ἐκπαιδευτικοὶ καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας. Αὐτοὶ καὶ ὅλοι ὅσοι βρίσκονται πίσω ἀπὸ αὐτὸ τὸ θέατρο παραλογισμοῦ καὶ παραμυθιοῦ εἶναι οἱ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴ μεγάλη μορφωτικὴ κατάντια, ποὺ ἀντιμετωπίζουμε

Γιὰ ὅλα αὐτὰ μᾶς μίλησε ἡ κ. Γεωργία Ξανθάκη Καραμάνου, καθηγήτρια τῆς Σχολῆς Ἀνθρωπιστικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ σύγχρονου Δημοσίου Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, τὸ ὁποῖο προωθεῖ τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ παράλληλα μὲ τὸ Κέντρο Ἑνάλιας Ἀρχαιολογίας, Ἀρχαιομετρίας καὶ Πολιτισμικῆς Διαχείρισης, ἀξιοποιώντας καὶ ἀναβαθμίζοντας τὰ μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ ἐμφυσῶντας στοὺς φοιτητὲς ἀγάπη καὶ σεβασμὸ πρὸς αὐτά.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ κ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΞΑΝΘΑΚΗ

«Δ»: Ἡ γλῶσσα μας δὲν ἐνδιαφέρει μόνον τοὺς φιλόλογους, ἀλλὰ καὶ τοὺς γιατροὺς, τοὺς ἀστροφυσικοὺς, τοὺς μαθηματικοὺς κ.λπ., ποὺ βρίσκονται ἀποκομμένοι ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων σοφῶν, ἐνῶ οἱ ξένοι ἐπιστήμονες, ποὺ διδάσκονται τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, ἐντρυφοῦν σ' αὐτά.

Σωστὴ παρατήρηση, καὶ εἶναι ἀπαραίτητα τὰ Κλασικὰ Λύκεια στὴν χώρα μας, διότι στὶς Θετικὲς Ἐπιστῆμες ἡ Ἑλληνικὴ ἔχει δώσει σὲ Ἑλλάδα, Εὐρώπη, ἀλλὰ καὶ σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμον ἕναν πολὺν μεγάλον ἀριθμὸ ὅρων, ἐνῶ τὸ τραγικὸ γιὰ τοὺς θετικούς μας ἐπιστήμονες εἶναι, ὅτι μὴ γνωρίζοντας σωστὰ Ἑλληνικά ἀδυνατοῦν καὶ νὰ διατυπώσουν μὲ ἀκρίβεια τὴν σκέψη τους. Αὐτὸ διαπιστώνουμε καὶ ἐμεῖς καθημερινὰ στὴν Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση, διότι στὰ προβλήματα τῶν Μαθηματικῶν, τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας τὰ παιδιὰ ἀδυνατοῦν νὰ διατυπώσουν

Ἡ καθηγήτρια καὶ πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Ἑλλήνων Φιλολόγων κ. Γεωργία Ξανθάκη.

σήμερα. Ἀλήθεια, ἀγαπητὲ ἐκδότῃ, ποιὲς γλῶσσες εἶναι αὐτές; Ἐδῶ μιλάμε γιὰ σημιτο-χαμιτική, σινοθιβετιανή, νεγροαφρικανικὴ καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ σιχαμερὰ ψέμματα, ποὺ ἀραδιάζουν στὸν φοιτητὴ σήμερα. Ξέχασαν ὅμως νὰ μᾶς ἀναλύσουν κάτι πολὺ βασικόν, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν ἐπεξήγηση τῆς δομῆς καὶ τῶν βάσεων αὐτῶν τῶν δῆθεν γλωσσῶν. Ἦθελα νὰ ἤξερα, σὲ τί ψυχολογικὴ κατάσταση βρισκόντονταν ὅλοι αὐτοί, ὅταν σκαρφίζονταν ὅλα αὐτὰ τὰ παραμύθια. Τὰ διαβάξεις καὶ πραγματικὰ ἀναρωτιέσαι, τί συμβαίνει σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν φυλλάδα. Ὑπῆρχε λέει μία γλῶσσα, ἡ πιὸ ἀρχαία ἀπ' ὅλες, ποὺ τὴν μιλοῦσαν χιλιάδες χρόνια πρὶν οἱ ὑποτιθέμενοι ΙΕ (Ἰνδοευρωπαῖοι), γιὰ τοὺς ὁποίους ὅμως ἡ Ἱστορία δὲν γνωρίζει, ποῦ κατοικοῦσαν, καὶ ἡ Γλωσσολογία καὶ Ἀρχαιολογία δὲν ἔχουν ἀνακαλύψει οὔτε μία λέξη τῆς «γλώσσας» αὐτῆς... Ἐλεος! Μὰ καλὰ τί πολιτισμοὶ ἦταν αὐτοί, ποὺ κατάφεραν νὰ ἀναπτύξουν δική τους γλῶσσα, ἀλλὰ ὅμως δὲν σώζεται τίποτα ἀπ' αὐτούς; Ἄς μᾶς ὑποδεί-

τὰ διανοήματά τους ἐπακριβῶς.

Συνεπῶς διδάσκοντας σωστὰ τὴν γλῶσσα μας ἀπὸ τὴν Πρῶτη Δημοτικῇ μὲ τὶς διφθόγγους, μὲ τὴν ὀρθογραφία καὶ τοὺς κανόνες μας, ποὺ γυμνάζουν τὸν νοῦ, βοηθάμε τοὺς μελλοντικοὺς ἐπιστήμονες στὴν σωστή διατύπωση τῶν πονημάτων τους. Ἀντιθέτως ἡ σημερινὴ στείρα ἀποστήθιση κουράζει καὶ ἐνοχλεῖ ἀφάνταστα τοὺς μαθητές, διότι δὲν βρίσκουν κανένα νόημα σ' αὐτὴν τὴν παπαγαλία.

Μόνον τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά, ἔχει ἀποδειχθῇ πλέον καὶ ἐπιστημονικά, ἀναπτύσσουν τὸν ἐγκέφαλο τέλεια, μὲ τὴν σύνταξη, μὲ τοὺς τόνους, μὲ τὴν Γραμματική, στρέφοντας σοφὰ τὸν μαθητὴ πρὸς τὴν ἔρευνα, δημιουργώντας ἕναν κριτικὸ νοῦ καὶ μία κριτικὴ προσωπικότητα. Σήμερα ὅμως καταλήξαμε νὰ βλέπουμε ἀκόμη καὶ τὰ παιδάκια τῆς Δευτέρας Δημοτικῇ νὰ τρέχουν στὰ φροντιστήρια.

«Δ»: Θὰ προτείνετε τὴν διδασκαλία τοῦ Ὁμήρου ἀπὸ τὸ Δημοτικόν;

Γιὰ τὶς πρῶτες τάξεις θὰ πρότεινα καλύτερα ἀλφαβητάρια, καλύτερα βιβλία, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ βασίζονται στὴν φωτογραφικὴ μέθοδο, ποὺ ἐφαρμόζεται σήμερα ἀπὸ τὴν Πρῶτη Δημοτικῇ, ποὺ ἐνῶ στὸ πρῶτο κεφάλαιο λέει «παπὶ», ἀπότομα στὸ δεύτερο λέει, «εἶμαι ἐγώ», τὴν στιγμὴ ποὺ τὸ παιδάκι δὲν ἔχει διδαχθῇ διφθόγγους, οὔτε καὶ τὸ ἄλφα γιώτα (αι) οὔτε τὸ ἔψιλον γιώτα (ει), καὶ ὅμως τὸ ὑποχρεώνουν νὰ μάθῃ φωτογραφικὰ τὸ ρῆμα εἶμαι - εἶσαι - εἶναι, χωρὶς νὰ ξέρῃ καθόλου συλλαβισμό. Αὐτὴ ἡ σύγ-

**“Θὰ πρότεινα τὴν
συστηματικὴ διδασκαλία
τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν
στὴν Πρῶτη Γυμνασίῳ,
ἀπὸ ἔμπειρους
φιλόλογους, ποὺ νὰ
συναισθάνονται τὸν
γλωσσικὸ θησαυρὸ,
ποὺ κατέχουν, ὅπως καὶ
τὴν μεγάλη εὐθύνη τοῦ
πῶς θὰ πρέπει νὰ τὸν
διδάξουν καὶ νὰ τὸν
διαφυλάξουν.”**

ξουν λοιπὸν οἱ ἐκπαιδευτικοί μας μιὰ πηγὴ ἢ ἄς μᾶς δείξουν ἕνα κείμενο τοῦ Ἰνδοευρωπαίου τάδε ἢ κάτι τέλος πάντων. Ἄς μὴν κουραζώμαστε ὅμως. Δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ δοῦμε κάτι ἀνάλογο ἢ σχετικὸ μὲ τὰ ὅσα ἀναγράφουν στὰ ψεύτικα καὶ κατὰπτυστα βιβλία τους.

Μέσα σὲ ὅλα αὐτὰ πάντα ἀγνοεῖται ἡ Ἑλληνικὴ ὡς γλῶσσα. Ἡ γλῶσσα, στὴν ὁποία πολλὰς ἄλλες χρωστοῦν τὴν ἐμφάνισή τους, ὅπως καὶ στὸ παρελθὸν ἀπέδειξε ὁ «Δαυλός». (Σ.σ.: βλ. τ. 87, 94, 99, 108, 111, 128-129, 150, 155, 162, 203, 204, 221, 229, 241, 255, 256, 293, 295 καὶ εἰδικὰ γιὰ τὴν Ἀγγλική: τ. 101, 103, 113, 120, 204, 229, 233, 235, 304, 305. Γιὰ τὴν Λατινικὴ: 124, 127, 293, 295. Γιὰ τὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα τῶν Σκοπίων: τ. 126. Γιὰ τὴν Τουρκικὴ: τ. 130, 241, 250. Γιὰ τὴν Ἑβραϊκὴ: τ. 206, 214, 304. Γιὰ τὴν Γαλλικὴ: τ. 142. Γιὰ τὶς γλώσσες τοῦ Εἰρηνικοῦ: τ. 169, 170, 214, 234. Γιὰ τὴν Γλῶσσα τοῦ Περού: τ. 172. Γιὰ τὴν Γλῶσσα τῶν Πομάκων: τ. 175. Γιὰ τὴν Ρωσικὴ: τ. 180. Γιὰ τὴν Γλῶσσα τῶν Ἰν-

χρονη θεωρία, πιστεύω, ότι ταλαιπωρεί τὰ παιδιά, χωρὶς κανένα νόημα.

Ἀργότερα, γιὰ τὴν Πέμπτη καὶ Ἑκτη Δημοτικοῦ, θὰ πρότεινα τοὺς μύθους τοῦ Αἰσώπου καὶ τὶς ἐπιβιώσεις τῆς γλώσσας μας, οἱ ὁποῖες εἶναι ἐκπληκτικές, διότι χιλιάδες χρόνια τώρα ἐξακολουθοῦμε νὰ λέμε: «καιροῦ ἐπιτρέποντος», «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν», «ἐς αὔριον τὰ σπουδαῖα», τὶς λέξεις «οὐρανός», «θάνατος», «εὐτυχῆτε» κ.λπ. Θὰ πρότεινα τὴν συστηματικὴ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν στὴν Πρῶτη Γυμνασίου, μὲ ἄφθονα ἐλκυστικὰ κείμενα καὶ ἀσφαλῶς μὲ περισσότερες ὥρες διδασκαλίας ἀπὸ ἔμπειρους φιλόλογους, ποὺ νὰ συναισθάνωνται τὸν γλωσσικὸ θησαυρὸ, ποὺ κατέχουν, ὅπως καὶ τὴν μεγάλη εὐθύνη τοῦ πῶς θὰ πρέπει νὰ τὸν διδάξουν καὶ νὰ τὸν διαφυλάξουν.

Ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀνὰ τὸν Κόσμο

«Δ»: Πόσες πανεπιστημιακὲς ἑδρες Ἑλληνικῶν ὑπάρχουν στὸ ἐξωτερικὸ αὐτὴν τὴν στιγμή;

Ὅχι μόνον ἡ Ἀρχαία, ἀλλὰ καὶ ἡ Νέα Ἑλληνικὴ Γλῶσσα ἀπολαμβάνουν σεβασμὸ στὸ ἐξωτερικὸ καὶ διδάσκονται στὴν Δευτεροβάθμια καὶ Τριτοβάθμια Ἐκπαίδευση. Ἐχοντας τὴν μεγάλη χαρὰ νὰ συνεργασθῶ μὲ τὸν πρῶην ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν καὶ νὰ καταγράψω τὶς πανεπιστημιακὲς ἑδρες Ἀρχαίων καὶ Νέων Ἑλληνικῶν, ποὺ ὑπάρχουν στὸ ἐξωτερικὸ, εἶμαι σὲ θέση νὰ σᾶς πῶ, ὅτι σήμερα ὑπάρχουν πάνω ἀπὸ 500 ἑδρες Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμον. Ὑπάρχουν ἑδρες στὴν Κίνα, στὸ Πεκίνο, στὴν Σαγκάη, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐκμάθηση τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπαγγέλλουν καὶ τὸν Ὅμηρον ἀπ' ἑξῶ! Τὸ ἴδιο γίνεται στὴν Ἰνδία, στὴν Μαλαισία, στὴν Βόρειο καὶ Νότιο Ἀφρική.

Στὴν Εὐρώπῃ, εἰδικὰ στὶς Ἰσπανία, Ἰταλία καὶ Γαλλία, ἡ Ἑλληνικὴ διδάσκεται ὅχι μόνον στὰ Πανεπιστήμια ἀλλὰ καὶ στὰ Λύκεια. Ἐχουμε πάνω ἀπὸ 500 Κλασικὰ Λύκεια στὴν Ἰταλία, πάνω ἀπὸ 300 στὴν Ἰσπανία, 200 καὶ πλέον στὴν Γαλλία.

κας: τ. 216. Γιὰ τὴν Γλῶσσα τῶν Βάσκων: τ. 219, 226. Γιὰ τὰ Ἀρβανίτικα: τ. 222. Γιὰ τὴν Βουλγαρικὴ Γλῶσσα: τ. 229. Γιὰ τὴν Συριακὴ Γλῶσσα: τ. 254. Γιὰ τὴν Ἰαπωνικὴ Γλῶσσα: τ. 255, 256. Γιὰ τὶς Σκανδιναβικὲς Γλῶσσες: τ. 304.)

Πουθενὰ λοιπὸν δὲν ἀναφέρεται, δὲν ἀναλύεται καὶ δὲν ἀποδίδεται ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια, λέγοντας ἀπλᾶ, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ἔκανε τὴν ἐμφάνισή της περὶ τὸ 1400-300 π.Χ. Ἀπαξιοῦν ἢ φοβοῦνται οἱ μεγαλοδιδάσκαλοι τῆς Παιδείας νὰ διδάξουν τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γραμματεία, ταΐζουν μὲ ψέμματα τὰ παιδιά, μὲ κατορθώματα ἀνύπαρκτων λαῶν, χαϊδεύουν τὰ αὐτάκια τῶν ἸΕ, ἐξυμνοῦν τοὺς Φοῖνικες, εὐλογοῦν τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Ἰσαάκ, ὀνομάζουν τοὺς Σπαρτιάτες ὁμοφυλόφιλους καί, καί... Αὐτὸ θὰ πῇ συνταγὴ μόρφωσης καὶ διαμόρφωσης χαρακτῆρα. Καὶ φυσικὰ ὅλα θὰ πᾶνε καλὰ μὲ τὴν βοήθεια τοῦ μπαμπὰ ΓΙΑΧΒΕ.

Μὲ τιμὴ
Μ. Α. Σκῦρος

Καὶ ὁ ἀφόρητος πόνος ψυχῆς εἶναι, ὅτι ἐμεῖς στὴν δεκαετία τοῦ '90, καταργήσαμε τὰ 15 Κλασικὰ Λύκεια τῆς χώρας, καὶ αὐτὸ εἶναι ὄλεθρος. Ἰδρύθηκαν τὰ Μουσικὰ Λύκεια, αὐτὸ ἦταν καλὸ, ἀλλὰ γιατί νὰ διωχθοῦν τὰ Κλασικά μας Λύκεια, θὰ μᾶς ἐξηγήσῃ κάποιος; Ποιὸς θὰ διδάξῃ ἐξειδικευμένα πλέον τοὺς ὑποψήφιους τῶν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, τῆς Νομικῆς καὶ Φιλοσοφικῆς;

Ἐμεῖς ὅμως, ὡς «Ἐταιρεία Ἑλλήνων Φιλολόγων», θὰ ἀγωνισθοῦμε ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Ἑλλάδος γιὰ τὴν ἐπανίδρυση τῶν Ἑλληνικῶν Κλασικῶν Λυκείων, ἐλπίζοντας ἔτσι, ὅτι, ὅπως πείσαμε τὸν τότε ὑπουργὸ νὰ αὐξήσῃ τὶς ὥρες διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, θὰ πείσουμε καὶ τὸν σημερινό, διότι εἶναι ἀδιανόητο, νὰ μὴν ὑπάρχουν Κλασικὰ Λύκεια στὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ μελλοντικοὶ φιλόλογοι νὰ ἀδυνατοῦν νὰ μεταφράσουν ἓνα ἀπλὸ κείμενο τοῦ Ξενοφῶντα! Εἶναι κάτι, ποῦ καὶ οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς θέλουν πλέον, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ὀπτική νὰ μὴν καταβάλουν τόσα χρήματα στὰ φροντιστήρια.

«Δ»: Στὴν Ἀμερικὴ οἱ ἑλληνικὲς ἑδρες δὲν καταργήθηκαν;

Οἱ ἑδρες καταργοῦνται μόνον, ὅταν δὲν ὑπάρχουν ἀρκετοὶ σπουδαστὲς καὶ δὲν ὑπάρχῃ χρηματοδότηση. Εἴχαμε κάποιες ὀδυνηρὲς ἐμπειρίες, νὰ καταργηθοῦν δύο ἑδρες τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Λονδίνου, ἀλλὰ εὐτυχῶς ἀντισταμίσθηκε ἡ ἀπώλεια μὲ τὴν ἴδρυσή τους σὲ ἄλλα πανεπιστήμια τῆς Ἀγγλίας, ὅπως καὶ μέσα στὸ Λονδίνο. Ὑπάρχουν ἑδρες Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς στὴν Γερμανία, στὴν Ἰταλία καὶ σὲ ὅλες τὶς Μεσογειακὲς χώρες.

“Σήμερα ὑπάρχουν πάνω ἀπὸ 500 ἑδρες Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν σὲ ὁλόκληρον τὸν κόσμο. Ὑπάρχουν ἑδρες στὴν Κίνα, στὸ Πεκίνο, στὴν Σαγκάη, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐκμάθηση τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀπαγγέλλουν καὶ τὸν Ὅμηρο ἀπ’ ἐξω! Τὸ ἴδιο γίνεται στὴν Ἰνδία, στὴν Μαλαισία, στὴν Βόρειο καὶ Νότιο Ἀφρική.”

**“ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΙΝΔΟΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ**

Οἱ 2.800 γλῶσσες, ποὺ μιλοῦνται στὸν κόσμο σήμερα, κατατάσσονται σὲ εὐρύτερες συγγενικὲς ὁμάδες, ποὺ ὀνομάζονται οἰκογένειες. Οἱ κυριώτερες ἀπὸ αὐτὲς εἶναι: Ἰνδοευρωπαϊκὴ, Οὐραλοαλταϊκὴ, Φινλανδική, Οὐγγρική, Τουρκική, Πρωτοβουλγαρική, Μογγολική, Ἰαπωνοκορεατικὴ, Σημιτοχαμιτική, Ἑβραϊκὴ-Ἀραβικὲς Γλῶσσες, Αἰθιοπική, Βιρμανική, Σινοθιβετιανή, Κινεζικὴ, Θιβετιανή, Βιρμανική, Ταϊλανδική,

Σε λίγο θα υπογραφῇ μεταξύ τοῦ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Τορίνου ἐπίσημη συνεργασία γιὰ θέματα Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Παιδαγωγικῆς, Ἑλληνικῆς Ἀγωγῆς, ὅπως καὶ μὲ τὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Χάρβαρτ, ἐνῶ αὐτὴν τὴ στιγμήν στὴν Ἀμερικὴ προικοδοτοῦνται ἔδρες Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ἀπὸ δωρεὰς καὶ κληρονομίαις τῶν ὁμογενῶν μας, ἀλλὰ καὶ ἄλλων χορηγῶν, ὥστε ἔσαι νὰ λειτουργῇ μία ἔδρα, ὅπως ἡ ἔδρα Καζαντζάκη στὸ Σὰν Φρανσίσκο. Ὑπάρχει ἡ ἔδρα Ἑλύτη, ἡ ἔδρα Σεφέρη, ἡ ἔδρα Καραμανλῆ, διότι ἡ Νέα Ἑλληνικὴ μας ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιβιώνει.

Ὅλα αὐτὰ δείχνουν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Γλῶσσα εἶναι πραγματικὰ ἀξιοσέβαστη, ὅχι μόνον στὴν ὑπερδύναμη ποὺ λέγεται Ἀμερικὴ, ἀλλὰ καὶ στὸν ὑπόλοιπο κόσμο. Στὰ Βαλκάνια, ἰδιαίτερος στὴν Κροατία, ποὺ ἀκόμη δὲν εἶναι ἐπίσημο μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, ὑπάρχουν πάρα πολλὰ Κλασικὰ Λύκεια. Ὑπάρχουν στὸ Ζάγκρεμπ, στὴν Σλοβενία, στὴν Ρουμανία, στὴν Σοβιετικὴ Ἐνωση. Διδάσκονται ἀρχαῖα Ἑλληνικά στὸ Λομονόσοβο, στὴν Ἁγία Πετρούπολη, ὅπως Νέα Ἑλληνικὴ Φιλολογία στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ρωσσίας.

Ποία εἶναι ἡ σωστὴ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν

«Δ»: *Συστήνετε τὴν μεθοδολογία τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ ὡς τὴν καλύτερη ὅλων γιὰ τὴν διδασκαλία τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν;*

Ἔχω τονίσει πολλές φορὲς τὴν ἐκπληκτικὴ μεθοδολογία τοῦ Ἀδαμαντίου Κοραῆ, ποὺ στοχεύει στὴν ἀνάδειξη τῶν ἐπιβιώσεων τῆς Γλώσσας στὴν κάθε ἐποχὴ, καὶ πρέπει ὁ ἴδιος ὁ δάσκαλος νὰ ἀναδείξει στοὺς μαθητές του, νὰ τοὺς διδάξῃ τὴν τεράστια ἀξία τῆς γλώσσας μας, τὸ πόσοις ἀρχαῖες λέξεις τοῦ Ξενοφῶντα, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, κ.λπ. ἐπιβιώνουν μέχρι σήμερα.

Ὅταν ἐρευνῆσα ἐγὼ τὸ θέμα, ἀπέδειξα, ὅτι τὸ 25% τῶν Ἰωνικῶν, Δωρικῶν, Αἰολικῶν στοιχείων ἐπιβιώνει μέχρι τὶς μέρες μας π.χ. οἱ λέξεις δάπεδο, θάλασσα, παιδιόθεν, μήτηρ, αἰθήρ, γυνή, ταφή, ποὺ εἶναι Ὀμηρικὲς λέξεις καὶ τόσες ἄλλες.

Δραβιδικὲς Γλῶσσες (στὴν Ἰνδία καὶ Σρι Λάνκα), Μαλαισιοπολυνησιακὴ, Ἰνδιάνικες Γλῶσσες καὶ τέλος οἱ Νεγροαφρικανικὲς Γλῶσσες. Ὅπως εἶναι γνωστό, ἡ Ἑλληνικὴ ἀνήκει στὴν ὁμάδα τῶν ΙΕ Γλωσσῶν. Οἱ ΙΕ Γλῶσσες ἀνήκουν στὶς κλιτὲς γλῶσσες καὶ μιλοῦνται περίπου ἀπὸ ἓνα δισεκατομμύριο ἀνθρώπους. Δὲν γνωρίζουμε μὲ ἀκρίβεια, ποῦ κατοικοῦσαν οἱ ΙΕ. Κάποιοι ὑποστηρίζουν, πὼς κατοικοῦσαν σὲ ἓνα ὁροπέδιο ἀνάμεσα στὸ Ἰράν καὶ τὴν Ἰνδία. Ἄλλοι τοποθετοῦν τὴν κοιτίδα τους στὴν Ἀσία (krahe). Ἄλλοι στὴν Γερμανία (Geiger), ἄλλοι στὴν Βαλτικὴ (Hirt). Ἐπικρατέστερη εἶναι ἡ ἄποψη, πὼς οἱ ΙΕ κατοικοῦσαν στὰ Ἀλταία ὄρη (μεταξὺ Σιβηρίας, Μογγολίας, Κίνας). Διαφωνίες ὑπάρχουν ἐπίσης ὡς τὸ πρὸς ἃν ἦταν ἐνιαῖος λαὸς ἢ διαχωρισμένος σὲ φυλές, ποῦ συνυπῆρχαν στὸ ἴδιο μέρος. Ἡ ΙΕ οἰκογένεια γλωσσῶν περιλαμβάνει ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ τὶς ἐξῆς γλῶσσες: Ἰνδοϊρανικὴ, Τοχαρική, Ἀρμενικὴ, Ἀλβανικὴ, Χετιπικὴ, Τευτονικὴ καὶ Βαλτοσλαυικὴ. ”

Τὸ 60% τῆς κλασικῆς Ἀττικῆς διαλέκτου τοῦ 5ου π.Χ. αἰῶνα, τοῦ Εὐριπίδη, τοῦ Λυσία, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλη, καὶ ἕνα 85-95 % τῶν λέξεων τῆς κοινῆς Ἀλεξανδρινῆς Γλώσσας περιέχονται στὰ Νέα Ἑλληνικά μας. Ἡ λέξη «γυναῖκες» ἔχει δημιουργήσει τὴν λέξη «ταμίες», καὶ ἐξακολουθοῦμε νὰ τροφοδοτοῦμεθα σήμερα ἀπὸ τὴν ἀρχαία μας γλῶσσα, διότι ἀπὸ σύνθετος, ποὺ ἦταν ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικὸς λόγος, ἔχει γίνει σήμερα ἀναλυτικός. Ἔχουμε ἀναλυθῇ τὰ ἀπαρέμφαι, οἱ μετοχές καὶ ἡ δοτικὴ ἔχει γίνει ἐμπρόθετη, π.χ. ἀντὶ «Ἀθήνησι», λέμε στὴν Ἀθήνα.

Ὁ ἀνθελληνικὸς τρόπος, ποὺ διδάσκονται τὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά σήμερα, δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι ἐμεῖς, οἱ δάσκαλοι καὶ ἡ Πολιτεία, δὲν θέλουμε τὰ παιδιὰ μας νὰ μάθουν. Πρέπει νὰ ἐκδοθοῦν ἄριστα σχολικὰ ἐγχειρίδια, μὲ ἐλκυστικά, ἀπλὰ κείμενα στὴν ἀρχή, μὲ παράλληλη διδασκαλία γραμματικῶν καὶ συντακτικῶν φαινομένων. Ἀντίθετα σήμερα συμβαίνει τὸ παράδοξο, τὰ παιδιὰ νὰ διαβάζουν στὸ Λύκειο τὸν Πλάτωνα, ἐνῶ δὲν ἔχουν διδαχθῇ τὴν τρίτη κλίση, δὲν ἔχουν διδαχθῇ τὰ περισπώμενα ῥήματα, γι' αὐτὸ κουράζονται καὶ ἀρχίζουν νὰ μισοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμαστὰ κείμενα. Χρειάζεται σκαλοπάτι-σκαλοπάτι νὰ μυοῦνται στὴν ὁμορφιὰ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ στὶς ἀξίες τῆς.

Χαρακτηριστικὸ εἶναι, ὅτι στὴν γλῶσσα τῆς Ἑπιστήμης, ἀπὸ τὴν Ἱατρικὴ ἕως τὴν Φυτολογία, ἡ χρῆσις τῆς Ἑλληνικῆς εἶναι 80%, ἐνῶ στὴν σύγχρονη Ἀγγλικὴ Γλῶσσα τὸ 25 % εἶναι ἑλληνικό, μὲ αὐτοῦσιες ἑλληνικὲς λέξεις, ὅπως τραγωδία, συλλογισμὸς κωμωδία, κρίσις κ.λπ. Ἀφαιρῶντας ἀπὸ τὴν Ἀγγλικὴ ὅλον αὐτὸν τὸν ἑλληνικὸ πλοῦτο, τότε θὰ φτωχύνῃ ἀπελπιστικά.

*“Σήμερα, συμβαίνει
τὸ παράδοξο, τὰ παιδιὰ
νὰ διαβάζουν στὸ
Λύκειο τὸν Πλάτωνα,
ἐνῶ δὲν ἔχουν διδαχθῇ
τὴν τρίτη κλίση,
δὲν ἔχουν διδαχθῇ
τὰ περισπώμενα ῥήματα,
γι' αὐτὸ κουράζονται
καὶ ἀρχίζουν νὰ μισοῦν
ὅλα αὐτὰ τὰ θαυμαστὰ
κείμενα.”*

«Δ»: *Πῶς ὅμως θὰ μετεκπαιδευτοῦν οἱ σημερινοὶ φιλόλογοι; Θὰ τοὺς δοθοῦν κίνητρα;*

Οἱ σημερινοὶ φιλόλογοι δὲν εὐθύνονται οἱ ἴδιοι, ποὺ ἀγνοοῦν τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, καὶ πρέπει νὰ ἔχουν μία συστηματικὴ εἰσαγωγικὴ ἐπιμόρφωση. Δηλαδή, πρὶν ὁ νέος φιλόλογος διδάξῃ, νὰ ἔχῃ παρακολουθήσῃ κάποια μαθήματα φιλολογικά, νὰ συνεχίξῃ τὴν ἐπιμόρφωση διὰ βίου, νὰ ἀξιολογῆται, ὅτι ἀφωμοίωσε τὰ ὅσα διδάχτηκε καὶ νὰ ἔχῃ μία εἰδικὴ μοριοδότηση γι' αὐτό, ὅταν πρόκηται νὰ διεκδικήσῃ ἀνώτερες διευθυντικὲς θέσεις. Δὲν μπορούμε νὰ τοὺς ἐπιβάλλουμε νὰ ἐντρυφήσουν στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα χωρὶς κάποιο κίνητρο, σήμερα δὲν θὰ τὸ ἔκανε κανεὶς.

«Δ»: *Μιλήστε μας γιὰ τὴν δουλειὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀδράδου, ποὺ ὑπερασπίζεται τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Γλῶσσα.*

Ὁ καθηγητὴς Ἀδράδος, αὐτὸς ὁ κορυφαῖος σύγχρονος γλωσσολόγος καὶ κλασικὸς φιλόλογος, εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀποδεικνύει, ὅτι ὅλες οἱ Εὐρωπαϊκὲς Γλώσσες εἶναι κρυπτοελληνικὲς, διότι στὸ ἔργο του «Ἡ Ἱστορία τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας» συμπεριλαμβάνονται ὅλα τὰ δάνεια τῆς Ἑλληνικῆς πρὸς τὴν Λατινικὴ καὶ πρὸς ὅλες τὶς Εὐρωπαϊκὲς Γλώσσες. Τὸ ἄλλο μεγάλο ἔργο του εἶναι τὸ «Λεξικὸ τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας», ποὺ εἶναι ἀνώτερο ἐκείνου τῆς Ὁξφόρδης, καὶ ἔχουν καταγραφῇ ὅλες οἱ ἐκφράσεις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, καὶ κάποτε θὰ μετα-

“Τὰ Μ.Μ.Ε. συνέβαλαν

ἀρνητικὰ στὴν

ὑποβάθμιση τῆς

γλώσσας, ὥστόσο,

καὶ οἱ δημοσιογράφοι

ἔχουν ὑποστῇ τὶς

παρενέργειες ἀπὸ τὴν

κατάργηση τῶν ἀρχαίων

Ἑλληνικῶν.”

φραστῇ στὰ Ἑλληνικά, διότι οἱ ἐκδότες μας δείχνουν πάρα πολὺ μεγάλη εὐαισθησίᾳ στὸ θέμα αὐτό.

«Δ»: Δημοσιογράφοι καὶ Μ.Μ.Ε., ποὺ ἰζηματοποι-
οῦν τὰ πάντα, πόσο ἀρνητικὰ συνέβαλαν στὴν σημε-
ρινὴ κατάντια τῆς Γλώσσας μας;

Ἄν καὶ τὰ Μ.Μ.Ε. συνέβαλαν ἀρνητικὰ στὴν ὑποβάθ-
μιση τῆς γλώσσας, ὥστόσο καὶ οἱ δημοσιογράφοι ἔχουν
ὑποστῇ τὶς παρενέργειες ἀπὸ τὴν κατάργηση τῶν ἀρ-
χαίων Ἑλληνικῶν. Μποροῦν ὅμως νὰ βοηθήσουν στὴν
ἀναβάθμιση τῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας ἀφοβα
λέξεις ὅπως π.χ. «τῆς διεθνοῦς συνάντησης», ἀντὶ τοῦ
ἀσυνάρτητου «τῆς διεθνῆς συνάντησης», αὐτὴ εἶναι ἡ
σωστή μας Ἑλληνικὴ Γλῶσσα.

Γιατί νὰ μὴν θεσμοποιηθῇ ἡ ἐκπαιδευτικὴ Τηλεόραση μὲ μαθήματα Ἑλληνικῆς, νὰ ἀπαγγέλλουν Ὅμηρο, Σεφέρη, Παλαμᾶ κλ.π., ὅπως καὶ μαθήματα πολιτι-
σμοῦ; Θὰ ὠφεληθοῦμε τὰ μέγιστα ἀπὸ αὐτό, ἀντὶ νὰ παρακολουθοῦμε ἀνόητες
σαπουνόπερες, ἀφοῦ σήμερα καὶ οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς κατὰλαβαν τὸ λάθος τους,
βλέποντας τὶς συνέπειες τῆς κατάργησης τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν, τουτέστιν
τὴν γλωσσικὴ ἔνδεια, τὴν ἀδυναμία τῆς ἐκφρασης καὶ τὴν ἀγνοία τῶν ἐννοιῶν,
γιατὶ ὅποιος δὲν διδάσκεται μίᾳ λέξει ἐτυμολογικά, τότε θὰ ἀγνοῇ καὶ τὴν ἰδέα,
ποὺ ἐκπροσωπεῖ αὐτὴ ἡ λέξη, καὶ φυσικὰ δὲν τὴν διεκδικεῖ, ἀφοῦ δὲν μπορεῖ
νὰ σκεφθῇ.

«Δ»: Οἱ φοιτητὲς πῶς ἀντιδροῦν; Ἀγαποῦν τὰ Ἀρχαῖα;

Πάρα πολὺ. Εἰδικὰ ὅταν ἀναλύουν τὶς λέξεις στὸν ὑπολογιστή. Βλέπουν πῶς
παίζει ὁ ὑπολογιστὴς μὲ τὶς διάφορες λέξεις, τὶς ἀπαντήσεις ποὺ δίνει, καὶ αὐτὸ
τοὺς κεντρίζει φοβερὰ τὸ ἐνδιαφέρον. Νὰ εἴσθε σίγουροι, ὅτι τὰ παιδιὰ ξέρουν νὰ
ἐκτιμοῦν καὶ νὰ ἀγαποῦν τὸ ὥραϊο, ἐμεῖς τὰ τροφοδοτοῦμε μὲ ἀσχήμια καὶ μὲ ἀνυ-
πόφορη βρωμιὰ τριγύρω, μέχρι ποὺ τὰ ἐκβαρβαρίσαμε ἐντελῶς, καὶ αὐτὸ θὰ πρέπει
νὰ σταματήσῃ ἀμέσως. Ὅλοι ἔχουμε σήμερα τὴν ἱστορικο-πολιτιστικὴ ἀποστολὴ νὰ
ἐπαναφέρουμε καὶ νὰ διατηρήσουμε τὴν γλῶσσα μας, ὅχι νὰ τὴν ἐξαφανίσουμε.

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

2.000 ΧΡΟΝΙΑ ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΜΕΓΙΣΤΑΝΕΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

Πάμπληστοι χωρίς νὰ παράγουν τίποτε

τὴν μετακομμουνιστικὴ περίοδο, ποὺ ζοῦμε, ἡ ἀνθρωπότητα ἔχει μὴ σὲ μία φάση αὐξανόμενης κοινωνικῆς κρίσης, ποὺ ἐκ τῶν πραγμάτων πλέον σὺν τῷ χρόνῳ θὰ ἀποσαθρῶση τὶς σημερινὲς παγκόσμιες δομὲς τῶν ιδιωτικῶν καὶ πολιτικῶν κοινωνιῶν. Ἡ παρανόηση, ὁ ἐκφυλισμός, ἡ ὠργανωμένη ἀπάτη, ἡ δεισιδαιμονία κ.ἄ. εἰσῆλθαν μὲ ὅλο τὸ μεγαλεῖο τους διὰ τῆς πύλης τοῦ 21ου μ.Χ. αἰῶνα τῆς τρίτης χιλιετίας.

Τὰ ἐλεγχόμενα ΜΜΕ καὶ ἡ ἐλεγχόμενη Δικαιοσύνη ἐκτοπίζουν ἀπὸ κάθε γωνιὰ τῆς Γῆς τὴν ἀλήθεια μὲ μεθόδους ξένες πρὸς τὴν γνήσια δημοκρατία. Εἰδικὰ τὰ ΜΜΕ, εἴτε αὐτὰ εἶναι γραπτὰ εἴτε ἠλεκτρονικά, ἔγιναν τὰ κύρια ἐργαλεῖα παραπλάνησης καὶ διάβρωσης, ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ «μεγιστᾶνες τοῦ χρήματος», οἱ ἄνθρωποι δηλαδὴ ποὺ δὲν ἔπαψαν ποτὲ νὰ θεωροῦν τὸν φυσικὸ καὶ οἰκονομικὸ ἀλληλοσπαραγμὸ ὡς τὸν ἰσχύοντα φυσικὸ νόμο. Βλέπουν τὸν κόσμο, ὅπως αὐτὸς προβάλλεται ἀπὸ τὸν δικό τους ἐσωτερικὸ κόσμο.

ΝΟΜΙΣΜΑ → ΤΡΑΠΕΖΕΣ → ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Ὁ νόμισμα ὡς (ἐνδια)μέσον ἀνταλλακτικὸ ὀφείλει νὰ εἶναι ἀποδεκτὸ τοῖς πᾶσιν, ἄρα σπάνιο, ἢ νὰ ἐμπεριέχῃ πολλὴ ἐργασία ἢ ψάξιμο. Ἐτσι τὰ πρῶτα νομίσματα ἦταν σπάνια κοχύλια βαθεῖας θάλασσας χρωματισμένα μὲ σπάνια βαφή. Ἐπίσης ἤλεκτρο, πλάκες ἄλατος.

Οἱ Μυκηναῖοι χρησιμοποιοῦν χρυσό, ἀλλὰ πρῶτοι οἱ Λυδοὶ τῆς Μικρῆς Ἀσίας τὸν 7ο αἰ. ἐγκαινιάζουν τὴν χρῆση κερματόμορφου χρυσοῦ νομίσματος δύο ὀψεων μὲ σφραγίδα γιὰ ἀξία ἀπὸ χρυσό/ἄργυρο, ποὺ ἐξορύσσεται ἀπὸ τὸν ποταμὸ Πακτωλὸ μὲ μέγα κόστος ἐργασίας, ἐργαλείων κ.ἄ.

Ἡ κινεζικὴ ἐφεύρεση τοῦ 9ου αἰ. μ.Χ. ἦταν κομμάτι χαρτιοῦ μὲ ἀναγραφὴ ἀξίας καὶ αὐτοκρατορικὴ σφραγίδα ὡς ἐγγύηση τῆς ἰσοδυναμίας μὲ κομμάτι

Πῶς εἶναι ποτε δυνατόν τέτοιοι ἄνθρωποι νὰ παγιώσουν μία γνήσια νέα τάξη πραγμάτων στὸν πλανήτη μας, νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἁρμονικὴ συμβίωση μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τῶν πολιτῶν καὶ τὴν συνεργασία ὅλων τῶν πνευμάτων τῆς ἀνθρωπότητας καὶ νὰ θεσπίσουν τέτοιες συνθῆκες, ποὺ θὰ ἐξασφαλίζουν τὴν εὐημερία τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν; Ἀντίθετα ἐργάζονται γιὰ τὴν παγίωση τῆς δικῆς τους Νέας Τάξης Πραγμάτων, βασιζομένης στὴν ἐπικράτηση τοῦ χάους τῶν ἀνθρώπινων

Τὰ δημιουργήματα

*Καπιταλισμός, Κομμουνισμός,
Σοσιαλισμός, Συνδικαλισμός
καὶ σήμερα «Τρομοκρατία»*

*καὶ οἱ παραποιήσεις τῶν
οἰκονομικῶν συστημάτων
κατασκευάσθηκαν στὰ ἴδια
ἐργαστήρια, μὲ κύριο στόχο
τὴν δεσποτεία πάνω στοὺς
ἀνθρώπους τοῦ πλανήτη.*

συνειδήσεων, τῆς πάλης, τῶν παθῶν καὶ τῆς ἀλληλοεξόντωσης. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ πολὺν χρήμα, ποὺ ἔχουν στὰ χέρια τους, ἐλέγχουν οἰκονομικές, πολιτικὲς καὶ πολιτισμικὲς θέσεις καὶ τοποθετοῦν τοὺς ἀνθρώπους τους στὶς χώρες ἐπιρροῆς τους σὲ θέσεις κλειδιά.

Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πρωτοάρχισαν περίπου δύο χιλιάδες χρόνια πρὶν ὥς ἔμποροι-χρηματιστὲς στὸν ναὸ τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐμφανίζονται πάλι ἀργότερα μὲ ἀργυραμοιβεῖα καὶ γραφεῖα δανεισμοῦ χρημάτων. Μὲ τὰ ἔτσι ὀνομασθέντα Depositen (πιστωτικὸ χαρτὶ χρέους) ἐντόπισαν καὶ ἄρχισαν νὰ ἀντλοῦν ἀπὸ ἀστείρευτες πηγὲς πλουτισμοῦ ἀκολουθώντας τὶς ρήσεις κατὰ Μωυσῆ 15.6 καὶ 23,20:

- «ἔτσι θὰ δανείζης πολλοὺς λαοὺς καὶ δὲν θὰ δανείζεσαι ἀπὸ κανένα. Θὰ κυριαρχῇς πάνω ἀπὸ πολλοὺς λαοὺς καὶ οὐδεὶς λαὸς θὰ κυριαρχῇ πάνω ἀπὸ ἐσένα»,
- «ἐπιτρέπεται ἡ αἰσχροκέρδεια εἰς βάρος ξένων, ποτὲ ὅμως εἰς βάρος τῶν ἀδερφῶν σου. Ὁ κύριος, ὁ Θεός σου εὐλογεῖ ὅ,τι πράττεις στὶς χώρες, ποὺ καταλήγεις

χρυσοῦ.

Γύρω στὸν 17ο αἰ. τὸ νόμισμα ἐμφανίζεται στὴ Δύση ὑπὸ μορφὴ γραμματίου ἐκδιδομένου ἀπὸ ἐνεχυροδανειστή. Αὐτὸς ὥς «θησαυροφύλαξ» ἐδέχετο ἀπὸ τοὺς πολίτες τιμαλφὴ (χρυσὸ κ.ἄ.) καὶ ἔδινε, ἀντὶ χρημάτων, δάνειο ὑπὸ μορφὴ χαρτιοῦ (χαρτονόμισμα) μὲ ἐγγύηση τὴν ὑπογραφή του, ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ τὸν σχετικὸ χρυσὸ «ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει» σὲ ὅποιον τοῦ τὸ ἔφερνε. Ἔτσι τὸ χαρτὶ κυκλοφοροῦσε ὥς ἀξία ἀγοραστικῇ.

ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ. Καὶ στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα ὑπῆρχαν τραπεζίτες (δανεισταί), ποὺ δάνειζαν τοὺς ἔχοντας ἀνάγκη χρήμα (προϊόντα, ὑλικά) ἢ νόμισμα μὲ τόκο 5% (εἰκοστή) ἢ 10% (δεκάτη) γιὰ ἐπισφαλῇ θαλασσοδάνεια, ἔναντι ἐνεχύρου, καὶ γιὰ ὠρισμένο διάστημα. Τὴν Τράπεζα (=τραπεζάκι συναλλαγῆς στὸ λιμάνι) διηθύνεε δοῦλος, ἀπελεύθερος ἢ ξένος (συνήθως Ἑβραιοφοίνικες).

Ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ λέξη *banco* < G. *Bakkr(o)* < *βάθρον*, ἔγινε ἡ λέξη *banque* → *bank* ἢ *Τράπεζα*. Ὡς ἰδρύματα-θεσμοὶ τυπώνουν καὶ διακινοῦν χαρτονομί-

καὶ λαμβάνεις ἀπὸ αἰσχροκέρδεια τὰ πλούτη
τους».

Τὸ πιστωτικὸ χαρτὶ χρέους ἔφερε διὰ τῆς ἀπλῆς ἔκδοσής του ἓνα κέρδος 100% σὺν τὰ ἔξοδα τῆς τυπώσεώς του. Εἶναι ἴδια ἡ μέθοδος τῶν παραχαρακτῶν τοῦ χρήματος σήμερα. Ἐπειδὴ τὸ πλιάτσικο αὐτὸ δὲν μποροῦσε νὰ συνεχισθῇ αἰώνια, ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ ἡ δράση τοῦ χρήματος καὶ στὴν παραγωγή, γὰρ νὰ προκύψῃ μία νέα ὀργανικὴ πηγὴ δημιουργίας ἀξιῶν καὶ ἡ γνωστὴ ἱστορία τῆς τεχνικῆς καὶ βιομηχανικῆς ἐπανάστασης. Ἀπὸ τοὺς πρώτους κατόχους τῶν γραφείων ἀργυραμοιβῶν καὶ δανεισμοῦ χρήματος ξεπήδησε μία δυναστεία διεθνῶν τραπεζικῶν, ποὺ ἔγιναν καὶ παρέμειναν μέχρι σήμερα οἱ πιδ ἰσχυροὶ καὶ ἐπικίνδυνοι δυνάστες τῆς ἀνθρωπότητας. Σὲ χρονικὸ διάστημα 200 ἐτῶν ἐγκαθίδρυσαν στὶς ΗΠΑ καὶ στὴν Εὐρώπῃ τὰ κέντρα τους, ποὺ ἐλέγχουν οἰκονομικὰ σχεδὸν ὅλα τὰ κράτη τοῦ πλανήτη μας.

Μετὰ τὸν θρίαμβο τῆς παγκόσμιας κερδοσκοπικῆς τάξης τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἐπωφελήθηκε τὰ μέγιστα ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ Ἐπανάσταση τὸ 1789 μ.Χ., τὸ χρῆμα κατέστρεψε καὶ ἀντικατέστησε ὅλες τὶς γνήσιες ἀνθρώπινες ἀξίες. Ὁ Διαφωτισμὸς τοῦ 18ου μ.Χ. αἰῶνα στόχευε στὸν προορισμὸ τοῦ ἀνθρώπου στὸν κόσμον τοῦ 19ου, 20οῦ ἀλλὰ καὶ στὸν 21ο μ.Χ. αἰῶνα. Ἡ πολιτικὴ ὅμως τοῦ 19ου καὶ 20οῦ μ.Χ. αἰῶνα ἀπέκτησε ἀπὸ τὶς δραστηρι-

Σύγχρονο νόμισμα τῆς Γκάνας. Ἡ ἀπεικόνιση τοῦ κοχυλίου ὑπενθυμίζει, ὅτι χρηματικὸ μέσον δοσοληψιῶν στὴ συγκεκριμένη χώρα ἦταν παλαιότερα τὸ ὄστρεο αὐτό. (Ἐντιπραγματισμός, ΥΠ.ΠΟ., Νομισματικὸ Μουσεῖο, 2002.)

σηματα (bank note = τραπεζογραμμάτιο) μετὰ τὴν προστασία τῶν κρατῶν. Ἴσως ἡ πρώτη ἐπίσημη τράπεζα ἦταν τῆς Ἀγγλίας. Ἡ Bank of England ἰδρύθηκε τὸ 1701 μετὰ τὸν ἄνδρα τοῦ Guillaume τῆς Ὁράγγης, ὅταν σφετερίστηκε τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας μετὰ τὴν βοήθεια καὶ ὑπὲρ τῶν τραπεζιτῶν τοῦ Ἀμστερνταμ (συνεχιστὲς οἱ Ρότσιλντ).

Οἱ τράπεζες στὴν ἀρχὴ ἐξέδιδαν χαρτιὰ ὅση ἡ ἀξία τοῦ συσσωρευμένου χρυσοῦ τους. Ἀργότερα δεκαπλασίασαν τὴν (πληθωριστικὴ) κυκλοφορία ἀνεμπόδιστα. Ἄρα τὸ ἀντίκρουσμα ἦταν μόνον 10%.

Σήμερα κανένα χαρτονόμισμα δὲν ἀναφέρει τίποτα περὶ ἀντιστοιχίας μετὰ χρυσό, ἀπλῶς λ.χ. γιὰ τὸ εὐρὼ ἡ Κεντρικὴ Εὐρωπαϊκὴ Τράπεζα (BCE) θεωρεῖ δεδομένη τὴν πίστη (credit) τῶν Εὐρωπαίων. Καὶ τὸ δολλάριο δηλώνει «IN GOD WE TRUST» = ἔχουμε ἐμπιστοσύνη (ἐγγυητὴ) τὸν Θεό.

Οἱ ΗΠΑ ἀρχικὰ ἐξέδωσαν κρατικὸ νόμισμα, ὅμως ἀναγκάστηκαν ἀπὸ τοὺς «διεθνιστὲς» τραπεζίτες τὴν 22-12-1913 (κατὰ παράβαση τοῦ Συντάγματός

ότητες των μεγιστάνων του χρήματος μία καμπουρωτή ραχοκοκκαλιά.

Τὰ δημιουργήματα Καπιταλισμός, Κομμουνισμός, Σοσιαλισμός, Συνδικαλισμός καὶ σήμερα «Τρομοκρατία» καὶ οἱ παραποιήσεις τῶν οἰκονομικῶν συστημάτων κατασκευάσθηκαν στὰ ἴδια ἐργαστήρια, με κύριο στόχο τὴν δεσποτεία πάνω στοὺς ἀνθρώπους τοῦ πλανήτη.

Μὲ τὴν κατάρρευση τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσης ὁ ψυχρὸς πόλεμος, ποὺ κρατοῦσε κάποιες ἰσορροπίες, ἔγινε μετὰ τὸ 1989 παρελθόν. Ἡ ἐπικείμενη ἀναρχία, τὸ δημιουργήμα «τρομοκρατία», τὸ ἐπικείμενο χάος λαμβάνουν νέες μορφές πλιάτσικου... Τὸ παγκόσμιο χάος, ποὺ θὰ προκύψῃ ἀπὸ ἓνα νέο οἰκονομικὸ ὀλοκαύτωμα, βρὶσκεται ἤδη σὲ ἐξέλιξη. Τὸ σκηNIKὸ εἶναι στημένο ἀπ' αὐτοὺς, ποὺ παλαιότερα ἔστησαν τὸν Καπιταλισμό, Κομμουνισμό, Σοσιαλισμό, Συνδικαλισμὸ κλπ. καὶ σήμερα στήνουν τὴν οἰκονομικὴ ἐξαθλίωση τῶν λαῶν, γιὰ νὰ στήσουν τὴν δική τους νέα τάξη πραγμάτων.

- Οἱ τράπεζες, τὰ ἀσφαλιστικὰ συστήματα (ἴδε τὴν πρόσφατη περιπέτεια τῆς ἀσφαλιστικῆς ἐταιρείας τῶν ΗΠΑ AIG καὶ τῆς τράπεζας Lehman Brothers, ποὺ ἀνάγκασε τὸν Πρόεδρο τῶν ΗΠΑ νὰ διαθέσῃ ἀπὸ τοὺς φόρους τῶν πολιτῶν 700.000 δισεκατομμύρια δολλάρια γιὰ τὴν διάσωσή τους), τὰ ταμειυτήρια καὶ τὰ δανειστήρια ἄρχισαν ἤδη νὰ χρεωκοποῦν.

Ἦδη ἀπὸ τὸ 1980 προγραμματίστηκε ἡ κατάρρευσή τους, διότι δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἔχουν 100% ἀποθεματικὸ σὰν ἀντίκρουσμα πρὸς ἐξασφάλιση τοῦ ἀξιοχρέου. Ἀρκοῦν μόνο 3%. Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι οἱ τράπεζες, τὰ ταμειυτήρια καὶ τὰ δανειστήρια δανεῖζουν ἕως καὶ 33 φορὲς τοῦ συνόλου τῶν καταθέσεων τῶν πελατῶν τους. Γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ μέγιστο δυνατὸ κέρδος, σπεκουλάρουν σὲ τομεῖς μεγάλου ρίσκου, ὅπως συνέβη πρόσφατα στὶς ΗΠΑ στὴν ἀγορὰ ἀκινήτων. Ὑπὸ μορφὴ φθηνῶν καὶ εὐκόλων δανείων ἔπесαν οἱ πολῖτες στὴν παγίδα

τους) νὰ ἐκχωρήσουν τὴν ἔκδοση τοῦ δολλαρίου στὴν ἰδιωτικὴ *Federal Reserve Bank*.

Ἔτσι ἡ Εὐρώπη, οἱ ΗΠΑ καὶ λοιπὰ κράτη δανεῖζονται, γιὰ νὰ καλύψουν τὰ ἐλλείμματα, ἀπὸ τράπεζες ἀγνώστων ἰδιοκτητῶν, ὅπως λ.χ. ἡ Παγκόσμια Τράπεζα (W.B.). Ὅμως πλὴν τῶν λεγομένων κρατικῶν τραπεζῶν (λ.χ. *Deutsche Bank*) ἐλέγχουν καὶ ἐπιβάλλουν ποινὲς καὶ ἄλλοι Διεθνεῖς Ὄργανισμοὶ ὅπως Παγκόσμιος Ὄργανισμὸς Ἐμπορίου (WTO), τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο (IMF) κ.ἄ.

[Ἀποτέλεσμα; Τὸ ἐξωτερικὸ δημόσιο χρέος **ὅλων** τῶν κρατῶν σὲ κάποιες «κεντρικὲς» τράπεζες νὰ ξεπερνᾷ κατὰ πολὺν τὸ ἀκαθάριστο προϊόν τους (ΑΕΠ).]

Ἀλλὰ ἡ συσσώρευση τοῦ παγκόσμιου πλούτου στὰ χέρια τῶν ὀλίγων γίνεται καὶ με ἄλλο τρόπο, παράλληλο.

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ. Στὴν ἀρχαιότητα οἱ ἀρχικὲς ἀνταλλαγὲς ἔγιναν συναλλαγὲς στὴν Ἀγορὰ, στὴν Πανήγυρη. Ἡ ἀγοραπωλησία γίνεται καὶ σήμερα

Τὸ ἀμερικανικὸ δολλάριο μὲ ἐγγυητὴ τὸν Θεό: «IN GOD WE TRUST».

ἀγορᾶς κατοικιῶν καὶ ἀδυνατοῦντες νὰ ἀντεπεξέλθουν ξαφνικὰ στὶς δανειακὲς τοὺς ὑποχρεώσεις ἔχασαν τὰ σπίτια τους. Μὲ τὰ 700 δισεκατομμύρια δολλάρια ἡ κυβέρνησις τῶν ΗΠΑ ἄρχισε νὰ ἀγοράζῃ μὲ χρήματα τῶν φορολογουμένων πολιτῶν τὴς τὰ «δόλια δάνεια» τῶν τραπεζῶν τῶν μεγιστάνων τοῦ χρήματος. Ὁ θεσμὸς τῶν τραπεζῶν, ταμειυτηρίων καὶ δανειστηρίων σκόπιμα καὶ συστηματικὰ ὁδηγεῖται στὴν μεγάλη καταστροφὴ, τὴν ὁποία θὰ ἀκολουθήσῃ μία κατακλυσμαία οἰκονομικὴ κρίσις.

- Τὰ ταμεῖα καὶ οἱ κοινωνικὲς ἀσφαλίσεις θὰ λεηλατηθοῦν. Ἡ λεηλασία αὐτὴ ἔχει ἤδη ἀρχίσει καὶ σὲ ὅλες τὶς χώρες τῆς Ε.Ε., μὲ τὸ πρόσχημα δημογραφικῶν προβλημάτων. Ἀποσιωπᾶται συστηματικὰ, ὅτι ἑκατοντάδες χιλιάδες Ἑβραῖοι ἀπὸ τὶς πρώην χώρες τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ποὺ καταφθάνουν στὶς χώρες τῆς Ε.Ε., συνταξιοδοτοῦνται παχυλὰ, χωρὶς νὰ ἔχουν πληρώσει οὔτε ἓνα εὐρὼ στὰ ταμεῖα κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων.

μὲ τὶς Λαϊκὲς Ἀγορὲς καὶ τὸ Γιουσσυροῦμ (*flea market*). Οἱ τιμὲς καθορίζονται ἀπὸ τὴν προσφορὰ καὶ ζήτησι (παζαρεύοντας ἐλεύθερα).

Ἀλλὰ ὅπως οἱ τράπεζες ἔτσι καὶ τὰ χρηματιστήρια ἀπὸ τὸν 15ο αἰ. ἔγιναν ἰδρύματα ὑπὸ τὴν κρατικὴ προστασία. Στὴν ἀρχὴ ἐκεῖ καθώριζαν τιμὲς προϊόντων, πρώτων ὑλῶν, ζώων (*stock market*, ὅπου *stock* ἀρχικὰ = κοπάδι). Ἀργότερα μετεβλήθησαν σὲ χώρο διαπραγμάτευσης κινητῶν ἀξιῶν (μετοχῶν, ὁμολόγων) εἰσάγοντας μετοχὲς ἐταιρειῶν, ποὺ αὐξάνουν τὸ ἐταιρικὸ κεφάλαιο ἀπὸ τὶς πωλήσεις σὲ «ἐπενδυτές», ποὺ παίρνουν «χαρτιά» (Γαλ. *rapiers*). Γιὰ νὰ δοῦμε, τί συμβαίνει σήμερα, ἂς ξεκαθαρίσουμε τὶς ἑννοίες **πλοῦτος, κέρδος, οἰκονομία**.

ΠΛΟΥΤΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. ❶ Γιὰ τοὺς Ἑλλήνες ἡ λέξις πλοῦτος σήμαινε ἀφθονία (νοητικῶν, σωματικῶν, πραγμάτων), ἐν τέλει «ἐπάρκεια». Ἀντίθετο «ἐνδεία», ἔλλειψη. Δὲν εἶχε καμμία σχέση μὲ τὴν συσσώρευση, τὰ ὑπερ-κέρδη. Ἡ ἐλεύθερη ἀγορὰ ἦταν ἐλεγχόμενη (ἀγορανόμοι), κάθε δὲ παράνομος πλουτισμὸς, ιδίως ἀπὸ ὑπούργημα, ἐτιμωρεῖτο αὐστηρά: **«Ἱμεραῖοι (Σικελοί) τὸν**

- Ἡ ζήτηση γιὰ ἀκίνητα θὰ ἐξαφανίζεται, ἐνῶ οἱ τιμὲς αὐτῶν θὰ ὀλισθαίνουν. Οἱ ἰδιοκτησίες γῆς θὰ κατασχεθοῦν καὶ θὰ περάσουν σὲ χέρια, ποὺ ἐλέγχονται ἀπὸ τοὺς μεγιστάνες τοῦ χρήματος.

*Μετὰ ἀπὸ μία
«χρηματική» ἀνάκληση
ὅλο τὸ παγκόσμιο
χρῆμα θὰ ἐλέγχεται
ἀπὸ μία Παγκόσμια
Κεντρικὴ Τράπεζα, ποὺ
θὰ ἐποπτεύεται ἀπὸ τὸ
ὄργανο τῶν μεγιστάνων
τοῦ χρήματος, ποὺ
σήμερα φέρει τὸ ὄνομα
«Διεθνὲς Νομισματικὸ
Ταμεῖο».*

• Ἡ παραγωγή καὶ ἡ διάθεση τροφῆς (ποὺ ἤδη σὲ ὅλες τὶς χώρες ἔγινε προβληματική), ποὺ ἤδη ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν ΔΟΕ (πρώην ΓΚΑΤΤ), περνᾷ ὀλοκληρωτικά στὰ χέρια ἀνθρώπων, ποὺ ἄρχισαν ἤδη νὰ ἐλέγχουν ἐπίσης ὀλοκληρωτικά ὅλες τὶς χρηματικὲς παροχὲς τῶν πολιτῶν καὶ νὰ δημιουργοῦν κατὰ βούληση τεχνητὲς ἐλλείψεις καὶ παγκόσμια κρίση τροφίμων.

• Μὲ τὸν ἐξαναγκασμό, μὲ δόλιες μεθόδους δανειοδοτήσεων καὶ τὴν συνεχῆ αὔξηση τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους, ποὺ ὁδηγεῖ στὴν παραχώρηση ἀπὸ τὰ κράτη δικαιωμάτων ἄσκησης τῆς ἐξουσίας καὶ δικαίωμα στίς ἀποφάσεις τῶν Κοινοβουλίων πρὸς τοὺς μεγιστάνες τοῦ χρήματος σὲ ὅλα τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῶν κρατῶν τῆς ὑψηλίου καὶ τὸ ἐγγώριο προῖδὸν αὐτῶν, ὅλα τὰ ὄργανα τῶν ἰδιωτικῶν καὶ δημόσιων ἐπιχειρήσεων, ὅλες οἱ πρῶτες ὕλες θὰ ἀνήκουν σὲ ἓνα καθοδηγούμενο κυβερνητικὸ διεθνὴ συμβουλευτικὸ ὄμιλο.

- Στὴν πρώτη φάση τοῦ χάους, ποὺ ἔρχεται, θὰ ὑπάρχουν ἀκόμη μόνο τρεῖς κεντρικὲς τράπεζες καὶ δὴ τὸ Ὅμοσπονδιακὸ Ἀποθεματικὸ Ταμεῖο τῶν ΗΠΑ «FED», ποὺ βρίσκεται ἤδη στὰ χέρια τῶν μεγιστάνων τοῦ χρήματος, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Κεντρικὴ Τράπεζα καὶ ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα τῆς Ἰαπωνίας. Μετὰ ἀπὸ μία «χρηματική» ἀνάκληση ὅλο τὸ παγκόσμιο χρῆμα θὰ ἐλέγχεται ἀπὸ μία Παγκόσμια Κεντρικὴ

Φιλόδημον τιμώντες (=ἐτιμώρησαν) **πρὸς τῆς δημεύσεως καὶ φυγῆς, ζημίαν** (Σοῦδα). Οἱ πλούσιοι δὲν εἶχαν ἰδιαίτερη δύναμη, ἀντιθέτως προσέφεραν ὑποχρεωτικά ὑπὲρ τῆς Πόλεως μὲ πολυδάπανες «λειτουργίες» ἀλλὰ καὶ ἐκτάκτως (νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ εἰσφέρουν οἱ ἔχοντες πολλά, πολλά, οἱ λίγα, λίγα) **«δεῖ δὲ χρημάτων καὶ ἄνευ τούτων οὐδέν...»**, Δημοσθένη, Ὀλυνθ. Ἡ ἰδιότητα τοῦ πλούσιου πολλάκις ἦταν περιπαικτική: **«Καλλίας ὁ Πλούσιος»** ὅρα Στοβαίου, «Ψόγος Πλούτου».

❷ Ἡ διεθνὴς λέξις οἰκονομία ἀρχικὰ σήμαινε τὸ καλὸ κουμάντο τοῦ σπιτιοῦ. Πρῶτος τὴν ἀναφέρει ὁ Ξενοφῶν στὸ βιβλίον «Οἰκονομικός». Τὸν 16ο αἰ. ἐπανεμφανίσθηκε ὁ ὅρος, μόνο ὅμως τὸν 18ο αἰ. γίνεται ἐπιστήμη (Μαθηματικὴ, Δημοσίαι, Πολιτικὴ Οἰκονομία κ.ἄ.) Ὑπηρετεῖ κυρίως τὶς κυβερνήσεις καὶ τὶς ἐταιρεῖες μὲ σκοπὸ τὴν ἀνάπτυξη καὶ τὴν κερδοφορία.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ; Ἦδη ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰ. ὁ Ἀστισμός -ἡ Δυτικὴ ἐκδοχὴ τῆς ἐλεύθερης ἀγορᾶς- μετετράπη σὲ Καπιταλισμὸ καὶ δὴ

Τράπεζα, πού θα έποπτεύεται από τὸ ὄργανο τῶν μεγιστάνων τοῦ χρήματος, πού σήμερα φέρει τὸ ὄνομα «Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο» (ΔΝΤ).

- Ἡ Γουὼλ Στρήτ, τὸ Τόκυο, τὸ Λονδίνο, τὸ Παρίσι καὶ ἡ Φραγκφούρτη θὰ συγκλονισθοῦν ἐκ θεμελίων ἀπὸ τὸ νέο χρηματιστηριακὸ κρᾶχ. Ἡ πανίσχυρη καὶ ἀπάνθρωπη μειονότητα τῶν μεγιστάνων τοῦ χρήματος τοῦ κόσμου αὐτοῦ προσπαθεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἀπέραντη ἀπληστία της, νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν Παλαιὰ Τάξη Πραγμάτων μὲ τὴν Νέα Τάξη Πραγμάτων. Αὐτὴ ὅμως ἀπαιτεῖ τὴν ὁλοκληρωτικὴ καταστροφὴ τῆς παλαιᾶς, ὅπως ἔπραξε ὁ Χριστιανισμὸς μὲ τὸν Ἑλληνισμό, γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ, πού σημαίνει στὴν πρώτη φάση τὴν ἐμφάνιση τοῦ χάους, τῆς ἀποσύνθεσης, τῆς μεγάλης ἐντροπίας. Καταστροφὴ συνεπῶς ὅλων ἐκείνων πού ἱκανοποιοῦν τὶς σωματικὲς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα καὶ συστήματα τῆς παλαιᾶς τάξης πραγμάτων. Στὴν συνέχεια καταστροφὴ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἀνθρώπινης φύσης, τῆς δημοκρατίας, τῶν πολιτικο-πνευματικῶν κατακτήσεων, τῶν παραδόσεων, τῆς οἰκογένειας, τῆς παιδείας, τῶν ιδεολογιῶν κ.λπ.

Ἡ νέα «Λογικὴ» Μόργκενστερν

ὁ ἐγγχείρημα αὐτὸ ἀπαιτεῖ καὶ τὴν θεμελίωση ἐνὸς νέου τρόπου σκέψης. Ἐδῶ καὶ δεκαετίες προσπαθεῖ ἡ νέα «Λογικὴ τοῦ Morgenstern» νὰ ἐκτοπίσῃ ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο ἐγκέφαλο τὴν λογικὴ τῆς αἰτιολογίας τοῦ Ἀριστοτέλη. Κατὰ τοὺς ὑπηρέτες τῶν μεγιστάνων τοῦ χρήματος, πού βρίσκονται διεσπασμένοι σὲ ὅλες τὶς λειτουργικὲς δομὲς τῆς παλαιᾶς τάξης πραγμάτων καὶ ἐλέγχουν θέσεις κλειδιά, ἡ νέα «Λογικὴ τοῦ Morgenstern» θεωρεῖται ὡς τὸ μεγαλύτερο ἐπίτευγμα τῆς ἀνθρώπινης σκέψης, πού θὰ ἐπιδράσῃ

συσσωρευτικὸ (Trust) μετὰ τὸ 1918. Μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιον Πόλεμον τὰ πράγματα ἀλλάζουν δραματικά. Ἀρχίζοντας ἀπὸ τὶς ΗΠΑ οἱ τράπεζες καὶ τὰ χρηματιστήρια ἄλλαξαν ρόλους. Ἀπὸ ἐξυπηρέτηση πολιτῶν, ἐπιχειρήσεων, κρατῶν ἔγιναν ὄργανα κερδοσκοπίας (=ὑπερβολικὸ κέρδος μὲ ἀήθη μέσα ἀλλὰ νόμιμα), πού συσσωρεύουν σὲ ὀλίγους (σὺν τῷ χρόνῳ ἐλάχιστους) τὸν πλοῦτο τῆς Γῆς.

❶ Οἱ τράπεζες ἐκτὸς ἀπὸ χαρτονόμισμα καὶ ἐπιταγές, γιὰ νὰ αὐξήσουν τζίρο καὶ κέρδη μέσῳ τῆς ὑψηλῆς τεχνολογίας, δημιούργησαν τὸ πλαστικὸν χρῆμα (κάρτες), ὅπου ἀγοράξεις ἀσυναίσθητα καὶ πληρώνεις ἀργότερα μὲ τόκο. Ἐπίσης τὰ δάνεια, ὅχι πλέον χορηγούμενα σὲ παραγωγικὲς ἐπιχειρήσεις, ἀλλὰ σὲ ιδιώτες. Δάνεια, στεγαστικά, καταναλωτικά, ἐορτοδάνεια.

❷ Τὰ χρηματιστήρια ἀρχικὰ χρησίμευαν γιὰ τὴν προσέλκυση πολιτῶν, πού θὰ ἐπενέδναν καὶ θὰ ἐλάμβαναν μέρος ἀπὸ τὰ κέρδη τῶν ἐπιχειρήσεων (συμμετοχὴ), τώρα ὅμως δέχονται παίχτες, πού μὲ ἀγοραπωλησίες προσπαθοῦν νὰ κερδίσουν τὴν διαφορὰ μεταξὺ ὑποτίμησης καὶ ὑπερτίμησης μετοχῶν. ►

στην επικείμενη πνευματική-πολιτιστική στροφή της ανθρωπότητας. Στην πραγματικότητα όμως η νέα «λογική» έθεσε τὸν ἐντοπισμὸ τῆς ἀλήθειας ἀνάποδα, δηλαδή με τὸ κεφάλι στημένο στὸ δάπεδο. Ὅλο τὸ ἔργο τῆς «Λογικῆς Morgenstern» βασίζεται σὲ μία διατύπωση: «Τί ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι καὶ τί δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι;»

Ἡ «λογική» αὐτὴ ἀπαλλάσσει τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν κόπο νὰ σκέπτονται μόνοι τους καὶ ἀνεξάρτητα. Ὁ κόπος αὐτὸς μεταφέρθηκε σὲ ἄλλους. Αὐτὴ ἡ ἀρχὴ μιᾶς μοντέρνας λογικῆς ἀποτελεῖ καὶ τὰ θεμέλια τῶν μοντέρνων «ἐλεύθερων» ἀνθρώπων τοῦ 21ου μ.Χ. αἰῶνα. Ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψης, διατύπωσης καὶ ἐλευθεροτυπίας πέρασε σὲ ἄλλα κεφάλια, δηλαδή σὲ ἐγκεφάλους, ποὺ ρυθμίζουν τὰ πάντα στὸν τομέα τῆς Παιδείας, Ἐπιστήμης καὶ Πολιτισμοῦ. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀρχίζουν π.χ. γιὰ τὸ περίφημο Ὁλοκαύτωμα τῶν Ἑβραίων ἀπὸ τὸ ἠθικὸ πταίσμα τῆς πλάγιας καὶ ἀφανοῦς διοχέτευσης στὴν παιδεία καὶ συνείδηση τῶν λαῶν τῆς ἀποψῆς τους καὶ φθάνουν μέχρι καὶ στὸ πνευματικὸ κακούργημα νὰ καταφέρνουν νὰ εἰσάγουν στὴν νομοθεσίαν τῶν κρατῶν νόμους ἢ διατάγματα ἀπαγορευτικὰ γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου.

Ἡ παρέμβαση στὴν Παιδεία καὶ ἡ χειραγώγηση αὐτῆς μὲ στόχο, μέσῳ τῆς πλύσης ἐγκεφάλου μὲ τὴν προπαγάνδα, νὰ κατευθύνουν τὴν ἀνθρώπινη σκέψη πρὸς τὰ σημεῖα ποὺ ἐπιθυμοῦν, ἀποτελεῖ ἔγκλημα. Ὁ Χριστιανισμὸς συνεχίζει τὸν ἀνὰ τοὺς αἰῶνες διαβρωτικὸ του ρόλο. Ἡ ἔτσι ὀνομασθεῖσα «δημόσια γνώση» μετατράπηκε πρὸ πολλοῦ σὲ «δημοσιευθεῖσα γνώμη» καὶ παρὰ γαταὶ καθημερινὰ ὑπὸ μορφὴ «καμουφλαρισμένων σκουπιδιῶν» ἀπὸ τὰ ἔντυπα καὶ ἠλεκτρονικὰ ΜΜΕ. Μὲ τὴν μέθοδο αὐτὴ καὶ τὰ ΜΜΕ ἔγιναν ἐλεύθερα στὸν βαθμὸ, ποὺ δὲν χρειάζεται τὰ ἴδια νὰ σκέπτονται, διότι καὶ γι' αὐτὰ σκέπτονται οἱ μοντέρνοι ἐγκέφαλοι, ποὺ κρύβονται πάντα πίσω ἀπὸ τοὺς «ντελάληδες» τῶν εἰδήσεων τῶν ἠλεκτρονικῶν ΜΜΕ ἢ τῶν συντακτῶν τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν.

Ἀκολούθησε ἡ δημιουργία ἀπὸ ἐταιρεῖες καὶ τράπεζες ἀμοιβαίων κεφαλαίων (εἰσοδήματος, συναλλάγματος κ.ἄ.), δομημένων ὁμολόγων καὶ ἄλλων «προϊόντων» ὑψηλοῦ ρίσκου, ποὺ ἐλκύουν παῖκτες γιὰ εὐκόλο/γρήγορο κέρδος.

ΤΙ ΣΥΝΕΒΗ ΤΩΡΑ; Στὶς ΗΠΑ κλείνουν ἐταιρεῖες «χρηματιστικῶν προϊόντων» καὶ κάποιες τράπεζες, ποὺ διέθεταν -μόνες;- προϊόντα «ὑψηλοῦ ρίσκου», «τοξικά», ὁμόλογα, «φοῦσκες». Οἱ Ἀμερικανοὶ πολίτες ἔχασαν λεφτὰ ἀμέσως σὰν ντόμινο χτυπήθηκε ἡ Εὐρώπη καὶ ὁ ὑπόλοιπος κόσμος.

Τὰ χρηματιστήρια κατρακύλισαν παγκοσμίως, ἐνῶ τὰ κράτη πανικόβλητα ἔμπρὸς στὸν κίνδυνο κατάρρευσης τοῦ χρηματοπιστωτικοῦ συστήματος δανεῖζουν ἢ ἀγοράζουν τράπεζες καὶ ὁργανισμοὺς μὲ ἀναπάντεχα δάνεια ἀπὸ τὴν Παγκόσμια Τράπεζα καὶ τὸ Δ.Ν.Τ., δηλαδή μὲ πληθωριστικὸ χρέος. Σὲ μία ἑβδομάδα ἡ κατάσταση κάπως σταθεροποιεῖται.

Τί συνέβη; Ὁ λαὸς, ὡς δανειολήπτες, ἔπεσε στὴν φάκα τοῦ δανεισμοῦ μὲ συνέπεια τὴν ὑπερκατανάλωση. Ὅταν κατάλαβαν τὴν «φάκα», ἀντέδρασαν. Τὸ «δὲν

Πληθωριστικό χαρτονόμισμα της Τραπέζης της Ελλάδος, έτους 1944 και αξίας 100 δισεκατομμυρίων δραχμών. Τò γελοῖον: Πὼς νὰ ἐπιστραφοῦν «ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει» ἐκατὸ δις ἀσημένιες δραχμές;

Οἱ στρεβλώσεις τῆς Οἰκονομίας καὶ οἱ παραπλανήσεις τῆς Ἐξουσίας ἀκολουθοῦν τὶς ἐξῆς διαδικασίες:

❶ Δημιουργία τεχνητῆς οἰκονομικῆς κρίσης μὲ ἀπομάκρυνση τῶν διεθνῶν κεφαλαίων ἀπὸ τὴν Οἰκονομία, ἕως ὅτου δημιουργηθοῦν καλύτερες συνθήκες πολιτικῆς ἐπιρροῆς καὶ κεφαλαιακῆς ἀπόδοσης, ὅποτε τὰ διεθνή κεφάλαια ἐπιστρέφουν ξανά. Ὁ συνήθως ἀπληροφόρητος ἀπὸ τὴν πολιτικὴ ἡγεσία του φορολογούμενος πολίτης τῆς χώρας αὐτῆς πληρώνει τοὺς λογαριασμοὺς τόσο γιὰ τὴν τεχνητὴ οἰκονομικὴ κρίση ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἀνόρθωση τῆς Οἰκονομίας.

❷ Ἐκβιαστικὴ ὑποχρέωση τῶν χωρῶν, ποὺ κάθε φορὰ ἐπιλέγονται, γιὰ αὐξη-

πληρώνω, δὲν πληρώνω» τοῦ Ντάριο Φὸ ἐγίνε πραγματικότητα. Οἱ ξανοιγμένοι ὀργανισμοὶ ξέμειναν ἀπὸ ρευστό. Καὶ ὁ συνένοχος λαὸς τρομοκρατεῖται. Ἡ μείωση τῶν ἐπιτοκίων εἶναι μία προσωρινὴ ἀνάσα. Οἱ κυβερνήσεις φοβούμενες τὴν ὕφεση (μικρὴ ἀγοραστικὴ δύναμη, λίγες πωλήσεις, μὴ παραγωγή, ἀπολύσεις, ἀνεργία, αὕξηση τιμῶν) ἐκλιπαροῦν τοὺς πολίτες νὰ συνεχίσουν νὰ ἀγοράζουν ἔστω καὶ μὲ δάνεια (πληθωριστικοῦ χρήματος) ἄτοκα (;) ἀπὸ τράπεζες. Αὐτὸ θὰ δημιουργήσῃ νέα κρίση, καὶ ὁ φαῦλος κύκλος ξεκινᾷ.

Αὐτὸ φαίνεται. Ὑπάρχει καὶ ἄλλη ἐξήγηση: Οἱ ἐξουσιαστὲς ἀπεφάσισαν νὰ μαζέψουν τὸ χρήμα, βάζοντας κάποια ἀπὸ τὰ ἀνθοῦντα γενικῶς ἰδρύματα δὴθεν νὰ πτωχεύσουν. Μετὰ πιέζουν ὅλα τὰ κράτη νὰ δανεισθοῦν ἀπὸ αὐτοὺς χρεώνοντας τοὺς λαοὺς των.

Ὅπως καὶ νὰ ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, τίποτα πλέον δὲν εἶναι τὸ ἴδιο.

Κωστῆς Καρμιράντζος
 Ἀρχιτέκτων Ε.Μ.Π.

ση τοῦ ἐξωτερικοῦ τους χρέους γιὰ ἐξοπλιστικὰ προγράμματα, μὲ δάνεια ὑψηλῶν τόκων καὶ τεχνητὰ δημιουργηθέντων κινδύνων ἀπὸ γειτονικὰ κράτη. Πάλι ὁ ἀπληροφόρητος ἀπὸ τὴν πολιτικὴ του ἡγεσία φορολογούμενος πολίτης πληρώνει τὰ σπασμένα.

*Ἡ ἐλευθερία τῆς
σκέψης, διατύπωσης καὶ
ἐλευθεροτυπίας πέρασε
σὲ ἄλλα κεφάλια,
δηλαδὴ σὲ ἐγκεφάλους,
ποὺ ρυθμίζουν τὰ
πάντα στὸν τομέα τῆς
Παιδείας, Ἐπιστήμης
καὶ Πολιτισμοῦ καὶ
φθάνουν μέχρι καὶ στὸ
πνευματικὸ κακούργημα
νὰ καταφέρνουν νὰ
εἰσάγουν στὴν νομοθεσία
τῶν κρατῶν νόμους ἢ
διατάγματα ἀπαγορευτικὰ
γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ
ἐρευνα καὶ τὴν ἐλευθερία
τοῦ λόγου.*

3 Αἰφνιδιαστικὴ αὔξηση τῶν τόκων τῶν δανείων μὲ ταυτόχρονη τεχνητὴ ἔλλειψη τῶν ἀναγκαίων κεφαλαίων στὶς χώρες ποὺ ἐπιλέγονται. Ἔτσι γιὰ μίαν ὑπάρχουσα προσφορὰ ἀναγκαίων ἀγαθῶν λείπουν τὰ χρήματα γιὰ τὴν ἀγορὰ αὐτῶν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι νὰ πέφτουν οἱ ἀξίες ἐργασίας καὶ οἱ τιμὲς τῶν προϊόντων ἐξαγωγῆς, νὰ αὐξάνεται ἡ ἀνεργία, καὶ νὰ ἀγοράζονται στὴν ἐσωτερικὴ ἀγορὰ λιγώτερα προϊόντα, ὥστε οἱ ἐγχώριες ἐταιρεῖες νὰ πτωχεύουν, διότι ἀδυνατοῦν νὰ πληρῶνουν προκαταβολές, οἱ πολῖτες ἀδυνατοῦν νὰ πληρῶνουν τὶς δόσεις τῶν δανείων τους στὶς τράπεζες, καὶ οἱ τράπεζες βγάζουν στὸν πλειστηριασμὸ τὶς περιουσίες τῶν πελατῶν τους. Πάρα πολλοὶ ἄνθρωποι χάνουν τὰ σπίτια τους καὶ ἐπιχειρηματίες τὶς ἐπιχειρήσεις τους. Στὴν φάση αὐτὴ τῆς Οἰκονομίας οἱ κεφαλαιοῦχοι ἀγοράζουν περιουσίες πολὺ φθηνά, καὶ τὰ κέρδη τῶν μεγιστάνων τοῦ χρήματος γίνονται τεράστια.

4 Διὰ μέσου τοῦ συστήματος τῆς ἔτσι ὀνομασθείσης «χιονόπαλλας» ἓνας μεγαλομέτοχος μιᾶς ἐταιρείας μπορεῖ νὰ ἐλέγξῃ ὁλότελα μιὰ σειρὰ ἄλλων ἐπιχειρήσεων μὲ ἐλάχιστα χρηματικὰ κεφάλαια. Τὸ σύστημα αὐτὸ μὲ τὴν πολλαπλὴ σύνδεση πολλῶν ἐπιχειρήσεων γιὰ τὴν συγκέντρωση τοῦ ἀπαραίτητου ξένου κεφαλαίου καὶ χωρὶς δυνατότητες ἐπιρροῆς στὴν διοίκηση δημιουργεῖ εὐκόλα παράλληλα μονοπώλια, ποὺ εἶναι ἔντεχνα καλυμμένα, καὶ δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ἀναγνωρισθοῦν.

5 Τὰ τελευταῖα χρόνια τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο (ΔΝΤ) καὶ ἡ Παγκόσμια Τράπεζα ἀνέπτυξαν ἀποπροσανατολιστικὲς προπαγανδιστικὲς δραστηριότητες, γιὰ νὰ μειώσουν διήθεν τὴν ἔκρηξη αὔξησης τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ πλανῆτη. Ἀντὶ νὰ συμπράξουν γιὰ τὴν λύση τῶν μεγάλων προβλημάτων τῶν ἀνθρώπων στὶς χώρες τοῦ Τρίτου Κόσμου π.χ. γιὰ ἐπαρκεῖς ποσότητες νεροῦ, μὲ δανεικὰ κεφάλαια ὑποθηκεύουν τὶς περιουσίες τῶν χωρῶν αὐτῶν καὶ τοὺς ἀνθρώπους τους. Σὲ καμμία περίπτωση δὲν καταπολεμᾶται ἡ πληθυσμιακὴ αὔξηση, ἀντίθετα στηρίζεται, καὶ ἐκεῖ ποὺ ἐπιθυμοῦν, τὴν καταπολεμοῦν.

⑥ Μὲ πληθωριστικὰ καὶ ἀντιπληθωριστικὰ μέτρα μιᾶς Ἐθνικῆς Κεντρικῆς Τράπεζας ὑποτιμᾶται τὸ ἐθνικὸ νόμισμα τῆς χώρας σὲ σχέση μετὰ τὰ νομίσματα τῶν ἄλλων χωρῶν. Οἱ μεγιστᾶνες τοῦ χρήματος ἀγοράζουν πάμφθινα τὸ ὑποτιμημένο νόμισμα σὲ μεγάλες ποσότητες καὶ μετὰ ἀπὸ μία ἀπὸ αὐτοὺς παραποιημένη ἀνατίμηση τοῦ ἰδίου νομίσματος πωλοῦν τὶς ποσότητες, ποὺ φθηνὰ ἀγόρασαν, μὲ μεγάλα κέρδη. Ἡ ληστεία τῆς μορφῆς αὐτῆς σήμερον ὀνομάζεται «συναλλαγματικὴ κερδοσκοπία».

⑦ Ὁ πόλεμος δὲν εἶναι μόνον ἡ συνέχεια τῆς πολιτικῆς μὲ ἄλλα μέσα, ἀλλὰ καὶ ἡ συνέχεια τῶν κερδοφόρων τραπεζικῶν συναλλαγματικῶν στρεβλώσεων μὲ ἄλλα μέσα. Οἱ τράπεζες τῶν μεγιστάνων τοῦ χρήματος χρηματοδοτοῦν τὶς πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ τῶν δύο ἀντιμαχόμενων κρατῶν μὲ πολὺ ὑψηλοὺς τόκους ἔτσι, ὥστε νὰ προκύπτῃ πολλαπλὰ κερδοφόρο ἀποτέλεσμα.

Ἡ βιομηχανικὴ κοινωνία βαίνει πρὸς τὴν δύση της. Παραμένουν ὅμως ἀκόμη ἀπρόβλεπτες οἱ ἀκριβεῖς μορφές, ποὺ θὰ ἐνδυθῇ τὸ νέο σύστημα κυριαρχίας τοῦ πλανήτη μας στὸ μέλλον. Ἡ διαδικασία ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ παγκοσμιοποίησης τοῦ Καπιταλισμοῦ ἔχει ὀλοκληρωτικὴ προδιάθεση. Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ὅμως πλευρὰ ἔνα τέταρτο τῶν κατοίκων τοῦ πλανήτη μας γεννιέται, γιὰ νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὴν πείνα, ὅπου τὸ μισὸ ἐπιζῇ μετὰ ἀπὸ ἡθικὰ καὶ φυσικὰ βασανιστήρια μέσα σὲ ἓναν ὠκεανὸ μιζέριας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο οὔτε κἂν ἐλπίζει νὰ βγῇ, ὅπου ὁ περιφνημὸς δρόμος τῆς ἀνάπτυξης τῆς Νέας Τάξης Πραγμάτων δὲν εἶναι παρὰ μία διαρκῶς βαθαίνουσα παρακμὴ. Καὶ στὸ μέσον αὐτοῦ τοῦ κόσμου ὑφίσταται μία νησίδα εὐημερίας, μιὰ σχετικὴ εὐζωία, ποὺ κάθε τόσο ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὶς σκιὰς τῆς βαρεῖας συνείδησης, τῆς ἔλλειψης προοπτικῶν, τῆς ἀδυναμίας, τῆς πλήξης, τῆς μοναξιᾶς, τῶν ναρκωτικῶν, ἂν ὅχι τῆς τρέλλας.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ κάποτε θὰ ἐκτραγῇ, ἐὰν οἱ μεγιστᾶνες τοῦ χρήματος δὲν συνειδητοποιήσουν ἔγκαιρα, ὅτι τὰ ὑπερκέρδη τους, ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὶς ληστρικὰς μεθόδους σὲ βάρος τῶν λαῶν, πρέπει νὰ διοχετευτοῦν σὲ ἓνα ὑπόβαθρο νέων τεχνικῶν συστημάτων παραγωγῆς μὲ ταυτόχρονη χρηματοδότηση τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀντικαθίστανται ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη αὐτῇ, γιὰ δραστηριότητες σὲ πλὴν πνευματικὰς ἐνασχολήσεις. Πέραν τῆς δημιουργίας νέων θέσεων ἐργασίας ἐπιτυγχάνεται καὶ ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς ἀνάγκης στὸν κόσμον τῆς πνευματικότητος καὶ τῆς ἐλευ-

*Τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ
Ταμεῖο καὶ ἡ Παγκόσμια
Τράπεζα ἀνέπτυξαν
ἀποπροσανατολιστικὰς
προπαγανδιστικὰς
δραστηριότητες, γιὰ νὰ
μειώσουν δῆθεν τὴν
ἐκκρηξὴ αὔξεσης τοῦ
πληθυσμοῦ τοῦ πλανήτη.
Ἀντὶ νὰ συμπράξουν
γιὰ τὴν λύση τῶν
μεγάλων προβλημάτων
στὶς χώρες τοῦ Τρίτου
Κόσμου, μὲ δανεικὰ
κεφάλαια ὑποθηκεύουν
τὶς περιουσίαι τῶν
χωρῶν αὐτῶν καὶ τοὺς
ἀνθρώπους τους.*

θερίας, που σημαίνει και την απαρχή μιᾶς μεγάλης κοινωνικής μεταμόρφωσης.

Στὸ κρατίδιο τῆς Ρωμοσύνης

ποτελεῖ ντροπὴ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσή μας τὸ 1821 μ.Χ. ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγὸ ἢ ὑπαρξὴ ἀκόμη στὰ χέρια τῶν «δολοφόνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ» συμβολαίων μὲ τὴν ὀνομασία «χρυσόβουλλα» ἀπὸ Ρωμαίους αὐτοκράτορες ἢ Τούρκους σουλτάνους γιὰ ἀναγνωρίσεις σὲ μόνες τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐντὸς τῶν τειχῶν μας δασικῶν ἐκτάσεων ἢ λιμνοθαλασσῶν ἰδιοκτησιακοῦ καθεστῶτος. Σατανικοὶ ἐγκέφαλοι ρασοφόρων τοῦ παρακράτους τῆς Ὁρθόδοξης χριστιανικῆς θεοκρατίας καὶ πολιτικοὶ τοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμοσύνης πάσης ἀπόχρωσης καταφέρνουν ἕως σήμερα μὲ συνέχεια καὶ «συνέπεια» νὰ βρίσκονται συνεχῶς στὶς χρυσοφόρες πηγές, δηλαδὴ ἐκεῖ ποὺ μπορεῖ ἡ λεηλασία τοῦ δημόσιου χρήματος νὰ ἀποφέρῃ τεράστια κέρδη.

Ἡ ἀναίδεια καὶ ἡ θρασυτέρα τῶν συμπράξεων καὶ τῶν συμμετοχῶν μεταξὺ τῶν ρασοφόρων καὶ τῶν πολιτικῶν θὰ ὀδηγήσῃ ἐκ τῶν πραγμάτων σὲ συσπείρωση γιὰ ἰταμὴ ὁμαδικὴ ἀντίδραση καὶ μὲ ὀρυμαγδὸ ἀντεπίθεσης γιὰ καθολικὴ συγκάλυψη τῶν ρασοφόρων καὶ μὴ, ληστῶν καὶ πολιτικῶν τοῦ δημόσιου πλούτου. Ἡ ἠθελημένη ἀποφυγὴ προσδιορισμοῦ τῶν πηγῶν τῆς διαφθορᾶς στὸ ἄχρηστο κρατίδιο τῆς Ρωμοσύνης ἀποτελεῖ εἰδεχθὲς ἔγκλημα εἰς βάρος τῶν ἑλληνικῶν γενεῶν, ποὺ ἔρχονται.

* * *

Ἡ Ρωμοὶ ἀρνοῦνται νὰ δοῦν τὴν οὐσίαν τοῦ προβλήματος καὶ κυνηγοῦν σὰν γατάκια τὴν οὐρά τους. Ἐδῶ καὶ δύο δεκαετίες τὸ κρατίδιο τῆς Ρωμοσύνης οὔτε ἐξελίσσεται οὔτε ἀναπτύσσεται οὐσιαστικά. Κατασκευάζεται μία βιτρίνα καταναλωτικῆς εὐτυχίας μέσα ἀπ' τὸ μοῖρασμα καὶ τὴν κατασπατάληση ἐθνικῶν (τὸ ἐξωτερικὸ χρέος ξεπέρασε τὸ 80% τοῦ ΑΕΠ καὶ στὸ πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ 2008 ἀνῆλθε σὲ 251,945 δισεκατομμύρια εὐρώ, ποσὸ ποὺ ἀπαιτεῖ γιὰ τὴν κάλυψη τῶν τοκοχρεωλυσιῶν συμπληρωματικὸ ἐτήσιο δανεισμὸ 37,5 δισεκατομμύρια εὐρώ) καὶ κοινοτικῶν πόρων, ποὺ κανονικὰ θὰ ἔπρεπε νὰ διατεθοῦν γιὰ τὴν ἀνάπτυξη σύγχρονων ὑποδομῶν καὶ τὴν χρηματοδότηση διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν, ποὺ θὰ θεμελίωναν ἓνα ἀνθεκτικὸ συλλογικὸ μέλλον. Τὸ κρατίδιο τῆς Ρωμοσύνης πωλεῖ τὸ μελλοντικὸ του κεφάλαιο, γιὰ νὰ χρηματοδοτήσῃ τὴν κατανάλωση, ποὺ ξεπερνᾷ τὴν παραγωγή του. Σ' ἓνα διεθνὲς περιβάλλον ραγδαίων ἀνακατατάξεων καὶ ὥξιμένων προβλημάτων εἶναι προφανές, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ Οἰκονομία καὶ κοινωνία χρῆζονται δραστηρικῆς θεραπείας καὶ φωτισμένων πολιτικῶν ἡγεσιῶν.

Δρ Γ. Θ. Χατζηθεοδώρου
Υφηγητὴς Πανεπιστημίου Ἀχαρνῶν

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Κουκκουλοφόρος εὐσέβεια

Χωρίς λόγια. (Από τὸ Διαδίκτυο.)

Οἱ ἐπιστῆμες... τοῦ Δανιὴλ

«Ὅμως γιατί οἱ Πέρσες μάγοι ἔκαναν ἓνα τόσο ἐπικίνδυνο ταξίδι; Πρῶτον, οἱ προφητείες καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Ἑβραίου προφήτη Δανιήλ...». Τὸ κείμενο καὶ ἡ εἰκόνα δὲν προέρχονται ἀπὸ κάποιο βιβλίο θεολογικοῦ περιεχομένου, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ κεφάλαιο «Ἐπιστῆμες τῆς Γῆς - Ἀστρονομία» τῆς ἐγκυκλοπαίδειας Larousse» (τόμ. 8, σελ. 241, ἔκδ. «Τὰ Νέα»), ὅπου σὲ ἑκτασὴ ἑξὶ σελίδων ἐν μέσω σχετικῶν ἀγιογραφιῶν περιγράφονται «γεγονότα» ἀπὸ τῆς γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως ἡ προσκύνησι τῶν μάγων, τὸ ἄστρο τῆς Βηθλεὲμ κ.λπ.

Έχουν κοινὸ παρανομαστή

Διαμαρτύρονται ὀρθόδοξοι κύκλοι, γιατί κατά την ἐκδήλωση, ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα πρόσφατα στην Ἁγία Εἰρήνη Κωνσταντινουπόλεως (δίπλα στην Ἁγία Σοφία), μετὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς ὕμνους, πού ἔψαλε βυζαντινὴ χορωδία, μέλη τοῦ μουσουλμανικοῦ τάγματος τῶν περιστρεφόμενων βεζιρηδων χόρεψαν τοὺς γνωστοὺς θρησκευτικούς στροβίλους τους. Ἀποροῦν δέ, πῶς συνδυάζονται χριστιανικοὶ ὕμνοι μὲ μουσουλμανικὲς θρησκευτικὲς τελετές.

Ἐπιφανειακὲς καὶ μόνον εἶναι οἱ -ἐλάχιστες- διαφορὲς μεταξὺ τῶν ὁμογάλακτων αὐτῶν θρησκειῶν. Χριστιανισμὸς καὶ Μουσουλμανισμὸς ἔχουν ἓνα κοινὸ παρανομαστή: Τὸν Ἰουδαϊσμό. (Φωτογραφία: Ἐφημερίδα «Ἀνατολή», Δεκ. 07.)

Εὐλογημένο νερὸ ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη

Ἀποστέλλεται μὲ ἀντικαταβολὴ ἐμφιαλωμένο σὲ ξύλινη πολυτελὴ συσκευασία δώρου ἀπὸ ἰσραηλινὴ ἐταιρεία μέσῳ Διαδικτύου.

Ὅλο «Καμπάλα» ἢ Μαντόνα

Μόνο εὐλογημένο ἰουδαϊκὸ νερὸ «Καμπάλα» πίνει ἡ διάσημη τραγουδίστρια Μαντόνα, ἀκόμα καὶ κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον περιοδειῶν της, ἐνῶ φημιολογεῖται, ὅτι παίρνει τὸ μπάνιο της ἐπίσης μόνο σὲ τέτοιο νερό, γιὰ τὸ ὁποῖο ξοδεύει μεγάλα ποσά. Ἀπαιτεῖ ἀκόμα καὶ τὰ λουλούδια της στὰ βάζα νὰ ποτίζονται μὲ «Καμπάλα», ἐνῶ στὸ καμαρίνι της πάντα ὑπάρχουν ἀναμμένα κεριὰ «Καμπάλα» γιὰ τὴν προστασία ἀπὸ τὸ κακὸ μάτι καὶ τὴν ἀρνητικὴ ἐνέργεια.

Γ.Λ.

ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΕΝ ΕΔΩΣΑΝ ΜΙΑ ΔΙΕΘΝΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Μύθος εκφράζει την πρωταρχική προσπάθεια του Άνθρώπου να κατανοήσει τον περιβάλλοντα κόσμο και αποτελεί την πρωτογενή εκδήλωση της ανθρώπινης λογικότητας. Μέσα από τον Μύθο αναδείχθηκαν οι τρεις βασικότερες όψεις της ανθρώπινης αναζήτησης: η Τέχνη, η Θρησκεία και η Έπιστήμη.

Η Τέχνη προήλθε από μία αρχικώς άπλοϊκή μαγικομμητική αντίδραση απέναντι σε όψεις ή ιδιότητες του Κόσμου, που αποτελούν αντικείμενο θαυμασμού, επιθυμίας ή ταύτισης (π.χ. οι εικαστικές απεικονίσεις διαφόρων ζώων στα τοιχώματα των σπηλαίων). Με την πάροδο του χρόνου εξέλιξε πιδ σύνθετους συμβολισμούς αλλά πάντοτε στην ίδια κατεύθυνση, δηλαδή σε αυτήν της επιθυμίας του ανθρώπου να προσεγγίσει ό,τι αντιλαμβανόταν ως ιδανικό.

Η ίδια μαγικομμητική αντίδραση, όταν εξελίχθηκε σε βαθύτερη περιέργεια, προμήθευσε την πρώτη ύλη των μετέπειτα έννοιων του επιστημονικού ορθολογισμού. Π.χ. στis κοσμογονίες των διαφόρων λαών και ειδικά την Ήσιόδεια Ποίηση ο μαγικομμητικός θαυμασμός της πρωτόγονης Τέχνης για τα φυσικά φαινόμενα (διαδοχή ζωής-θανάτου, ημέρας-νύχτας κ.ά.) έχει δώσει τη θέση του σε μιαν απόπειρα κατανόησης και χρονολογικής διευθέτησης των κοσμικών διαδικασιών, δηλαδή έχει εξελιχθῇ σε προπομπή της αιτιοκρατικής ορθολογικής σκέψης. Έν συνεχεία οι πρώτοι επιστήμονες της Ιστορίας, οι Έλληνες φιλόσοφοι της Ίωνίας, μετέτρεψαν τις θεμελιώδεις έννοιες του Μύθου (π.χ. Χάος, Κόσμος, Ανάγκη, Έρως κ.ά.) σε όμώνυμες επιστημονικές υποθέσεις εργασίας.

Όσotόσο από τον Μύθο προέκυψε, ως μαγικομμητική επίσης αντίδραση, και η Θρησκεία. Η τελευταία μπορεί να έρμηνευθῇ ως παρεκτροπή οφειλόμενη σε έναν συνδυασμό ανεπαρκών έρμηνειών και άμυντικών ψυχικών αντιδράσεων απέναντι σε έναν, θαυμαστό μὲν, αλλά ακόμα άρκετά δυσνόητο –και τρομακτικό– κόσμο (άρκει να σκεφτοῦμε, πόσο πολὺ τρομάζει και σήμερα ο θάνατος, και πόσο εύκολα αὐτός ο φόβος μπορεί να εκθρέψη παραμύθια και φαντασιώσεις περὶ μεταθανάτιας συνέχειας –άλλωστε στῇ ρίζα όλων τῶν θρησκευτῶν βρίσκεται ο φόβος και ειδικώτερα ο φόβος τοῦ θανάτου).

Ἡ Ὅμηρικὴ ἐπανάσταση

Ὅμηρος ἦρε τὸν διαχωρισμὸ μεταξὺ θεοῦ καὶ ἀνθρώπινου καὶ ἐπανοικειοποιήθηκε τὶς θεϊκὲς μορφὲς ἀπὸ τὴν Θρησκεία γιὰ λογαριασμὸ τῆς Τέχνης: «ἡ Τέχνη θὰ παρασταθῇ στὸν ἐνταφιασμὸ τῆς Θρησκείας. Ἡρεμὴ καὶ σίγουρη ἡ Τέχνη θὰ διεκδικήσῃ τὸν ἑαυτὸ της γιὰ μία ἀκόμα φορὰ κι ἔτσι θὰ στερήσῃ ἀπὸ τὸ Ἀντικείμενο (σ.σ.: τὸ Ἰδανικόν, τὸν «Θεόν») τὴν ἀντικειμενικότητά του, τὴν “ἄλλη πλευρά” του καὶ θὰ τὸ ἀπελευθερώσῃ ἀπὸ τὴν μακρόβια θρησκευτικὴ του φυλακή. Κατ’ αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ Τέχνη δὲν θὰ ἐμπλουτίσῃ τὸ Ἀντικείμενο γιὰ

*Χάρις στὸν Ὅμηρο
δημιουργήθηκαν οἱ
προϋποθέσεις, ὥστε
μεταγενέστερα τὸ
ἐλληνικὸ πάνθεο νὰ πάψῃ
νὰ συνιστᾷ ἀποκλειστικὰ
θρησκεία, γιὰτὶ ὁ θεϊκὸς
ψευδοκόσμος, ποὺ
«κατασπαράχθηκε»
ἀπὸ τὸν Ὅμηρο, ἔπαψε
νὰ εἶναι κάτι ἄπιαστο
καὶ διαχωρισμένο καὶ
ἐξαληθεύτηκε ὡς μιὰ
ὄντολογικὴ προέκταση
τοῦ ἀνθρώπινου.*

μία ἀκόμα φορὰ, ἀλλὰ θὰ τὸ καταστρέψῃ ὁλοκληρωτικά. Διεκδικώντας τὴν δημιουργία τῆς ἡ Τέχνης ξαναβρῖσκει τὸν ἑαυτὸ της καὶ ἀνανεώνει τὴ δημιουργικὴ τῆς δύναμη. Ἐμφανίζεται στὴν παρακμὴ τῆς Θρησκείας σὰν μία λεπτομέρεια μὲ ὅλη τὴ σοβαρότητα τῆς παλιᾶς πίστεως, μιὰ σοβαρότητα μὲ περιεχόμενο, ποὺ ἡ Θρησκεία πλέον ἔχει χάσει, καὶ ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἐπιστρέψῃ στὸν χαρούμενο ποιητὴ. Πλέον ἡ Θρησκεία ἐμφανίζεται σὰν μία γελοία κωμωδία»⁽¹⁾.

Εἶναι γνωστὸ, ὅτι γι’ αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς λόγους (δηλ. γιὰ τὸ ὅτι δημιούργησε τὴν «Τέχνη, ποὺ παραστάθηκε στὸν ἐνταφιασμὸ τῆς Θρησκείας», καὶ γιὰ τὸ ὅτι ἄνοιξε τὸν δρόμο γιὰ τὴν μετέπειτα θεατρικὴ διακωμώδηση τῆς Θρησκείας) ὁ Ὅμηρος εἶχε ἤδη ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καταχωρηθῇ ὡς ἀσεβὴς ποιητὴς (μὲ πιδ γνωστὸ κατήγορό του τὸν Πλάτωνα⁽²⁾). Ὁ Ὅμηρος, ποὺ ἐμφανίζεται στὸ τέλος τῶν λεγόμενων «σκοτεινῶν αἰώνων» (-12ος ἕως -8ος), δηλαδὴ μιᾶς ἐποχῆς παρακμῆς, ἀνανέωσε καὶ συμπαρέσυρε (οὐσιαστικὰ δημιούργησε) ὅλο αὐτό, ποὺ ἔχει ἐπικρατήσῃ νὰ ὀνομάζεται «ἐλληνικὴ ματιά». Ὑπῆρξε γιὰ τὸν ἐλληνικὸ (καὶ τὸν παγκόσμιον) νοῦ ὅ,τι καὶ ἡ πανίσχυρη χορδὴ τοῦ τόξου, ποὺ ξαναέδωσε στὸν περιπλανώμενον Ὀδυσσεᾶ τὸ βρῖ σίλειό του. Χάρις στὸν Ὅμηρο –καὶ χωρὶς νὰ περιλαμβάνεται στὶς ἐπιδιώξεις του– δημιουργήθηκαν οἱ προϋποθέσεις, ὥστε μεταγενέστερα τὸ ἐλληνικὸ πάνθεο νὰ πάψῃ νὰ συνιστᾷ ἀποκλειστικὰ θρησκεία, γιὰτὶ ὁ θεϊκὸς ψευδοκόσμος, ποὺ «κατασπαράχθηκε» ἀπὸ τὸν Ὅμηρο, ἔπαψε νὰ εἶναι κάτι ἄπιαστο καὶ διαχωρισμένο καὶ ἐξαληθεύτηκε ὡς μιὰ ὄντολογικὴ προέκταση τοῦ ἀνθρώπινου.

Προοδευτικὰ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδραση τῆς διαμορφούμενης Ὅμηρικῆς παράδο-

Ὁ θησαυρὸς τῶν Ἀθηναίων, ποὺ ἀφιέρωσαν στὸ Μαντεῖο τῶν Δελφῶν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴ νίκη τους ἐπὶ τῶν Περσῶν στὸν Μαραθῶνα.

Τὰ ἱερατεῖα ἐνδιαφέρονταν ἀνέκαθεν μόνο γιὰ τὶς «ἱερεῖς» περιουσίες τους. Ἡ ἀρχικὴ στάση τοῦ Δελφικοῦ Μαντείου κατὰ τὴ διάρκεια τῆς περσικῆς εἰσβολῆς προέτρεπε τοὺς Ἀθηναίους ὄχι μόνο νὰ μὴν ἀντισταθοῦν στοὺς Πέρσες, ἀλλὰ νά... ἐξαφανιστοῦν ἀπὸ προσώπου γῆς –ὁ δεῦτερος, εἰρωνικὸς, χρησμὸς περὶ «ξύλινων τειχῶν» δόθηκε μόνο μετὰ ἀπὸ ἐπιμονὴ τοῦ Θεμιστοκλῆ, ὁ ὁποῖος, ὡς μὴ θρησκοκόλητος, τὸν χειρίστηκε μὲ πανουργία ἀντάξια τῶν ὁμηρικῶν θεῶν. (Ἡρόδοτος, Ζ', 138 κ.ε.) Ἄς κάνουμε τὶς συγκρίσεις μὲ τὴν τουρκόφιλη στάση τοῦ χριστιανικοῦ Πατριαρχείου τὸ 1453, τὸ 1821, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν γερμανόφιλη στάση τῶν «ἀγριοειτῶν» τὸ 1941.

σης (π.χ. Θέατρο) οἱ θεοὶ καὶ οἱ θεές (ἀνα)θεωρήθηκαν στὴ συλλογικὴ συνείδηση ὡς αὐτό, ποὺ φιλοδοξοῦν νὰ καταφέρουν κάποτε οἱ ἄνθρωποι (ἐννοεῖται μὲ πολλὴ προσωπικὴ προσπάθεια): ἐκτυφλωτικὰ ὄμορφοι, δυνατοί, δημιουργικοί, πολυμήχανοι, σοφοί, εὐδαίμονες, παναξιέραστοι καὶ –γιατί ὄχι;– ἀθάνατοι. Θεοὶ καὶ θεές μὲ τοὺς ὁποίους μπορεῖ κάποιος θνητὸς νὰ ἐρωτευθῇ, νὰ παραβῇ, νὰ ἀνταγωνιστῇ ἢ ἀκόμα νὰ συγκρουστῇ καὶ νὰ ἀμφισβητήσῃ. Θεοὶ καὶ θεές ἐλεύθεροι, πέρα ἀπὸ τὴν ἠθικὴ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους μπορεῖ κανεὶς νὰ «παραπλανηθῇ» ἢ καὶ νὰ «ἀποπλανηθῇ», θεότητες, ποὺ δὲν στέκονται ἔξω ἀπὸ τὸν Κόσμο, ποὺ ὑπόκεινται στὸ πεπωμένο (ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι), ποὺ χαμοῖ λοῦν, παρακινοῦν, «μιλοῦν».

«Κανένas ὁμηρικὸς ἥρωας, κανένas Ἑλληνας δὲν θεωρεῖ ἑαυτὸν ἀνάξιο σὲ σχέση μὲ τοὺς θεούς. Εἶναι μόνο πιδ ἀδύναμος. Οἱ θεοὶ μπορεῖ νὰ εἶναι πιδ δυ-

νατοί, ἀλλὰ δὲν βρίσκονται κατ' οὐσίαν σὲ ἄλλο ἐπίπεδο ἀξίας. Καὶ φυσικὰ ἡ ὀπτική αὐτὴ ἔχει ἀπελευθερωτικὰ ἀποτελέσματα γιὰ τὴ δράση καὶ τὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων.»⁽³⁾ Ἀκόμα καὶ ἡ στοιχειώδης ὀπτικὴ ἐπαφὴ μὲ τὶς ἀπεικονίσεις τοὺς ἀσκεῖ συχνὰ ἀθόρυβη καταλυτικὴ ἐπίδραση στὸν παρατηρητὴ. Παρὰ τὴν ἀναντίρρητὴ ἐπιβλητικότητά τοὺς εἶναι κυριολεκτικὰ οἱ θεοὶ καὶ οἱ θεές «τῆς διπλανῆς πόρτας», ἀλλὰ καὶ ὁ δυνητικὸς «θεϊκός» (ἐξελιγμένος) ἑαυτὸς μας, ποὺ μᾶς ἐπισκέπτεται ἀπὸ τὸ μέλλον καὶ δὲν παραμένει διαχωρισμένος ἀπὸ ἐμᾶς.

Τὴν δυνατότητα τῆς προσέγγισης αὐτοῦ τοῦ «θεϊκοῦ» ἑαυτοῦ ἐξερευνήσε ἀργότερα, πλήρως διαποτισμένη ἀπὸ τὸν Ὅμηρο, ἡ Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία.

Θεοὶ καὶ θεές χωρὶς Θρησκεία

πολὺς κόσμος μπορεῖ φυσικὰ νὰ συνέχιζε τὴν μαγικομμητικὴν πρακτικὴ, ποὺ ὀνομάζεται «λατρεία», καὶ νὰ πιστεύε σοβαρὰ στὴν ὑποτιθέμενη θεϊκὴ προέλευση π.χ. τῶν κεραυνῶν καὶ τῶν ἐπιδημιῶν (ἄλλωστε καὶ στὴν Ἰλιάδα ὁ Ἀπόλλων ἐξαπολύει μία ἐπιδημία στὸ στρατόπεδο τῶν Ἀχαιῶν): «τὸ θρησκεινόμενο ἄτομο ἐνδιαφέρεται μόνο γιὰ τὶς “ἀποδείξεις τῆς ὑπαρξης τοῦ θεοῦ”, διότι βιαστικὰ καθὼς δέθηκε στὸν κύκλο τῆς πίστεως, φύλαξε ἐσωτερικὰ τὴν ἐλεύθερη κίνηση τῆς κατανόησης καὶ τοῦ ὑπολογισμοῦ. Ἐδῶ, λέγω, τὸ πνεῦμα, ἐξαρτημένο ἀπὸ ἓνα ἀντικείμενο, ζητᾷ νὰ τὸ ἐρμηνεύσῃ, νὰ τὸ ἐξερευνήσῃ, νὰ τὸ νιώσῃ, νὰ τὸ ἀγαπήσῃ κ.ο.κ.. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἐλεύθερο, καὶ ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ ἐλευθερία εἶναι ἡ προϋπόθεση τῆς διάνοιας, τὸ θρησκευτικὸ πνεῦμα δὲν εἶναι ἐμπνευσμένο. Ἡ ἐμπνευσμένη εὐλάβεια δὲν εἶναι πιὸ λαμπρὴ ἀπὸ κάθε ἄλλη βλάβη.

» Ἡ Θρησκεία εἶναι πάντα φιλόξενη γιὰ τοὺς ἀνόητους, καὶ κάθε μὴ δημιουργικὸς μοῦφος μπορεῖ καὶ θὰ ἔχῃ πάντα μία θρησκεία, καθὼς ἡ ἀπουσία δημιουργικότητος δὲν φαίνεται νὰ παρακωλύῃ τὴν ἰσόβια ἐξάρτησιν.»⁽¹⁾ Ἡ Θρησκεία μπορεῖ νὰ γεννηθῇ, ὅπως καὶ ἡ Τέχνη, ἀπὸ μία μαγικομμητικὴ ἀντίδραση τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι στὸν Κόσμο, ἀλλὰ ἀντίθετα πρὸς τὴν Τέχνη, ἡ ὁποία ἐξελίχθηκε, ἡ Θρησκεία (παρὰ τὴν ἐπιφανειακὴ τῆς «ἐξέλιξη») παρέμεινε ἀνέκαθεν ἀγκυλωμένη καὶ στάσιμη στὸ μαγικομμητικὸ ἐπίπεδο.

Ἑλληνικὴ Τέχνη: Τέχνη χωρὶς Θρησκεία

ἴδια ἡ ἑλληνικὴ εἰκαστικὴ ἔκρηξη τῆς Κλασικῆς Ἑποχῆς, ἂν καὶ γεμάτη ἀπὸ θεϊκὰς ἀπεικονίσεις, δὲν μπορεῖ νὰ ἐρμηνευθῇ ἀπλοϊκὰ ὡς θρησκευτικὴ Τέχνη. Ἐπρόκειτο γιὰ Τέχνη, ποὺ εἶχε ξεπεράσει πρὸ πολλοῦ τὸ ἀρχικὸ μαγικομμητικὸ ἐπίπεδο, δὲν ὀφείλεται σὲ κανένα μαγικομμητικὸ θρησκευτικὸ συναίσθημα καὶ δὲν δημιουργήθηκε γιὰ λογαριασμὸ τῆς Θρησκείας. Μία Τέχνη, ποὺ χειρίζεται κατὰ

βούληση καὶ ἐπεμβαίνει στὰ σύμβολά της (ἀντὶ νὰ καταπλακῶνεται ἀπὸ αὐτά), μὲ τρόπο ποὺ καμμία θρησκεία δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐμπνεύσει ἢ νὰ ἐπιτρέψει⁽⁴⁾. Τὰ σύμβολα αὐτὰ φαινομενικῶς μόνο προῆλθαν ἀπὸ τὸν χώρο τῆς Θρησκείας. Στὴν πραγματικότητα ἐπρόκειτο γιὰ συμβολοποιημένα Ἰδανικά, ποὺ ἡ ἀπαρχὴ τοὺς ἔχει μία ἀμιγῶς καλλιτεχνικὴ αἰτία καὶ ἀναζήτησι, καὶ ποὺ ὁ Ὅμηρος καὶ ἀργότερα οἱ θεατρικοὶ συγγραφεῖς εἶχαν ἐπανακτῆσει ἀπὸ τὴν Θρησκεία γιὰ λογαριασμό τῆς Τέχνης. Οἱ θεϊκὲς ἀπεικονίσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κλασικῆς Τέχνης δὲν εἶναι ἄλλες ἀπὸ τὶς ἐπικρατοῦσες σημερινές, δηλαδὴ τὶς οἰκουμενοποιημένες⁽⁵⁾ ὁμηρικές.

Οἱ Παρθενῶνες θὰ μπορούσαν νὰ εἶχαν χτιστῇ, ἀκόμα κι ἂν οἱ Ἕλληνες δὲν πίστευαν στὴν θεϊκότητα τῆς Ἀθηνᾶς, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ σήμερα ἡ κλασικὴ ἑλληνικὴ τεχνοτροπία ἔχει ἐπικρατήσει διεθνῶς ὡς πρωτεύον πολιτισμικὸ σημεῖο ἀναφορᾶς, χωρὶς νὰ προϋποθέτῃ ἀπολύτως καμμία θρησκευτικότητα. Σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν πάντοτε ἀνέμπνευστη μαγικομμητικὴ θρησκευτικὴ τέχνη, ἡ ὁποία πάντοτε ἐκπορεύεται ἀπὸ μία ἀντίστοιχη θρησκεία, ἡ Κλασικὴ Ἑλληνικὴ Τέχνη ὑπῆρξε αὐθύπαρκτη καὶ αὐτοαιτιολογούμενη καὶ δὲν αἰτιάσθηκε σὲ καμμία θρησκευτικοῦ τύπου προϋπόθεση ἢ θρησκευτικὴ «ἐμπνευση», «ἐπιφοίτηση» κ.λπ.. Ἀντιθέτως ἦταν μᾶλλον ἡ ἑλληνικὴ θρησκεία, ποὺ –παραπροϊοντικά– χάρις στὴν Ἑλληνικὴ Τέχνη ἀπέκτησε ἕναν λόγο, γιὰ νὰ σπαζοκεφαλιάζουν οἱ μεταγενέστεροι μὲ τὸ λανθασμένο διατυπωμένο ἐρώτημα: πῶς ἔγινε καὶ δὲν διέπρεψαν καὶ στὸν θρησκευτικὸ τομέα αὐτοὶ οἱ, κατὰ τὰ ἄλλα, ἐκπληκτικοὶ Ἕλληνες;

*Οἱ Παρθενῶνες θὰ
μπορούσαν νὰ εἶχαν
χτιστῇ, ἀκόμα κι ἂν οἱ
Ἕλληνες δὲν πίστευαν
στὴν θεϊκότητα τῆς
Ἀθηνᾶς, κατὰ τὸν ἴδιο
τρόπο ποὺ σήμερα
ἡ κλασικὴ ἑλληνικὴ
τεχνοτροπία ἔχει
ἐπικρατήσει διεθνῶς ὡς
πρωτεύον πολιτισμικὸ
σημεῖο ἀναφορᾶς, χωρὶς
νὰ προϋποθέτῃ ἀπολύτως
καμμία θρησκευτικότητα.*

Τὸ πανθομολογούμενο γεγονός, ὅτι οἱ παραστάσεις τῶν Ἑλλήνων θεῶν καὶ θεαινῶν διατηροῦν ἀμείωτη τὴ συμβολικὴ, ψυχολογικὴ καὶ αἰσθητικὴ τους ἀξία σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς σύγχρονες ἐξωθρησκευτικὲς πλευρὲς τῆς Τέχνης καὶ τῆς ζωῆς, ὀφείλεται στὸ ὅτι δὲν εἶχαν διαμορφωθῇ πρὸς χάριν μιᾶς στεῖρας θρησκευτικῆς χρήσης. Ἀπλῶς γιὰ κάποιο χρονικὸ διάστημα χρησίμευσαν καὶ στὴ Θρησκεία, μέχρι ποὺ ἡ Τέχνη τοὺς ἐπαναδιεκδίκησε. Ἀντιθέτως ὅσα σύμβολα ἔχουν σχεδιαστῇ ἀποκλειστικὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς γιὰ θρησκευτικὴ χρήση, περιορίζονταν ἀνέκαθεν στὸν περιχαρακωμένο χώρο τῆς θρησκευτικῆς ἐκφρασης.

Τὰ παραδείγματα τῆς πανταχοῦ παρουσίας τῶν ἑλληνικῶν θεϊκῶν μορφῶν δὲν περιορίζονται μόνο στὸν χώρο τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ μπο-

ροῦν νὰ ἀναζητηθοῦν καὶ στὴν καθημερινότητά μας. Π.χ. σήμερα μετὰ ἀπὸ τόσες χιλιετίες ἐξακολουθοῦμε νὰ ἀναρωτιώμαστε, ὅπως κι Ὀδυσσεὺς μπροστὰ στὴ Ναυσικᾶ, ἂν ἡ συναρπαστικὴ γυναῖκα, ποὺ ἔτυχε νὰ βρεθῇ μπροστὰ μας, εἶναι «θεά». Κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο ποὺ οἱ γυναῖκες διεθνῶς ἀποκαλοῦν ἕναν ἀνάλογα ὠραῖο ἄνδρα «Ἑρμῇ». Ἕνα καλομαγειρεμένο φαγητὸ τὸ ἀποκαλοῦμε «θεϊκὴ τροφή» (ἀκόμα κι ἂν πρόκειται ἀπλῶς γιὰ ταπεινὲς φακές), καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ, ὅταν κοιμοῦνται, «ἀγγελουδία» (στὴν πραγματικότητα ὅμως ἐννοοῦμε «κοιμώμενους Ἑρωτες»).

* * *

ελικὰ εἶναι ἀλήθεια, ὅτι οἱ Ἕλληνες «ἀπέ-
τυχαν» (εὐτυχῶς) στὸν τομέα τῆς Θρη-
σκείας. Ἀντ' αὐτῆς μᾶς κληροδότησαν τὶς
ὕγιστερες παραστάσεις, ποὺ κυριαρχοῦν
στὸ παγκόσμιο φαντασιακό, δηλαδὴ θε-
οὺς καὶ θεές, ποὺ δὲν χρειάζονται τὴ Θρησκεία, γιὰ νὰ
υἱάξουν. Καὶ οἱ ὅποιοι προτρέπουν στὸ ἴδιο καὶ ἐμᾶς,
ἂν θέλουμε νὰ τοὺς μοιάσουμε.

*Οἱ Ἕλληνες μᾶς
κληροδότησαν
τὶς ὕγιστερες
παραστάσεις,
ποὺ κυριαρχοῦν
στὸ παγκόσμιο
φαντασιακό, δηλαδὴ
θεοὺς καὶ θεές, ποὺ
δὲν χρειάζονται τὴ
Θρησκεία, γιὰ νὰ
υἱάξουν.*

Σημειώσεις

- (1) «Τέχνη καὶ Θρησκεία», τοῦ Γερμανοῦ φιλοσόφου τοῦ 19 αἰ. Μὰξ Στίρνερ. Ἔχει δημοσιευθῇ στὸ περιοδικὸ «Πανοπτικόν», Θεσσαλονίκη, τ. 2, 2001. Ὁλόκληρο τὸ κείμενο μπορεῖ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ κάποιος μεταξὺ ἄλλων καὶ ἐδῶ: <http://www.scribd.com/doc/2224617>.
- (2) Βλ. «Πολιτεία» 378d, 379d-e, 383a, 387a-b, 388a-d, ὅπου δίνονται «προφυλάξεις» γιὰ τὴν «ὀρθή» ἀνάγνωση τοῦ Ὀμήρου, ἐνῶ παρακάτω ὁ Ὀμηρος λογοκρίνεται, γιὰ νὰ ἐξοριστεῖ τελικὰ ἀπὸ τὸ ἐκπαιδευτικὸ σύστημα τῆς Πλατωνικῆς Πολιτείας. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ὀρφικοὶ καὶ ὁ Ἡράκλειτος (βλ. Διογένη Λαέρτ. VIII, 21 καὶ Diels: Ἀπόσπ. Προσωκρατικῶν φιλοσόφων, 11, 42), καταφέρονται κατὰ τοῦ Ὀμήρου. Ὁ Ἡράκλειτος μάλιστα (Diels, 42) ἀναφέρεται μὲ βαρεῖς χαρακτηρισμοὺς στὸν Ὀμηρο: πρέπει, λέει, νὰ διώχνεται ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες καὶ νὰ ραπίζεται.
- (3) Γιὰ τὰ ἐπιλεγμένα χαρακτηριστικά, ποὺ προσδίδουν στοὺς Ἕλληνες θεοὺς καὶ θεές τὴν οἰκουμενικότητά τους βλ. Κορνήλιου Καστοριάδη, «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἰδιαιτερότητα», ἐκδόσεις «Κριτική», Ἀθήνα 2007.
- (4) Βλ. π.χ. τὴν λυσσαλέα ἀντίδραση τῶν χριστιανῶν στὸν χειρισμὸ τῶν συμβόλων τους ἀπὸ συγγραφεῖς τοῦ πνευματικοῦ βεληνεκοῦς ἐνδὸς Νίκου Καζαντζάκη.

Θεόδωρος Α. Λαμπρόπουλος

Ο ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΛΑΤΩΝΑ

Πλάτων διδάχθηκε τὰ Μαθηματικά ιδιαιτέρως ἀπὸ τὸν ἑξοχο μαθηματικὸ Θεόδωρο τὸν Κυρηναῖο, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Ἰάμβλιχο ἀνῆκε στὴ Σχολὴ τῶν Πυθαγορείων. Ὁ Πλάτων ὡς φιλόσοφος πρέσβευε, ὅτι, γιὰ νὰ γίνῃ κάποιος φιλόσοφος, ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ Μαθηματικά. Κατὰ τὸ ἔτος 387 π.Χ. ἴδρυσε τὴν Ἀκαδημία, ἡ ὁποία ἐπὶ χίλια περίπου χρόνια ὑπῆρξε τὸ πνευματικὸ κέντρο τῆς ἀνθρωπότητας τὴν ἔκλεισε ὁ Ἰουστινιανὸς τὸ 529 μ.Χ.. Στὸ ὑπέρθυρο τῆς Ἀκαδημίας ὑπῆρχε ἡ ἐπιγραφή: «Μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσὶτω μου τὴν στέγην», δηλαδὴ δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ φοιτήσῃ κάποιος στὴν Ἀκαδημία, ἐὰν δὲν γνώριζε Γεωμετρίαν, τουτέστιν Μαθηματικά. Ὅταν κάποιος νέος ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ παρακολουθήσῃ μαθήματα στὴν Ἀκαδημία, ὁ Ξενοκράτης, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μετὰ τὸν Πλάτωνα καὶ τὸ Σπεύσιππο διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας, τὸν ρώτησε, ἐὰν γνωρίζῃ Γεωμετρίαν. Στὴν ἀρνητικὴ ἀπάντησιν τοῦ εἶπε: «Πορεύου λαβὰς γὰρ οὐκ ἔχεις φιλοσοφίας», δηλαδὴ «πήγαινε, δὲν ἔχεις τὴν ἀπαιτούμενην προπαίδειαν, γιὰ νὰ μάθῃς Φιλοσοφίαν». (Διογένης, Λ. IV, 10.) (Βλ. «Ὅταν ἡ Φιλοσοφία ἀποκόπηκε ἀπὸ τὰ Μαθηματικά», «Δ», τ. 316.)

Ὅτι ὁ Πλάτων πίστευε βαθύτατα, ὅτι, γιὰ νὰ ἀσχοληθῇ κάποιος μὲ τὴν Φιλοσοφίαν, πρέπει νὰ γνωρίζῃ Μαθηματικά, φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι στοὺς περισσότερους διαλόγους τοῦ ἔχει μνημονεύσει πολλὰς μαθηματικὰς προτάσεις.

Ὁ Θέων ὁ Συμυρναῖος, συγγραφέας τοῦ β' αἰ. μ.Χ., στὴν εἰσαγωγὴ πραγματείας του ἐξηγητικῆς τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων λέει, ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ κατανοήσῃ κάποιος καλὰ τοὺς διαλόγους τοῦ Πλάτωνος, ἐὰν δὲν ἔχῃ λάβει ἰδιαίτερη μαθηματικὴ προπαιδεῖα. («Περὶ τῶν κατὰ τὸ μαθηματικὸν χρησίμων εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγνωσιν».) Στὴ συνέχεια, προσθέτει ὁ Θέων, γιὰ νὰ γίνῃ κάποιος μέτοχος τῆς Πλατωνικῆς Φιλοσοφίας, πρέπει, ὅπως καὶ στὰ μυστήρια, νὰ ὑποστῇ καθαρμό. Ὁ Πλάτων ὁρίζει, ὅτι ἡ καθάρσις αὐτὴ συνίσταται στὴ διαπύκνωση σὲ πέντε μαθήματα, ἥτοι τὴν Ἀριθμητικὴν, τὴν Γεωμετρίαν, τὴν Στερεομετρίαν, τὴν Μουσικὴν καὶ τὴν Ἀστρονομίαν.

Ἄν καὶ δὲν εἶναι γνωστὸς σὰν μαθηματικὸς ὁ Πλάτων, τοῦ ἀποδίδονται πολλὲς μαθηματικὲς ἀνακαλύψεις. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρεται ἡ λύσις τοῦ Δηλίου Προβλήματος (διπλασιασμοῦ τοῦ κύβου) καὶ ἡ εὕρεσις τριῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν, ποὺ ἐπαληθεύουν τὸ Πυθαγόρειο Θεώρημα. Ἐπειδὴ στὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος καλλιεργοῦνταν πολὺ τὰ Μαθηματικὰ ὡς μέσο ἀγωγῆς στὴν Φιλοσοφία, ἡ κατασκευὴ τῶν πέντε κανονικῶν πολυέδρων, δηλαδὴ τοῦ τετραέδρου, τοῦ κύβου, τοῦ ὀκταέδρου, τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου, ἀποδίδονται ἀπὸ πολλοὺς μεταγενέστερους συγγραφεῖς στὸν Πλάτωνα.

*Στὴν Ἀκαδημίαν
τοῦ Πλάτωνος
καλλιεργοῦνταν πολὺ
τὰ Μαθηματικὰ ὡς
μέσο ἀγωγῆς στὴν
Φιλοσοφία.*

Ὡνομάζονταν δὲ τὰ πολύεδρα αὐτὰ Πλατωνικὰ Σχήματα. Τὰ πέντε κανονικὰ πολύεδρα καὶ ἡ ἐγγραφή τους σὲ σφαῖρα ἐρευνήθηκαν πρῶτα ἀπὸ τοὺς Πυθαγόρειους, στοὺς ὁποίους ἀποδίδεται ἡ μελέτη τοῦ κύβου, τοῦ τετραέδρου καὶ τοῦ δωδεκαέδρου.

Στὸν μαθηματικὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος, τὸν Θεαίτητο, ἀποδίδεται ἀπὸ ὠριμένους μεταγενέστερους ἡ κατασκευὴ τοῦ ὀκταέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου. Ὁ Θεαίτητος τραυματίστηκε στὴν Κόρινθο περὶ τὸ 394 π.Χ. κατὰ τὸν πόλεμο τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Κορινθίους καὶ μεταφερθεὶς στὴν Ἀθήναν πέθανε σὲ ἡλικία 21 ἐτῶν. Μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ἀποδίδουν μεγάλες μαθηματικὲς ἀνακαλύψεις στὸν Θεαίτητο. Σῶζεται τὸ ἐξῆς σχόλιο τοῦ Ἀραβὰ μαθηματικοῦ Ἀμποῦ Ὀτμὰν (940 - 998) στὴν Ἀραβικὴ Γλῶσσα ἐπὶ τοῦ Χ Βιβλίου τῶν Στοιχείων τοῦ Εὐκλείδη: «Ὁ σκοπὸς τοῦ Χ Βιβλίου τῶν Στοιχείων εἶναι ἡ ἐρευνα τῶν συμμετρῶν καὶ ἀσυμμετρῶν. Ἡ θεωρία αὐτὴ ἔχει τὴν ἀρχὴν της στὴ Σχολὴ τοῦ Πυθαγόρα καὶ ἀναπτύχθηκε σπουδαῖα ἀπὸ τὸν Θεαίτητο τὸν Ἀθηναῖο, ὁ ὁποῖος ἐπέδειξε στὸν κλάδο αὐτὸ ὅπως καὶ σὲ ἄλλους κλάδους τῶν Μαθηματικῶν τέτοια ὁξύνοια, ὥστε δίκαια νὰ προκαλῇ τὸ θαυμασμό. Ἐξ ἄλλου αὐτὸς ὑπῆρξε ἐξόχως προικισμένη διάνοια καὶ ἀφωσιώθηκε μὲ εὐγενῆ ζῆλο στὴν ἐρευνα τῆς ἀλήθειας, ποὺ περιέχεται στὶς ἐπιστήμες, ὅπως αὐτὸ ἐπιμαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν ὁμώνυμο διάλογο τοῦ Πλάτωνος.»

Ἐπειδὴ ὁ Πλάτων ἤθελε πάντοτε σαφεῖ καὶ ἀκριβῆ ὁρισμὸ γιὰ κάθε ἔννοια, εἰσήγαγε στὴ σπουδὴ τῶν Μαθηματικῶν τὴν ἀκρίβεια τῶν μαθηματικῶν ὁρισμῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν προτάσεων, πράγμα τὸ ὁποῖο θεωρεῖται μεγάλη συμβολὴ στὴν ἐρευνα καὶ τὴν πρόοδο τῆς Μαθηματικῆς ἐπιστήμης.

Ὁ νεωπλατωνικὸς φιλόσοφος Πρόκλος στὰ σχόλιά του ἐπὶ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν «Στοιχείων» τοῦ Εὐκλείδη, ἀναφέροντας τοὺς σπουδαιότερους μαθηματικούς ἀπὸ τοῦ Θαλῆ, γράφει τὰ ἀκόλουθα γιὰ τὸν Πλάτωνα: «Ὁ Πλάτων δὲ ἐλθὼν μετ' αὐτοὺς συνέβαλε στὴ μέγιστη ἀνάπτυξη καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων καὶ τῆς Γεωμετρίας, ἔνεκα

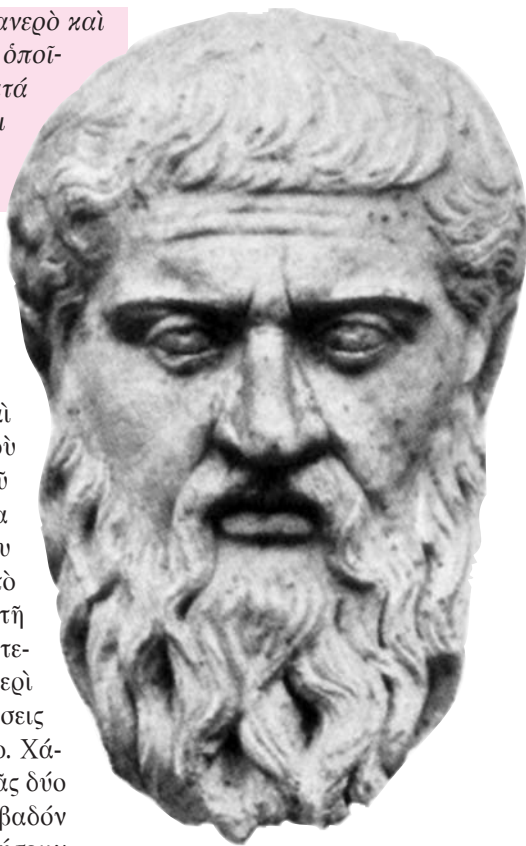
τῶν ἐρευνῶν σὲ αὐτά, ὅπως εἶναι φανερό καὶ ἀπὸ τῆς μαθηματικῆς προτάσεως, τῆς ὁποῖ-
ας ἔχει κατασπεύρει στὰ συγγράμματά
του, εἰς τὰ ὁποῖα παντοῦ διεγείρει
διὰ τῶν Μαθηματικῶν τὴν ἔφεση
στὴν φιλοσοφικὴ θεώρηση.»

Ὅτι τὰ Μαθηματικὰ εἶναι μέσο
πρὸς εἰσαγωγὴν στὴν Φιλοσοφία, τῆς
ὁποίας εἶναι μάλιστα προπαιδεῖα, φαί-
νεται σὲ πολλοὺς Πλατωνικοὺς διαλό-
γους. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρεται ὁ διάλο-
γος «Μένων» μεταξὺ τοῦ Σωκράτη καὶ
τοῦ Θεσσαλοῦ στρατηγοῦ Μένωνος, ποὺ
λαμβάνει χώρα στὴν ἀμμώδη ἀκτὴ τοῦ
Ἰλισσοῦ παρὰ τὸ Στάδιο, στὴν ὁποία
ὁ Σωκράτης χαράσσει μὲ τὴν ράβδο του
γεωμετρικὰ σχήματα. Στὸ διάλογο αὐτὸ
ὁ Σωκράτης κάλεσε τὸν δεκαπενταετῆ
ὑπηρέτη τοῦ Μένωνος, ὁ ὁποῖος ἦταν τε-
λείως ἀγράμματος καὶ δὲν εἶχε ἰδέα περὶ
Γεωμετρίας, καὶ τὸν ὑπέβαλε σὲ ἐρωτήσεις
μὲ τὴν προσφιλὴ μαιευτικὴ του μέθοδο. Χά-
ραξε στὴν ἄμμο ἓνα τετράγωνο πλευρᾶς δύο
ποδῶν καὶ τὸν ρώτησε πόσο ἦταν τὸ ἐμβαδόν
του. Διὰ καταλλήλων βοηθητικῶν ἐρωτήσεων
ὁ ὑπηρέτης ἀπάντησε, ἀφοῦ βέβαια εἶχε σχε-
διασθῇ κατάλληλα τὸ σχῆμα, ὅτι τὸ ἐμβαδὸν
τοῦ τετραγώνου ἦταν τέσσερις τετραγωνικοὶ
πόδες.

Στὴ συνέχεια ὁ Σωκράτης ἔθεσε στὸν ὑπηρέτη τὸ πρόβλημα τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς
πλευρᾶς, ποὺ θὰ ἔχῃ ἓνα τετράγωνο διπλασίον ἐμβαδοῦ ἀπὸ τὸ ἀρχικό, δηλαδὴ ὅκτῳ
τετραγωνικῶν ποδῶν. Ὁ ὑπηρέτης ἀμέσως ἀπάντησε: «Ἀπλούστατα, Σωκράτη, ἡ πλευ-
ρὰ πρέπει νὰ εἶναι διπλάσια τῆς ἀρχικῆς.» Σχεδίασε τὸ σχῆμα ὁ Σωκράτης στὴν ἄμμο
καὶ ζήτησε ἀπὸ τὸν μικρὸ νὰ μετρήσῃ τὰ σχεδιασθέντα τετράγωνα, τὰ ὁποῖα ἦταν δέκα
ἕξι ἀντὶ ὀκτώ, ποὺ ζητήθηκαν. Ὁ μικρὸς βλέποντας τὸ λάθος του εἶπε, ὅτι ἡ πλευρὰ θὰ
ἔπρεπε νὰ εἶναι τρία πόδια, τὸ ὁποῖο ἦταν πάλι λάθος, καθ' ὅτι σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωσι
τὸ ἐμβαδὸν προκύπτει ἐννέα τετραγωνικὰ πόδια ἀντὶ ὀκτώ, ποὺ ζητήθηκε. Ὁ μικρὸς
ζήτησε βοήθεια, καὶ ὁ Σωκράτης εἶπε στὸν Μένωνα: «Βλέπεις, Μένων, δὲν ἔχει ἰδέα Γεω-
μετρίας καὶ κοντεύει νὰ τὸ βρῇ.»

Στὴ συνέχεια χάραξε ἓνα τετράγωνο μὲ πλευρὰ τὴ διαγώνιον τοῦ ἀρχικοῦ, μὲ τὶς ἀναγ-
καῖες ὑποδιαίρεσεις, τοῦ ὁποῖου τὰ προκύψαντα μικρὰ τετράγωνα, δηλαδὴ τὸ ἐμβαδόν,
μέτρησε ὁ μικρὸς καὶ ἀναφώνησε, ὅτι ἦταν ὀκτώ. Δηλαδὴ ἡ πλευρὰ τετραγώνου μὲ διπλά-
σιο ἐμβαδὸν ἀπὸ δοθὲν ἀρχικὸ εἶναι ἴση μὲ τὴν διαγώνιον τοῦ ἀρχικοῦ.

Στὸν ἴδιο διάλογο ὁ Σωκράτης συζητώντας, ἂν ἡ ἀρετὴ εἶναι διδακτὸ πρᾶγμα ἢ ὄχι,

**Ὁ Πλάτων δὲν ἦταν μόνο φιλόσοφος,
ἀλλὰ πρῶτα ἀπ' ὅλα μαθηματικός.**

ἐπικαλεῖται πάλι τὴν βοήθεια τῆς Γεωμετρίας καὶ λέει τὰ ἑξῆς: «*Εννοῶ, Μένων, ὅτι, γὰρ νὰ προχωρήσουμε στὴ συζήτηση περὶ ἀρετῆς, πρέπει νὰ κάνουμε ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο κάνουν οἱ γεωμέτρεις. Ὅταν δηλαδὴ κάποιος τοὺς ρωτήσῃ, ἔχω μὴ ἐπιφάνεια ἐπίπεδη καὶ θέλω νὰ ἐγγράψω αὐτὴ ὡς τρίγωνο σὲ κύκλο, αὐτοὶ θὰ ἀπαντήσουν, ὅτι πρέπει πρῶτα νὰ ἐξετάσουμε τὸ πρᾶγμα λεπτομερῶς, γὰρ νὰ δοῦμε, ἐὰν εἶναι αὐτὸ δυνατόν ἢ ὄχι. Ἔτσι πρέπει νὰ ἐνεργήσουμε, ὅταν μᾶς θέτουν τὸ ἐρώτημα, ἐὰν ἡ ἀρετὴ εἶναι διδακτὸ πρᾶγμα ἢ ὄχι.*»

Κατὰ τὸν Πλάτωνα ἡ διάνοια εἶναι κάτι τὸ ἐνδιάμεσο μεταξὺ ὕλης καὶ νόησης. Ἐδῶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, ἐὰν τὰ Μαθηματικὰ εἶναι αὐτόνομα ἢ αὐτῶπαρκα. Ἐὰν δηλαδὴ πρὸς στιγμὴ νοήσουμε, ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἐπὶ τῆς Γῆς, τὰ ἰδανικὰ γεωμετρικὰ σχήματα καὶ οἱ ἰδανικὲς πράξεις τῆς Ἀριθμητικῆς ὑπάρχουν ὡς ἰδέες ἢ εἶναι δημιουργήματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος; Στὴν ἀπορία αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δοθῇ ἱκανοποιητικὴ ἀπάντηση εἴτε ὑπὲρ τῆς μᾶς ἄποψης εἴτε ὑπὲρ τῆς ἄλλης. Ἀπὸ τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους συμπεραίνεται, ὅτι ὁ Πλάτων πρέσβευε, ὅτι τὰ γεωμετρικὰ σχήματα προϋπάρχουν ὡς ἰδέες καὶ δὲν εἶναι δημιουργήματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

*Ὁ Πλάτων πρέσβευε,
ὅτι τὰ γεωμετρικὰ
σχήματα προϋπάρχουν
ὡς ἰδέες καὶ δὲν
εἶναι δημιουργήματα
τοῦ ἀνθρωπίνου
πνεύματος.*

Ὁ Πλάτων πίστευε, ὅτι οἱ νέοι πρέπει νὰ διδάσκωνται Μαθηματικά, γιὰτὶ μὲ τὰ Μαθηματικὰ διαπλάσσεται καὶ τελειοποιεῖται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Στὶς Οἰκονομικὲς καὶ Πολιτικὲς Ἐπιστῆμες καὶ τὴν τεχνικὴ γενικῶς κανένα ἄλλο μάθημα δὲν ἔχει τόσο μεγάλη ἐπίδραση ὅση τὰ Μαθηματικὰ (Νόμοι, 747 Β).

Γιὰ νὰ καταστήσῃ ἐμφανὴ τὴ διάκριση μεταξὺ τοῦ αἰσθητοῦ καὶ τοῦ νοητοῦ κόσμου, ὁ Πλάτων χρησιμοποίησε μίαν εὐθεΐαν. Ἐστω, λέει ὁ Σωκράτης πρὸς τὸν συνομιλοῦντα Γλαῦκο (ἀδελφὸ τοῦ Πλάτωνος), ὅτι ἔχουμε μίαν εὐθεΐαν γραμμὴν, τὴν ὁποία χωρίζουμε σὲ δύο ἄνισα μέρη. Τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ μέρη αὐτὰ ἂς ἀντιπροσωπεύῃ τὸν αἰσθητὸν κόσμον καὶ τὸ ἄλλο τὸ νοητό. Τὸ τμήμα τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου ἂς τὸ χωρίσουμε σὲ δύο μέρη. Τὸ ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ἂς παριστᾷ τὶς σκιεὲς τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων καὶ τὸ ἄλλο τὰ αἰσθητὰ πράγματα, τὰ ζῶα, τὰ φυτὰ κ.λπ..

Ἄς χωρίσουμε ὁμοίως τὸ μέρος, τὸ ὁποῖο παριστᾷ τὸ νοητὸν κόσμον, σὲ δύο μέρη. Γιὰ νὰ κατανόησῃ τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ μέρη αὐτά, ἡ ψυχὴ ἀναγκάζεται νὰ μεταχειρισθῇ εἰκόνας ἀπὸ τὸν αἰσθητὸν κόσμον, χρησιμοποιώντας ὑποθέσεις, γιὰ νὰ συναγάγῃ τὰ συμπεράσματά της, χωρὶς νὰ εἶναι σὲ θέσιν νὰ ἐλέγξῃ τὶς ὑποθέσεις αὐτές. Στὰ Μαθηματικὰ π.χ. ὀρίζουμε αὐθαίρετα, τί εἶναι ἀριθμὸς καὶ τί εἶναι σχῆμα, καὶ κατόπιν ὀρίζουμε καὶ μερικὰ ἀξιώματα. Γιὰ τὰ ἀξιώματα μάλιστα λέμε, ὅτι ἐκφράζουν ἀλήθειες. Εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξετασθῇ βαθύτερα τὸ νόημα τῶν ἀξιωμάτων. Ἐπὶ τῇ βάσει λοιπὸν τῶν ὀρισμῶν καὶ τῶν ἀξιωμάτων γίνεται ἡ μαθηματικὴ ἔρευνα, γίνεται ἡ ἀπόδειξις τῶν μαθηματικῶν θεωρημάτων. Οἱ ἐρευνήτῃς βλέπουν τοὺς ὀρισμοὺς καὶ τὰ ἀξιώματα τῶν Μαθηματικῶν μὲ τὴν διάνοια καὶ ὄχι μὲ τὸ νοῦν, ἀφοῦ αὐτὰ εἶναι μεταξὺ τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων καὶ τῶν νοητῶν.

Τὸ ἄλλο μέρος τοῦ νοητοῦ κόσμου εἶναι τὸ ἀνώτατο ὑπάρχον. Γιὰ τὴν ἔρευνα αὐτοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμοποιήσουμε ὑποθέσεις. Αὐτὸ εἶναι ἀνυπόθετο. Ἡ ἔρευνα τοῦ ἀνυπόθετου ἐμπίπτει στὴν ἀρμοδιότητα τῆς Φιλοσοφίας. Ἡ σπουδὴ ὅμως τῶν

Ἡ Πλατωνικὴ Ἀκαδημία (Πομπηία, α΄ αἰ. μ.Χ.).

Μαθηματικῶν μᾶς βοηθάει νὰ ἀντικρύσουμε εὐκολώτερα τὴν ιδέα τοῦ ἀγαθοῦ. [«Τὸ δὲ πολὺ αὐτῆς (δηλαδὴ τῆς Γεωμετρίας) τείνει πρὸς τὸ ποιεῖν κατιδεῖν ῥᾶν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ ιδέαν» («Πολιτεία» 526 E).]

Κατὰ τὸ δεῦτερο ἥμισυ τοῦ 19ου αἰῶνα καὶ κατὰ τὸν 20ὸ ἔγιναν ἐντατικὲς προσπάθειες πρὸς ἔρευνα τῶν ἀρχῶν τῆς Γεωμετρίας. Ὅλοι οἱ μεγάλοι ἐρευνητές, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Γάλλος Πουανκαρέ, ὁ Ἰταλὸς Πεάνο καὶ οἱ Γερμανοὶ Ρῆμαν καὶ Χίλμπερτ καταλήγουν στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ Γεωμετρία εἶναι ἐπιστήμη σχετικὴ καὶ δὲν ἔχει ἀπόλυτη ἀξία. Ἀφοῦ, λένε, εἶναι ἀδύνατον νὰ αἰτιολογήσουμε τὰ γεωμετρικὰ ἀξιιώματα, δὲν εἶναι δυνατὸν τὸ ἐξ αὐτῶν δημιουργοῦμενο γεωμετρικὸ οἰκοδόμημα νὰ ἔχη ἀπόλυτη ἀξία.

Τὴ γνώμη ὅμως τῶν νεωτέρων αὐτῶν σοφῶν τὴν ἔχει ἤδη διατυπώσει ὁ Πλάτων στὴν «Πολιτεία». Τὸ ἀντικείμενο τῆς Γεωμετρίας εἶναι ἡ ἔρευνα τῶν ιδιοτήτων τοῦ χώρου. Τί εἶναι ὅμως χώρος, δὲν γνωρίζουμε. Ἀπλῶς ἔχουμε ἀπὸ τὴν ἐμπειρία ἐποπτεία τοῦ χώρου. Οἱ Ἕλληνες γεωμέτρεις, γιὰ νὰ ἐρευνήσουν τὸν χώρο, ἔπρεπε ἀπὸ κάπου νὰ ἀρχίσουν.

Ὁρίσαν λοιπὸν αὐθαίρετα τὴν ἔννοια σημείο ὡς ἐξῆς: σημείο εἶναι κάτι τὸ νοητό, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει μέρος. Κατόπιν τῆς αὐθαίρεσias αὐτῆς εἶπαν, ὅτι πολλὰ σημεία κάνουν τὴ γραμμὴ. Κατόπιν ἔδωσαν τὸν ὁρισμὸ τῆς εὐθείας γραμμῆς κατὰ τρόπο ὅμως, ὁ ὁποῖος μέχρι σήμερα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐρμηνευθῇ ἱκανοποιητικά. Ἀκολούθως εἶπαν, ὅτι πολλὰς εὐθεῖας γραμμὲς κάνουν τὴν ἐπίπεδη ἐπιφάνεια καὶ πολλὰς ἐπίπεδες ἐπιφάνειες κάνουν στερεὰ σώματα. Τὰ στερεὰ ὅμως σώματα κατέχουν χωρὸ, κι ἐπομένως, γιὰ νὰ σπουδάσουμε τὸ χωρὸ, ἀρκεῖ νὰ σπουδάσουμε τὰ ἐπίπεδα σχήματα καὶ τὰ στερεὰ σχήματα.

Ὁ Πλάτων μέμφθηκε

τὸν Εὐδοξο, τὸν

Ἀρχύτα καὶ τὸν

Μέναιχο, διότι

αὐτοὶ ἐπιχειροῦσαν

νὰ λύσουν τὸ

Δήλιο Πρόβλημα

χρησιμοποιῶντας

ὀργανικὲς καὶ

μηχανικὲς κατασκευές,

καθ' ὅσον μὲ

αὐτὲς χάνεται καὶ

καταστρέφεται τὸ

ἀγαθὸ τῆς Γεωμετρίας.

Τὸ περίλαμπρο λοιπὸν καὶ μεγαλειῶδες οἰκοδόμημα τῆς Γεωμετρίας στηρίζεται σὲ μία αὐθαίρετη ἔννοια, τὴν ἔννοια σημείο, τὴν ὁποία εἶναι ἀδύνατο νὰ αἰτιολογήσουμε ἐπαρκῶς. Στὴν ἀδικαιολόγητη ὅμως ἔννοια τοῦ σημείου στηρίζεται ἡ ἔννοια τοῦ χώρου, ἡ ὁποία κατὰ συνέπεια δὲν εἶναι ἐπαρκῶς δικαιολογημένη. Ὡστε τὸ οἰκοδόμημα τῆς Γεωμετρίας δὲν ἔχει ἀπόλυτη ἀξία, ἀλλὰ ἔχει σχετική. Ἐπιλέγει λοιπὸν πρῶτος ὁ Πλάτων, ὅτι ἡ ἀξία τῆς Γεωμετρίας εἶναι σχετική.

Διότι σὲ κάτι, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀρχὴ μὲν, τὴν ὁποία δὲν γνωρίζει (δηλ. τὴν ἔννοια σημείο), τὸ τέλος δὲ καὶ τὰ ἐνδιάμεσα αὐτοῦ παράγονται ἀπὸ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο εἶναι ἄγνωστο, κατὰ ποιά ἐπινόηση εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδώσουμε τὸ χαρακτηρισμό, ὅτι αὐτὸ εἶναι ἐπιστήμη; Κατὰ καμμία, ἀπάντησε ἐκεῖνος («Πολιτεία» 533 C).

Ἡ μόνη ἀληθὴς ἐπιστήμη εἶναι κατὰ τὸν Πλάτωνα ἡ Διαλεκτική, ἡ ὁποία παραμερίζοντας τὶς παντὸς εἶδους ὑποθέσεις βαδίζει πρὸς τὴν ἔρευνα χρησιμοποιῶντας τὴ Γεωμετρίαν καὶ γενικὰ τὰ Μαθηματικὰ ὡς βοηθητικὸ μέσο. Τὸ βοηθητικὸ ὅμως αὐτὸ μέσο εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ κάθε φιλοσοφικὴ ἔρευνα.

Στὴ πραγματεία τῶν Συμποσιακῶν προβλημάτων (VIII B) ὁ Πλούταρχος σημειώνει, ὅτι ὁ Πλάτων μέμφθηκε τὸν Εὐδοξο καὶ τοὺς μαθητὲς του, ὡς ἐπίσης καὶ τὸν Ἀρχύτα καὶ τὸν Μέναιχο, διότι αὐτοὶ ἐπιχειροῦσαν νὰ λύσουν τὸ Δήλιο Πρόβλημα χρησιμοποιῶντας ὀργανικὲς καὶ μηχανικὲς κατασκευές, καθ' ὅσον μὲ τὶς κατασκευὲς αὐτὲς χάνεται καὶ καταστρέφεται τὸ ἀγαθὸ τῆς Γεωμετρίας.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Πλάτων ἦταν ὁ κατ' ἐξοχὴν θεωρητικὸς ἄνθρωπος. Στὴν ιδιότητα αὐτὴ τοῦ Ἀθηναίου φιλοσόφου στηριζόμενοι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς νεώτερους ἐρευνητὲς διατύπωσαν τὴ γνώμη, ὅτι ὁ Πλάτων ἦταν ἐναντίον τοῦ πειράματος, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιεῖ ἡ Φυσικὴ, καὶ συνεπῶς ἀποτέλεσε ἐμπόδιο στὴν ἀνάπτυξη τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν. Ἡ γνώμη αὕτη δὲν εὐσταθεῖ, ὅπως συνάγεται ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους. Στὸν «Τίμαιο» λόγου χάριν διαβάζουμε, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ κατανοήσουμε τὶς κινήσεις τῶν ἀστρῶν, ἐὰν δὲν ἔχουμε μπροστὰ μας ἀνάλογη σὲ μικρογραφία συσκευή, στὴν ὁποία νὰ γίνωνται οἱ κινήσεις, καὶ νὰ τὶς βλέπουμε. «Τὸ νὰ τὰ λέῃ κανεὶς τὰ φυσικὰ φαινόμενα, χωρὶς νὰ τὰ βλέπῃ, εἶναι μάταιος κόπος» («Τίμαιος» 40 δ).

Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Πλάτων εἶχε κατασκευάσει πλανητάριο, στὸ ὁποῖο γίνονταν ὅλες

οἱ κινήσεις τῶν πλανητῶν, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Θέων ὁ Συμωναῖος σὲ δύο χωρία τῆς ὑπὸ τὸν τίτλο «Περὶ τῶν κατὰ τὸ μαθηματικὸν χρησίμων εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγνωσιν» πραγματείας του (σελ. 146,5 καὶ 151,5, Hiller).

Ἀλλὰ καὶ ἄλλη συναφὴς πληροφορία ὑπάρχει, ὅτι ὁ Πλάτων ὄχι μόνον δὲν ἦταν ξένος πρὸς τὴν Τεχνική, ἀλλὰ τοῦναντίον εἶχε ἰδιαίτερη ἐπίδοση σὲ αὐτήν. Ὁ Ἀλεξανδρινὸς συγγραφέας Ἀθήναιος (γ' αἰ. μ.Χ.) περιγράφοντας τὴν ἀπὸ τὸ ὑδραυλικὸ ἄρμόνιο (ὑδραυλὶς) τοῦ περίφημου μηχανικοῦ Κτησιβίου προκαλούμενη ἄρμονία προσθέτει, ὅτι, σύμφωνα μὲ αὐτὰ ποὺ λέγονται, ὁ Πλάτων ἔδωσε μιὰ μικρὴ εἰκόνα τοῦ ὄργανου κατασκευάζοντας νυκτερινὸ ρολοὶ (ξυπνητήρι), τὸ ὁποῖο ἔμοιαζε μὲ τὸ ὑδραυλικὸ ὄργανο τοῦ Κτησιβίου, δηλαδὴ μὲ πολὺ μεγάλη κλεψύδρα. («Λέγεται δέ, Πλάτωνα μικράν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ κατασκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα ὥρολόγιον, εἰκόδς τῷ ὑδραυλικῷ, οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν. Καὶ τὸ ὑδραυλικὸν δὲ ὄργανον δοκεῖ κατὰ κλεψύδραν εἶναι.») (174. 75.)

Πολὺ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ κοσμογονία τοῦ Πλάτωνος, ποὺ ἐκτίθεται στὸν διάλογο «Τίμαιος». Ἐκεῖ ὁ Πλάτων δὲν ἐμφανίζεται ὡς ἀστρονόμος ἢ ὡς μαθηματικὸς ἢ ὡς φυσικός, ἀλλὰ ὡς φιλόσοφος, ποὺ χρησιμοποιοῖ γιὰ τὴ θεωρία του τὶς κατὰ τὴν ἐποχὴ του γνώσεις στὰ Μαθηματικά, τὴν Ἀστρονομία καὶ τὴν Φυσική. Ἡ ἐπίδραση τῶν Πυθαγορείων στὶς Πλατωνικὲς θεωρίες εἶναι καταφανής. Ἡ ὅλη ἀστρονομικὴ θεωρία στηρίζεται στὴν ἐπινόηση τοῦ μεγάλου μαθηματικοῦ τῆς Ἀκαδημίας, τοῦ Εὐδόξου τοῦ Κνιδίου. Οἱ ἀστρονόμοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχαν παρατηρήσει ἀνωμαλίες στὶς τροχιὰς τῶν πλανητῶν Ἑρμῆ καὶ Ἀφροδίτης. Κατὰ τὴν παράδοση ὁ Πλάτων ἀνέθεσε στὸν Εὐδόξο νὰ βρῇ γεωμετρικὸ τόπο, κατὰ τὸν ὁποῖο νὰ ἐρμηνεύωνται οἱ φαινόμενες αὐτὲς ἀνωμαλίες. Ὁ Εὐδόξος κατώρθωσε μὲ τὸ σύστημα τῶν ὁμοκέντρων σφαιρῶν νὰ ἐρμηνεύσῃ τὶς ἀνωμαλίες τῶν κινήσεων τοῦ Ἑρμῆ καὶ τῆς Ἀφροδίτης (βλ. «Δ», τ. 299).

ἐκτίμηση, τὴν ὁποία ἔχει ὁ Πλάτων γιὰ τὴν Γεωμετρίαν ὡς πολιτιστικὸ μέσο, φαίνεται σὲ ἓνα ἀνέκδοτο περιστατικόν, τὸ ὁποῖο δημοσιεύει ὁ Κικέρων στὴν «Πολιτεία» του («De republica» I, 17, 29). Ὁ Πλάτων ταξιδεύοντας μὲ πλοῖο ναυάγησε. Ἡ θύελλα ἔφερε τοὺς ναυαγούς σὲ αἰγιαλὸ ἀγνωστῆς καὶ ἔρημης χώρας. Οἱ συνταξιδιώτες ἔτρεμαν ἀπὸ τὸν φόβο, νομίζοντας ὅτι βρίσκονταν σὲ χώρα ἀγρίων ἀνθρώπων. Ὁ Πλάτων παρατηρήσας γεωμετρικὰ σχήματα στὴν ἄμμουδιὰ καθιστάσας τοὺς συνταξιδιώτες του λέγοντάς τους: «Μὴν ἀνησυχεῖτε, ἐδῶ κατοικοῦν πολιτισμένοι ἄνθρωποι. Τοῦτο φαίνεται ἀπὸ τὰ γεωμετρικὰ σχήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι σχεδιασμένα στὴν ἄμμο.»

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εὐάγγελου Σταμάτη, «Προσωκρατικοὶ Φιλόσοφοι», Ἀθήνα 1966.

Εὐάγγελου Σταμάτη, «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστήμη», Ἀθήνα 1968.

Εὐάγγελου Σταμάτη, «Ἱστορία τῶν Ἑλληνικῶν Μαθηματικῶν», Ἀθήνα 1976.

Γιάννης Λάζαρης

Ἡλεκτρολόγος – Μηχανολόγος Ε.Μ.Π.

Η ΓΕΝΕΤΕΙΡΑ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΚΤΙΣΘΗΚΕ ΑΙΩΝΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ!

ἐ ὠρισμένα σημεῖα στήν Καινὴ Διαθήκη ἀναφέρεται, ὅτι ἡ πόλη καταγωγῆς τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἡ Ναζαρέτ, χωρὶς ὅμως περαιτέρω πληροφορίες γι' αὐτήν. Ἡ ὑπαρξὴ πόλης μὲ τέτοιο ὄνομα τὸν α' αἰῶνα δὲν ἐπιβεβαιώνεται ἀπὸ καμμία ἱστορικὴ ἢ ἄλλη πηγὴ· δὲν τὴν ἀναφέρει κανεὶς ἱστορικὸς ἢ γεωγράφος, οὔτε ὑπάρχει στὰ ρωμαϊκὰ ἀρχεῖα ἢ στὰ ἱερὰ κείμενα τῶν Ἑβραίων (Παλαιὰ Διαθήκη Ταλμούδ, ραββινικὴ γραμματεία) Ὁ Ἰώσηπος περιγράφει 45 πόλεις τῆς Γαλιλαίας καμμία ὅμως Ναζαρέτ, ἃν καὶ καταγόταν ἀπὸ ἓνα χωριὸ ἀκριβῶς δίπλα τῆς.

Τὸ ἐνοχλητικὸ γιὰ τὴν ἐπίσημη θρησκεία τῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας κενὸ τῆς μὴ ὑπαρξῆς τῆς γενέτειρας τοῦ Ἰησοῦ ἀνέλαβε νὰ καλύψῃ ἡ Θεολογία, ἡ ὁποία ἦταν αὐτὴ ποὺ οὐσιαστικὰ ἴδρυσε τὴν πόλη Ναζαρέτ πολλοὺς αἰῶνες ἀργότερα.

Ἀποκτῶντας τὸ ὄνομα

λέξι, ποὺ βρῆκαν οἱ Ἑβραῖοι τῆς Διασπορᾶς- συντάκτες τῶν Εὐαγγελίων σὲ τρία βιβλία τῆς «Παλαιᾶς Διαθήκης» («Ἀριθμοί», «Κριταί» καὶ «Σαμουὴλ Α'») ἦταν «Ναζίρ» (ἄνθρωπος ἀφιερωμένος στὸ θεό) καὶ γιὰ τὴν ἀκρίβεια «ΝΖΡ», δεδομένου, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι ἔγραφαν μόνον τὰ σύμφωνα καὶ ὁ ἀναγνώστης καλοῦνταν νὰ μαντέψῃ τὰ ἐνδιάμεσα φωνήεντα. [«Ἴδου θέλεις συλλάβει καὶ θέλεις γεννήσει υἱόν, καὶ ξυράφιον δὲν θέλει ἀναβήσεται ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, διότι τὸ παιδίον θέλει εἶσθαι Ναζηραῖος εἰς τὸν Θεόν» («Κριταί», ιγ' 5).] Ἡ ἀδυναμία τῶν συντακτῶν τῶν Εὐαγγελίων νὰ κατανοήσουν τὴν ἑβραϊκὴ αὐτὴ λέξι καὶ ἡ πλήρης τους ἄγνοια σχετικὰ μὲ τὴν γεωγραφία τῆς περιοχῆς τοὺς ὠδήγησε στὸ νὰ ἐκλάβουν τὴ λέξι «ΝΖΡ» ὡς πόλη τῆς Γαλιλαίας. (Βλ. «Ὑν φάτνη τῶν ἀ-λόγων», «Δ», τ. 286.)

Τὸ πηγάδι τῆς Μαρίας, ἡ τοποθεσία ὅπου σύμφωνα με τὴν αὐτοκράτειρα ἁγία Ἑλένη ὁ ἄγγελος «εἰσῆλθε» στὴν Παναγία (Εὐαγγελισμός). Ἀπὸ ἐκεῖ, αἰῶνες μετὰ τὴν ὑποτιθέμενη γέννηση τοῦ Ἰησοῦ, ξεκίνησε ἡ ἱστορία τῆς Ναζαρέτ.

Ναζαρέτ: Ἡ ἀνύπαρκτη πόλη

αμμία ἀρχαιολογικὴ ἔρευνα δὲν ἀπέδωσε εὐρήματα γιὰ κάποια περίοδο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Βαβυλωνίων καὶ τῶν Περσῶν ἕως τοὺς Ἑλληνιστικοὺς καὶ πρώιμους Ρωμαῖκους Χρόνους. Ἡ συνήθης δικαιολογία τῶν χριστιανῶν ἀπολογητῶν γιὰ τὴν παντελῆ ἀπουσία τῆς Ναζαρέτ εἶναι, ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ ἓνα μικρὸ καὶ ἀσήμαντο χωριό. Τὰ εὐαγγελικὰ ἀποσπάσματα ὅμως τοὺς διαψεύδουν· κάνουν λόγο καθαρὰ γιὰ πόλη:

- «Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ **εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἧ ὄνομα Ναζαρέτ**, πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρί, ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυὶδ, καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαρίας» («Κατὰ Λουκᾶν», 1:26-27).
- «Καὶ ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας **ἐκ πόλεως Ναζαρέτ** εἰς τὴν Ἰουδαίαν, εἰς πόλιν Δαυὶδ, ἣτις καλεῖται Βηθλεέμ» («Κατὰ Λουκᾶν», 2:3-4).
- «Καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν **εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ**, ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τῶν προφητῶν, ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται» («Κατὰ Ματθαῖον», 2:23).

- «Καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν νόμον Κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν **εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν Ναζαρέτ**» («Κατὰ Λουκᾶν», 2:39).

Τὸν γ' αἰ. μ.Χ. ὁ Ὠριγένης δὲν εἶχε ἰδέα, γιὰ τὸ ποῦ βρισκόταν ἡ Ναζαρέτ τῶν Εὐαγγελίων, ἂν καὶ ζοῦσε στὴν Παράλιο Καισάρεια, πενήντα περίπου χιλιόμετρα πρὸ πέρα. Ὅσο ὁ Χριστιανισμὸς ἄρχιζε νὰ ἐδραιώνεται ὁμως, τόσο ἐντείνονταν οἱ ἀνταγωνισμοὶ μεταξὺ τῶν πατριαρχείων, γιὰ τὸν ἔλεγχο τῶν «Ἁγίων Τόπων». Ἔτσι ἡ «ἀνακάλυψη» τῆς Ναζαρέτ ἀναδείχθηκε σὲ θέμα μεζζονος σημασίας.

Ἡ ἱδρυση τῆς Ναζαρέτ ἀπὸ τὴν Θεοῦλογία

Ὀν δ' αἰ. μ.Χ. ἡ 80χρονη τότε αὐτοκράτειρα Ἑλένη, ἡ ὁποία «ἀνακάλυψε τὸν Τίμιον Σταυρόν» στὴν Ἱερουσαλὴμ (βλ. «Τίμιος Σταυρός: Ἡ ταφόπλακα τοῦ Ἑλληνισμοῦ», τ. 305) δὲν μπόρεσε νὰ ἀνακαλύψῃ τίποτε στὴ Ναζαρέτ, ἐκτὸς ἀπὸ ἓνα παλιρὸ πηγάδι, στὴν πραγματικότητα τὴ μόνη πηγὴ νεροῦ τῆς περιοχῆς. Τὸ πηγάδι ὠνομάσθηκε «τὸ Πηγάδι τῆς Μαριάμ», καὶ μία βασιλικὴ ἀνεγέρθηκε ἀμέσως στὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖο θεωρήθηκε ὡς τὸ μέρος τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ποὺ ὁ Γαβριὴλ συνάντησε τὴν Παναγία. Κάπως ἔτσι πρωτοεμφανίστηκε ἡ Ναζαρέτ στὴν Ἱστορία.

Τοὺς ἐπόμενους αἰῶνες ἄρχισαν νὰ φθάνουν ἐκεῖ οἱ πρῶτοι προσκυνητές, ἐνῶ τὸν στ' αἰ. μ.Χ. κτίστηκε μία μεγαλύτερη βασιλική. Σταδιακὰ ἡ Ναζαρέτ ἄρχισε νὰ ἀποτελῇ ἓναν ἀπὸ τοὺς δημοφιλέστερους προορισμοὺς θρησκευτικοῦ τουρισμοῦ μὲ ἀξιοθέατο τὸ ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἀργότερα ἡ περιοχὴ πέρασε στὰ χέρια τῶν Ἀράβων καὶ κατόπιν τῶν Σταυροφόρων, περίοδο, ποὺ ὀριστικὰ ἐδραίωσε τὴ θεολογικὴ τῆς αἵγλης.

Τὸ θαῦμα τοῦ πάγκου

Ἡμερα, ποὺ ἡ Ναζαρέτ ἀποτελεῖ τὴν μεγαλύτερη πόλιν τοῦ Βορείου Ἰσραήλ, καὶ περισσότεροι ἀπὸ ἓνα ἑκατομμύριο προσκυνητὲς τὴν ἐπισκέπτονται ἑτησίως, ἡ Ἑβραϊκὴ κοινότητα τῆς πόλης διοργανώνει τὸ περίφημο θαῦμα τοῦ πάγκου τοῦ Ἰησοῦ. Στὸν εὐλαβεῖς κι εὐπιστοὺς χριστιανοὺς ἐπισκέπτες ἐπιδεικνύεται τὸ βιβλίον, ὅπου ὁ Ἰησοῦς μάθαινε τὸ Ἀλφάβητο (ἄσχετο ἐὰν οἱ Ἑβραῖοι δὲν εἶχαν ἀναπτύξει ποτὲ Ἀλφάβητο!) καὶ τὸν πάγκο, στὸν ὁποῖο καθόταν ὡς μαθητῆς. Σημειωτέον, ὅτι οἱ Ἑβραῖοι τῆς τοπικῆς κοινωνίας ἀδυνατοῦν νὰ σηκώσουν τὸν πάγκο, τὸν ὁποῖο ὁμως εὐκόλα σηκώνουν οἱ χριστιανοί. (R. Gordon, Holy Land, Holy City, σελ. 93, <http://www.jesusneverexisted.com/nazareth.html>.)

Γιῶργος Γαλανὸς

ΟΙ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΟΠΑΤΕΡΕΣ, ΠΟΥ ΒΓΑΖΟΥΝ ΠΡΥΤΑΝΙ!

Ὁ τέως πρύτανης κ. Βασίλης Φίλιας μιλάει στὸν «Δ»
γιὰ τὴν κρίση καὶ τὰ ἀδιέξοδα τῆς σημερινῆς Παιδείας

Τὰ πανεπιστήμια ἔχουν μεταβληθῇ σὲ πεδία συγκρούσεων. Ὁρισμένοι ἀπὸ τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ δὲν ἔχουν οὔτε καὶ τὰ στοιχειώδη προσόντα. Ἡ μεγάλη φοιτητικὴ συμμετοχὴ στὴν ἐκλογὴ πρυτάνεων, προέδρων κ.λπ. ἀνέδειξε τοὺς «φοιτητοπατέρες». Πρυτάνεις στήριξαν σ' αὐτοὺς τὴν ἐκλογὴ τους παραθέτοντας δεξιώσεις, μπάριμπεκιου κ.λπ. στὴν ἀγωνιώδη προσπάθειά τους νὰ ἐξασφαλίσουν φοιτητικοὺς ψήφους. Πολλοὶ καθηγητὲς ἀνεβαίνουν τὶς βαθμίδες αὐτόματα, χωρὶς νὰ παράγουν ἔργο καὶ καταδιώκουν τοὺς προικισμένους ἐρευνητές. Γιὰ ὅλα αὐτά, γιὰ τὴ συνεχιζόμενη κρίση καὶ τὰ ἀδιέξοδα τῆς Παιδείας μίλησε στὸν «Δ» ὁ τέως πρύτανης τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου, κ. Βασίλης Φίλιας.

Ὁ καθηγητὴς κ. Βασίλης Φίλιας.

Η ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ Κ. Β. ΦΙΛΙΑ

«Δ»: *Κύριε Φίλια, γιατί υπάρχει αυτή ή μόνιμη ἀναταραχὴ στὸν χῶρο τῆς Παιδείας;*

- Ἡ ἀναταραχὴ στὸν χῶρο τῆς Παιδείας, δὲν εἶναι πρωτογενής, εἶναι δευτερογενής, ποὺ σημαίνει πρακτικὰ ὅτι ὑποκινεῖται ἀπὸ ὁμάδες συμφερόντων, ὅλων τῶν κατηγοριῶν.

Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖο λειτουργοῦν τὰ πανεπιστήμια σήμερα, εἶναι ἀπαράδεκτος ἀπὸ κάθε ἄποψη. Ὁ περιφνημὸς νόμος-πλαίσιο 1268, μπορῶ νὰ πῶ, ὅτι κατέστρεψε ὁλοσχερῶς τὴν Ἀνώτατη Παιδεία ὁδηγώντας τὴν στὴν ἄβυσσο. Δημιοῦ γησε προϋποθέσεις ἀνάδειξης κατηγοριῶν ἀνθρώπων καὶ στὸ ἐπίπεδο τοῦ διδακτικοῦ προ-

σωπικοῦ, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν οὔτε κἂν τὰ στοιχειώδη προσόντα. Πέραν τούτου ὁ νόμος αὐτὸς ἐπέτρεψε νὰ ἐλεγχθοῦν τὰ πανεπιστήμια ἀπὸ δυνάμεις τέτοιες, οἱ ὁποῖες δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὴν Παιδεία. Ἐὰν συνεχίσουμε λοιπὸν ἔτσι, τότε ὑπάρχει κίνδυνος νὰ χάσουμε τὰ πάντα, ἀδυνατώντας νὰ συναγωνισθοῦμε τὴν ὑψηλόβαθμη Παιδεία τῶν ξένων πανεπιστημίων.

Ἐπαγγελματίες «φοιτητοπατέρες»

Ἡ «φοιτητοπατέρης» ἰσχυρίζεται, ὅτι: «ἐμεῖς βγάζουμε πρύτανη». Ὁ κόσμος δὲν γνωρίζει, ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῶν φοιτητῶν στὴν ἐκλογή τοῦ πρυτάνεως ὑπερέβη τὸ 45%, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶναι μόνον 20%. Ἀντιλαμβάνεσθε λοιπόν, τί εἶδους συναλλαγές γίνονται. Ὁρισμένοι πρυτάνεις στηρίζαν τὴν ἐκλογή τους σ' αὐτὸ τὸν τερατῶδη μηχανισμό κι ἔφτασαν στὸ σημεῖο νὰ παραθέτουν δεξιώσεις, μπάριμπεκιον κ.λπ. στὴν ἀγωνιώδη τους προσπάθεια νὰ ἐξασφαλίσουν φοιτητικούς ψήφους.

Τώρα ἔχουμε ἐπαγγελματίες φοιτητο-συνδικαλιστές, ὁ καθένας ἐκ τῶν ὁποίων ἀνήκει καὶ σὲ συγκεκριμένο πολιτικὸ χῶρο. Τὰ ὀφέλη, ποὺ ἀποκομίζουν ἀπὸ αὐτό, εἶναι τεράστια, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιείκεια, μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετωπίζονται στὶς ἐξετάσεις καὶ στὴ δυνατότητα διορισμῶν τους σὲ θέσεις ἐντὸς καὶ ἐκτὸς πανεπιστημίου, ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν προετοιμασίαν τους γιὰ πολιτικές καρριέρες καὶ τὴν ἀναρρίχισή τους στὴν ἐξουσία. Αὐτὴ ἡ κατηγορία ἡ ὁποία ὑποτίθεται ὅτι εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράζῃ τὴν ἀποψη τοῦ συνόλου τῶν φοιτητῶν, κατάντησε νὰ σημαίνει, ὅτι αὐτοὶ οἱ φοιτητο-συνδικαλιστές καθώριζαν τὴν πορεία τοῦ πανεπιστημίου!

«Δ»: Κάποιος «φοιτητοπατέρας» δήλωσε δημόσια, ὅτι ὁ ἴδιος ἔδινε ἀπὸ πρὶν κατάλογο μὲ ὀνόματα φοιτητῶν, ποὺ «ἔπρεπε» ὁ καθηγητὴς νὰ περάσῃ. Εἶναι ἀλήθεια αὐτό;

- Βεβαίως, παρενέβαιναν καὶ ἐκεῖ σὲ πολὺν μεγάλο βαθμὸ. Ἐφ' ὅσον ὑπῆρχαν ἐνδοτικοὶ ἢ φιλόδοξοι καθηγητές, οἱ ὅποιοι θὰ ἔκαναν τὰ πάντα, γιὰ νὰ ἀνεβοῦν τὰ σκαλοπάτια τῆς ἱεραρχίας, ὅχι μόνον δὲν τοὺς ἐπέπλητταν, ἀλλὰ εἶχαν καὶ πλήρη ἐξάφτησιν ἀπὸ αὐτοὺς. Ὅμως δὲν μποροῦμε νὰ τὸ γενικεύσουμε αὐτό, παρ' ὅτι συνέβαινε σὲ πολὺν μεγάλο βαθμὸ.

Ὑπάρχει μία μεγάλη κατηγορία καθηγητῶν, οἱ ὅποιοι εἶναι παράγωγα τοῦ νόμου 1268, ἀνελίσθησαν δηλαδὴ ἐπιστημονικά, ὅχι ἐπειδὴ εἶχαν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ἢ παρουσίασαν κάποιον ἐπιστημονικὸν ἔργον. Τὸ 94% τῶν βοηθῶν, ποὺ δὲν εἶχαν ἀκόμη διδακτορικὸν τὸ 1982, ὅταν ἄρχισε νὰ ἰσχύῃ ὁ ἐν λόγω νόμος, σήμερον εἶναι τακτικοὶ καθηγητές. Τὸ ἴδιον ἰσχύει βεβαίως καὶ γιὰ μία κατηγορίαν πρυτάνεων, ἀλλὰ δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε ἀβασάνιστα, ὅτι ὅλοι οἱ πρυτάνεις εἶναι ἔτσι.

Ἀκαδημαϊκὴ αὐτόματη τιμαριθμικὴ ἀναπροσαρμογὴ

«Δ»: Ἀληθεύει, ὅτι ὁρισμένοι καθηγητὲς ἐπιτρέπουν στοὺς προ-πτυχιακοὺς φοιτητὲς νὰ διδάσκουν ἀντ' αὐτῶν, ἐνῶ οἱ ἴδιοι ἀπουσιάζουν;

- Αὐτὸ κι ἂν εἶναι μία κατάστασις ἐντελῶς ἀπαράδεκτη, ποὺ ἀγγίζει τὰ ὅρια τῆς

παράνοιας. Τὸ ἔχω ζήσει καὶ στὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλα, νὰ πηγαίνουν οἱ φοιτητὲς γιὰ ἐξετάσεις καὶ ποτέ τους νὰ μὴν ἔχουν δεῖ τὸν καθηγητὴ τους στὶς αἴθουσες, νὰ τοὺς εἶναι τελείως ἄγνωστος! Διότι πολλοὶ καθηγητὲς, ἀντὶ νὰ διδάξουν οἱ ἴδιοι, στέλνουν διάφορα πρόσωπα, ὅπως προπτυχιακοὺς φοιτητὲς, νὰ διδάξουν, οἱ ὁποῖοι ἀπλῶς παπαγαλίζουν τὸ βιβλίο τοῦ καθηγητὴ τους.

«Δ»: *Στὴν Ἑλλάδα γιατί δὲν ἀλλάζουν ἀντικείμενο διδασκαλίας οἱ καθηγητὲς, ὅπως γίνεται στὰ σοβαρὰ πανεπιστήμια τοῦ ἑξωτερικοῦ;*

- Πράγματι στὰ πανεπιστήμια τοῦ ἑξωτερικοῦ κάθε καλοκαίρι, μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐξετάσεων, γίνονται συσκέψεις τῶν καθηγητῶν, οἱ ὁποῖοι συζητοῦν τὸ τί θὰ διδάξουν τὸ ἐπόμενο ἔτος. Γίνεται μία ἀνακατανομὴ τῆς ὕλης, προστίθενται νέα τμήματα τῆς διδακτέας ὕλης ἀπὸ τοὺς καθηγητὲς, ποὺ ἀλλάζουν καὶ ἐμπλουτίζουν τὸ ἀντικείμενό τους. Αὐτὴ ἡ συνεχὴς ἐπανάληψη, ποὺ γίνεται στὴν Ἑλλάδα, εἶναι ὀλέθρια, διότι εἶναι εἰς βάρος κάθε προόδου. Κατασκευάζουν ἀνθρώπους ἱκανοὺς μόνον γιὰ ἓναν ἀργὸ μνησκασμὸ, ἐμποδίζοντας τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἐξέλιξη, ποὺ τρέχουν μὲ γοργοὺς ρυθμούς. Στὰ πανεπιστήμιά μας ὑπάρχουν καθηγητὲς, οἱ ὁποῖοι διδάσκουν ἐπὶ δεκαετίες ὁλόκληρες τὴν ἴδια στάσιμη ὕλη τοῦ δικοῦ τους βιβλίου χωρὶς ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια νὰ τὸ ἔχουν ἀνανεώσει συμπεριλαμβάνοντας τὰ νέα δεδομένα, τὶς νέες ἔρευνες, τὶς ἀνακαλύψεις, τὶς νέες προτάσεις τῆς Ἐπιστήμης.

**“Ὡρισμένοι πρυτάνεις
ἔφτασαν στὸ σημεῖο
νὰ παραθέτουν
δεξιώσεις, μπάρμπεκιου
κ.λπ. στὴν ἀγωνιώδη
τους προσπάθεια
νὰ ἐξασφαλίσουν
φοιτητικούς ψήφους.”**

Μία κατηγορία καθηγητῶν αὐτῆς τῆς νοοτροπίας, ποὺ σὰς περιέγραψα προηγουμένως, γνωρίζουν ἐλάχιστα πράγματα. Οἱ γνώσεις τους εἶναι τόσο περιορισμένες, ὥστε δὲν τολμοῦν οὔτε καὶ θέλουν νὰ κοπιάσουν νὰ μάθουν κάτι, προκειμένου νὰ πᾶνε παραπέρα. Πολλοὶ καθηγητὲς ἀνεβαίνουν τὶς βαθμίδες αὐτόματα, χωρὶς νὰ παράγουν ἔργο, χωρὶς νὰ καταβάλλουν κόπο. Διαδικασία ἀναρρίχησης, ποὺ ἐγὼ ἀποκαλῶ «ἀκαδημαϊκὴ αὐτόματη τιμαριθμικὴ ἀναπροσαρμογὴ». Σὲ αὐτοὺς λοιπὸν δὲν ἀρέσουν οἱ προικισμένοι ἐρευνητὲς καὶ τοὺς καταδιώκουν, διότι ἀνατρέπουν τὶς ἐσωτερικὲς ἰσορροπίες. Τοὺς θεωροῦν ξένο σῶμα, διότι ἡ σύγκριση μαζί τους θὰ εἶναι συντριπτικὴ.

“Ἐνα νέο εἶδος Μεσαίωνα

«Δ»: *Ἄρα μὲ στεῖρα πανεπιστήμια καὶ μὲ στεῖρα ἔρευνα τί ἀποτελέσματα θὰ ἔχουμε πλέον;*

- Γενικώτερα ἢ σημερινὴ ἀντίληψη τῆς Τεχνοκρατικῆς Παιδείας θέλει νὰ δημιουργῇ τέλεια γρανάζια τῆς μεγάλης κοινωνικῆς μηχανῆς, τὰ ὁποῖα θὰ λειτουργοῦν ἀκριβῶς ὅπως καὶ τὰ διάφορα ἐξαρτήματα μιᾶς μηχανῆς. Ἀλλὰ ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία εἶναι τόσο ὑποβαθμισμένη, ποὺ οὔτε αὐτὸ πετυχαίνει. Θέλουν ὅπωςδήποτε ἀνθρώπους σκλάβους καὶ μαριονέττες, οἱ ὁποῖοι συνειδητὰ ἢ ἀσυνειδητὰ θὰ ὑπηρετοῦν τὸ

Σύστημα και τις σχέσεις κυριαρχίας ως έχουν, ώστε να μην απειλούν την υπάρχουσα παγιωμένη κατάσταση. Τα όπλα τους είναι η ασάφεια και έν συνεχεία ή τύφλωση.

Οι άρχαιοι Έλληνες, πού ήταν οι πρώτοι πού συνέλαβαν τις ιδέες Άνθρωπος και Παιδεία, διακήρυξαν, ότι ο σκοπός της Παιδείας είναι να δημιουργή ανθρώπους με ισχυρές και κριτικές προσωπικότητες. Τό ίδιο έλεγε και ο Διαφωτισμός, αλλά σήμερα έχει καταργηθή και ή έννοια της Παιδείας και οι Άρχες του Διαφωτισμού. Αυτό είναι ένα νέο είδος Μεσαίωνα, πιδ συγκαλυμμένο. Χτυπούν λίγο-λίγο τόν έγκέφαλο, μέχρι να τόν άχρηστεύσουν, χωρίς να γίνονται αντίληπτοί, ώστε να προστατεύονται από τις άνοιχτες συγκρούσεις και τις συνέπειες, πού άκολουθούν.

«Δ»: Γιατί επιτρέπουμε την παρέμβαση της Έκκλησίας στην Παιδεία; Δέν πρέπει να απομακρυνθῇ ή Έκκλησία από τό Υπουργείο Παιδείας;

**“ Κατασκευάζουν
άνθρώπους ίκανούς
μόνον για έναν
άργo μηρυκασμό,
έμποδίζοντας
την πρόοδο και
την εξέλιξη, πού
τρέχουν με γοργούς
ρυθμούς.”**

- Γνωρίζω την παγία άποψη του « Δαυλού » πάνω σ' αυτό τό θέμα. Άλλα ένα μεγάλο μέρος του λαού δέν θέλει να άποκοπή από την έκκλησιαστική παράδοση, και συνεπώς δέν είναι εύκολο να άνατραπή ή κατάσταση. Βεβαίως ή Έκκλησία δέν στηρίζεται στην ελεύθερη γνώση, αλλά στην «έξ άποκαλύψεως». Τώρα μάλιστα, πού οι πολιτικές ιδεολογίες βρίσκονται σε ύφεση, και ο «ύπαρκτος Σοσιαλισμός» ήττήθηκε, τό σύστημα βασίζεται σε δύο σκέλη: Τό ένα σκέλος είναι, ότι ζούμε ή υποτίθεται ότι ζούμε τό τέλος των ιδεολογιών, και τό δεύτερο, ότι ή όλη σύλληψη της έννοιας του Άνθρώπου και της έννοιας του Σύμπαντος ξαναγίνεται θεολογική. Οί θέσεις των Έκκλησιών και των θρησκευτών παγκόσμια έχουν ενισχυθή.

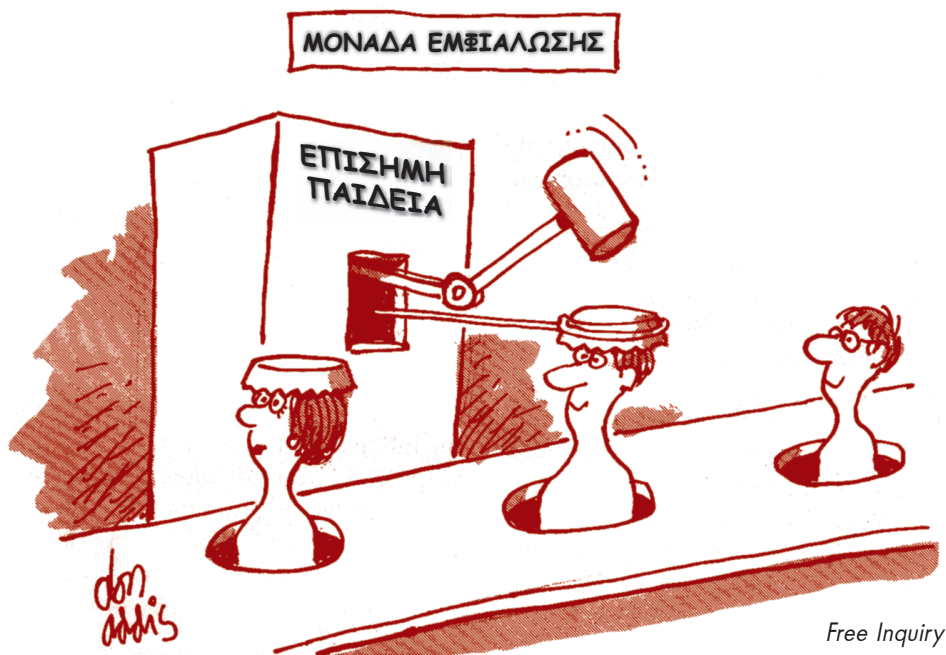
* * *

«Δ»: Σήμερα έχουμε μία διαστροφή του θεσμού του πανεπιστημιακού άσύλου.

- Τό πανεπιστημιακό άσυλο έχει την έννοια της εξασφάλισης της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών. Τό να χρησιμοποιείται όμως τό πανεπιστήμιο ως χώρος εξόρμησης διαφόρων άλητοειδών στοιχείων όλων των κατηγοριών, ως χώρος παρασκευής έκρηκτικών για διάπραξη άδικημάτων πάσης φύσεως, όπως ή διακίνηση ναρκωτικών, ή καταστροφή του πανεπιστημιακού έξοπλισμού και οι ξυλοδαρμοί, αυτό είναι έντελως έξω από κάθε αντίληψη περι άσύλου. Γι' αυτό τόν λόγο σήμερα πλέον πρέπει να ξεκαθαριστή τί σημαίνει άσυλο. Άνοχή σ' αυτό τό επίπεδο σημαίνει συννεοχή στα διαπραττόμενα άδικήματα.

«Δ»: Η Παιδεία πρέπει να είναι δημόσια ή ιδιωτική;

- Ό άείμνηστος καθηγητής Σάκης Καράγιωργας είχε δηλώσει, ότι ή Δημόσια Παιδεία ή θα άναβαθμισθή και θα προχωρήσει θετικά ή θα καταποντισθή. Όσον άφορῃ στο θέμα της Ιδιωτικής Παιδείας, τό πράγμα δέν είναι άπλό για τόν έξῆς λόγο: Έάν

Χωρίς λόγια.

δεν υπάρχουν μηχανισμοί έλέγχου, ή Ίδιωτική Παιδεία μπορεί να σου περάση θέσεις και απόψεις όλων των τάσεων, υποστηρίζοντας τα συμφέροντα των παγκόσμιων και κυρίαρχων οικονομικο-πολιτικών δυνάμεων. Ο κορμός της Παιδείας πρέπει να είναι δημόσιος, αλλά διαφω νώ και με την απόλυτη τοποθέτηση, ότι τάχα θα έρθουν τα πάνω-κάτω με την Ίδιωτική Παιδεία. Τα πάντα είναι θέμα ρυθμίσεων, και μπορούμε να τα ρυθμίσουμε. Η μεγίστη προσοχή πρέπει να δοθῇ στο ποιοί θα είναι αυτοί, πού θα έλέγχουν.

«Δ»: *Στὸ παρελθὸν ἄφω νισθήκατε γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τοῦ πολυτονικοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσας.*

- Πρέπει να δώσουμε τὴ μάχη, καὶ ὄχι μόνο γιὰ νὰ σταματήσουμε τὴν φθορὰ τῆς Γλώσσας, ἀλλὰ γιὰ νὰ πετύχουμε τὴν ἀνάκαμψή της. Καὶ ἡ ἀνάκαμψη δὲν γίνεται, ἐὰν δὲν ἀντιληφθοῦμε, ὅτι ἡ Γλώσσα ἔχει συνέχεια καὶ εἶναι ὑπόθεση ὅλων μας. Συνεπῶς ἐπάνοδος στὶς γλωσσικὲς ρίζες, στὰ ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἀπαιτεῖται:

- Ἐνίσχυση τῶν ὥρῶν διδασκαλίας ἀπὸ τὸ πρωτότυπο.
- Ἐπανάδρση τῶν Κλασικῶν Λυκείων κ.λπ..
- Ἐκπαιδευμένοι φιλόλογοι, τοὺς ὁποίους θὰ βοηθήσουμε μὲ συστηματικὴ ἐπιμόρφωση, ὥστε νὰ γνωρίζουν τὴ Γλώσσα καλὰ, γιὰ νὰ τὴν διδάξουν σωστά.

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΠΟΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Πόρνες, σαλοί, δολοφόνοι κ.τ.λ.

Άγιες πρώην πόρνες

- **Μαρία, ή Αιγυπτία:** ἔζησεν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἐν πορνείᾳ ἐπὶ 17 ἔτη, μετενόησε καὶ ἔζησεν ἀσκητικῶς ἐπὶ 40 ἔτη εἰς τὴν ἔρημον. (Ἑορτ. 1 Ἀπριλίου.)
- **Θεοδώρα, ή όσία,** ή βασίλισσα· θυγάτηρ τοῦ Κυπρίου ἀρκοτοτρόφου Ἀκακίου, ἐργασθεῖσα κατὰ τὴν νεότητά της ὡς ἑταῖρα εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἐγένετο σύζυγος τοῦ Ἰουστινιανοῦ Α΄ καὶ ἔσχεν ἐπ' αὐτοῦ εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν, βασιλεύσασα ἀπὸ τοῦ 527 μέχρι τοῦ 548. (Ἑορτ. 11 Μαρτίου.)

Άγιες μεταμφιεσθεῖσες σὲ ἄνδρες

- **Ἄννα, ή όσία:** ή μετονομασθεῖσα Εὐφημιανὸς καὶ μεταμφιεσθεῖσα εἰς ἄνδρα. (Ἑορτ. 29 Ὀκτωβρίου.)
- **Μαρία ἢ Μαριάμ,** ή όσία, ή μετονομασθεῖσα Μαρίνος. (Ἑορτ. 12 Φεβρ.)

Άγιοι σαλοί

- **Θεόδωρος, ό όσιος, ό δια Χριστὸν σαλός.** (Ἑορτ. 30 Ἰανουαρίου.)
- **Θεόδουλος, ό Κύπριος, ό σαλός.** (Ἑορτ. 3 Δεκεμβρίου.)
- **Θεόδωρος, ό όσιος, ό δια Χριστὸν σαλός.** (Ἑορτ. 25 Φεβρουαρίου.)
- **Συμεών, ό όσιος,** ό στυλίτης· ἀσκητὴς διελθὼν τὸ πλεῖστον τῆς ζωῆς του ἐπὶ στύλου. (Ἑορτ. 1 Σεπτεμβρίου.)

Ἑβραῖοι ἅγιοι προπάτορες (ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων)

- **Βοός,** ό ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας· νυμφευθεὶς τὴν Ροὺθ ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς τὸν Ὠβήδ, πάππον τοῦ Δαυίδ. (Ἑορτ. τὴν Κυριακὴν τῶν Προπατόρων.)
- **Μιχαήλ,** ό ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, φύλαξ ἄγγελος τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ καὶ τοῦ «Νέου Ἰσραήλ», ἥτοι τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. (Ἑορτ. 8 Νοεμβρίου.)
- **Ἰακώβ,** ό ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, πατριάρχης, υἱὸς τοῦ Ἰσαάκ. (Ἑορτ. κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν προπατόρων.)
- **Νεφθαλείμ, ό πατριάρχης:** ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, υἱὸς τοῦ Ἰακώβ· τὸ ὄνομά του ἔφερε μίαν τῶν 12 φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ. (Ἑορτ. κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν προπατόρων.)
- **Ἰάκωβος, ό ἀδελφός:** ό ἀναφερόμενος ὡς ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ ὑπὸ τοῦ Παύλου. (Ἑορτ. 23 Ὀκτωβρίου.)

Οἱ διὰ Χριστὸν σαλοὶ ὁσῖος Βασίλειος
καὶ ὁσῖος Μάξιμος σὲ ρώσικη εἰκόνα τοῦ 1813.

Οἱ ἅγιοι διὰ Χριστὸν σαλοὶ περνοῦσαν ὅλη τους τὴ ζωὴ ἄπραγες καὶ προσποιούμενοι, ὅτι ἦσαν τρελλοί· ὁ ἔσχατος αὐτοεξεντελισμὸς τοῦ ἀνθρώπου (βλ. «Θεοκρατικὸς ἀθλητισμός»: Ἡ αὐτοεκμηδένιση τῆς ζωῆς», «Δ», τ. 269, ἢ www.davlos.gr/pdf/17659.pdf).

- **Ἰωράμ, ὁ βασιλεύς:** ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. (Ἑορτ. κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν προπατόρων.)
- **Ἰωσαφάτ, ὁ βασιλεύς:** ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. (Ἑορτ. κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν προπατόρων.)
- **Ἰωσήφ, ὁ ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας,** πατριάρχης τῶν Ἑβραίων, προπάτωρ τοῦ Ἰησοῦ. (Ἑορτ. κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν προπατόρων.)
- **Μαρία ἢ Μαρά μ, ἡ προφῆτις,** ἀδελφὴ τοῦ Μωυσέως. (Ἑορτ. κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν προπατόρων.)

Ἅγιοι θαυμαποιοὶ

- **Σέργιος, ὁ μάγιστρος:** ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. (Ἑορτ. 28 Ἰουνίου.)
- **Θεοδόσιος, ὁ ὁσῖος καὶ ἱαματικός.** (Ἑορτάζεται 7 Αὐγούστου.)
- **Γρηγόριος, ὁ θαυματουργός,** ἐπίσκοπος Νεοκαισαρείας. (Ἑορτ. 17 Νοεμβρίου.)
- **Νικάνωρ, ὁ ὁσῖος, ὁ θαυματουργός.** (Ἑορτάζεται 7 Αὐγούστου.)

Ἅγιοι μεσίτες

- **Μαρία, ἡ τοῦ Χριστοῦ μήτηρ** (ἐβραϊστὶ **Μαριάμ**): ὑπὸ τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καθιερώθη Θεοτόκος (Θεομήτωρ, Μήτηρ τοῦ Θεοῦ) καὶ ἐθεωρήθη ὡς ἔνθερμος μεσίτρια (!) πρὸς τὸν Χριστὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὡς ἄμεσος βοηθὸς καὶ προστάτις, παρηγορήτρια, σώτεια κ.λπ. παντὸς κινδυνεύοντος, ἀσθενοῦντος, ἀδικουμένου, θλιβομένου. Ὑπὸ τῆς περὶ αὐτὴν πλουσιωτάτης ἐκκλησιαστικῆς φιλολογίας ἐκλήθη Ὑπεραγία Δέσποινα Ἀειπάρθενος, Θεόνυμφος, Ἀχραντος, Ἀσιλος, Ἀμόλυντος, Ἀφθορος, Ἀγνή, Βασίλισσα Παντάνασσα, Γρηγοροῦσα, Ἐλεοῦσα, Γοργοεπήκοος, Ἰλαριώτισσα, ἐθεωρήθη δὲ ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ὡς ὑπέρμαχος Στρατηγὸς καὶ Σκέπη καὶ ὡς πολιοῦχος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀλλὰ καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ὅπου λατρευόταν στὸν Παρθενῶνα ὁ ὁποῖος ὑπέστη τεράστια καταστροφὴ ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς γιὰ τὴν μετατροπὴ του ἀπὸ ναὸ τῆς Ἀθηνᾶς στὸν περικαλλὴ χριστιανικὸ ναὸ τῆς Παναγίας τῆς Ἀθηνιώτισσας. (Βλ. Γ. Λάζαρη: «Ἡ Θαμμένη Ἑλλάδα», ἔκδ. «Δαυλός» 2006.)

Ἅγιοι δολοφόνοι

- **Κωνσταντῖνος, ὁ Α', ὁ Μέγας**, ἱσαπόστολος καὶ ἅγιος: δολοφόνησε τὸν υἱὸ του Κρίσπο καὶ τὴν σύζυγό του Φαύστα. (Ἐορτάζεται τὴν 21η Μαΐου μετὰ τῆς μητρὸς του Ἑλένης.)
- **Θεόδουλος, ὁ ἀπὸ δημίων**, ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. (Ἐορτ. 4 Σεπτεμβρίου.)
- **Θεοδόσιος, ὁ βασιλεὺς**, ὁ Μέγας. Κατὰ τὸ 380 ἐγένετο χριστιανὸς καὶ ἐπέβαλε τὸν Χριστιανισμὸν ὡς ἐπίσημον θρησκείαν τοῦ κράτους, καταδιώξας τοὺς ἐθνικοὺς. Ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ σφετερισθέντος τὸν θρόνο Εὐγενίου, τὸν ὁποῖον ἐφόνευσε καὶ ἀπέμεινε μόνος αὐτοκράτωρ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους. (Ἐορτ. 17 Ἰανουαρίου.)

(Πηγή: Ἐγκυκλοπαιδικὸ Λεξικὸ «Πάπυρος-Λαρούς».)

* * *

Ὅς ἄνω «ἅγιοι» ἀναφέρονται ἐνδεικτικὰ (χρειάστηκε νὰ ἐπιλεγοῦν ἕξ ἀναρθ. μητῶν «προσωπικότητων», ποὺ κοσμοῦν τὰ ἡμερολόγια μας), γιὰ νὰ μὴν τρέφουμε αὐταπάτες περὶ τῆς σημασίας καὶ κυρίως τοῦ βάρους τῶν λέξεων ὅσιος, ἅγιος, μάρτυς, ὁσιομάρτυς κ.λπ. καὶ περὶ τοῦ ποιοῦ δικαιοῦνται νὰ ἀποκαλοῦνται ἔτσι σύμφωνα μὲ τοὺς «ἱεροὺς» κανόνες τῆς Ἐκκλησίας «μας». Ἡ ταξινόμηση ἔγινε ἀνάλογα μὲ τὶς δεξιότητες-ιδιότητες τοῦ καθενὸς (δηλαδὴ οἱ πόρνες, οἱ παράφρονες, οἱ θαυματοποιοί, οἱ μεσίτες, οἱ δολοφόνοι, κ.τ.λ.).

Ἀρτεμὶς Γεωργιάδου

ΤΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Βασικὲς ἀρχές:

① Ἄμεση φορολογία

② Οἱ πενέστεροι εἶναι ἀφορολόγητοι

Ὁ ἀρχαῖο ἐλληνικὸ φορολογικὸ σύστημα βασιζόταν κυρίως στὴν ἄμεση φορολόγηση, πρωτίστως γιατί εἶναι πιὸ δίκαιη⁽¹⁾ καὶ συνεπῶς πιὸ κοντὰ στὴν ἀρχαιοελληνικὴ δημοκρατικὴ νοοτροπία. Καὶ θὰ πρέπει νὰ μὴ λησμονοῦμε, πὼς καὶ σήμερα οἱ ἄμεσοι φόροι θεωροῦνται πιὸ δίκαιοι⁽²⁾.

Ἡ χρῆση τοῦ νομίσματος εἶχε θεσμοθετηθῇ,⁽³⁾ καὶ τὸ νόμισμα ἦταν βέβαια μεταλλικό. Οἱ ὑποδιαίρεσεις τῆς δραχμῆς σὲ μεταλλικὰ νομίσματα θὰ ἦταν ἀρκετὰ δύσκολο νὰ κατασκευάζωνται σὲ μεγάλες ποσότητες. Αὐτὴ ἡ τεχνικὴ δυσκολία θὰ ἔκανε τὴν ἔμμεση φορολογία ὅχι καὶ τόσο ἐφαρμόσιμη⁽⁴⁾ τόσο γιὰ λόγους τεχνικοὺς ὅσο καὶ ἰδεολογικοὺς.

Θεμελιώδης πολιτικο-οἰκονομικὴ ἀρχὴ τῶν ἐλληνικῶν πόλεων ἦταν, ὅτι πλήρη πολιτικὰ δικαιώματα (ἐλευθερία πρώτου βαθμοῦ) εἶχαν μόνον ὅσοι συμμετεῖχαν στὰ ἔξοδα τῆς πόλης, ὅσοι φορολογοῦνταν. Ὁ θεσμὸς αὐτὸς διαπαιδαγωγοῦσε τοὺς πλουσιώτερους νὰ θεωροῦν τιμὴ τους νὰ ξοδεύουν γιὰ τὴν πόλη τους.

Ὑπολογισμὸς τῶν ἐνιαυσίων ἐσόδων τῆς Ἀθήνας

Ἀ ἐτήσια τακτικὰ ἔσοδα τῆς πόλης ἀπὸ τὴν φορολογία τῶν τριῶν πρώτων τάξεων ἦταν 360 τάλαντα σύμφωνα μὲ τὴν φορολογικὴ ρύθμιση τοῦ Σόλωνα. Σ' αὐτὰ θὰ πρέπει νὰ προστεθῇ καὶ ἡ φορολόγηση τῶν θητῶν, ποὺ τὸ ἀποτέλεσμά της δὲ θὰ ἦταν καθόλου εὐκαταφρόνητο, μὴ καὶ οἱ θῆτες ἦταν πολυάριθμοι, γύρω στὶς 20.000. Ἄν λοιπὸν ὑπολογίσουμε σὲ 100 μέδμινους, δηλαδὴ 100 ἀττικὲς δραχμὲς, τὸ μέσο ἐνιαύσιο εἰσόδημα τῶν θητῶν καὶ 10 δραχμὲς τὸν μέσο ἐτήσιο φόρο καθενὸς ἀπὸ τοὺς θῆ-

τες, τότε οἱ θῆτες θὰ πλήρωναν $20.000 \times 10 = 200.000$ δραχμὲς ἢ $200.000 \times 6.000 = 33$ τάλαντα καὶ 2.000 ἀττικὲς δραχμὲς. Δηλαδή τὸ συνολικὸ ποσὸ θὰ γινόταν 393 τάλαντα καὶ 2.000 ἀττικὲς δραχμὲς.

Τὰ ἐτήσια τακτικὰ ἔσοδα τῆς πόλης ἀπὸ τοὺς θῆτες τὸν καιρὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν πρέπει νὰ ἦταν τὸ μισὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ ἴδιου τοῦ Πεισίστρατου, γιατί κατὰ τὸν Θουκυδίδη (ΣΤ' 54, 5) ἡ φορολογία δὲν ἦταν πιά ἡ «δεκάτη» ἀλλὰ ἡ «εἰκοστή». Ἔτσι τὰ ὑπολογίζουμε στὰ 16 τάλαντα καὶ 3.000 ἀττικὲς δραχ. Δηλαδή τὸ συνολικὸ ποσὸ θὰ γινόταν 376 τάλαντα καὶ 5.000 ἀττικὲς δραχ.

*Στὴ δημοκρατικὴ
Ἀθῆνα τὰ ἔξοδα
τῆς πόλης-
κράτους τὰ εἶχαν
αναλάβει, μὲ βάση
τὰ δημοκρατικὰ
θέσμια, οἱ
οἰκονομικὰ
εὐρωστώτεροι καὶ
ποτὲ οἱ φτωχοί.*

Ἡ πόλη εἰσέπραττε δασμοὺς γιὰ εἶδη ποὺ εἰσάγονταν· αὐτοὶ οἱ δασμοὶ βέβαια μεταφράζονταν σὲ ἔμμεσους φόρους, μιὰ καὶ βάραιναν τελικὰ τὸν ἀγοραστή. Τὰ ἐμπορεύματα, ποὺ φορολογοῦνταν, ἦταν εἶδη πολυτελείας, ἐνῶ σιτάρι καὶ ἄλλα εἶδη πρώτης ἀνάγκης, ἂν καὶ εἰσαγμένα, δὲν φαίνεται νὰ φορολογοῦνταν, ὅπως δὲν φορολογοῦνταν τὰ ἐγχώρια εἶδη, μερικῶν ἐκ τῶν ὁποίων μάλιστα, ὅπως τῶν σύκων στὴν Ἀττική, ἀπαγορευόταν ἡ ἐξαγωγή, ἂν δὲν ὑπῆρχε ἐπάρκεια γιὰ τὴ διατροφή τῶν πολιτῶν καὶ γενικώτερα ὅλων τῶν κατοίκων τῆς χώρας. Οἱ ἀγοραστὲς τῶν φορολογημένων ἐμπορευμάτων, δηλαδή τῶν εἰδῶν πολυτελείας, ἦσαν κατὰ κανόνα πλούσιοι. Ἔτσι πάλι οἱ πλούσιοι ἦταν ἐκεῖνοι, ποὺ πλήρωναν τοὺς φόρους, ἀκόμα καὶ ἂν ἡ φορολόγησις ἦταν ἔμμεση.

Οἱ λειτουργίες καὶ ἡ εἰσφορὰ

μὲς ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἐτήσιο φόρο τους, οἱ πλούσιοι Ἀθηναῖοι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ἐκτελοῦν καὶ τὶς λειτουργίες, ποὺ τοὺς ὥριζε ὁ Ἐπώνυμος Ἀρχοντας ἢ κάποια ἄλλη ἀρμόδια ἀρχή. Ἡ «λειτουργία» καὶ ἡ «δημιουργία» εἶναι ἔργα, ὑπηρεσίες γιὰ τὸ λαό, τὸ Δῆμο, ἀντίστοιχα, πολιτικὲς ἢ θρησκευτικὲς, ποὺ προσφέρονταν ἀπὸ κάποιο πλούσιο ἢ κάποιον ἱερέα, ποὺ καλοῦσε τὶς θεϊκὲς δυνάμεις γιὰ τὸ καλὸ τοῦ Λαοῦ. Ὁ Ἀριστοτέλης μάλιστα ἐπισημαίνει, πὼς σὲ καιροὺς παλιότερους χρησιμοποιοῦνταν ἡ λέξις «δημιουργία» στὴ χρήση τῆς λέξης «λειτουργία» (Πολ. Ε, 1310β 22). Ἡ λέξις «δημιουργός», ποὺ χρησιμοποιεῖται, ὅπως ἔχει ἐπισημανθῇ πολλὲς φορὲς, σὰν ὀνομασία μιᾶς ἀπὸ τὶς πλούσιες τάξεις τῆς Ἀθήνας, ἐπιβεβαιώνει τὴ ρῆση τοῦ Ἀριστοτέλη.

Οἱ κύριες καὶ πολὺ δαπανηρὲς λειτουργίες⁽⁵⁾ ἦσαν:

- α ἡ τριηραρχία,
- β ἡ χορηγία,

- Υ ή γυμνασιαρχία,
- Δ ή έστίαση,
- Ε ή άρχιθεωρία καί
- ΟΤ ή άρρηφορία ή έρρηφορία.

Δε σκοπεύουμε νά αναλύσουμε κάθε λειτουργία, αλλά μόνο νά επισημάνουμε, πώς στη δημοκρατική Αθήνα τά έξοδα της πόλης-κράτους τά είχαν αναλάβει, με βάση τά δημοκρατικά θέσµια, οί οικονομικά ευρωτότεροι καί ποτέ οί φτωχοί.

Ένας άλλος έκτακτος φόρος ήταν ή εισφορά,⁽⁶⁾ πού τόν πλήρωναν οί πλούσιοι Αθηναίοι σέ περίπτωση πολέμου για τς ανάγκες τής πόλης.

Αθηναϊκό νόμισμα του ε' αι. π.Χ.

Η αντίδοση

κυριώτερος όμως θεσμός του αθηναϊκού φορολογικού συστήματος, αυτός δηλαδή πού κρατούσε τò σύστημα τών λειτουργιών σέ έγρηγορηση, απέτρεπε κάθε ιδέα για απόκρυψη περιουσιακών στοιχείων καί εμπόδιζε τήν φοροδιαφυγή, χωρίς ανάγκη ηλεκτρονικής όργάνωσης, ήταν ή αντίδοση.

Τί ήταν όμως ή αντίδοση; Η λέξη βγαίνει από τò ρήμα αντιδίνω, «αντιδίδωμι» στα αρχαία, τò όποιο σημαίνει δίνω κάτι για κάτι, πού μου έδωσαν, ανταλλάσσω. Η αντίδοση ήταν μία ανταλλαγή, αλλά όχι μιá κοινή καί συνηθισμένη ανταλλαγή· ήταν ή ανταλλαγή τών περιουσιών. Πότε γινόταν αυτή;

Η περιουσιακή κατάσταση κάθε Αθηναίου ήταν από γνωστή ως πολύ καλά γνωστή από τόν τρόπο τής ζωής του, από τήν φορολογική κλίµακα, στήν όποία είχε δηλώσει ό ίδιος ότι ανήκε, από τούς όµοδηµότες, όµοφύλους, συμπολίτες του, πού έβλεπαν τή ζωή του. Οί διάφορες λειτουργίες πάλι ήταν συνεισφορές στα έξοδα υπέρ του Αθηναϊκού Δήμου, πού τς ανέλαµβαναν πολύ συχνά αυτόβουλα οί πλούσιοι Αθηναίοι. Όμως οί λειτουργίες δέν ήταν προαιρετικές αλλά υποχρεωτικές για τούς πλούσιους Αθηναίους, κι αν υπήρχε άδιαφορία για τήν ανάληψή τους, οί κάθε φορά άρµόδιοι άρχοντες, με βάση τούς καταλόγους τών πολιτών, ώριζαν τόν πολίτη, πού είχε σειρά νά «λειτουργήση». Κανείς δε μπορούσε νά άρνηθῃ τή λειτουργία, έκτός αν είχε ξαναλειτουργήσει πρόσφατα καί μέσα στα χρονικά όρια, πού έπέφεραν άπαλλαγή από τς λειτουργίες, άκριβώς έξ αίτίας πολύ πρόσφατης ανάληψης. Κανείς δε μπορούσε νά άρνηθῃ νά λειτουργήσῃ· μπορούσε όμως νά ισχυρισθῃ, πώς δέν ήταν έπαρκώς πλούσιος, για νά µπορέσῃ νά άντεπεξέλθῃ στα έξοδα καί νά υποδείξῃ κάποιον άλλον πλουσιώτερό του, πού θα μπορούσε νά

αναλάβη τὴ λειτουργία. Ὁ ὑποδειγμένος ἢ ἐκεῖνος ποὺ ἔκανε τὴν ὑπόδειξη μποροῦσε νὰ δεχθῇ νὰ κάνῃ τὴ λειτουργία, μὲ τὸν ὅρο νὰ δεχθῇ ὁ ἀντίδικός του νὰ ἀνταλλάξουν τὶς περιουσίες τους ἔτσι, ὥστε νὰ φανῇ ποιὸς εἶναι πλουσιώτερος. Εἶναι φανερό, πὼς ἓνας τέτοιος θεσμὸς δὲν εὐνοοῦσε μὲ κανένα τρόπο τὴν ἀποκρυψη περιουσιακῶν στοιχείων.

Βέβαια παρόμοιοι θεσμοὶ εἶναι ἀδιανόητοι μέσα στὸ πλαίσιο τῶν θεσμῶν τῶν σύγχρονων πολιτευμάτων, ποὺ εἶναι ὅλα ὀλιγαρχικὲς παραλλαγὲς παρὰ τὶς ποικιλωνυμίες τους. Δείχνει ὅμως, πὼς δὲν εἶναι ἡ μὴ ἀνάπτυξη τῆς Τεχνολογίας τὸ αἶτιο, ποὺ εὐνοεῖ τὴν φοροδιαφυγή, ἀλλὰ τὸ πλαίσιο τῶν μὴ δημοκρατικῶν θεσμῶν. Ἀντίθετα ἀπλοῖ δημοκρατικοὶ θεσμοὶ εἶναι πολὺ πιὸ ἀποτελεσματικοί. Καὶ τελικὰ μόνον τέτοιοι θεσμοὶ μποροῦν νὰ παραγάγουν Παρθενῶνες, Θέατρο, Ἐπιστήμη, Φιλοσοφία, Ἐλεύθερη Σκέψη.

*Οἱ διάφορες
λειτουργίες ἦταν
συνεισφορὲς
στὰ ἔξοδα ὑπὲρ
τοῦ Ἀθηναϊκοῦ
Δήμου, ποὺ τὶς
ἀναλάμβαναν πολὺ
συχνὰ αὐτόβουλα οἱ
πλούσιοι Ἀθηναῖοι.*

Θὰ πρέπει νὰ γίνῃ μία σύγκριση μὲ τὰ σημερινά. Στὴ Δημοκρατία, ὅπως σεμνύνεται ὁ Περικλῆς (Θουκ. Β, 38) τὸ βασικὸ αἶτημα εἶναι ὁ ἐλεύθερος χρόνος καὶ ἡ ἀπόλαυση τῆς ζωῆς γιὰ τοὺς πολλούς. Ἔτσι μὲ βάση τὴν ἄμεση φορολόγηση τὸ βάρος τῶν φόρων ἦταν ὀλοκληρωτικὰ στοὺς πλούσιους. Ἡ πενέστερη τάξη καὶ πολυαριθμότερη, οἱ θῆτες, ἦσαν ἀφορολόγητοι. Στὶς σημερινὲς ὀλιγαρχίες, μιὰ ἀπὸ τὶς ὁποῖες εἶναι καὶ ὁ Κοινοβουλευτισμός, τὸ βασικὸ αἶτημα εἶναι νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἐλεύθερος χρόνος καὶ ἀπόλαυση τῆς ζωῆς γιὰ τοὺς πολλούς. Ἔτσι τὸ μεγάλο βάρος τῆς φορολογίας τὸ σηκώνουν, μὲ βάση τὴν ἔμμεση φορολόγηση, οἱ πολλοὶ καὶ πενέστεροι. Μὲ τὴν ἔμμεση φορολογία τὸ 80% τοῦλάχιστον τῶν φόρων προέρχεται ἀπὸ τοὺς φτωχοὺς καὶ τοὺς μικρομεσαίους, γιατί εἶναι πολὺ περισσύτεροι. Τὸ ρόλο τῆς ἔμμεσης φορολογίας ἔρχονται νὰ ἐνισχύσουν οἱ περιοδικὲς οἰκονομικὲς κρίσεις, τὰ κρᾶχ, ποὺ στὴν οὐσία εἶναι ἀναγκαστικὰ δάνεια, ποὺ γίνονται σὲ βάρος τῶν πολλῶν πρὸς ὄφελος τῶν λίγων καὶ τὸ κράτος, ποὺ τοὺς ἐκπροσωπεῖ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1 Εἶναι πραγματικὰ περίεργο, πὼς ὁ Φίνλεϊ (Moses I. Finley, *Démocratie antique et démocratie moderne*, Ed. Payot, σελ. 100) λέει, ὅτι οἱ Ἕλληνες θεωροῦσαν τοὺς ἄμεσους φόρους τυραννικούς. Ὅμως, ἂν ὑποθέσουμε, γιὰ παράδειγμα, πὼς ἓνα κιλὸ ψωμὶ κοστίζει ἑκατὸ δραχμὲς, ἀπὸ τὶς ὁποῖες οἱ δέκα εἶναι ὁ ἔμμεσος φόρος, ἡ φορολόγηση δὲν εἶναι οὔτε ἀναλογικὴ οὔτε δημοκρατικὴ, ἐπειδὴ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ φτωχὸς πληρώνουν τὸν ἴδιο φόρο. Στὴν ἀρχαιότητα οἱ τυραννίες χρησιμοποιοῦσαν τὴν ἄμεση φορολόγηση γιὰ λόγους περισσότερο τεχνικοὺς καὶ λιγώτερο πολιτικοὺς. Τὴν ἐποχὴ τοῦ Πεισίστρατου ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι πλήρωναν τὴ δεκάτη, ἐνῶ στὴν ἐποχὴ τοῦ Σόλωνα καὶ γενικὰ στὴ δημοκρατία οἱ θῆτες ἦσαν

ἀτελείς, εἶχαν ἀτέλεια, δὲν πλήρωναν φόρους καὶ εἶχαν σχεδὸν τὰ ἴδια πολιτικὰ δικαιώματα μὲ τοὺς πλούσιους, οἱ ὅποιοι ἦταν ἐπιφορτισμένοι μὲ ὅλα τὰ κρατικὰ ἔξοδα (Πολυδεύκης, «Ὀνομαστικό», Η, 130).

- ❷ Τὸ ἄρθρο 4, παρ. 5 τοῦ Συντάγματος τοῦ 75/86 λέει: «5. Οἱ Ἕλληνες πολῖται συνεισφέρουν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη ἀναλόγως τῶν δυνάμεών τους.» Τὸ ἄρθρο αὐτό, μὲ τὴν ἔκφρασή του «ἀναλόγως τῶν δυνάμεών τους», θεσπίζει τυπικὰ τὴν ἄμεση φορολόγηση καὶ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ἀπομεινάρια τῆς προγονικῆς δημοκρατικῆς φορολογικῆς σκέψης στὸ νεοελληνικὸ Σύνταγμα. Στὴν πράξη βέβαια ἡ ἔμμεση φορολογία καταργεῖ τὴν ἀναλογικὴ φορολόγηση. Φυσικὰ τὸ ἀθηναϊκὸ Δίκαιο ἦταν πιὸ σαφὲς ἀπὸ τὸ νεοελληνικόν, γιατί καθορίζοντας τὶς τέσσερις φορολογικὰς κλίμακες, ποὺ θὰ δοῦμε πιὸ κάτω, ἀπάλλασσε τοὺς φτωχοὺς, τοὺς θῆτες, ρητὰ καὶ κατηγορηματικὰ ἀπὸ κάθε φορολόγηση. Καὶ οἱ θῆτες ἀποτελοῦσαν τὰ 2/3 τῶν πολιτῶν.
- ❸ «Τὰ πρῶτα νομίσματα κόπηκαν πρὸς τὸ τέλος τοῦ 5 αἰ. π.Χ. στὴν περιοχή τοῦ Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου, καὶ συγκεκριμένα στὴν Ἰωνία καὶ τὴ Λυδία, ὅπως μᾶς τὸ ἐπιβεβαιώνουν καὶ οἱ ἀνασκαφές στὸ Ἀρτεμίσιο τῆς Ἐφέσου.» Μαντῶ Οἰκονομίδου, «Ἀρχαῖα Νομίσματα», Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1996.
- ❹ Ἡ ἔμμεση φορολογία πραγματοποιοῦνταν μέσῳ τῶν λιμενικῶν φόρων εἰσαγωγῆς προϊόντων, ποὺ τὸ κράτος τοὺς πουλοῦσε στοὺς τελῶνες. Οἱ τελῶνες προπλήρωναν στὴν πόλη τοὺς φόρους καὶ κέρδιζαν τὴ ζωὴ τους ἀυξάνοντας τὴν τιμὴ τῶν εἰσαγόμενων προϊόντων. Ὅμως ἡ τιμὴ τῶν βασικῶν προϊόντων, ὅπως τὰ δημητριακά, καθωριζόταν ἀπὸ τοὺς σιτοφύλακες στὴν Ἀθήνα, οἱ ὅποιοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πολῖτες, κληρωμένοι γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ μὲ ἐνιαύσια θητεία, κατὰ τὰ ἀθηναϊκὰ θέσμια, πιθανώτατα φτωχοὶ θῆτες. Δὲ θὰ ἦταν εὐκόλο γιὰ τοὺς σιτοφύλακες, κι ἂν ἀκόμα τὸ ἤθελαν, νὰ κάνουν τὰ στραβὰ μάτια καὶ νὰ ἀφήσουν ἐλεύθερη τὴν κερδοσκοπία σὲ βάρος τῶν συμπολιτῶν τους: ἡ θέση τους θὰ ἦταν πολὺ δύσκολη, ὅταν στὸ τέλος τῆς θητείας τους θὰ τοὺς ἔβρισκαν μὲ αὐξημένη τὴν περιουσία τους οἱ δέκα κληρωτοὶ λογιστές, στοὺς ὁποίους θὰ λογοδοτοῦσαν.
- Ἡ κερδοσκοπία καὶ ἡ «ἐλεύθερη» διαμόρφωση τῶν τιμῶν, ἡ «ἐλεύθερη ἀγορά», ἰδιαίτερα τῶν εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης, ἦταν ἄγνωστη στὴν Ἀθηναϊκὴ Δημοκρατία. Ὁ φτωχὸς καταναλωτής, ὁ μέσος πολίτης, προστατεύονταν ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν κερδοσκοπία ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν κακὴ ποιότητα τῶν προϊόντων. Γιὰ παράδειγμα: δὲν ἦταν ἐπιτρεπτὴ ἡ ἐξαγωγή τροφίμων, ὅπως δημητριακῶν καὶ σύκων, γιὰ ἀναζήτησις καλύτερης τιμῆς στὸ ἐξωτερικόν. Ὁ Σόλων ἐπέτρεψε τὴν ἐξαγωγή μόνον τοῦ ἐλαιόλαδου, ἐπειδὴ ἀφθονοῦσε στὴν Ἀττικὴ. Ὁ ὑπεύθυνος ἄρχοντας, σύμφωνα μὲ τὴ νομοθεσία τοῦ Σόλωνα, θὰ πλήρωνε ἓνα πρόστιμο ἑκατὸ δραχμῶν σὲ περίπτωση ἐξαγωγῆς προϊόντων, ποὺ δὲν ἀφθονοῦσαν στὴν Ἀττικὴ (Πλούταρχος, «Σόλων», 25). Ἡ Δημοκρατία ἐπόπτευε ἔτσι, ὥστε οἱ πολῖτες νὰ ἔχουν νὰ φᾶνε, νὰ ζήσουν. Κι ἔπειτα ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐξαγωγῆς ὥθησε συχνὰ αὐτοὺς, ποὺ εἶχαν μεγάλη παραγωγή, νὰ τὴ διανέμουν δωρεάν. Ἐνα τέτοιο παράδειγμα ἦταν ὁ Κίμων.

Γενικά στην Αθήνα, λόγω του πολιτεύματος, υπήρχε η πρόβλεψη να μην αισθάνεται ο φτωχότερος υποδεέστερος μπροστά στον πλούσιο, που θα μπορούσε να αγοράσει οτιδήποτε, ενώ ο φτωχός θα τὸ στερούνταν λόγω τῆς διαμορφωμένης ὑψηλῆς τιμῆς ἀπὸ μία ἐνδεχόμενη «ἐλεύθερη ἀγορά». Νὰ ἀκόμα ἓνα δείγμα κατὰ τῆς «ἐλεύθερης ἀγορᾶς» καὶ ὑπὲρ τῆς διατίμησης καὶ συγκράτησης τῶν τιμῶν. Ἄν πολλοὶ πολῖτες διεκδικοῦσαν τὴν ἴδια αὐλητρίδα ἢ ψάλτρια (κοπέλα που ἔπαιζε λύρα) ἢ κιθαρίστρια, ἡ τιμὴ τῆς κοπέλας δὲ μπορούσε νὰ ἀνεβῇ περισσότερο ἀπὸ δύο δραχμές, καὶ οἱ ἀστυνόμοι, δέκα κληρωτοὶ ἐνιαύσιοι ἄρχοντες, μὲ κλῆρο ἀποφάσιζαν, ποῖός θὰ τὴν πάρῃ: δὲν τὴν ἔπαιρνε δηλαδὴ ὁ πλουσιώτερος πελάτης, γιατί θὰ πρόσφερε περισσότερα χρήματα!

Εὐκόλα καταλαβαίνει κανεὶς, πόσο ἀποτελεσματικοὶ ἦταν οἱ δημοκρατικοὶ θεσμοὶ στὴ διατήρηση τῆς κοινωνικῆς εἰρήνης. Ἔτσι στὴν ἀρχαία Αἴθνα ποτὲ ὁ πλούσιος δὲν ἔζησε περιχαρακωμένος στὴν ιδιοκτησία του, ἀνάμεσα σὲ σωματοφύλακες, ἀπὸ τὸν φόβο μὴν τοῦ ἐπιτεθοῦν. Ἀντίθετα οἱ πλούσιοι εἶχαν τὰ σπίτια τους ἀνοιχτά, προσιτὰ στὸν καθένα, ἔθιμο ποὺ διατηρήθηκε στὴν ἐλληνικὴ ἐπαρχία μέχρι πρόσφατους καιροὺς.

- 5 Κοντολογὶς ἡ τριηραρχία ἦταν ὁ ἐξοπλισμὸς καὶ ἡ συντήρηση μιᾶς τριήρους: οἱ τριηραρχοὶ ἐπιλέγονταν ἀπὸ τοὺς 500μέδμινους, ποὺ ἦσαν 1.200 ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Σόλωνα. Τὸν 5ο αἰῶνα π.Χ., ἓνας τριηραρχὸς ἐπωμιζόταν τὸν ἐξοπλισμὸ μιᾶς τριήρους, ποὺ τὴ διακυβέρνησή της τὴν ἀναλάμβανε ὁ ἴδιος προσωπικά, ἀλλὰ τὸν 4ο τὴν τριηραρχία τὴν ἐπωμιζόταν μία ὁλόκληρη συμμορία. (Δημοσθ. «Περὶ τῶν συμμοριῶν», 16 καὶ 19. Πρβλ. Glotz, La cité... index, mot triérarchie κ.λπ. καὶ Λυσίας, «Διαφθορᾶς ἀπολογία», ὅπου ὁ ρήτορας μιλάει γιὰ ὅλες τὶς λειτουργίες.)

Ὁ Θουκυδίδης (Β', 13) λέει, πὼς στὸ Ἰππικὸ ὑπηρετοῦσαν 1.200 ἄτομα στὴν ἀρχὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ Πολέμου. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἄσχετος μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν 500μέδμινων.

Ἡ χορηγία ἦταν τὰ ἔξοδα γιὰ τὸ ἀνέβασμα μιᾶς ἀπὸ τὶς τρεῖς τετραλογίες στὸ θέατρο κατὰ τὰ Μεγὰλα Διονύσια καὶ τὰ δράματα γενικά κατὰ τὰ Λήναια ἢ γιὰ τὴ διοργάνωση τοῦ χοροῦ σὲ κάποια ἄλλη γιορτὴ.

Ἡ γυμνασιαρχία ἦταν τὰ ἔξοδα γιὰ ἐπίδειξη ἀθλητισμοῦ κατὰ τὴ διάρκειά κάποιας γιορτῆς.

Ἡ ἐστίαση ἦταν τὰ ἔξοδα γιὰ κοινὸ λαϊκὸ γεῦμα πάλι μὲ τὴν εὐκαιρία κάποιας γιορτῆς.

Ἡ ἀρρηφορία ἢ ἐρρηφορία ἦταν τὰ ἔξοδα γιὰ τὴ συμμετοχὴ δύο κοριτσιῶν (8-11 χρόνων) στὴν ὕφανση τοῦ πέπλου γιὰ τὰ Μεγὰλα Παναθήναια ἢ γιὰ τὴ διοργάνωση τῆς γιορτῆς τῶν Ἀρρηφοριῶν (Βλ. Ἐκδοτικὴ Αἰθνῶν, «Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους», τ. Γ2 σελ. 257 καὶ Λυσίας, «Ὀλυμπικός».)

- 6 Βλ. Glotz, La cité... index, λέξις eispheora καὶ Λυσίας, «Διαφθορᾶς ἀπολογία», ὅπου ὁ ρήτορας μιλάει γιὰ ὅλες τὶς λειτουργίες.

Ἀλέξανδρος Κόντος

Φιλόλογος-γλωσσολόγος-κοινωνιολόγος

ΑΡΧΕΤΥΠΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ Π. ΔΙΑΘΗΚΗ

- «Γιὰ τὸν Ἑλληνισμό ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἔχει μία σπουδαιότερη σημασία.»
- «Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος στάθμευσε σὲ λόφο ἀπέναντι στὴν πόλη τῆς Ἱερουσαλήμ» καὶ σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση «θυσίασε στὸ ναὸ τοῦ Σολομώντος.»
- «Ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ ἐμφανίστηκε ὡς πράξη στοὺς Νεώτερους Χρόνους.»

Αὐτὰ μεταξὺ ἄλλων ὑποστηρίζονται στὸ περιοδικὸ τοῦ Κεντρικοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Συμβουλίου «Χρονικά» (6-7/07), δημοσιεύοντας ἄρθρο ποὺ εἶχε γράψει πρὸ δεκαετίας ὁ πρὸ πολλοῦ ἀποθανὼν τέως καθηγητὴς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Λουκᾶς Παν. Πάτρας μὲ τίτλο: «Ἀρχέτυπα τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς στὴν Βίβλο (Παλαιὰ Διαθήκη)», ὅπου ἐπιχειρεῖ νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ ἐκθειάσῃ ὑγιὴ πρότυπα κοινωνικῆς συμπεριφορᾶς, ποὺ περιγράφονται στὴν Παλαιὰ Διαθήκη.

Σύμφωνα μὲ τὸν κ. Πάτρα: «Ἡ κοινωνιολογικὴ θεώρηση ὁδηγεῖ στὴ διαπίστωση, ὅτι οἱ ἐπιταγὲς κοινωνικῆς προστασίας, ποὺ περιέχονται στὴν Παλαιὰ Διαθήκη

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ: ΝΑ ΜΗΝ ΑΠΟΒΛΗΘΗ Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ταν πρὶν ἀπὸ 15 χρόνια, ὅταν ὁ «Δαυλός» ἄρχισε τὸν ἀγῶνα ζητῶντας γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἱστορία μὲ ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ του πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀποβολὴ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀπὸ τὴ θρησκεία τῶν Ἑλλήνων. Τὸ θέμα αὐτὸ δὲν τὸ θέσαμε, γιὰ νὰ στραφοῦμε κατὰ τῶν κειμένων, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς θρησκείας ἐνὸς ξένου λαοῦ, τῶν Ἑβραίων, ἀλλὰ γιὰ τὸ αὐτονόητο δικαίωμα, ποὺ μᾶς παρέχει τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι ἕως τώρα καὶ «ἱερὸ βιβλίον» δικό μας, τῶν Ἑλλήνων.

Ἐκτοτε τὸ θέμα τῆς ἀποβολῆς ἢ ὄχι τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἀποτελέσῃ ἀντικείμενο πληθώρας δημοσιευμάτων καὶ συζητήσεων σὲ συνέδρια, τηλεοπτικὸς δέκτες κ.τ.λ.. Ἡ ἐξ ἀρχῆς ὁμως στάση τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ «γραμμὴ», τὴν ὁποία

έχουν ως επιδίωξη (σκοπός=τέλος) τη διατήρηση και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της ευημερίας του λαού του Ισραήλ και γενικότερα της ανθρώπινης κοινωνίας, που αποδέχεται τη θρησκεία, που εκφράζει ή Παλαιά Διαθήκη.»

Άχρηστη ή Βίβλος στους Έλληνες

- Η σχέση, που έχει ή Παλαιά Διαθήκη με τον Έλληνισμό, είναι, ότι στα αναφερόμενα στους Έλληνες εδάφια της υπάρχουν μόνον ύβρεις και απαξίωση παντός έλληνικού (π.χ. έναντίον των Κρητών, των Μακεδόνων κ.λπ.. Βλ. «Ο άνθελληνισμός της Παλαιάς Διαθήκης», «Δ», τ. 154 και «Τὰ ύβριστικά κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας», ἔκδ. «Δαυλός» 2007).
- Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὁ ὁποῖος ὑβρίζεται στήν Παλαιά Διαθήκη ὡς «τράγος» («Δανιήλ», 8:21), ποτέ δὲν ἔφτασε κἂν στήν Ἱερουσαλήμ κι οὐδέποτε θυσίασε στὸ ναὸ τοῦ Σολομῶντος.
- Στους «Νόμους» καὶ τὴν «Πολιτεία» τοῦ Πλάτωνος, τὰ ὁκτὼ βιβλία τῶν «Πολιτικῶν», τὰ «Ἠθικὰ Νικομάχεια» τοῦ Ἀριστοτέλους κ.ἄ. ὑπάρχουν οἱ βάσεις τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς τῶν νεώτερων χρόνων.

Ἀρχέτυπα τῆς Βίβλου

Ὅσον ἀφορᾷ στὰ κοινωνικὰ ἀρχέτυπα τῆς Βίβλου θὰ ἀναφεροῦμε ἐνδεικτικὰ σὲ κάποια, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν συμπεριέλαβε τὸ ἄρθρο, ποὺ ἀναδημοσιεύει τὸ ἐπίσημο ἐβραϊκὸ περιοδικό.

• Σωματεμπορία

Ὁ Ἀβραὰμ ἐκπύρνευσε τὴ γυναῖκα του Σάρρα στους Αἰγυπτίους, παρουσιάζοντάς την σὰν ἀδελφή του. Ἐκεῖνοι σὲ ἀντάλλαγμα τοῦ ἔδιναν πρόβατα, ὄνους, καμήλες, δούλους κ.λπ. («Γένεσις», 12:12 κ.ἑ.). Τὸ ἴδιο ἐπανελάβε ἀργότερα καὶ μὲ

χάραξε, καὶ ποὺ κατὰ γράμμα ἀκολούθησαν οἱ Ἑλληνοχριστιανοὶ θεωρητικοὶ ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια, ἦταν σθεναρὴ καὶ σαφής: Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι θεόπνευστο βιβλίον καὶ δὲν ἀποβάλλεται.

Θεόπνευσα ἡ καὶ ἀλάθητη

πιβεβαίωση τῆς ἄρνησης τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἀποβολὴ τῆς Παλαιάς Διαθήκης δημοσιεύτηκε σὲ ἐπίσημη ἐκκλησιαστικὴ ἔκδοση ὑπογραμμμένη ἀπὸ τὸν αἰδ. Γ. Ἀδάμ («ποιμένα στήν Β' Ε.Ε.Ε. Ἀθηνῶν», «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολῆς», 09.03), ἀπ' ὅπου διαβάζουμε:

- Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Ἀπόστολοι θεωροῦσαν, πὼς ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι θεόπνευστη καὶ ἀλάθητη καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ ἀποκαλυμμένος νόμος τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων.
- Ὁ Ἰησοῦς στήν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία του εἶπε πὼς δὲν ἤρθε νὰ καταργήσῃ τὸν νόμο, ἀλλὰ νὰ τὸν «πληρώσῃ», δηλαδὴ νὰ τὸν «ἐκπληρώσῃ» (Ματθ. 5, 17).
- Ὑπάρχουν 295 ἀναφορὲς τῆς Καινῆς Διαθήκης στήν Παλαιά, σύμφωνα μὲ πο-

ΑΛΦΑΒΗΤΟ
— ΦΟΙΝΙΚΕΣ
— ΚΑΔΜΟΣ

ΔΑΥΛΟΣ

ΑΡΧ. 800

ΝΑ ΑΠΟΒΛΗΘΗ Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Έργο τοῦ 11.000-10.000 πρὸ Χριστοῦ
τὰ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ» τοῦ Ὀρφέως

ΕΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

137

ΜΑΪ-ΟΣ 1993

Ἀπὸ τὴν ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ τοῦ «Δαυλοῦ» πρὸς τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (τ. 137, Μάιος 1993):

«Στὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης γίνεται ἄμεση καὶ “ὀνομαστί” πολιτικὴ ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Ἑλληνικότητας γενικῶς σὲ πλεῖστα ὅσα χωρία μὲ ἐκπλήσσαντα φανατισμό, κακότητα καὶ μίσος -πρᾶγμα ποὺ δὲν γίνεται σὲ βάρος οἰονδήποτε σημερινοῦ λαοῦ ἢ κράτους. Οἱ μισελληνικὲς αὐτὲς ὑποθήκες καὶ παραγγέλματα, ποὺ περιέχονται στὰ κείμενα αὐτά, ἔγιναν πράξη ἐπὶ αἰῶνες πολλοὺς καὶ γίνονται ἀκόμα καὶ σήμερα ἀπὸ διάφορους εἰς βάρος τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας γενικῶς καὶ βεβαίως εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰδικότερα.

» Εἶναι δικαιολογημένο ἐθνικὰ, θεμελιωμένο ἱστορικὰ καὶ ἐπιβεβλημένο πρακτικὰ τὸ αἶτημα νὰ ληφθῇ ἀπόφαση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία νὰ ἀποκηρύσσει καὶ νὰ ἀποβάλλῃ ἀπὸ τὰ ἱερά της κείμενα εἴτε ὁλόκληρο τὸ σῶμα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἴτε τοῦλάχιστον τὰ μέρη ἐκεῖνα, ποὺ κατάφωρα στρέφονται κατὰ τοῦ ἔθνους μας, τῆς ἱστορίας μας, τῶν Ἑλλήνων ὀνομαστικῶς καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ μας Πνεύματος καὶ Πολιτισμοῦ.»

τοὺς Γεράρους («Γένεσις», 20:1 κ.ε.). Ἡ πράξις αὐτὴ τοῦ Ἀβραάμ ἦταν χειρότερη τῆς σωματεμπορίας. Οἱ σωματέμποροι ἐκδίδουν ξένες γυναῖκες, ὅχι τὶς δικές τους. Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀβραάμ ἀκολούθησε ἀργότερα κι ὁ γιγιὸς του Ἰσαάκ μετὰ τὴν γυναῖκα του Ρεβέκκα («Γένεσις», 26:6 κ.ε.).

(Βλ. «Ἠθικὴ ἀξιολόγησις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης», «Δ», τ. 164-165.)

• Πολυγαμία

Ὁ Ἀβραάμ εἶχε δύο συζύγους, τὴν Σάρρα καὶ τὴν Χεττούρα, καὶ μία ἐρωμένη, τὴν παιδίσκη Ἄγαρ. («Γένεσις», 17:15, 25:1, 16:1-4.)

Ὁ Ἰακώβ εἶχε τέσσερις γυναῖκες, τὴν Λεῖα, τὴν Ραχήλ καὶ δύο παιδίσκες, τὴν παλλακίδα Βαλλὰν καὶ τὴν Ζελφάν. («Γένεσις», 29:23, 29:28, 30:4, 30:9.)

Ὁ Μωυσῆς εἶχε δύο γυναῖκες, τὴν Σεπφώρα καὶ μία Αἰθιοπίσσα. («Ἐξοδος», 2:21, «Ἀριθμοί», 12:1.)

Ὁ Δαυὶδ εἶχε τέσσερις γυναῖκες, τὴν Μελχόλ, τὴν Ἀβιγαία, τὴν Ἀχινόομ καὶ τὴν χήρα τοῦ Οὐρίου, τὸν ὁποῖο δολοφόνησε, γιὰ νὰ τοῦ τὴν πάρῃ. («Βασιλειῶν Α΄», 19:11, 25:42-43, «Βασιλειῶν Β΄», 11:26-27.)

Ὁ Σολομὼν εἶχε 700 συζύγους καὶ 300 παλλακίδες. («Βασιλειῶν Γ΄», 11:1.)

• Φασισμός-ρατσισμός

Εἶναι πάρα πολλὰ τὰ ἐδάφια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, στὰ ὁποῖα σκιαγραφεῖται μία ἰδεολογία, σύμφωνα μετὰ τὴν ὁποία:

- ❶ Ξεχωρίζεται ἓνας λαός, ὁ ἐβραϊκός, στὸν ὁποῖο ὁ θεὸς ὑποσχέθηκε νὰ δώσῃ τὴν γῆ, ὅπου κατοικοῦσαν ἄλλοι λαοί, τοὺς ὁποίους ὅμως θεωροῦσε βδελύγματα. Τοὺς ἔταξε σπίτια νὰ κατοικήσουν, ποὺ δὲν ἔκτισαν, καὶ ἀγροὺς, ποὺ δὲν καλλιεργήσαν.
- ❷ Ὁ περιούσιος αὐτὸς λαὸς προέβη σὲ γενοκτονίες, ποὺ ὅμοιές τους δὲν ἀπαντῶν-

λὺ συντηρητικὴ καταμέτρησις. Τὸ 4,4% τῆς Καινῆς Διαθήκης καταλαμβάνουν οἱ ἀναφορὲς στὴν Παλαιά, δηλαδὴ ἓνα ἐδάφιο κάθε 22,5.

Ποῦθενὰ στὴν Καινὴ Διαθήκη δὲν ὑπάρχει ἔστω ἓνα ἵχνος ἀμφισβήτησις ἢ ὑποτίμησις τῆς Παλαιᾶς.

* * *

τοι λοιπὸν μετὰ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη δὲν πρόκειται νὰ ἀποβληθῇ, θὰ συνεχίσουμε (ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες) νὰ θεωροῦμε ὡς ἱερά μας γραπτὰ αὐτά, ποὺ περιγράφουν γενοκτονίες ἐν ὀνόματι τοῦ Γιαχβέ, τὸ Νεεμὴν τὸ Σῦρο, ποὺ καθαρίστηκε ἀπὸ τὴν λέπρα («Βασιλειῶν Δ΄», 5:1-27), τὸν Ἰωνᾶ, ποὺ ἔζησε μέσα σὲ ἓνα θαλάσσιο κῆτος («Ἰωνᾶς»), τὸ γαϊδούρι τοῦ Βαλαάμ, ποὺ μίλησε, τὴν πόρνη Ραὰβ («Ἰησοῦς Ναυῆ», 2), τὸν προφῆτη Ζαχαρία, ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐξεγείρῃ τὰ τέκνα τῆς Σιών ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων («Ζαχαρίας», 9:13) κι ἄλλα πολλὰ παρόμοια θεόπνευστα κι ἀλάθητα.

Ἰων Δημόφιλος

«Ιούδας καὶ Θάμαρ»,
Aert van der Gelder, 17ος αἰώνας.

Ἡ μεταμφιεσμένη σὲ πόρνη Θάμαρ ἐξαπάτησε τὸν πεθερό της Ἰούδα, τοῦ πούλησε τὸ κορμί της μὲ ἀντάλλαγμα ἓνα δακτυλίδι καὶ ἄλλα «δῶρα». («Γένεσις», 38:15-19.) Κάποτε ἔμεινε ἔγκυος καὶ ἐκβίασε μὲ τὸ δακτυλίδι τὸν πεθερό της, ἀναγκάζοντάς τον νὰ ἀποδεχθῇ ὡς δικό του τὸ νεογέννητο. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τιμῶσα αὐτὸ τὸ «ἱερὸ κοινωνικὸ ἀρχέτυπο» τῆς Βίβλου κατὰ τὴν τελετὴ τοῦ γάμου εὐχεται στοὺς Ἕλληνες νεονύμφους νὰ λάμπη τὸ δακτυλίδι τους σὰν τὸ δακτυλίδι τῆς Θάμαρ.

ται στὴν Παγκόσμιο Ἱστορία.

- ③ Ἀπαγόρευσε ὁ θεὸς στὸ λαὸ αὐτὸ νὰ ἔρχεται σὲ ἐπιγαμίες μὲ ἄλλους λαοὺς, ὥστε νὰ διατηρηθῇ ἡ καθαρότητα τῆς ράτσας.
- ④ Αὐτὰ ἦταν μόνο ἡ ἀρχή. Ὁ λαὸς αὐτὸς προωρίστηκε ἀπὸ τὸ θεὸ γιὰ παγκόσμια κυριαρχία.
(Βλ. «Ὁ φασισμός-ρατσισμός τοῦ «ἱεροῦ μας» βιβλίου», «Δ», τ. 169, 171.)

● Ἐγκλήματα

Ἀνάμεσα στὰ ἀναρίθμητα ἐγκλήματα, ποὺ ἔγιναν στὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη:

- ① Ὁ προφῆτης Ἠλίας ἔσφαξε ἑκατοντάδες «εἰδωλολάτρες» ἱερεῖς («Βασιλειῶν Γ΄», 18:22-40).
- ② Ὁ ἅγιος Ἐλισαῖος καταράστηκε στὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ 42 μικρὰ παιδιά, ποὺ τὸν κοροΐδευαν ὡς φαλακρό, ὅποτε πετάχτηκαν δύο ἀρκοῦδες καὶ τὰ ἔφαγαν ὅλα. («Βασιλειῶν Δ΄», 2:23-24.)

«Ο Λῶτ καὶ οἱ θυγατέρες του», Simon Vouet, 17ος αἰώνας,
Μουσείο Καλῶν Τεχνῶν, Στρασβούργο.

Αἰμομειξία: ἓνα βιβλικὸ κοινωνικὸ ἀρχέτυπο. Οἱ θυγατέρες τοῦ Λῶτ μέθυσαν τὸν πατέρα τους, πλάγιασαν, τεκνοποίησαν μαζί του. («Γένεσις», 19:31-38. Βλ. «Ἡ πινακοθήκη τῶν ἁγίων προπατόρων ἡμῶν: Λῶτ», «Δ», τ. 154 καὶ «Οἰδιπόδειο σύμπλεγμα: Μιὰ ἱστορικὴ πλαστογραφία», «Δ», τ. 282.)

❸ Οἱ Ἑβραῖοι δολοφόνησαν ὅσες ἐκ τῶν γυναικῶν τῶν ἐχθρῶν δὲν ἦταν παρθένες, ἀλλὰ κράτησαν τὶς παρθένες γιὰ τὸν ἑαυτό τους. («Ἀριθμοί», 31: 17-18.)

• Ἀπάνθρωποι νόμοι

❶ Ἄν κάποια κοπέλλα δὲν βρισκόταν παρθένα, τότε λιθοβολοῦνταν μέχρι θανάτου. («Δευτερονόμιον», 22:20-21.)

❷ Ἡ γυναῖκα ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ παντρεῖται τὸν βιαστή της. («Δευτερονόμιον», 22: 28-29.)

Όλα τὰ παραπάνω εἶναι δειγματοληπτικά ἐπιλεγμένα παραδείγματα ἀνάμεσα σὲ ἀναρίθμητα ἄλλα. Εὐτυχῶς τὰ βιβλικά αὐτὰ ἀρχέτυπα ἴσχυαν σὲ ἄλλες σκοτεινὲς γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐποχές, τῶρα ὅμως, δὲν μποροῦν νὰ ἰσχύσουν σὲ ἔλλογες, ἀπελευθερωμένες ἀπὸ τὶς θεοκρατικὲς ἀγκυλώσεις κοινωνίες.

Βιβλικοὶ τρόποι ἀπόκτησης συζύγου

Ἀφιερώνω τέλος στὶς ἀναγνώστριες τοῦ «Δαυλοῦ» τοὺς παρακάτω ἀνδρικοὺς τρόπους ἐπιλογῆς τῆς συζύγου τους, σύμφωνα μὲ τὰ βιβλικά κοινωνικά ἀρχέτυπα:

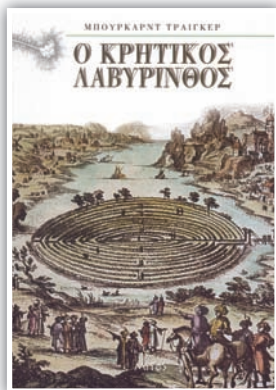
- **Ἐπιλέγει ὁ ἄνδρας μία ὁμορφη αἰχμάλωτη, τὴν παίρνει σπίτι του, τῆς ξυρίζει τὸ κεφάλι καὶ τῆς λιμάρει τὰ νύχια· μετὰ εἶναι δική του:** «Ἐὰν δὲ ἐξελθὼν εἰς πόλεμον ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ παραδῶσῃ Κύριος ὁ Θεός σου εἰς τὰς χεῖρας σου καὶ προνομήσῃς τὴν προνομήν αὐτῶν καὶ ἴδῃς ἐν τῇ προνομῇ γυναῖκα καλὴν τῷ εἶδει καὶ ἐνθυμηθῇς αὐτῆς καὶ λάβῃς αὐτὴν σεαυτῷ γυναῖκα καὶ εἰσάξῃς αὐτὴν ἐνδον εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ ξυρίσῃς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ περιονυχίῃς αὐτήν.» («Δευτερονόμιον», 21: 10-12.)
- **Ἀγοράζει ὁ ἄνδρας μία ἰδιοκτησίαν καὶ παίρνει τὴν γυναῖκα ὡς μέρος τῆς συμφωνίας:** «Καὶ εἶπεν Βοὸζ· ἐν ἡμέρᾳ τοῦ κτήσασθαί σε τὸν ἀγρὸν ἐκ χειρὸς Νωεμὶν καὶ παρὰ Ροὺθ τῆς Μωαβίτιδος γυναῖκος τοῦ τεθνηκότος, καὶ αὐτὴν κτήσασθαί σε δεῖ... Καὶ εἶπεν Βοὸζ τοῖς πρεσβυτέροις καὶ παντὶ τῷ λαῷ· μάρτυρες ὑμεῖς σήμερον, ὅτι κέκτημαι πάντα τὰ τοῦ Ἑλμιέλεχ καὶ πάντα, ὅσα ὑπάρχει τῷ Χελαιὼν καὶ τῷ Μααλὼν ἐκ χειρὸς Νωεμίν· καὶ γὰρ Ροὺθ τὴν Μωαβίτιν τὴν γυναῖκα Μααλὼν κέκτημαι ἐμμαντῷ εἰς γυναῖκα.» («Ροὺθ», 4: 5-10.)
- **Πηγαίνει ὁ ἄνδρας σὲ μία γιορτὴ, κρύβεται, καὶ ὅταν κάποια γυναῖκα πάῃ νὰ χορέψῃ, τὴν ἀρπάζει καὶ τὴν παίρνει μαζὶ γιὰ γυναῖκα του:** «Ἴδον δὲ ἑορτὴ Κυρίου ἐν Σηλῳμ... καὶ ἐνετείλαντο τοῖς υἱοῖς Βενιαμὶν λέγοντες πορεύεσθε καὶ ἐνεδρεύσατε ἐν τοῖς ἀμπελῶσι· καὶ ὄψεσθε καὶ ἰδοὺ, ἐὰν ἐξέλθωσιν αἱ θυγατέρες τῶν οἰκούντων Σηλῳμ χορεύειν ἐν τοῖς χοροῖς, καὶ ἐξελεύσεσθε ἐκ τῶν ἀμπελῶνων καὶ ἀρπάσατε ἑαυτοῖς ἀνὴρ γυναῖκα, ἀπὸ τῶν θυγατέρων Σηλῳμ, καὶ πορεύεσθε εἰς γῆν Βενιαμίν... Καὶ ἐποίησαν οὕτως οἱ υἱοὶ Βενιαμίν καὶ ἔλαβον γυναῖκας εἰς ἀριθμὸν αὐτῶν ἀπὸ τῶν χορευουσῶν, ὧν ἦρπασαν· καὶ ἐπορεύθησαν καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτῶν.» («Κριταί», 21: 19-24.)
- **Συμφωνεῖ ὁ ἄνδρας νὰ ἐργάζεται δωρεὰν γιὰ ἑπτὰ χρόνια μὲ ἀντάλλαγμα τὴν γυναῖκα, ποὺ ἐπιθυμεῖ. Ἐὰν τὸν ξεγελάσουν καὶ τοῦ δώσουν ἄλλη γυναῖκα, τότε ἐργάζεται ἄλλα ἑπτὰ χρόνια.** («Γένεσις», 29: 15-30.)
- **Κόβει ὁ ἄνδρας ἑκατὸ ἀκροβυστίας ἐχθρῶν καὶ τὶς παραδίδει στὸν μελλοντικὸ πεθερό του:** «Καὶ ἀνέστη Δαυὶδ καὶ ἐπορεύθη αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ καὶ ἐπάταξεν ἐν τοῖς ἀλλοφύλοις ἑκατὸν ἄνδρας καὶ ἀνήνεγκε τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν καὶ ἐπιγαμβρεύεται τῷ βασιλεῖ καὶ δίδωσιν αὐτῷ τὴν Μελχὼλ θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ εἰς γυναῖκα.» («Βασιλειῶν Α΄», 18: 27.)

Γιάννης Λάζαρος

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΜΠΟΥΡΚΑΡΝΤ ΤΡΑΙΓΚΕΡ, *Ὁ Κρητικὸς λαβύρινθος*

Οἱ μῦθοι γιὰ τὸ Μινώταυρο, τὸ Θησέα καὶ τὴν Ἀριάδνη ἢ ἀκόμα καὶ γιὰ τὸ Δαίδαλο καὶ τὸν Ἴκαρο συνδέονται στενὰ μὲ κάποιον λαβύρινθο στὴν Κρήτη. Οἱ παλαιότερες παραστάσεις λαβυρίνθου προέρχονται ἀπὸ τὴν γ' χιλιετία π.Χ. καὶ συναντῶνται σὲ θραύσματα κεραμικῶν καθὼς καὶ σὲ βραχογραφίες. Ὁ λαβύρινθος ἀποτελοῦσε τὸ κύριο μοτίβο τῆς νομισματοκοπίας στὰ νομίσματα τῆς Κνωσοῦ τοὺς τελευταίους προχριστιανικοὺς αἰῶνες. Παραστάσεις λαβυρίνθων ἔχουν βρεθῇ ἐπίσης μακρυνὰ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, στὴ Συρία, τὸ Ἀφγανιστάν, τὴς Ἰνδίες καθὼς καὶ τὴν Ἰσπανία, τὴν Ἀγγλία, τὴν Σκανδιναβία, τὴ Ρωσσία καὶ τὴν Ἀμερική. Ὁ λαβύρινθος γιὰ πολλοὺς ἀρχαίους πολιτισμοὺς ἀποτελοῦσε ἓνα αἶνιγμα, ἓνα ἱερὸ σημεῖο, ἓνα σύμβολο.

Ὁ Ἄρθουρ Ἔβανς ἦταν βέβαιος, ὅτι ὁ Κρητικὸς Λαβύρινθος ἦταν τὸ Ἀνάκτορο τῆς Κνωσοῦ μὲ τὰ ἄπειρα δωμάτιά του, ποὺ ὁ ἴδιος ἀνακάλυψε. Γιὰ νὰ αἰτιολογήσῃ τὴν ἀποψή του, χρησιμοποιοῦσε ὡς ἐπιχείρημα τοὺς μακροὺς καὶ ἐλυσσόμενους διαδρόμους, τὴν σειρά τῶν ἀποθηκῶν μὲ τὰ ἀδιέξοδά τους καὶ τὸν κυκεῶνα τῶν βοηθητικῶν χώρων, πρὸ πάντων ὅμως τὴ συχνότητα, μὲ τὴν ὁποία ἀπεικονίζονταν στοὺς τοίχους τοῦ ἀνακτόρου χαραγμένα σχήματα στὴ μορφή τοῦ διπλοῦ πελέκεως. Αὐτὸ τοῦ ἔδωσε τὴν ἀφορμὴ νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ Ἀνάκτορο τῆς Κνωσοῦ ὡς «οἶκο τοῦ διπλοῦ πελέκεως» καὶ νὰ τὸ ταυτίσῃ μὲ τὸν Κρητικὸ Λαβύρινθο ἀκολουθώντας τὴν ἄποψη, ποὺ ἐξέφραζαν πολλοί, ὅτι ἡ λέξι λαβύρινθος συνδέεται ἐτυμολογικὰ μὲ τὴν λέξι λάβρυς (=διπλοὺς πέλεκυς).

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα σχήματα - σύμβολα, τὰ ὁποία παριστάνονται στὴν Κνωσὸ πολὺ συχνότερα ἀπὸ τοὺς διπλοὺς πελέκεις· σὲ ἄλλα ἀνάκτορα καὶ κτήρια συναντῶνται

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ (ΥΒΡΙΣΤΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ)

Τὰ κείμενα, ποὺ ἀκολουθοῦν, εἶναι ἀποσπάσματα ἀπὸ ἔργα τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἔχουν ληφθῇ ἀπὸ τὴν «Patrologia Graeca» τοῦ ἁββᾶ Migne.

- «Καὶ ράξει **ὁ Θεὸς** τοὺς ἐπανισταμένους ἐπὶ ὄρος Σιών ἐπ' αὐτόν, καὶ **τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ διασκεδάσει, Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἑλληνας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν, τοὺς κατεσθίοντας τὸν Ἰσραὴλ ὄλω τῷ στόματι.**
» Ράξιν οὖν αὐτοὺς ἐπαγγέλλεται καὶ καταβαλεῖν πάντας τοὺς ἐπανισταμένους τῷ ὄρει Σιών, καὶ διασκεδάσειν αὐτῶν τὴν κατὰ τῆς ἀληθείας ἀσεβῆ συμφωνίαν. **Εἰσὶ δὲ οἱ ἐχθροὶ Σύροι καὶ Ἕλληνες** οἱ μὲν τὰ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου κατέχοντες, οἱ δὲ τὰ πρὸς τὰς δυσμὰς. Διὰ τοῦτο δὲ διασκεδασθήσονται, ἐπειδὴ

ἐπίσης διπλοὶ πελέκει, χωρὶς γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ νὰ αἰσθανθῇ κανεὶς τὴν ἀνάγκη νὰ χαρακτηρίσῃ καὶ αὐτὰ τὰ οἰκοδομήματα ὡς λαβυρίνθους. Ἡ ἄποψη ἀκόμη, ὅτι τὰ σπουδαῖα οἰκοδομήματα, ποὺ ἔφεραν στὸ φῶς οἱ ἀνασκαφὲς τοῦ Ἑβανς, ἀποτελοῦν ἓνα μπερδεμένο σύμπλεγμα αἰθουσῶν, αὐλῶν καὶ διαδρόμων ἢ ἐντύπωση ἐλισσομένων διαδρόμων, καταρρίπτεται ἀπὸ τὸ ὀρθογώνιο καὶ τὸ εὐσύνοπτο τῶν σχεδίων τῶν κτηρίων, ποὺ δημοσίευσε ὁ ἴδιος. Τὸ ὅτι τὸ Ἀνάκτορο τῆς Κνωσοῦ ἤδη στοὺς Μινωικοὺς Χρόνους ὠνομαζόταν λαβύρινθος, δὲν ἀποτελεῖ τίποτε ἄλλο ἀπὸ μία ἀναπόδεικτη ὑπόθεση. Ἡ θεωρία λοιπὸν τοῦ Ἑβανς, ὅτι τὸ Μινωικὸ Ἀνάκτορο τῆς Κνωσοῦ εἶναι ὁ ἱστορικὸς Κρητικὸς Λαβύρινθος συνοδεύεται ἀπὸ πολλὰ ἐρωτηματικά.

Ἀπὸ ταξιδιωτικὲς περιγραφὲς τῆς Τουρκοκρατίας προκύπτει, ὅτι ἡ ἐπίσκεψη τοῦ Κρητικοῦ Λαβυρίνθου γιὰ τοὺς ἐπισκέπτες τῆς ἐποχῆς ὑπολογιζόταν στὰ κύρια θέληγτρα ἐνὸς ταξιδιοῦ σ' αὐτὸ τὸ νησί. Οὐδέποτε ὅμως βρέθηκε κάποιος λαβύρινθος στὴν Κρήτη· οὔτε βέβαια ὑπάρχει κάποια σχετικὴ μαρτυρία ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἀκόμα.

Ἔτσι τίθεται τὸ ἐρώτημα: Ὁ λαβύρινθος, ποὺ ἔχει ἐξάψει τὴν φαντασία πολλῶν ἀνθρώπων, ἀποτελεῖ μόνο μία μυθολογικὴ ἀναφορὰ ἢ ὑπῆρξε καὶ κάποιος λαβύρινθος σὲ ἱστορικὲς ἐποχές; Κι ἂν ὑπῆρξε, τί ἀπέγινε; Ἡ διερεύνηση αὐτοῦ τοῦ θέματος ἀποτελεῖ τὸν σκοπὸ τοῦ -ἐμπλουτισμένου μὲ πολλὰς ἐγχρωμες φωτογραφίες, χάρτες, σχεδιαγράμματα κ.λπ.- ὑπὸ κρίση βιβλίου.

Γιάννης Λάζαρης

ΜΠΕΝ ΕΝΤΟΥΑΡΤ ΕΪΚΕΡΛΥ, *The X-rated Bible*

«Οἱ Γραφεὲς ἀποτελοῦν καρπὸ ἔμπνευσης ἀπὸ τὸν Θεό, ὠφέλιμο, κατάλληλο πρὸς διδασκαλία, πρὸς ἐπιτίμηση καὶ σωφρονισμό, ὁδηγοῦν στὴν ἀρετὴ καὶ διδάσκουν στὸν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ, πῶς νὰ εἶναι καλὰ ἐξωπλισμένος γιὰ κάθε θεάρεστο ἔργο.»

[«Πρὸς Τιμόθεον», 3: 16-17]

Ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου γεννήθηκε στὸ Πίτσμπουργκ, ὅπου ἀνετράφη ὡς μεθοδιστής, ἀλλὰ στὰ δέκα ἔξι του ἔγινε ἀντβεντιστής, μὲ τόση μάλιστα προσήλωση, ὥστε σχεδίαζε νὰ γίνῃ ἱεραπόστολος τῆς πίστεως του. Ὅμως κατὰ τὴν διάρκεια τῶν Θεολογικῶν του Σπουδῶν συνειδητοποίησε, ὅτι «ἡ ἀμφιβολία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς σοφίας», καὶ ἐπέλεξε νὰ γίνῃ ἐλεύθερος στοχαστής. Σπούδασε Μουσικὴ καὶ Φιλολογία καὶ ἄσκησε τὸ ἐπάγ-

κατήσθιον ὅλῳ τῷ στόματι τὸν Ἰσραήλ.»

(«Enarratio in prophetam Isaiam», κεφ. 9, τμ. 230, γρ. 1-10.)

- «Ἡμεῖς δέ, ὥσπερ ἀπεφύγομεν Ἑλλήνας.»

(«Contra Sabellianos et Arium et Anomoeos», τ. 31, σελ. 600, γρ. 32.)

- **«Οἱ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι σοφοί, τὸν μὲν βίον ἔχοντες τοῖς αἰσχίστοις τῆς σαρκὸς πάθεσιν ἐγκυλινδούμενον.»**

(«Enarratio in prophetam Isaiam», κεφ. 10, τμ. 239, γρ. 22.)

- «Διὰ τῆς σῆς σοφίας εἰς τὸ βάθος **τῆς Ὁμήρου μανίας** εἰσελθεῖν.»

(«Epistulae», Epistle 345, τμ. 1, γρ. 25.)

- «Οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοί, οἱ τὴν φιλοσοφίαν ἀσκήσαντες, καὶ τὴν μισογυνίαν ἐλόμενοι, κατακρίνουσι τοὺς ἐν τῇ ἀληθινῇ σοφίᾳ ὄντας, καὶ συμπεπλεγμένους

γελμα τόσο τοῦ μουσικοῦ ὅσο καὶ τοῦ φιλόλογου. Ὅταν ἦλθε σὲ ἐπαφὴ μὲ τὸν λόγο τοῦ Ρόμπερτ Ἰνγκερσολ, ὁ ὁποῖος χαρακτηρίζε τὴν Βίβλο «χονδροειδῶς ἄσεμνο βιβλίον», ὁ Ἰεκερλν ἀποφάσισε νὰ φτειάξῃ μίαν ἀνθολογία σὲξ καὶ διαστροφῆς, ὅπως ἀκριβῶς περιγράφονται στὴν Ἀγία Γραφή. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ ἐν λόγω βιβλίον, τὸ ὁποῖο ἐξεδόθη ἀπὸ τὸν Τύπο τῶν Ἀθένων τῆς Ἀμερικῆς. Κανεὶς ἐκδοτικὸς οἶκος δὲν δέχθηκε νὰ τὸ ἐκδώσῃ, καὶ μάλιστα κάποιος τοῦ εἶπε, ὅτι θὰ ἐμπλεκαν ἄσχημα, ἂν τὸ ἐξέδιδαν.

Ἐπωφελοῦμενος ἀπὸ τὴν μακρὰ περίοδο διακοπῶν, ποὺ ἀπολαμβάνουν οἱ καθηγητές, ὁ Ἰεκερλν ἔχει γίνει περιηγητὴς τῆς ὑψηλίου καὶ χαίρεται ἰδιαίτερα, ὅταν ἐπισκέπτεται χώρες, ποὺ δὲν ἔχουν ἐμβολιασθῇ μὲ τὴν ἐχθρική πρὸς τὸν ἔρωτα ἰουδαιοχριστιανικὴ παράδοση.

Σύμφωνα μὲ ἔρευνα, ποὺ ἔγινε στὴν Ἀμερική, καὶ παρουσιάζει ὁ Ἰεκερλν, 38% τῶν Ἀμερικανῶν θεωροῦν, ὅτι ἡ Βίβλος εἶναι ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ μάλιστα αὐτοῦσιος, 45% θεωροῦν, ὅτι ἡ Βίβλος ἀποτελεῖ ἐμπνευση ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ δὲν εἶναι κατὰ λέξιν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ 13%, ὅτι εἶναι ἀνθρώπινο ἔργο, ἕνα ἀρχαῖο βιβλίον μὲ μύθους, ἱστορικὰς διηγήσεις καὶ ἠθικοὺς κανόνες. Ὁ συγγραφέας πιστεύει, ὅτι αὐτὸς ὁ μεγάλος ἀριθμὸς τῶν ἀνθρώπων (τὸ 83% τῶν σύγχρονων Ἀμερικανῶν), ποὺ τιμοῦν τὴν Βίβλο, τὸ κάνουν, ἐπεὶδὴ ἀπλούστατα ἀγνοοῦν τὸ περιεχόμενό της. Μὲ τὴν Βίβλο συμβαίνει τὸ ἐξῆς παράδοξο: μπορεῖ νὰ εἶναι τὸ νούμερο ἕνα μπεστ σέλλερ παγκοσμίως, ὅμως ἐλάχιστοι ἀνθρώποι τὴν ἔχουν διαβάσει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Οἱ περισσότεροι διαβάζουν ἐλάχιστα ἀποσπάσματα, καὶ συνήθως πρόκειται γι' αὐτά, ποὺ κηρύττονται ἀπὸ ἄμβωνος· ἀγνοοῦν τὰ κείμενα, ποὺ ἀναφέρονται στὸ σὲξ (χωρὶς ἀμφιβολία θὰ ἐκπλήσσονταν, ἂν τὰ διάβαζαν). Οἱ φονταμενταλιστὲς εἶναι προσηλωμένοι σ' ἕναν στενόμυαλο ἠθικὸ κώδικα, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἰσχυρίζονται, βασίζεται στὴν Βίβλο, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὶς ἀντιλήψεις αὐτῶν τῶν συντηρητικῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς Βίβλου θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρηθῇ ἀνῆθικο ἂν ὄχι αἰσχρό. Οἱ ἴδιοι αὐτοὶ ἀνθρώποι εἶναι ἀρνητικοὶ ὡς πρὸς τὴν σεξουαλικὴ ἐκπαίδευση τῶν νέων καὶ ἀντιδροῦν στὴν διδασκαλία τῆς Θεωρίας τῆς Ἐξέλιξης. Ταυτόχρονα τάσσονται ὑπὲρ τῆς λογοκρισίας σὲ ὅτιδήποτε δὲν ταυτίζεται μὲ τὶς θέσεις τους (ἔχουν μάλιστα προχωρήσει στὴν σύσταση 300 (!) ὁμάδων ὑπὲρ τῆς λογοκρισίας καὶ κατὰ τῆς Ἐξέλιξης).

Ὁ Ἰεκερλν προχώρησε σ' αὐτὴν τὴν ἐξονυχιστικὴ ἀνάλυση τῶν συγκεκριμένων κειμένων, γιὰ νὰ σταματήσῃ ἡ ἄγνοια. Ἐνδεχομένως αὐτὸς ὁ βαθμὸς ἀγνοίας νὰ ὀφείλεται

γυναικαρίοις ἀσώτοις.»

(«*Sermo de contubernaliibus*», τ. 30, σελ. 824, γρ. 39-42.)

- «Πρόσταγμα ἡμῖν, **μὴ δειλιᾶν ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν πιθανοτήτων** καὶ ἀπὸ τῶν παρὰ τοῖς ἑτεροδόξοις δυσφημιῶν, **ἅτινά ἐστι** δύο ξύλα, μᾶλλον δὲ δύο δαλοί, ἀπολέσαντες μὲν τοῦ φυτοῦ τὸ ζωτικὸν καὶ τοῦ ξύλου τὸ ἰσχυρόν, μὴ ἔχοντες δὲ τὸ τοῦ πυρὸς φωτεινόν, ἀλλὰ **δαλοὶ καπνιζόμενοι, μελαίνοντες μὲν τοὺς ἀπομένους αὐτῶν καὶ σπιλοῦντες, δακρύειν δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἐγγιζόντων παρασκευάζοντες.**»

(«*Enarratio in prophetam I*», κεφ. 7, τ. 196, γρ. 3-9.)

[Βλ. «Τὰ ὑβριστικὰ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας», ἔκδ. «Δ», 2007.]

Ἰων Δημόφιλος

στον ότι στον αγγλόφωνο κόσμο ή πιό διαδεδομένη έκδοση της Βίβλου είναι μία μετάφραση του 1611 (του βασιλιά Τζέιμς), το λεξιλόγιο της οποίας δεν γίνεται εύκολα κατανοητό από τους ανθρώπους του σήμερα.

Η αλήθεια είναι, ότι ή Βίβλος όχι μόνο δεν προάγει το ήθος των ανθρώπων, αλλά τους διαφθείρει και τους εκβαρβαρίζει.

«Όποτε διαβάζουμε τις άσεμνες ιστορίες, τις ακόλασιες, τις απάνθρωπες εκτελέσεις, τα βασανιστήρια, την υπέρμετρη εκδικητικότητα, όπου αναφέρεται ή Βίβλος στην μισητή τουλάχιστον έκτασή της, νομίζω, ότι θα ήταν πιό σωστό να την αποκαλούμε λόγο του διαβόλου παρά λόγο του Θεού. Είναι μία ιστορία διαστροφής, που διαφθείρει και αποκτηνώνει το ανθρώπινο είδος. Από μέρους μου ειλικρινά την απεχθάνομαι, όπως απεχθάνομαι οτιδήποτε βάνανσο.» («Η εποχή του λόγου», Τόμας Πέιν, 1737-1809.)

Ο μεγάλος άγνωστιστής Ρόμπερτ Γκρήν Ίνγκερσολ (1833-1899) προσέφερε κάποτε 1.000 δολάρια σε όποιονδήποτε ύπουργό της πόλης του Κλήβελαντ θα συμφωνούσε να διαβάση στο εκκλησίασμα στην Κυριακάτικη Λειτουργία αποσπάσματα από την Βίβλο, που θα επέλεγε ο ίδιος ο Ίνγκερσολ. Η προσφορά δεν έγινε ποτέ δεκτή, και γνωρίζουμε, πόσο μεγάλο ήταν το ποσόν των χιλίων δολλαρίων τότε.

Παραθέτουμε, κατά λέξη, κάποια αποσπάσματα της Βίβλου, τα οποία περιέχονται στην ανθολογία του κ. Ήικερλν, ως μία πρώτη γεύση του ήθικου μεγαλείου της «Άγίας Γραφής».

Η σύλληψη και ή μητροτητα, ό,τι πιό άγνό και ύψηλό μπορεί να βιώση ο άνθρωπος, θεωρούνται άμαρτία καθώς και μία μορφή μολυσματικότητας, γι' αυτό και ο Γιαχβέ τιμωρεί άμείλικτα τις γυναίκες και μάλιστα δίνει οδηγίες εξαγνισμού μετά την γέννηση ενός παιδιοῦ. Σημειωτέον, ότι ή γυναίκα θεωρείται ακόμα πιό ρυπαρή, εάν φέρη στον κόσμο κορίτσι, γι' αυτό και διπλασιάζεται ο χρόνος καθαρισμού, σύμφωνα πάντα με τις οδηγίες του Γιαχβέ.

«Γένεσις» 3:16

«Και ειπεν ο Κύριος στην γυναίκα,
θα σου προκαλέσω μεγάλη οδύνη κατά την σύλληψη,
με πόνο θα φέρης στον κόσμο τα παιδιά σου,
πόθο θα νοιώθω μόνον ο άντρας σου,
ο οποίος θα κυριαρχή πάνω σου.»

«Λευϊτικό» 12:1-8

«Και μίλησε ο Κύριος στον Μωυση και του ειπε,
“Μίλησε στα παιδιά του Ισραήλ και πές τους,
αν μία γυναίκα συλλάβη και γεννήση ἄρρεν τέκνο,
τότε θα είναι βρώμικη για επτά ημέρες·
και την ὄγδοη μέρα θα γίνη ή περιτομή της ακροβυστίας·
και θα συνεχίση να αίμορραγῇ τις τριάντα τρεις μέρες,
που χρειάζονται για τον καθαρό της·
και δεν επιτρέπεται ν' αγγίξη ἁγιασμένο αντικείμενο
ούτε να ἔλθῃ στο ιερό...
Αν ὅμως φέρῃ στον κόσμο θῆλυ, τότε θα είναι ρυπαρή
για δύο ἑβδομάδες...
και θα χρειασθουν ἑξήντα ἑξι ημέρες για τον καθαρό της...»

Οἱ γυναῖκες ὑποχρεοῦνται σύμφωνα με τὴν Ἁγία Γραφή νὰ κάνουν προσφορὲς στὸν Γιαχβὲ μετὰ τὴν γέννα, γιὰ νὰ ἐξιλεωθοῦν γιὰ τὴν ἁμαρτία τους («Λευϊτικὸ» 12: 1-8). Πάντως ὁ Γιαχβὲ τοὺς παραχωρεῖ τὸ «προνόμιον» νὰ φᾶνε (!) τὸ παιδί τους σὲ περίπτω-
ση λιμοῦ («Δευτερονόμιον» 28: 56-57). Ὁ ἅγιος (τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας) Αὐγουστίνος, ἕνας ἀπὸ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος μεταλαμπάδευσε τὴν σο-
φία τῶν Γραφῶν στοὺς συγχρόνους καὶ τοὺς μεταγενεστέρους του εἶχε πεῖ γιὰ τὴν μη-
τροτότητα: «Εἶναι κρίμα, ποὺ ἐρχόμαστε στὸν κόσμον ἀνάμεσα ἀπὸ περιττώματα καὶ οὖ-
ρα.» Μάλιστα ὑπέθετε, ὅτι, ἂν ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐὰ δὲν εἶχαν πέσει σὲ δυσμένεια ἀπὸ τὸν
Γιαχβὲ, τὸ ἀνθρώπινο εἶδος θὰ ἀναπαρήγετο με κάποιον ἄλλον, «καθαρό» τρόπο, ὅπως
π.χ. εἶναι ἡ ἐπικονίαση τῶν φυτῶν.

Ἐξ ἴσου σημαντικὴ μετὰ τὴν μητροτότητα εἶναι καὶ ἡ ἔννοια τῆς φιλοξενίας στὴν Βίβλο.
(Κάποτε θὰ πρέπει νὰ πάσουμε κι ἐμεῖς σ' αὐτὴ τὴν χώρα νὰ βουκαλιζώμαστε ὅτι διαθέ-
τουμε αὐτὴ τὴν ἀρετή.) «Συγκινητικὴ» εἶναι ἡ περιγραφὴ στὴν «Γένεση» τοῦ ἦθους καὶ
τοῦ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου πολιτισμοῦ, ποὺ χαρακτηρίζαν τόσο τὸν Λὼτ ὅσο καὶ τοὺς συμπα-
τριῶτες του. Ἡ ἱστορία ἔχει ὡς ἑξῆς: Κάποτε δύο ἄγγελοι, ἀπεσταλμένοι τοῦ Γιαχβὲ, ἐπε-
σκέφθησαν τὰ Σόδομα (προφανῶς ἐπρόκειτο γιὰ εὐφυνὲς σχέδιο τοῦ Γιαχβὲ, προκειμένου
νὰ διδάξῃ στοὺς ἀνθρώπους τὴν ἔννοια τῆς φιλοξενίας). Τοὺς ὑπεδέχθη ὁ Λὼτ, ὁ ὁποῖ-
ος καὶ προσεφέρθη νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ καὶ νὰ τοὺς κἀνῃ τὸ τραπέζι. Ὅμως ἄνδρες ἀπ'
ὅλη τὴν πόλιν περικύκλωσαν τὸ σπίτι τοῦ Λὼτ καὶ ζητοῦσαν νὰ βιάσουν τοὺς προσκεκλη-
μένους του. Τότε ὁ Λὼτ, φωτισμένος ἀπὸ τὴν θεία χάρη, προσεφέρθη νὰ τοὺς προσφέρῃ
τὶς δύο παρθένες θυγατέρες του, γιὰ νὰ προστατεύσῃ τοὺς φιλοξενούμενούς του.

«Γένεσις» 19:6-8

*«Καὶ ὁ Λὼτ κατευθύνθηκε πρὸς τὴν πόρτα καὶ πρὸς αὐτοὺς
καὶ ἔκλεισε τὴν πόρτα πίσω του καὶ τοὺς εἶπε,
ἀδελφοί, σὰς παρακαλῶ, μὴν εἴστε τόσο κακοί,
κοιτάξτε, ἔχω δύο κόρες, ποὺ δὲν ἔχουν γνωρίσει ἄνδρα,
ἀφήστε με νὰ σὰς τίς φέρω, καὶ κάντε τους ὅ,τι νομίζετε,
μόνο σ' αὐτοὺς τοὺς ἄνδρες μὴν κάνετε τίποτε,
γιατὶ ἀνεζήτησαν στέγη σὲ ἐμένα.»*

Ὅπως προανέφερα, τὸ βιβλίον τοῦ κ. Ἐικερλν ἀποτελεῖ ἀνθολογία πλείστων ἀποσπα-
σμάτων τῆς Βίβλου. Ἀποτελεῖται ἀπὸ δέκα ἐπτὰ κεφάλαια, τῶν ὁποίων τὰ θέματα εἶναι:
Αἰμομειξία (με ἕνα, δύο ἢ καὶ περισσότερα ἄτομα), σεξουαλικὲς διαστροφές, ὁμοφυλο-
φιλία, βιασμός (ἀπὸ ἕνα ἢ περισσότερα ἄτομα), μοιχεία, ὁμαδικὸ σέξ, ἐπιδειξιμανία,
στριπτήξ, πορνεία (καὶ ἱερὴ πορνεία), ἐγκυμοσύνη με ἀπεσταλμένο, μαντζούνια τοῦ σέξ,
ἀνταλλαγὴ συζύγων, περιτομὴ ζωντανῶν καὶ νεκρῶν, χαμηλὴ κοινωνικὴ θέση τῶν γυναι-
κῶν, σέξ με ζῶα, σκατολογία, παρθενογένεση, μάγισσες καὶ διαβολικὸ σέξ. Με ἄλλα λό-
για, ὅποιος ἔλκεται ἀπὸ τὸ Ὁραῖο καὶ τὸ Ὑψηλό, ἔχει πολλὰ νὰ μάθῃ...

Α.Γ.

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΟ: Στὸ προηγούμενο τεῦχος καὶ στὴ σελίδα 22668 στὸ ἄρθρο «Μήδεια: Ἡ
τραγωδία δὲν εἶναι ἐπιθεώρηση» ἀπὸ τυπογραφικὴ ἀβλεψία παρελήφθη ἡ ὑπογραφή τοῦ
συντάκτη τοῦ ἄρθρου. Τὸ ἄρθρο ἔχει συντάξῃ ὁ οἰκονομολόγος κ. Γεράσιμος Καζάνας,
ἀπὸ τὸν ὁποῖο ζητοῦμε συγγνώμην γιὰ τὴν τεχνικὴ αὐτὴ παράλειψη.

ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΚΖ' ΤΟΜΟΥ ΤΟΥ «ΔΑΥΛΟΥ»

(Τεύχη 309-319, Σελ. 21629-22772, Ίαν.-Δεκ. 2008)

ΑΓΓΕΛΙΑΔΗΣ, ΣΤΕΛΙΟΣ: Πώς έμεινε «έγκνος» η Μαριάμ...	22686
ΑΘΗΝΑΙΟΣ, ΚΙΜΩΝ: Οι Ίνδοι Σιχ' απόγονοι του Ήρακλη (έπιστ.)	22270
ΑΙΡΕΤΙΚΟΣ: Φορολογικό «άβατον» ή περιουσία της Έκκλησίας	22497
ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΠΤΑ: Έφτισε την Φιλοσοφία κι έκαψε βιβλία - Τα «όσα του Κενταύρου» και τὸ ἑλλαδεμπόριο	
- Ή μαϊμόν και τὸ κονκούτσι	21657
- Πληθαίνουν οἱ διώκτες τῶν βλάσφημων - Τί εἶπε	21658
- Πυρόπληκτο συνέδριο - Χριστιανικά μαγειρέματα στὴ Δῆλο - Παρενέργειες τῆς τελευταίας θεοκρατίας στὴν	
Εὐρώπη	21659
- Τζιχάντ μὲ ράσα καὶ γλαμύδες - «Κιτάπια» - Ποίμνια καὶ «μαῦρα πρόβατα» - Έκθεση ἔργων τοῦ Πραξιτέλη	21805
- Εἰσιτήριο γιὰ τὸν Παράδεισο - Ἀόρατος «πολιτισμός» τρωκτικῶν καὶ ἀπατεῶνων	21806
- Παιδοφιλία, μιὰ ἐπαγγελματικὴ νόσος τῶν ἱερέων - Ἡ πορεία τῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων τοῦ «Δ»	21807
- Ὁ Βυζαντινισμός ἐν δράσει - Τὸ «Προσκύνημα τοῦ Ραββίνου» καὶ ἡ Βουλὴ - Blessed Contributions	21855
- Ὁ Ἀνσικράτης μὲ χρώμα - Αὐτὸς ἐκοιμήθη κι ἐμεῖς κοιμόμαστε - Ὁμογάλακτα ἀδελφία (I)	21856
- Ὁμογάλακτα ἀδελφία (II) - Γυναίκα καὶ Ἄβατον	21857
- Ἡ Ρωμιοσύνη τοῦ Χαλβᾶ - Δουλεῖα καὶ ἔρωτας	21959
- Δορυφόροι τῆς Ὁρθοδοξίας - Ὅλοι στὰ μοναστήρια - Ἡ πνευματικὴ μας μήτρα	21960
- Κίνα - Ποιὸς ἐπιτρέπει τὸν καύσιωνα - Κυβερνώσα θεοκρατία καὶ στὴν Κύπρο	21961
- Πάσχα Ἑλλήνων χριστιανῶν καὶ Ἰουδαίων - Ὁμοφυλόφιλοι καὶ οἰκογένεια - Ἐπιλεκτικὴ εὐαισθησία	22087
- Βραδιὲς «μετὰ μαλακίας» στὸ Κερασί - Περι πορνείας - Ἀρχαιοελληνικά «Χριστούγεννα» - Ἀριστοτέλης	
καὶ σύγχρονη διοίκηση ἐπιχειρήσεων	22088
- Τησοῦς-Ὀλυμπιακὸς 4-0 - Ἑλληνίζοντες μεσαιωνικοὶ καλόγεροι	22089
- Ἀνθρωπότητα καὶ ἡλιθιότητα - Δαλαί Λάμα καὶ Ὀλυμπιακὴ φλόγα - «Ὁ πλόνος κακόβουλος ἰδὸς τοῦ μυαλοῦ»	22169
- Ἡ ἑβραϊκὴ ἀκυρολεξία μιᾶς ἑλληνικῆς λέξης - Φυσικοὶ θεολογικώτεροι τῶν θεολόγων	22170
- Πότε ἔγινε ἡ Ἄλωση; - Ἡθικὴ καὶ πολιτικὴ ἐκκοσμίκευση	22171
- Odium theologicum - Τὸ οὐφό τοῦ Χριστιανισμοῦ - Τὸ ἐπίπεδο σκέψης τοῦ Ἀινστάιν	22283
- Ὁ Δαρβίνοσ στὸ πῦρ τὸ ἐξώστην - Γερμανοὶ ἀνακάλυψαν ἵχνη Μινωιτῶν στὴ Γερμανία - Μουσεῖο Μπενάκη	22284
- Τὸ ὑπόποδιον τῶν ποδῶν αὐτῶν - Ἔωλα ὀρθόδοξα ἐπιχειρήματα	22285
- Μεταφυσικὸς δωδεκαθεϊσμός - Ἰντιάνα Τζόουνς - Μοναστηριακὴ σοφία	22389
- Ἑλληνάδες καὶ κλοπὲς - Σὲ ξένον ἀχρῶνα	22390
- Ὁ θαυματουργὸς καρπὸς τοῦ ἁγίου Πολυκάριον - Χωρὶς κομποσχοινὶ στὸ EURO 2008	22391
- «Κινέζικα» γιὰ τὸ Ὑπουργεῖο Πολιτισμοῦ - Ὁ Ριχάρδος ὁ Λεοντόκαρδος καὶ οἱ «μοῦφες» τῆς ἡγούμενης	
- Βίβλος καὶ Δαρβίνους Ἐξέλιξη	22527
- Τὸ DNA τῶν Ἑλληνορθόδοξων - Ἡ προεδρεύων χώρα καὶ οἱ πρόσφυγοι - Θεός-Χρῆμα, Πόλεμος	22528
- Ἐνα ἄλλοθι γιὰ τὸν Ἑλγιν - Βυζαντινὲς πινακίδες κυκλοφορίας - Ἡ ἰερότητα τῆς Βίβλου	22529
- Μία ὑπόθεση ὁδεύει πρὸς τὸ Στρασβούργο - Τὸ ἐλικόπτερο τοῦ Ἐφραίμ καὶ ἡ Κυριακὴ Προσενή	
- Τερὴ ὀρθογραφία μὲ οἰκονομικὲς σκοπιμότητες	22613
- Τοῖς λόμπι ρήμασι πειθόμενοι - Ὑποβάθμιση τῶν πρωτοπόρων τῆς πτήσης	22614
- Σεμινὰ καὶ ταπεινά - Ἡ τελευταία λέξη στὰ ἐξαπτέρυγα - Τί ἱερόδουλες, τί ἱερομόναχοι	22615
- Βυζαντινὴ ὥρα - Ἑλληνορωσικὲς εἰσαγωγὲς-ἐξαγωγὲς πτωμάτων - Κράτος ἐν κράτει	22616
- Μιὰ διαπίστωση - Μεσαιωνικὸς προοδεντισμός - Καὶ στὴν Κύπρο ἱερὲς φοροαπαλλαγές	22693
- Τερὰ μονὴ Καρέττας-Καρέττας - Κατανοητὸ στὴν Ἰσπανία, ἀκατανόητο στὴν Ελλάδα - Τὸ κτίμιμο	
ἐκκλησιῶν τοῦς μάρανε! - Δωδεκαθεϊστὴς Ἐφραίμ - Μπέρδεψε τοὺς ὀρθόδοξους μὲ τοὺς ἀρχαιολάτρες	22694
- Ἡ διαφθορά - Πυροβολισμοὶ σὲ Βατοπέδιο καὶ νοημοσύνη - Κρητικὴ αἵρετικὴ μαντινάδα	22695
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ, ΑΘΗΝΑ: Τρία χρόνια κλειστὸ τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Πειραιῶς (έπιστ.)	21842
- Μετὰ ἀπὸ 5 χρόνια ἄνοιξε πάλι τὸ Μουσεῖο Πειραιῶς (έπιστ.)	22054
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ, ΑΝΤΩΝΙΟΣ: Ἐνα ἱερὸ Πολεμικὸ Ναυτικὸ	22162
- Ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς ντουλάπας: Ὁ ναύαρχος Ἀντωνιάδης διηγεῖται τὴ συνάντησή του	
μὲ ἕναν ἐπίσκοπο	22303
- Ἡ παρακμὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὡς συνέπεια τῆς Ὁρθοδοξίας	22538
ΑΞΙΩΤΗΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ: Ὁμοφυλοφιλία, αὐνανισμός, ζυμᾶρι καὶ «περνίστριες» (έπιστ.)	22676
ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ, ΣΤΑΥΡΟΣ: Πολλὰ θραυσμένα, ἄνισα διαβρωμένα (έπιστ.)	21845
- Χριστιανοὶ σταυροὶ πρὸ Χριστοῦ (έπιστ.)	22270
- Ἀη-Γιώργης καὶ Βαζέχα (έπιστ.)	22468

ΑΡΤΣΙΔΟΥ, ΜΑΡΤΙΝΑ: Σχόλια-σκέψεις για τὸν «Δαυλὸ» μίᾱς Γερμανίδας-Ελληνίδας (ἐπιστ.)	22052
ΑΤΤΑΒΥΡΙΟΣ: Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰησοῦ	22691
ΒΑΛΛΙΩΤΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ὁ κ. Στυλιανίδης, ἡ Παναγία καὶ τὸ '21 (ἐπιστ.)	22158
- Ἐκχριστιανίζουν τὸν Ὀλυμπο (ἐπιστ.)	22375
ΒΑΣΔΕΚΗΣ, ΣΤΑΥΡΟΣ: Οἱ «ἄγνωστοι θεοὶ» τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ «ταχυδακτυλουργία» τοῦ Παύλου	22202
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ: Τα Ἑλληνόπουλα μὲ ἐπιστημονικὴ ἰδιοφυΐα καὶ ὁ Ἄινσταϊν (ἐπιστ.)	21636
- Χιλιάδες στρέμματα τοῦ Δημοσίου δωρεὰν στὸ Ἅγιο Ὅρος (ἐπιστ.)	21843
- Οἱ πρόγονοί μας Ἀφρικανοὶ (ἐπιστ.)	21949
- «Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς...» (ἐπιστ.)	22377
- Τὸ παλαιὸ ἱστορικὸ τῆς συγκοινωνίας τῆς Σαπφούς (ἐπιστ.)	22466
ΒΓΕΝΟΠΟΥΛΟΣ, Κ.Γ.: Ὁ σφετερισμὸς τοῦ Εἰκοσιένα ἀπὸ τὴν Ὀρθοδοξία (ἐπιστ.)	22377
ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, ΜΙΧΑΛΗΣ: Το ἱστορικὸ μίᾱς ἀδικίας εἰς βάρος τοῦ Δήμου Σταγείρων Ἀκάνθου	22573
ΒΟΓΚΕΛ, ΤΖΟΖΕΦ: Ἡ Γεωπειρατεία καὶ ἡ διεθνὴς νομικὴ ἔννοια «Προστασία τοῦ Δικαιώματος Γεωγραφικῆς Ταυτότητας»	22156
ΒΟΥΡΝΕΛΗΣ, Γ.: «Δειλοί, μοιραῖοι καὶ ἄβουλοι ἀντάμα» (ἐπιστ.)	21948
ΒΡΑΧΙΩΤΗΣ, ΠΕΤΡΟΣ: «Θὰ χυθῇ αἷμα.» Ὁ Φαῦλος κύκλος «θεός-χρῆμα» (ἐπιστ.)	22269
Γ.Η.Κ.: Τὸ μοναστήρι-ταφόπλακα τῆς Κοιλιάδας τῶν Μουσῶν (ἐπιστ.)	22055
Γ.Σ.Π.: Ἡ Χριστοδουλικὴ αὐλὴ «ἔφαγε» ἀπὸ τὸ ΥΠ.Ε.Σ. ἀτιμωρητὶ 5,6 ἑκατ. εὐρώ	21865
- Σκάνδαλο «Ἀλληλεγγύη»: Δεσπότης ἀντὶ εἰσαγγελία	21972
Γ.Τ.: «Κεκατηραμένος πᾶς χρειάμενος ἐπὶ ξύλου» (ἐπιστ.)	22053
ΓΑΛΑΝΟΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ: Καταστράφηκε ἡ πινακίδα τοῦ Διοσηλίου	21728
- Ἀποζημιώσεις μιμοῦθ γιὰ «ιερέ» παιδεραστίες στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες	21816
- Τὸ «χαριτόβουρον» πῶμα	21854
- Ὁ ὄρκος τῶν πατριαρχῶν στὸ σουλτάνο	22020
- Ἐπικίνδυνος ἐπαναπατρισμὸς	22140
- Διάλογος βρετανικῶν ἐφημερίδων γιὰ τὴ στρέβλωση τῆς ἔννοιας «Λεσβία»	22379
- Θεοκρατικὴ Δικαιοσύνη	22554
- «Παρ' ἐκτὸς τὰ γένεια, ἔχει καὶ βυζιά μεγάλη»	22652
- Τὰ ἄθρα λεωφορεῖα τοῦ Λονδίνου	22678
- Ναζαρέτ: Ἡ ἀνύπαρκτη γενέτειρα τοῦ Ἰησοῦ	22738
ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, ΑΡΤΕΜΙΣ: Ἡ σημερινὴ Propaganda fide καὶ οἱ Βραζιλιάνοι ἀθλητὲς τοῦ Χριστοῦ	22204
- Τὸ ἠθικὸ ποῖον τῶν ἁγίων	22746
ΓΙΑΝΝΙΩΤΗΣ, ΜΕΛΑΣ: Χρὴ χρῆμα Ἰβνὲξ (ἐπιστ.)	21737
- Ζητοῦνται χριστιανοί, γιὰ νὰ λάβουν δωρεές (ἐπιστ.)	22570
ΓΙΑΝΝΙΩΤΗΣΣΑ: Τὸ παραμῦθι τοῦ «Κρυφοῦ Σχολείου» στὰ Ἰωάννινα	22677
ΓΙΑΝΝΟΣ, ΠΕΤΡΟΣ: Τὸ μέλλον μίᾱς διεθνούς Ἑλληνικῆς Παιδείας	22519
ΓΚΑΤΖΙΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Ἀκουστικὴ διακόρευση τῆς Ἀρχαίας Ἐπιδάουρου	22676
ΓΚΟΤΖΑΜΑΝΗΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Πῶς θὰ μάθουν οἱ ἀγγλόφωνοι, ὅτι μιλοῦν Ἑλληνικά; (ἐπιστ.)	22271
- Ἐνδιαφέρον Ἰσπανῶν γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα (ἐπιστ.)	22378
ΓΚΟΥΣΓΚΟΥΝΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ἡ ἐπαφὴ μὲ τὴν Φύση καταργεῖ τὴ Μεταφυσικὴ (ἐπιστ.)	22468
ΓΛΑΡΟΣ, ΠΑΝΤΕΛΗΣ: Ἐνδόλυτὴ τέχνη	21730
- Ὁ Καρνωτάκης καὶ τὸ Σύστημα	21833
- Ὁ ξωγράφος Ραφαήλ καὶ οἱ σαράντα κλέφτες (ἐπιστ.)	21947
ΓΡΗΓΟΡΟΜΙΧΕΛΑΚΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: «Ἀριστοτέλειο» Πανεπιστήμιο μὲ ἐμβλημα τὸν ἅγιο Δημήτριο, ποὺ εἶναι ὁ ἅγιος Νέστορας	22310
ΔΑΦΝΗΣ, ΝΙΚΟΣ: «Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς» τοῦ γύρου, τῆς σπανακόπιττας καὶ τῶν λουκουμάδων (ἐπιστ.)	22161
ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΓΙΑΝΝΗΣ: Παρατηρήσεις γιὰ τὴν ἀνέγερση τζαμιοῦ στὴν Ἀθήνα (ἐπιστ.)	22054
ΔΗΜΟΦΙΛΟΣ, ΙΩΝ: Ὁ Φιμπονάτο οἰκειοποιήθηκε τὸ «περὶ διαιρέσεων» βιβλίο τοῦ Εὐκλείδη	21660
- Ἡ καθέλκυνση τῆς «Συρακοσίας»	21687
- Ἡ χριστιανικὴ Ἱατρική	21951
- Ἀπόδειξη: Ἡ ἐκρηξὴ στὴ σκέψη. Ἀπὸ τὸν Θαλὴ στὸν Εὐκλείδη	22136
- Τὰ «ὀπτικά» τοῦ Εὐκλείδη	22323
- Πῶς ἀπὸ ἓνα πηγάδι στὸ Ἀσσουὰν μέτρησε τὴν περίμετρο τῆς Γῆς	22485
- Ἄγια ξευγάδια ὁμοφύλων ἀπὸ τὴν Βίβλο ἕως καὶ σήμερα	22530
- «Σφουγγάρι τῆς Μεσοποταμίας»!	22560
- «Βασιλεῖς τῶν Ρωμαίων»	22584
- Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος: Νὰ μὴν ἀποβληθῇ ἡ Παλαιὰ Διαθήκη!	22755
- Βασίλειος ὁ Μέγας: Ὑβριστὴς τῶν Ἑλλήνων	22762
ΔΩΔΩΝΑΙΑ: Τὸ ἀρχαῖο θέατρο Ἰωαννίνων καὶ ὁ Οὐπράβδα (ἐπιστ.)	22160
ΕΚΗΒΟΛΟΣ: Ἀφοδευτήρια ἐνορίας σὲ ἀρχαῖο ναὸ (ἐπιστ.)	22056
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ: Τὸ βιβλίο τοῦ Γιαχοῦντα (ἐπιστ.)	22053
ΕΣΠΕΡΙΣ: Ἡ Λέσθος, ἡ Μυτιλήνη καὶ οἱ ὁμοφυλόφιλες (ἐπιστ.)	22375

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ: - Θ. Δημητρόπουλος, Ἀθανάσιος Ἀβέλιος.....	21730
- Ντέιβιντ Γουάινερ, Δανιήλ Γούβαλης, Χαράλαμπος Μπάλας.....	21833
- Θεοδόσης Πελεγρίνης, Naomi Klein.....	21937
- Βασίλης Ἀλεξάκης.....	22042
- Ἐλένη Λαδιά, Κωνσταντῖνος Μαρίτσας.....	22141
- Ἀντώνιος Ἀντωνιάδης.....	22250
- Ἀντώνης Βασιλάκης, Γεώργιος Μεταλληνός.....	22353
- Ἀγιάν Χιρσί, Γιάννης Ἀθανασούλιας.....	22451
- Κώστας Θανασουλόπουλος, Ο.Ε.Δ.Β., Φρ. Νίτσε.....	22561
- Σίμκα Γιακομπόβιτσι, Τσάρλς Πελλεγκρίνο, Ἀντώνης Βασιλάκης, Ἐλευθέριος Μαρματσούρης.....	22663
- Μπούρκαρντ Τραϊγκερ, Μπέν Ἐντουαρντ Ἐικερλν.....	22762
ΗΘΑΝ, ΑΛΕΞ: Πάντοτε οἱ Ἵωνες ἔχουν κάτι νὰ μάς ποῦν γιὰ τὴν Κοσμολογία (ἐπιστ.).....	22159
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, ΘΩΜΑΣ: Πῶς ὁ «ἐκλεκτός» ἔγινε «ἐλὶτ».....	21712
- Ὅλα βαίνουν καλὰ.....	21804
- Ἡ «δολοφονία» τοῦ «θανάτου».....	21936
- Ἡ ἐκφύλιση τοῦ χορηγοῦ σὲ «σπόνσορα».....	22553
ΘΑΝΑΣΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ: Τί σημαίνει ἐλευθερία;.....	21681
- Δὲν ὑπάρχει «δημιουργός» τοῦ Σύμπαντος.....	21903
- Δημιουργισμός καὶ «εὐφύης σχεδιασμός».....	22106
- Ὁ «Χρόνος»: Ἐνα τέχνασμα τοῦ ἐγκεφάλου;.....	22595
ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Μένας Ἀλέξανδρος: Τί λένε οἱ «κατακτημένοι» (ἐπιστ.).....	21739
ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ἡ ἐξέλιξη τῶν ὄντων καὶ ἡ «ψυχὴ».....	21889
ΘΕΟΧΑΡΗΣ, ΠΕΤΡΟΣ: Κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλληνες (ἐπιστ.).....	22468
Ι.Δ.: Σωρὸς ἀπὸ μερικὲς πέτρες (ἐπιστ.).....	21845
ΙΑΤΡΟΥ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Ὁ Ἀλέξανδρος γονατιστὸς μπροστὰ στὸν Ἀρχιεραββίνο.....	21925
- Οἱ ἀρχαιολογικὲς ἐπιδόσεις ἐνὸς μάγειρα (ἐπιστ.).....	22272
- Ὁ Χριστὸς ἔδωσε στοὺς Ἑλλήνες τὸν Πολιτισμό! (ἐπιστ.).....	22467
ΙΝΓΚΕΡΣΟΛ, ΡΟΜΠΕΡΤ ΓΚΡΗΝ: Ὁ Χριστιανισμὸς παρακμάζει, ὅταν οἱ ἄνθρωποι βελτιώνονται.....	21897
ΚΑΖΑΝΑΣ, ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ: «Μῆδεια»: Ἡ τραγωδία δὲν εἶναι ἐπιθεώρηση.....	22663
ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ, ΑΝΤΩΝΗΣ: Ἀφθονία ἱερῶν ὁσῶν στὸ Βέλο Κορινθίας (ἐπιστ.).....	21844
ΚΑΝΕΛΛΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Οἱ σημερινοὶ Ἀρχιλόχοι καὶ Ζωῖλοι (ἐπιστ.).....	21846
ΚΑΡΜΙΡΑΝΤΖΟΣ, ΚΩΣΤΗΣ: Ἑβδομάδα: Μία μονάδα μέτρησης χρόνου στὰ μέτρα ἐνὸς ἐβραϊκοῦ μύθου.....	21714
- Τὸ προσωπικὸ «πρόβλημα».....	21881
- Ἡ τρισδιάστατη ζωγραφικὴ τῶν Ἀρχαίων.....	22323
- Κόσμοι, Ἡλιοκεντρισμὸς καὶ Ἀφροδίτη.....	22503
- Ὁ φαῖλος κύκλος «Ἀμαρτία-Μετάνοια-Ἀφεση-Ἀμαρτία».....	22607
- Νόμιμα → Τράπεζες → Χρηματιστήριο.....	22711
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒ. ΚΟΣΜΙΚΟΥ ΟΥΜΑΝΙΣΜΟΥ: Οὐμανιστικὸ μανιφέστο γιὰ τὸν 21ο αἰῶνα.....	22679
ΚΕΡΤΖ, ΠΩΛ: Ἄθεοι τὸ 27% τῶν Ἀμερικανῶν.....	22348
ΚΙΡΚΙΤΖΩΤΗΣ, ΤΑΣΟΣ: Ποιὸς τοὺς φταίει γιὰ τὴν ἀποτυχία τους καὶ τὴν... μοναξιά τους; (ἐπιστ.).....	21740
ΚΙΤΣΙΚΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΣ: Ἡ τελευταία θεοκρατία στὴν Εὐρώπῃ (ἐπιστ.).....	21740
ΚΛΕΙΤΩΡ: Φύση-ἐρωτας-γυναικα.....	21809
- 1821: Οἱ ἄθροισκοι ἐλευθερωτῆς καὶ ἡ σημερινὴ σκλαβιά μας.....	21920
- «Κοινὸ καλὸ» καὶ ἀτομικότητα.....	22141
ΚΛΟΓΚ, ΡΙΤΣΑΡΝΤ: Τί λένε οἱ ἐπισκόποι: «Καταραμένος νὰ εἶσαι», «Ἐχεις τὴν εὐλογία μου», «Δώσε μου». Ἀγγλὸς ἱστορικὸς περιγράφει τὴν προεπαναστατικὴ Ἑλλάδα.....	22295
ΚΟΚΟΝΑΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ἡ ἐλεύθερη εἴσοδος στοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους (ἐπιστ.).....	21844
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ, ΠΑΝΤΕΛΗΣ: Ἀρχαία Θέατρα: Ἡ ἀκουστικὴ τους ἐναρμονίζεται μόνο μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα.....	21847
ΚΟΝΤΟΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ: Ἀνεξιθρησκία καὶ πολυθεϊσμός.....	22437
- Τὸ φορολογικὸ σύστημα τῆς Ἀρχαίας Ἀθήνας.....	22749
ΚΟΡΚΥΡΑΙΟΣ, ΑΛΚΙΝΟΟΣ: Ὁ ἅγιος Βάρβαρος ὁ Μυροβλήτης (ἐπιστ.).....	21633
ΚΟΡΡΕΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ: Δὲν εἶναι ὅλοι χριστιανοαριστεριστῆς (ἐπιστ.).....	22572
ΚΟΣΚΙΝΑ, ΕΛΙΣΑΒΕΤ: Οἱ διενεργεῖς ὄροι «τριβὰς» καὶ «τριβαδισμός» (tribadisme) (ἐπιστ.).....	22467
ΚΟΥΛΑΥΤΑΚΗΣ, ΝΙΚΟΣ: Πῶς «κατεβάζεται» μιὰ σημαία, ὅταν βρίσκεται σὲ ὑποστολή; (ἐπιστ.).....	21737
ΚΟΥΡΜΟΥΛΑΚΗΣ, ΜΑΝΟΣ: «Γιατί δὲν εἶστε ὀρθόδοξοι χριστιανοί;» (ἐπιστ.).....	22571
ΚΟΥΤΡΟΥΒΕΛΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Ἡ ἱστορία τῆς σύστασης τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Σκοπίων.....	22635
ΚΤΕΝΙΑΔΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Ὁ «Δανλός» καὶ τὸ «θέλημα τοῦ Ἰησοῦ» (ἐπιστ.).....	21633
ΛΑΓΩΝΙΚΑΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Φαλμωδιές κατὰ τῆς ἀνομβρίας (ἐπιστ.).....	22376
ΛΑΔΑ, ΤΑΣΙΑΡΧΟΥΛΑ: Ἐξαφάνισαν μυκηναϊκὸ νεκροταφεῖο στὸν Ὀλυμπο.....	21709
- Ἀνεοκάνησαν χωρὶς ἀνασκαφὲς καὶ ἐξαφανίστηκαν. «Επίσημη» ἀρχαιοκαπηλία στὴ Σαλαμίνα.....	21783
- Γήνιν ἀκτινοβολία καὶ ἐπιλογὴ κατοικίας. Μιὰ ἀρχαία γνώση ἀναβιώνει ὡς «Γεωπαθολογία».....	22005

- Ἡ ἐκθρόνιση τῆς Γῆς καὶ ἡ ἐνθρόνιση τοῦ Ἥλιου	22080
- Ἡ προσωπικότητα τῆς Σαπφούς ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς Ἐπιστήμης	22288
ΛΑΖΑΡΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ: Ἡ ἀληθινὴ «ἱστορία» τῶν Ἑλλήνων στὸ Βυζάντιο	21640
- Μαζοχιστικὴ ἀπόλαυση ἱερῶν ὄβρων	21662
- Ὁρθόδοξία ἐναντίον Μακεδόνων - Οἱ ἐπίσημες σημερινὲς χριστιανικὲς ἑβρεῖς κατὰ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν ἄλλων βασιλέων	21663
- Ἡ ἑλληνικὴ Παιδεία τοῦ Ὀλοκαυτώματος	21745
- Ἐγγραφο τοῦ κ. Ζαχόπουλου βάζει τὴν ταφόπλακα στὴν κοιλὰδα τῶν Μουσῶν	21770
- Ὡς χωματερὴ χαρακτηρίσθηκε νεολιθικὸς οἰκισμὸς ἀπὸ τὸ ΥΠ.Π.Ο.	21780
- Ἀπὸ τὴν «Τορά» στὸ «Ὀλοκαύτωμα». Ἀνιστόρητη καὶ ἀντιεπιστημονικὴ προπαγάνδα στὸ βιβλίο τῶν Θρησκευτικῶν τοῦ Γυμνασίου	21924
- «Zeitgeist»	21937
- Ὁ φωτισμὸς τῶν πόλεμος τοῦ Γρηγορίου Ε' ἐναντίον τοῦ Διαφωτισμοῦ	22009
- Οἱ μηχανουργίες ἀφ' ἧς «ἀγίου φωτός» ἀπὸ καθολικὲς καλὸς καὶ ἱερεῖς ἀρχαίων ναῶν	22065
- Νεκρονάσταση τοῦ καλογερισμοῦ στὴν Βοιωτία. Ἐνα τεράστιο μοναστηριακὸ συγκρότημα κτίζει αὐθαίρετα ὁ κ. Γερώνιμος στὸ δάσος τοῦ Ἐλικῶνα	22068
- Ἐπαλήθευση τῆς ἀρχαίας τεχνολογίας ὑπολογιστῶν	22245
- «Στίγνι ὁ ἥλιος κατὰ Γαβῶν» ἢ τὸ ἐβραϊκὸ ἱερατεῖο διεκδικεῖ δάφνες Ἀστρονομίας	22334
- Ὅταν ἡ Φιλοσοφία ἀποκόπηκε ἀπὸ τὰ Μαθηματικά	22416
- Ὁ «καθαριεὶς τῶν Ἑλλήνων» προστάτης τοῦ στρατοῦ μας. Ὁ βίος τοῦ ἀγίου Γεωργίου καὶ ὁ Μεσαίωνας στὶς Ἐνοπλίες Δυνάμεις	22446
- Οἱ δύο γάμοι τοῦ αὐτοκράτορα μὲ ἄνδρες. Πῶς ὁ Βασίλειος Α' νυμφεῦθηκε τὸν ἡγούμενο Νικόλαο καὶ τὸν γιὸ τῆς πλούσιας χήρας	22470
- Κυκλαδικὰ εἰδῶλια καὶ ἡλιοσπηλιές	22484
- Τὸ δίκαιο τοῦ Ἀχτιναμέ	22573
- Τὸ μονοπῶλο τῆς «Μεγάλης Ἐκρηξίσεως». Συνέντευξη τοῦ Δρ Μηνᾶ Καφάτου	22629
- Φαῖα φέροντες ἀγορεύετε ἔφεραν ἐς ἔδαφος τὴν ἀρχαιοσύνην	22654
- Ὁ συνδυασμὸς μαθηματικῆς καὶ φιλοσοφικῆς μεθοδολογίας στὸν Πλάτωνα	22731
- Ἀρχετύπα κοινωνικῆς πολιτικῆς στὴν Παλαιὰ Διαθήκη	22755
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ: Ἡ «φιλοσοφικὴ ψυχοθεραπεία» στὴν ἀρχαιότητα	21647
- Τί ἦταν οἱ δημιουργοὶ τῶν ἀρχαίων μνημείων; Δοῦλοι: Μικρὴ συμμετοχὴ μὲ πλούσιες ἀμοιβές	21825
- Λασκαράτος - Ἐμμ. Ροϊδῆς - Καζαντζάκης. Τὰ τρία θύματα τοῦ νεώτερου βυζαντινισμοῦ	22032
- Ἡ συννεχὴ τῶν Ἑλλήνων στὴν ἀρπαγὴ ἀρχαιοτήτων	22235
- Ἀπὸ τὸν βυζαντινισμὸ στὴν παγκόσμια πρωτὴ διαφθορά. Ἡ ἱστορία τῆς ἠθικῆς ἐξέλιξης τοῦ Ρωμοῦ	22312
- Ἡ σύγκρουση θρησκείας-λογικῆς στὴν ἀρχαιότητα	22392
- Ἡ διάλυση μιᾶς μαζικῆς φαντασίωσης	22445
- Γιατί οἱ Ἕλληνες δὲν ἔδωσαν μία διεθνή θρησκεία	22725
ΛΑΜΠΡΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Βυζαντινισμὸς καὶ παγκόσμιο «πρωτάθλημα» τῆς διαφθορᾶς	21630
- Ὁ Πολιτισμὸς στὰ νύχια τῆς ἐξουσίας: Στὰ πρόθυρα ἐνὸς νέου Μεσαίωνα	21734
- Ὀλοκαύτωμα στὴν Παιδεία	21742
- Τὸ παλὶ «Ἀνατολικὸ Ζήτημα» καὶ τὰ σημερινὰ δεινὰ στὴν Ἑλλάδα	21838
- Τέλος στὴν «ιερή» πολιτικὴ- Ἀρχὴ στὸν «ἱερό» πολιτισμό!	21942
- Ἡ δυστυχία τοῦ νὰ εἶσαι Λεσβίος, -ία	22046
- Ἐξώδικη τῆς «Ἀλληλεγγύης» ἐναντίον ἀρθρου τοῦ «Δαυλοῦ»	22078
- Ὁ ἐκβαρβαρισμὸς τοῦ Ὀλυμπίου	22145
- Παγκόσμιος ὁλός καὶ ρωμαϊκὸ «σάλεμα»	22150
- Τὸ δικαίωμα τῆς «Ἰθάκης»	22254
- Συμπαριστάνται οἱ βουλευτὲς Λέσβου	22255
- Τὰ πλήρη πρακτικὰ τῆς δίκης γιὰ τὴ γεωγραφικὴ ταυτότητα τῶν Λεσβίων	22257
- Τὸ «Σπῆγκελ», ὁ ἀνεμοστῆρας καὶ ὁ «Δαυλός»	22358
- Μία πρωτοδίκης ἀποφάσισε: Τὸ ὄνομα «Λεσβίος» δὲν εἶναι ὄνομα!	22372
- Ἀπὸ τὸν κ. Πούτιν στὸ Μπουργκάς καὶ ἀπὸ τὸ Μπουργκάς... στὴ Ζήμενς	22457
- Ὁρθόδοξία καὶ παγκόσμιο «πρωτάθλημα» τῆς διαφθορᾶς	22462
- Πλανήτης Γῆ = Ἐνας «Ναὸς τοῦ Σολομώντος»	22566
- 3 ³	22670
ΛΑΜΠΡΟΥ, ΙΩΝ: Ἐπεμβάσεις στὰ μάτια, στὸν ἐγκέφαλο, ἀντισηψία καὶ πλαστικὲς ἐγχειρήσεις- Ἡ ἱατρικὴ τοῦ Γαληνοῦ, ὅπως τὴν παρουσίασε ἡ γερμανικὴ Τηλεόραση NTV	21951
- Τὰ «γαλλικά» κρασοστάφυλα εἶναι ἀρχαιοελληνικά	22250
ΜΑΘΕΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ: Τὰ βάθρα τῶν «Ζάνων» καὶ ἡ σῆψη τῶν Ρωμίων	21638
- Ὁ ἄγνωστος Στρατιώτης καὶ οἱ παρελάσεις (ἐπιστ.)	21947
ΜΑΚΡΗ, ΗΡΩ: Ἀπὸ τὰ εἰκονοστάσια ξεκίνησαν τὴν ἀνάπλαση τοῦ Πεντελικοῦ (ἐπιστ.)	22469
ΜΑΝΑΚΟΣ, ΣΤΕΡΓΙΟΣ: Τὸ μετὸν τῆς Πύλης τῶν Λεόντων (ἐπιστ.)	21637
- Πενήντα χρόνια, γιὰ νὰ ἀνακαλύψῃς τὴν Ἑλλάδα (ἐπιστ.)	22159

ΜΑΡΑΓΚΟΣ, ΘΩΔΩΡΟΣ: Ένας σκηνοθέτης επισημαίνει μία νέα πολιτιστική τάση.....	21888
ΜΑΣΤΟΡΙΔΗΣ, ΚΥΡΙΑΚΟΣ: Τὰ «κόκκαλα τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά» εἶναι τοῦ Ἱερεῖς (ἐπιστ.)	21739
ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ: Φωνιᾶς-πλαστογράφος-ἐμπροσθῆς-συναυσιῶν ὁ Μέγας καὶ Ἅγιος τῆς 18ης Ἰανουαρίου.....	21695
- Ἀρρεοφαγία: Ἱστορική καὶ φιλοσοφική προσέγγιση.....	21787
- Τὸ «λιοντάρι τῆς Ροῦμης» καὶ οἱ ποντικοὶ τοῦ Ρωμαίου. Ἡ δολοφονία τοῦ Ὁδυσσεῆ Ἀνδρουτσοῦ.....	22127
- Ὁ Βρεταννὸς λέκτορας	22353
ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, ΤΕΡΕΖΑ: Ἑλλάδα-Κίνα. Κοινὰ στοιχεῖα πολιτισμοῦ (II)	22346
ΜΙΜΗΚΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ: Ἡ καύση τῶν νεκρῶν καὶ ἡ νεκρώσιμη ἀκολουθία (ἐπιστ.)	22160
ΜΙΣΙΡΑΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν Ὀρθοσκευτικῶν (ἐπιστ.)	21634
- Συγγραφέας καταγγέλλει «μπούκοτάς» βιβλίου του (ἐπιστ.)	22158
ΜΙΧΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Μία ἀπόπειρα φορολόγησης ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας.....	21811
- Τὸ «διάλειμμα» τῆς Δυναστείας τῶν Ἀβασσιδῶν καὶ ἡ ἐπίθεση τῶν ἱμάμηδων.....	22178
- Αἰγύπτιος-ἰσλαμιστής, Ἑλληνας-χριστιανός.....	22186
- Ἐξουσία καὶ Τέχνη.....	22226
- «Ἄθλοι» Λεσβίων-μαϊμούδων.....	22482
- Στὰ ἴχνη μιᾶς πανάρχαιας «Ὀλυμπίας» στὴν Ἀρκαδία.....	22513
- «Ἀθλητές» τῆς νηστείας καὶ τῆς ντόπας.....	22557
ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ἡ ἀθεΐα, ἡ δίκη καὶ ἡ καύση τοῦ φιλοσόφου Τζορντάνο Μπροῦνο.....	21858
- Τὸ βιβλίο τοῦ Ντόκινς: Ἡ περὶ θεοῦ αὐταπάτη.....	21903
- Μέσω Ἀράβων ἡ Ἑλληνικὴ Σκέψη «ἀναγέννησε» τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην.....	22172
ΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΤΑΘΗΣ: Οἱ δὴθεν ἀντιπρόσωποι, οἱ δὴθεν ἀντιπροσωπεύμενοι καὶ ἡ δὴθεν Δημοκρατία.....	21873
- Στρατός: Ἡ ἐκφυλιστικὴ ἱστορικὴ πορεία ἐνδὸς κορυφαίου λειτουργήματος	21910
- Πόλ-ις, Πολ-ιτικὴ, Πολ-ιτισμὸς καὶ Πόλ-εμος.....	22217
- Μόνος στὰ «νερά» τους	22299
- Ὅπως θὰ λέγαμε: Πούτιν ἢ Μπούς;.....	22658
ΝΙΑΚΑΡΗΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ: Δὲν ἀρκοῦνται νὰ «πιστεύουν» μόνον αὐτοὶ (ἐπιστ.)	22273
ΝΤΟΥΛΑΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ: «Ἐκκλησία»: Ἡ περιπέτεια μιᾶς λέξης (ἐπιστ.)	21842
Ο ΥΠΟΓΥΙΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ: «Ἀλληλεγγύη», σάπια κοτόπουλα καὶ Μιανμάρ (ἐπιστ.).....	22469
ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ: Ἐπτάφωτες εὐχές - 12θεϊστικὰ βαπτίσια.....	21721
- Ὁ Γιαχβὲ συνοδηγὸς -Εὐσεβὴς μουσουλμάνοι κολυμβήτριες - Ἀλώεια τῆς προσωπικότητος καί... τοῦ κοινῆ.....	21722
- Γερνόνισαι 18 χρονῶν - Μοναχοὶ σὲ ρόλους τραβεστί.....	21823
- Εὐσεβεῖς καλαθιές - Ἡ προσεσχὴ τῆς βροχῆς.....	21824
- «Φόρος Θεοῦ Φίλμς» - Ἀγάπη ἀπὸ τὴν πεζογράφου - Κλειστὸ λόγῳ εὐσεβείας.....	21901
- Πανὰ διαλογισμοῦ - Χριστιανικὴ κουφέλα.....	21902
- Ἐκ Γιαχβὲ ἡ ἐκ Διός; - Εὐσεβὲς καλλιτεχνικὸ πατινάζ - Προσοχή, παιδόφιλος!.....	22003
- Ἱερὲς τρίχες - Τὸν ἔσωσε τὸ ἐπονείδιο πνεῦμα τοῦ πάπα - Οἱ Ἑρμῆς τῆς ρωμαιοσύνης.....	22004
- Τρίχες καὶ εὐσεβεία - Ἰολαιμικὴ τουαλέττα - Εὐσεβὴς διακόπτης.....	22115
- Φακελλάκια στὸν Γιαχβὲ - Πατέρας Ἰανουάριος, πατέρας Φεβρουάριος.....	22116
- Ἀλλὰ ὅσοι καὶ οἱ λιγνοὶ - Εὐσεβὲς καλλιτεχνικὸ πατινάζ - Προσοχή, παιδόφιλος!.....	22233
- Νηστεία μὲ περίσσεια εὐσεβείας - Ἀνατροπὴ μὲ μπουργκα καὶ Κοράνι - Ἑβραῖος: Τώρα καὶ σὲ μύτρα.....	22234
- «Θαῦμα, θαῦμα!» - Ἡ εὐσεβεία στὸ ἐθνικὸ ὁδικὸ δίκτυο - Στὴν προπόνηση μετὰ τὴν μαντήλα - Εὐσεβὲς ἀποσημειωτικὸ στόματος.....	22321
- Εὐσεβὴς λογοκρισία - Πετοὺν μωρὰ ἀπ' τὴν στέγη τοῦ ναοῦ - Χριστιανοδωδεκαθεϊσμός.....	22322
- Ὁ κορυμνός-Ἱησοῦς - Γιαχβὲ καὶ πράσινο - Ἱερὴ νανοτεχνολογία.....	22427
- Κατοῖκι γεμιστὸ «ἀλὰ ἁγίου Ἀθανασίου» - Ἰολαιμικὴ διαπαιδαγώγηση θηλέων - Οἱ εἰκονικὲς ψυχὲς πάνε στὸν Παράδεισο;.....	22428
- Ὁ χονδρὸς καὶ οἱ λιγνοὶ - e-προσκυνητὲς καὶ e-τάματα - Μπουργκα-dating.com.....	22495
- Ἐξαγωγή χριστιανοδωδεκαθεϊσμοῦ - Ἱερὴ κρυοθεραπεία πανώλης - Ἐπικοινωνία μὲ τὸν Γιαχβὲ καὶ χρῆσμα	22496
- Οἱ σκύλοι τῆς ἀκολασίας - Τὰ ἄνθη τοῦ ἁγίου - Ἡ βασίλισσα τῆς Καμπάλας.....	22641
- Διάολος πηδᾷ βρέφη γιὰ προστασία ἀπὸ τὸν... Διάολο - Ἡ ἐπιπλέονσα καλόγρια - Πεινασμένοι γιὰ θαύματα.....	22642
- Κουκκουλοφόρος εὐσεβείας - Οἱ ἐπιστήμες... τοῦ Δανιὴλ.....	22723
- Ἔχουν κοινὸν παρανομασίαν - Εὐλογημένο νερὸ ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη - Ὁλο «Καμπάλα» ἢ Μαντῶνα.....	22724
ΠΑΛΑΙΣΤΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ: Μινωῖτες Κρήτες στὴν Βόρειο Θάλασσα τὴν β' χιλιετία π.Χ.....	22537
ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ, ΘΔ.: Ὁ Σερραφεῖμ ἐμαχαιρώθη, ὁ Κύριλλος ἐδάρη ἀνηλεῶς. Πῶς γινόνταν ἡ ἐκλογὴ πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων.....	21875
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ: Τὸ μάθημα τῶν Ὀρθοσκευτικῶν ἀπαραίτητο ἐφ'ὅσον τῶν νέων! (ἐπιστ.).....	22569
ΠΑΠ., ΠΟΛ.: Ὁ περιεργὸς «γυμνὸς παῖς» τοῦ Εὐαγγελίου.....	21817
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΒΑΣΙΛΗΣ: Σωκράτης, Χριστὸς καὶ θάνατος (ἐπιστ.)	22465
ΠΑΤΖΟΓΛΟΥ, ΜΠΑΜΠΗΣ: Πολιτισμὸς τὸ ζητούμενο γιὰ Ἑλλάδα-Σκόπια (ἐπιστ.).....	21947
- Ἦρωες-πρότυπα στὴ Νέα Φιλαδέλφεια (ἐπιστ.).....	22055

- Γιατί τὸ «Πολυτεχνεῖο» σήμερα ἔγινε ἕνα τίποτα (ἐπιστ.)	22569
ΠΕΡΒΕΖ ΑΜΙΡΑΛΙ ΧΟΥΝΤΧΟΥ: Ἡ σημερινὴ ὀπισθοδρόμηση τῆς Ἐπιστήμης στὸν Ἰσλαμικὸ Κόσμο	22193
ΠΕΤΡΟΥΤΖΑΚΟΣ, ΑΝΤΩΝΗΣ: Φράγματα ποταμῶν ἢ λύση κατὰ τῶν πυρκαϊῶν (ἐπιστ.)	21633
ΠΟΛΙΤΗΣ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ: Φετφάδες καὶ χρυσόβουλλα γιὰ ἀκίνητα στὴν Βουλγαρία (ἐπιστ.)	22571
ΠΡΟΔΡΟΜΙΔΗΣ, ΠΑΡΙΣ: Οἰκονομία καὶ ἀρχαία Ἑλλάδα: Δήλωση Ἰταλοῦ πρύτανη (ἐπιστ.)	22376
ΠΡΟΜΗΘΕΑ: Οἱ Ἑλληνοχριστιανοὶ τῶν ΗΠΑ ἀγωνίζονται νὰ «σωφρονίσουν» τὸ παιδί-θαύμα, τὴν Προμηθεά (ἐπιστ.)	22057
- Μία ἐλεγεία τῆς Προμηθεάς γιὰ τὸ «κρεουργεῖο» τῆς Σκυθόπολης	22058
ΡΑΛΛΗΣ, ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ: Λέσβιοι: «Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ τελειώνουμε μ' αὐτὴ τὴν ἱστορία» (ἐπιστ.)	22375
ΡΕΤΟΥΛΑ, ΑΓΓΕΛΙΚΗ: Πρὶν 2.000 χρόνια: Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπιστὴμη εἶχε φθάσει στὰ πρόθυρα τεχνολογικῆς ἐπανάστασης	21687
- Ἡ «Παιδεία» τοῦ «Ολοκαυτώματος» καὶ ἡ ἐξαθλίωση τῆς παιδείας μας. Συνέντευξη τῆς καθηγήτριας Παιδαγωγικῆς κ. Μ. Τζάνη	21766
- Κωνσταντίνος Καραθεοδωρῆ: Ἡ διεθνὴς διαδρομὴ ἐνὸς Νεοέλληνα Πυθαγόρα καὶ ἡ κακομεταχείρισή του ἀπὸ τὴ Ρωμιοσύνη	21962
- Γυναῖκες-ἀντάρτισες διαχρονικὰ πρότυπα τῆς γυναικείας ψυχῆς	21981
- Χειρουργικὰ ἐργαλεῖα στὴν ἀρχαιότητα	22090
- Σύγχρονες τεχνικὲς ἐμπρησμοῦ καὶ πυρόσβεσης	22274
- Μία «ἐκ τοῦ σύννεγγυς» τηλεόραση πρὶν ἀπὸ εἴκοσι δύο αἰῶνες	22381
- Πίστη ἢ ἀλήθεια;	22429
- «Γενὰ τοῦ Πολυτεχνείου»: Ἡ γενιὰ ποὺ μᾶς κυβερνᾷ	22586
- Συνέντευξη Δ. Παπαρηγότος	22587
- Τὸ ποταλεῦτο δῆλημα τῆς εὐθανασίας	22643
- Ἡ διδασκαλία τῶν Ἑλληνικῶν ἀνὰ τὸν κόσμο	22703
- Τὰ ἀδιέξοδα τῆς σημερινῆς Παιδείας	22741
ΣΑΒΒΙΔΗΣ, ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ: Ἰάπωνες φοιτητὲς καὶ Ἀρχαιοέλληνες διανοητὲς (ἐπιστ.)	21948
ΣΑΡΡΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: Ὑπερπληθυσμὸς, ἡ πραγματικὴ ἀπειλὴ κατὰ τοῦ περιβάλλοντος (ἐπιστ.)	22269
ΣΕΡΕΜΕΤΗ, ΛΕΛΑ: Δὲν ὑπάρχουν ἑλληνικὰ ἔντυπα στὰ εὐρωπαϊκὰ μουσεῖα (ἐπιστ.)	21635
ΣΕΦΕΡΟΥ, ΜΑΡΙΑ: Ἀρχιμανδρίτης ὑποχρέωσε πιστοὺς νὰ ἀναθεματίσουν τοὺς Ἕλληνες (ἐπιστ.)	22052
ΣΚΥΡΟΣ, Μ.: Τί διδάσκει τὸ Πανεπιστήμιο Θράκης γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Γλώσσα	22703
ΣΜΟΚΕΡ, ΜΠΑΡΜΠΑΡΑ: «Πίστη»: Μιὰ ιδιόρρυθμὴ ἀπόρριψη τῆς ἀλήθειας	21797
ΣΤΑΘΑΤΟΣ, Α.: Ἦρθε ἡ ὥρα ἀποχριστιανισμοῦ τῶν Ἑλλήνων (ἐπιστ.)	22569
ΤΑΡΝΑΡΗΣ, ΝΙΚΟΣ: Ἡ διεθνὴ - τῆς διεθνῆς! (ἐπιστ.)	22572
ΤΣΑΜΑΝΤΑΝΗΣ, Γ.: Βυζαντινισμός, ἀνέχεια καὶ διαφθορά (ἐπιστ.)	22674
ΤΖΙΝΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Ὁ «Χρόνος»: Δὲν ὑπάρχει σὰν φυσικὸ μέγεθος	22595
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ, ΣΕΡΑΦΕΙΜ: Ἀλέξανδρος - Iskander	21706
ΤΡΙΓΩΝΗΣ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ: Ἱερὴ κρατικὴ χρηματοδότηση	21704
- Ἡ «ἐπισκεψὴ τοῦ θεοῦ» ὡς ἀρρώστια καὶ ὁ Χριστοδόουλος (ἐπιστ.)	21950
- Ἡ θαμμένη Κῶς τοῦ Ἱπποκράτη	21974
ΤΣΑΜΑΝΤΑΝΗΣ, Γ.: Θὰ γίνῃ ἀγιασμὸς στὸ Μουσεῖο Ἀκροπόλεως; (ἐπιστ.)	21737
- Τὰ οἰκονομικὰ προνόμια τῆς Θεοκρατίας (ἐπιστ.)	22465
Χ.Β.: Ὁ μητροπολίτης-συνόδος καὶ τὸ σπῆτι τῆς Παναγίας (ἐπιστ.)	22672
Χ.Ν.: Καθηγήτρια Θεολογίας μὲ «Ταλμπὰν» μαθητὲς (ἐπιστ.)	21949
ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ: «Τὸ ἐγώ μου εἶναι τὸ χρήμα μου». Ἀκράτεια ἐκτροπὴ ἀπὸ τὴν ψυχικὴ ὑγεία ἢ σημερινὴ «ἰδεολογία» τοῦ οἰκονομισμοῦ	21723
- Μεθοδευμένους ἀπὸ τὴν ἐξουσία οἱ μεταβολὲς τῆς ἀτιμόφαυρας	22117
- Πλανήτης Γῆ: Μιὰ τεράστια «ἀποθήκη» ἐνέργειας	22211
- «Μεταφυσικὴ». Ὁ ἐκφυλισμὸς τῆς Φιλοσοφίας	22402
- Ἡ Παιδεία τῆς θρησκοληψίας	22429
- Ἀπὸ τὴ Θέμιδα στὴ Δικαιοσύνη τῶν Ἀχιναιμέδων	22581
- Ἡ πορεία πρὸς τὸν «πάτο» - Ἱστορικὴ ἐρμηνεία τῆς... κατάρτισης τοῦ Παγκόσμιου Πρωταθλήματος Σήψης	22617
- 2.000 χρόνια μεγιστάνες τοῦ χρήματος	22711
ΧΙΤΣΕΝΣ, ΚΡΙΣΤΟΦΕΡ: Ὁ θεὸς τῶν Καραμαζώφ	22042
- Ὁ εὐσεβὴς κύριος Πούτιν	22286
ΧΡΙΣΤΟΥΛΑΚΗΣ, ΜΑΝΩΛΗΣ: Ἡ λογοκλοπία τοῦ Ἡλιοκεντρισμοῦ τοῦ Ἀρίσταρχου ἀπὸ τὸν Κοπέρνικο	22672
ΧΩΝΙΑΤΗΣ, ΑΚΟΜΙΝΑΤΟΣ: 12ος Κανόνας Ζ' Οἰκουμ. Συνόδου. Ἄνθρωποι οἱ «πωλήσεις» τοῦ Βατοπεδίου	22674
Ω.: Κοινὰ στοιχεῖα πολιτισμοῦ Ἑλλάδας-Κίνας	21886
FREE INQUIRY: «Ποῦ εἶναι ἡ ἀπόδειξη»; Ἡ ἀνατροπὴ τοῦ Φροῦδικοῦ δόγματος ἀπὸ τὴν «Ψυχολογία τοῦ Λόγου»	22543
PASTORE, GIOVANNI: Τὸ Γρανάζι τῆς Σαρδηνίας	22696

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΖ' ΤΟΜΟΥ